Sven Hassel

Monte Cassino

Cartea aceasta este dedicată celor ucişi în mănăstirea şi fortăreaţa Monte Cassino.

Doamne, cum mai ploua! Cu găleata. Un potop. Eram aşezaţi sub pomi. Prinsesem cu nasturi mantalele între ele pentru a întocmi un soi de cort. Mantale SS de calitate mai bună decât cele ale noastre. Apa pătrundea şi aşa. Dar sub el eram aproape uscaţi.

Micuţul îşi deschisese şi el umbrela. Până la urmă am izbutit să aprindem focul în maşina de gătit pe care o găsisem în vilă. Ne pregăteam să ne ospătăm în lege. În ţepuşe se perpeleau vreo patruzeci de mierle. Porta pregătea chiftele cu măduvă. Două ore încheiate răcâisem măduva din oasele a doi boi morţi. Aveam până şi pătrunjel proaspăt. Gregor Martin se pricepea să facă ketchup. Amesteca sosul într-o cască americană. Căştile astea erau foarte practice. Le puteai folosi la o grămadă de treburi, numai la ceea ce fuseseră hărăzite, nu.

Deodată am izbucnit în râs. Pentru că Micuţul rostise un citat clasic fără a-şi da măcar seama.

Porta şi-a înălţat apoi jobenul, făgăduind să ni-l lase moştenire. Alte hohote.

Heide se uşură din greşeală împotriva vântului. Ne tăvăleam de râs. În clipa în care ne-a surprins o salvă de obuze ne sufocam încă de atâta râs, alergând care încotro cu mâncarea.

Odată l-am auzit pe un preot militar întrebând un ofiţer superior:

— Cum pot oare să râdă atâta?

În ziua aceea făceam haz pentru că Micuţul îşi înfăşurase în jurul gâtului chiloţii pe care îi luase de la Luiza-Amărâta. M-am înecat cu un cartof, iar ceilalţi au fost nevoiţi să mă lovească pe spinare cu un obuz. Veselia putea deveni primejdioasă!

— Dacă nu ar râde pentru toate fleacurile, a răspuns ofiţerul, nu ar putea să reziste.

Porta era neîntrecut în privinţa chiftelelor din măduvă. Nu frigea niciodată decât câte zece deodată. Altfel ni s-ar fi aplecat. Le mânca pe ale sale treptat, pe măsură ce le făcea. La ora nouă mâncasem peste şase sute de chiftele. Era mult şi cu asta ne-am petrecut toată noaptea.

Doamne, cum mai ploua!

DEBARCAREA

Bubuitul tunurilor se auzea până la Roma, la două sute cincizeci de

kilometri. Nu puteam zări marile nave de luptă dar, de fiecare dată când trăgeau o salvă, marea clocotea ca pe jar. Întâi o sclipire orbitoare, urmată apoi de un bubuit ca de tunet.

Îi făceau piftie pe grenadierii noştri. În câteva ore, regimentele de blindate, slab înarmate, au fost nimicite. De la Palinuro şi până la Torre del Greco toată coasta era în flăcări. Sate întregi au fost rase în câteva clipe. Ceva mai la nord de Sorrento, un buncăr, un mastodont de câteva sute de tone, a fost azvârlit în aer şi o dată cu el o întreagă baterie de coastă cu plutoanele ei cu tot.

Din sud şi din vest au apărut roiuri de *Jabo*[1]. Zburau la mică înălţime, bombardând şoselele şi drumurile, nimicind totul în calea lor. Şoseaua naţională 19 a fost distrusă pe o lungime de o sută cincizeci de kilometri. Oraşul Agripoli a dispărut de pe suprafaţa pământului în numai douăzeci de secunde.

Printre stânci erau camuflate cu o iscusinţă diabolică tancurile de apărare. Împreună cu noi, sub tancurile grele se găseau adăpostiţi grenadierii regimentului şaisprezece. Urma să fim o gustare aleasă pentru băieţii de dincolo atunci când o vor porni spre plajă.

Mii de obuze răscoleau pământul, explodând şi schimbând în noapte neagră lumina zilei.

Un infanterist urcă panta în fugă, dând din mâini ca un nebun, beat de frică.

Îl urmăream nepăsător: ceva la ordinea zilei. În zorii aceleiaşi zile, eu însumi cunoscusem acea spaimă care te paralizează, îţi cuprinde maţele şi te face să-ţi strângi fesele. Încremeneşti, sângele îţi îngheaţă în vine, chipul ţi se face alb ca varul, ochii ficşi, eşti mai mult mort decât viu! Îndată ce camarazii bagă de seamă ce se întâmplă, tabără asupra „bolnavului". Dacă pumnii nu ajung, se trece la loviturile date cu piciorul şi cu patul armei. Atunci te prăbuşeşti hohotind de plâns, iar ceilalţi lovesc întruna. Tratamentul este brutal dar reuşeşte de cele mai multe ori.

Încă mai aveam obrazul plin de vânătăi, căci Porta mă cotonogise zdravăn. Îi eram recunoscător. Dacă ar fi dat mai cu milă, aş fi fost numai bun pentru cămaşa de forţă.

Mi-am îndreptat privirile înspre Bătrân: sta întins între şenilele tancului; zâmbi şi îmi făcu un semn de încurajare.

Porta, Micuţul şi Heide jucau zaruri. Acestea se rostogoleau pe covoraşul cel verde şterpelit de Porta din bordelul Idei-Gălbejita.

O salvă de artilerie grea, trasă de pe cuirasate, nimeri în plin o companie de infanterie care tocmai cobora muntele. O mână uriaşă i-a măturat pe toţi. O sută şaptezeci şi cinci de oameni făcuţi chiseliţă împreună cu catârii lor!

Ne-am pomenit cu „ei" la asfinţit, pe când soarele cobora orbindu-ne dinspre orizont: o mulţime de şalande speciale de debarcare, răspândindu-şi peste plajă puşcaşii marini. Vechi marinari trecuţi prin multe, ostaşi de meserie, dar şi tineri recruţi speriaţi, chemaţi sub arme în urmă cu două luni. Noroc că mamele lor nu-i puteau vedea în clipa aceea.

Infernul lui Dante ar fi fost un parc de distracţii pe lângă ceea ce îi aştepta.

Bateriile noastre de coastă fuseseră lichidate, dar în spatele fiecărei stânci, în fiecare gaură de obuz stau la pândă grenadieri, vânători de munte şi paraşutişti, gata să deschidă focul cu armele lor automate.

---

1 *Jabo:* prescurtare de la *Jagdbomber* (bombardier de vânătoare)

Mitralierele grele şi uşoare, mortiere, grenade antitanc, aruncătoare de flăcări, tunuri, carabine cu repetiţie, mine, cocteiluri Molotov, bombe incendiare cu benzină, grenade cu fosfor. Nume... nume... nume, dar câte chinuri fără nume pentru marinarii de asalt!

Apăraţi de tirul artileriei navale, „ei" prind frânghii de stânci, se caţără ca maimuţele, ca apoi să cadă înapoi rostogolindu-se. Cete întregi aleargă în cerc pe plaja albă în timp ce fosforul le răreşte rândurile. Toată plaja e în flăcări. Nisipul s-a preschimbat în lavă.

Privim în tăcere: interzis de a trage, până la noi ordine.

Primul val de debarcare este nimicit. N-au izbutit să înainteze nici măcar două sute de metri. Ce privelişte îi aşteaptă pe cei din valul al doilea, care urmează imediat! Sunt şi ei la rândul lor transformaţi în torţe vii. Dar soseşte cel de-al treilea val. Ţinând armele ridicate deasupra capului, marinarii se avântă prin valuri, se aruncă cu burta pe plajă şi încep să se joace cu armele automate. Dar de înaintat nu înaintează nici măcar un metru.

Apoi apar avioanele care aruncă fosfor şi petrol. Flăcări gigantice, gălbui, se înalţă către cer.

Soarele apune. Se aprind stelele. Nepăsătoare, Mediterana nu dă pace cadavrelor calcinate, legănându-le uşor.

Debarcă apoi cel de-al patrulea val al infanteriei marine. Obuzele trasoare urcă pe cer. Şi aceşti oameni mor în câteva minute.

Puţin înainte de a răsări soarele, o adevărată *armada* de pontoane de asalt se năpusteşte asupra coastei. Aceştia sunt soldaţi adevăraţi, companiile de puşcaşi marini bine instruiţi care urmează să pună stăpânire acolo unde ceilalţi au deschis doar drumul. Totul trebuie luat de la început. Obiectivul lor numărul unu: ocuparea şoselei naţionale numărul 18. Tancurile se opresc la marginea plajei prefăcute în făclii. Dârji, puşcaşii înaintează. Sunt veteranii Pacificului. Ucid tot ce le apare în cale, trăgând până şi în morţi. Pe carabinele lor de asalt sunt montate baionete scurte. Mulţi dintre ei poartă atârnată de curea câte o sabie de samurai.

— Ăştia-s *marines* americani, mormăie Heide, grenadierii noştri o vor afla pe pielea lor. Tipii ăştia n-au pierdut nici o bătălie de o sută cincizeci de ani încoace. Oricare dintre ei face cât o companie întreagă. Comandantul Mike s-ar bucura să-şi revadă vechii camarazi din Far West.

E prima oară când dăm ochii cu ei. Fiecare s-a înţolit după cum l-a tăiat capul.

Un soldat tropăie pe nisip; de raniţă are prinsă o umbrelă deschisă, de un roşu aprins. În urma lui păşeşte un sergent înalt care poartă peste cască o pălărie chinezească. Un ofiţer scund, care aleargă în fruntea unei companii, poartă pe cap o pălărie de pai, gen Maurice Chevalier. De panglica albastră ca cerul îi atârnă vesel un trandafir.

Se năpustesc înainte fără să le pese câtuşi de puţin de tirul ucigător al grenadierilor noştri.

Un infanterist german încearcă să fugă. O sabie de samurai îi desparte dintr-o singură lovitură capul de trup. Un soldat american strigă ceva camarazilor săi, ridică deasupra capului cumplita sabie şi sărută lama însângerată.

Un cârd de bombardiere Heinkel se aruncă asupra lor. Plaja se înalţă parcă toată către cerul limpede. Pe nisipul înnegrit de fum, soldatul cu sabia se zvârcoleşte întro baltă de sânge.

Locotenentul Frick, şeful grupului nostru, se apropie târându-se.

— Plecaţi unul câte unul. Ne retragem până la punctul Y.

Poziţiile noastre au fost ocupate de *marines.* La mal sosesc mereu alte şalande. Tancuri amfibie acostează zgomotos. Pe cerul senin de vară, vânătorii şi bombardierele duc o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Un pluton de grenadieri se predă. Este secerat fără cruţare. Câţiva marinari jefuiesc cadavrele punând mâna pe insigne şi decoraţii.

Porta spune în bătaie de joc:

— Printre ei sunt şi unii care au nevoie de semne exterioare de bărbăţie!

— Bun, acum ştim cu cine avem de-a face. Să vezi şi să nu crezi, zise Legionarul.

Ne-am retras cu câţiva kilometri mai la sud de Avelino. Comandanţii germani îşi închipuiseră că vor putea respinge forţele invadatoare chiar din clipa debarcării lor. Îşi imaginaseră o bătălie cam de soiul celei de la Cannae[2], fără a ţine însă seama de uriaşa superioritate materială a aliaţilor.

Mareşalul Alexander şi generalul Clark nădăjduiseră să obţină un cap de pod... Acum aveau un adevărat front. Poziţiile noastre cădeau una după alta, dar unitatea noastră nu intrase încă în luptă. Regimentul nu avea decât puţini morţi şi răniţi. Ne-am retras la nord de Capua. În timpul marşului am mai apucat să golim o pivniţă la Benevento, iar la Caserta am dat o mână de ajutor la îngropatul a câtorva sute de morţi. Regimentul nostru a săpat tranşee acolo unde Via Appia se desparte de Via Casilina.

Panther-ul nostru era pe jumătate îngropat în pământ. Pe capota motorului era aşezată o bărdacă cu vin de Caserta. Un pivnicer italian ne ajutase să-i punem canaua. De turelă atârna un purcel făcut la frigare.

Întinşi pe burtă, dădeam cu zarurile pe covoraşul verde de la Ida-Gălbejita.

— Ce-aţi spune dacă l-am împuşca pe Papă şi am da foc împuţitului ăstuia de Vatican? întrebă Barcelona în timpul unei rafale.

— Ne supunem ordinelor, răspunse Porta scurt. Dar ce-ţi veni să-l împuşcăm pe Sfinţia-Sa? Ar trebui să ştim şi pentru ce.

— Fireşte că ştim! exclamă Barcelona, mândru de a cunoaşte o taină. Zilele trecute, pe când eram la raport la Chiorul, am citit la ofiţerul cu informaţiile o notă a Departamentului Politic al corpului de armată. Cei din Prinz Albrecht Strasse încearcă pe toate căile în clipa de faţă să-l facă pe Papă să ia deschis apărarea evreilor. Avem şi noi micii noştri provocatori la Vatican. În clipa în care Preacuviosul va cădea în plasă, vom da foc la şandramaua lui din Roma. Să ardă cu popi cu tot. Şi vă mai pot spune că la cuvântul de ordine *Rabat,* va fi trimis un regiment disciplinar de blindate, cu genişti şi cu crema SS-ului, sprijiniţi de unităţi speciale de întărire. SS Dirlewanger va face curăţenie! Stă cu piciorul pe scara avionului, pe undeva la răsărit de Polonia. Acţiunea va fi pusă pe seama comuniştilor. Catolicii din unităţile care vor lua parte la atac vor fi lichidaţi.

Barcelona ridică o sprânceană:

— Cunoaşteţi cumva şi alte regimente în afară de al nostru în sud? Un sfat preţios pentru cei înscrişi drept catolici: să declare că şi-au pierdut credinţa şi că au devenit liber-cugetători.

— Doar n-o să-l omoare pe Papă! strigă Heide uluit.

— Ba pot face chestii şi mai şi, îl încredinţă Rudolph Kleber, muzicantul, fost SS-ist. Acum şase luni, un prieten care lucrează la Departamentul de cercetări biblice mi-a spus că grozav ar mai avea chef

---

2 Cannae: oraş din vechea Apulia, aproape de Aufidus, unde Hanibal i-a învins pe romani în anul 216 î.e.n.

să-i lichideze pe popi, de-a valma. Pentru cei din Prinz Albrecht Strasse, Papa este cel mai mare duşman al lui Adolf...

— Mă doare-n cot de toate astea... i-o tăie Barcelona. Dacă aţi primi ordin, v-aţi duce să-l umflaţi pe Papă, ori ba?

Şovăiam: nătărăul ăsta de Barcelona, cu obiceiul lui de-a pune întrebări tâmpite.

Micuţul, înalt de doi metri, analfabetul din Hamburg, ucigaşul cel mai cinic al tuturor timpurilor, ridică un deget ca la şcoală:

— Staţi puţin, măi ticniţilor! Cine-i catolic printre noi? Nimeni. Cine crede în Dumnezeu? Nimeni.

— Ia-o mai domol, bătrâne! îl preveni Legionarul ridicând mâna.

Dar odată pornit, Micuţul nu mai putea fi oprit.

— Mergi-sau-crapă, te ştiu eu că eşti de partea lui Allah, iar eu îţi zic ţie precum Isus, fiul lui Saul — Micuţul încurca întotdeauna puţinele sale cunoştinţe de religie — dă-mi ce este al meu şi dă-i câte ceva, colo, şi cezarului. Tare aş vrea să ştiu dacă Pius ăsta al nu ştiu câtelea, cu care îmi tot împuiaţi urechile în ultimul timp, este pur şi simplu căpetenia tuturor preoţilor, un fel de general al Bisericii, sau este cu adevărat reprezentantul pe pământ al şefului ăl mare din ceruri, aşa cum îmi spunea într-o zi dama aia care mi-a oblojit cu pomadă ochiul bolnav.

Porta a înălţat din umeri. Heide şi-a întors privirile spre zaruri. Barcelona îşi aprinse îngândurat o ţigară. Eu am schimbat capsa unui obuz-rachetă. Bătrânul îşi plimba degetele de-a lungul ţevii tunului.

— Bănuiesc că pesemne este într-adevăr solul Cerului, murmură el gânditor.

Micuţul îşi lovea dinţii cu unghiile.

— Se pare că nimeni nu e prea sigur de lucrul ăsta. Sunteţi pe un teren alunecos. Eu, caporalul şef Wolfgang Ewald Creutzfeldt, sunt un dur. Un mort mai mult sau mai puţin nu înseamnă nimic pentru mine. Trag în oricine! Puşcaş ori general, târfă sau regină, totuna. Dar de chestiile cu Doamne-Doamne nu-mi place să mă ating. Dacă şeful Vaticanului are cumva o linie directă cu Dumnezeu, admiţând bineînţeles că există Dumnezeu, nu trebuie să fii prea isteţ pentru a ghici că am da de naiba dacă i-am împuşca vreodată întreaga bandă. Vechea scăpare cu „executarea ordinului" n-ar cântări prea mult la Petru-de-la-Poarta-Raiului, când vom zornăi din oase pe acolo. Nu mi-aş risca viaţa de apoi.

— Dumnezeu există, afirmă Legionarul. Dacă te legi de un credincios, te atingi de Dumnezeu. Papa e mare, mai mare decât oricine. Dar mai bine să aşteptăm întâi ordinul în loc să ne batem capul cu ce vom face. Vom găsi o scăpare. Am putea, de pildă, întoarce tunurile şi să pictăm o pereche de chei pe turelă.

— Baţi câmpii! îi râse Porta în nas. Ar trimite împotriva noastră câteva unităţi SS şi praful s-ar alege de noi cât ai bate din palme!

— Ideea Legionarului nu-i chiar atât de rea, făcu gânditor Bătrânul. Vaticanul are post de emisie propriu. Vă daţi seama ce s-ar întâmpla dacă s-ar auzi că un regiment german de blindate apără Vaticanul împotriva unui atac german? S-ar face vâlvă în lumea întreagă şi lucrul ăsta n-ar fi tocmai pe placul Berlinului.

— Eşti bătut în cap, constată Heide în batjocură. N-ai priceput că la Vatican sunt agenţi provocatori? Crezi că vor da buzna în beci când va începe tărăboiul? Aş! Ţâşti la staţia de radio, anunţând lumii întregi că Sfântul Părinte a cerut protecţia germanilor. Iar după o scurtă vizită în Prinz Albrecht Strasse, Papa va juca aşa cum îi va cânta SS Heini. Chiar şi pentru

plămânii unui Papă, cu acidul nu-i de joacă. Iar noi, dacă primim ordin, îl executăm, pentru că suntem soldaţi. Ne-am băga şi dinamită-n fund să ţâşnim spre lună, dacă ni s-ar ordona. Şi chiar dacă ne-am încuia în latrine şi ne-am... ca nişte nepricopsiţi discutând plimbarea, şi tot am face-o!

— Aţi luat-o razna, interveni Porta. Până una-alta stăm aici şi aşteptăm o bandă de yankei fioroşi. Pun la bătaie patruzeci şi cinci de ţigări cu opiu, cincizeci cu marihuana şi treizeci de grifa pentru cine dă de trei ori şase. Asta pentru că astăzi sunt milos. Puneţi jos de două ori pe atâta, pentru a putea da de şase ori cu zarurile.

Pentru aceste şase aruncări de zaruri l-am uitat până şi pe Papă. Şase zaruri de aur masiv însemnate cu briliante, pe care Porta le "împrumutase" dintr-un tripou franţuzesc. În seara cu pricina purta pistolul său mitralieră, iar chipul îi era ascuns sub un ciorap de damă. Poliţia militară s-a dat de ceasul morţii un an întreg să-l găsească pe vinovat, care era mai aproape decât şi-ar fi putut închipui.

Recurgeam la tot felul de fiţe pentru a atrage norocul de partea noastră. Agăţat în mâini, cu zarurile în gură, Barcelon se răsuci de patru ori în jurul tunului, dar nu obţinu decât cinci şesari, ieşind primul din joc.

Micuţul rămase fără nici o pipă şi pierdu pe deasupra şi naganul său.

O grupă de infanterişti depăşi în goană poziţia noastră.

— Par cam grăbiţi, făcu Porta. De parc-ar fi dat peste un strigoi, pe cuvântul meu!

O a doua ceată alerga ca şi cum ar fi mânat-o dracu' din urmă.

— Poate că s-a semnat pacea şi se trag oamenii spre vatră, visă Micuţul, fericit.

Bâtrânul se urcă pe tanc, duse binoclul la ochi şi îl îndreptă spre sud.

— Mi se pare că se cam strică vremea. De la Kiev n-am mai văzut o asemenea debandadă.

— Să le ardem o pereche de grenade peste bot, propuse Heide, pus pe moarte. Dezertează, ticăloşii...

— Am face mai bine s-o luăm şi noi din loc, strigă vesel Porta, urmăm plutonul din frunte, direcţia Berlin. Experienţa m-a învăţat că este mai bine să te laşi dus de apă decât să înoţi împotriva curentului.

Chiorul, urmat la un pas de locotenentul Frick, sosi ca o vijelie.

— Beier! urlă el foarte agitat către Bătrân.

— Prezent, Chiorule, răspunse Bâtrânul, aşa cum cerea să fie numit generalul Mercedes în timpul bătăliei.

— Ţii poziţia. Porta, dă-mi o duşcă de rachiu.

Porta îi întinse o ploscă enormă, şutită în Franţa. O ploscă ce făcuse războiul din 1870.

Voinicul general bău şi îşi şterse gura cu dosul palmei.

— Şliboviţă, mormăi el cunoscător. Să nu vă miraţi dacă vă pomeniţi deodată cu japonezi în faţă. Batalionul 100 este alcătuit din japonezi naturalizaţi în America. Nu-i lăsaţi să se apropie. Culcaţi-i la pământ. Au săbii de samurai şi se bat la fel de bine ca fanaticii lor compatrioţi din Pacific. Sunt şi marocani printre ei. Zburaţi-le creierii. Veţi da ochii şi cu negri *gurka.* Băgaţi-vă bine în cap că aici ducem un război crâncen. Voi aţi rămas acum singurul punct de rezistenţă al armatei din sud. Toate celelalte unităţi se destramă.

— Chiorule, cârâi Micuţul făcând pe speriatul şi ridicând ca de obicei un deget, e adevărat că diavolii ăia negri taie urechile?

Generalul Mercedes încuviinţă din cap.

— Cu atât mai bine! trâmbiţă Micuţul. De acum înainte, îi sfătuiesc pe

cei din mahalaua de peste drum să-şi încotoşmăneze bine tărtăcuţeţe, că şi eu colecţionez foi de varză!

— Eu mă mulţumesc cu dinţişorii de aur, declară Porta. Ascultătoarele nu au valoare comercială.

— Veţi vedea apărând întreaga haită, la ţol festiv, urmă generalul. Şi să vă ferească Domnul să îndrăzniţi cumva s-o luaţi la sănătoasa.

— Ştim lecţia, Chiorule, mârâi Porta: până la ultimul om şi până la ultimul glonte!

Chiorul aprobă şi continuă:

— Ce bucurie pe capul lor când vor da peste tancurile noastre *Panther.* Până acum nu au făcut cunoştinţă decât cu blindatele P III şi P IV. Astea i-au făcut să se prăpădească de râs. Trebuie să pice şi o divizie de SS-işti. Vă vor înlocui... dacă va mai rămâne ceva de înlocuit. Atenţie la avioane. Pustiesc şoselele. Au şi paraşutat o jumătate de milion de oameni. Două treimi dintre ei nu fac nici două parale. Boboci, soldaţi de paie. Ceilalţi însă! Veterani ai Pacificului care vă cunosc, chiar dacă nu ştiu de ce material dispuneţi. Aşa încât să fiţi cu ochii în patru. Să nu vă grozăviţi dacă vedeţi zece mii de inşi luând-o la fugă. Unul singur dintre cei duri face cât cinci sute dintre ceilalţi şi v-aţi trezi cu ei în spinare cât ai clipi dacă ar afla unde vă ascundeţi. Vă vor scopi dacă le veţi da cel mai mic prilej. Încă o duşcă, Porta!

— Îmi datorezi un litru, Chiorule, preciză rece Porta, întinzindu-i pentru a doua oară plosca.

Apoi solidul general se făcu nevăzut după o întăritură de pământ, urmat ca o umbră de locotenentul Frick.

Porta împături covorul verde de la Ida, îşi netezi jobenul cu mâneca şi intră în manloh. Mi-am reluat locul în spatele periscopului. Micuţul aşeză grenadele la locul lor. Am verificat întreaga instalaţie electrică. Porta dezlănţui caii putere mişcând puţin tancul înainte şi înapoi. Apoi puse motorul în punctul mort.

O grupa de gardieni ne depăşi în fugă. Cei mai mulţi dintre ei fără arme şi fără căşti. Porta declară batjocoritor:

— Precum se vede, eroii au obosit! Şi eu care am crezut întotdeauna în vorbele lui Adolf. Imită glasul lui Hitler:

„Femei şi bărbaţi germani, barbarii noştri duşmani pretind că armata noastră se retrage; dar soldatul german rămâne acolo unde se află..." Porta rânji: dacă nu am orbul găinilor, soldatul german e pe cale s-o roiască. Aha! Abia acum pricep. E vorba de ceea ce Göbbels numeşte „apărare elastică"; dar odată întorşi la Berlin, unde naiba ne vom mai duce?!

— Nici o problemă! i-o întoarse nepăsător Micuţul, vom alerga mai departe în jurul cozii.

Un plutonier de infanterie suflând ca o locomotivă se opri lângă noi:

— Grăbiţi-vă! strigă el.

Şi sprijinindu-se obosit de partea dinainte a tancului:

— N-aveţi cumva o picătură de apă? Mi-au măcelărit întregul pluton; morţi ca şoarecii în găurile lor. Au mii de tancuri. N-avem nici o şansă de scăpare. Bău cu lăcomie din plosca lui Heide.

— Ia mai las-o! făcu liniştit Bătrânul. Ai vedenii, fără îndoială. Povesteşte ce s-a întâmplat.

— Să povestesc! râse amar plutonierul. Dintr-o dată au apărut în spatele nostru, în faţa noastră, deasupra noastră; o grămadă afurisită de tancuri şi avioane. În zece minute întreaga divizie ne-a fost strivită şi oamenii făcuţi terci în găurile lor, sub şenilele tancurilor. Nu iau prizonieri,

chiar şi pe răniţi îi curăţă. Am văzut un pluton care s-a predat; geniştii din divizie. I-au primit cu aruncătoare de flăcări. Doar nu-s nebun. Erau japonezi. Comandantului companiei mele i-au crăpat capul cu o sabie din acelea japoneze. L-am înjunghiat pe tipul care a făcut treaba asta. Avea într-adevăr ochii teşiţi şi înalt de-o şchioapă.

— Din ce divizie faci parte? întrebă la fel de liniştit Bătrânul.

— Divizia 16 de blindate, regimentul 46 grenadieri.

— Şi unde sunt acum ai tăi din 46?

— În iad, arşi de aruncătoarele de flăcări şi de napalm. Nici nu vă puteţi închipui câte chestii au în traistă blestemaţii ăştia de peste ocean. Şi se reped peste cuiburile noastre de mitralieră de parcă am trage cu zahăr tos. Ne-au strivit chiar înainte de a mai apuca să facem stânga-mprejur. Regimentul 2 Panzer nu a mai avut timp nici să-şi scoată P-urile IV din poziţie. Ne-au turnat o grămadă de şmecherii arzătoare în cap. Sunt sătul. Am şters-o!

— Uite, colo, autobuzul direct pentru Berlin, râse cu cinism Porta. Poate găseşti vreun loc pe platforma din spate, dacă dai puţin din coate. Mi s-a spus că la volan ar fi chiar Adolf...

— O să-ţi piară ţie cheful de râs, şuieră plutonierul furios, când îi vei vedea pe diavolii galbeni şi pe Yankei. Vei face şi tu în pantaloni, ca toţi ceilalţi. În trei zile nu va mai rămâne nici un soldat german viu în toată Italia, pun mâna în foc. Şi toţi alde Bodoglio care au început să tragă în noi de pe acoperişuri. Până şi ţaţele aruncau după noi cu ce apucau.

— Haide, haide..., făcu Bătrânul împăciuitor.

— Dar urniţi-vă odată şi luaţi-o din loc! sfătui plutonierul.

— Nu putem, surâse jalnic Porta.

— N-aveţi benzină?

— Nu de benzină ducem lipsă, dar Adolf zice să rezistăm. Iar noi facem ce ni se spune, ca nişte copii ascultători ce suntem.

— Lua-i-ar dracu! urlă cu hotărâre plutonierul, fără a preciza dacă e vorba de Hitler sau pe Porta. De i-aţi fi văzut pe marinarii noştri de apă dulce, bănuiţi că trebuiau să apere fortificaţiile de coastă! Primii japonezi care au picat i-au pus pe grătar cu napalm. Până să apuce să-şi ridice flintele, grenadierii noştri s-au trezit îngeraşi. Yankeii n-au timp de luat prizonieri. Îi lungesc fără multă vorbă, la pământ.

— Ia spune, nădragii tăi nu curg? De câte ori te-ai scăpat în ei de când ţi-a ieşit în cale primul lingător de Coca-Cola? întrebă ironic Porta.

Locotenentul Frick se apropie de noi. Zărindu-l pe plutonierul scos din fire, zâmbi pe sub mustaţă. Auzise ultimele cuvinte ale lui Porta.

— Câte tancuri ai văzut, Feldwebel, şi de ce tip? întrebă el liniştit.

Scoase o hartă de stat major şi o despături pe botul tancului.

— Arată-mi, unde ai văzut ultima oară camarazi de-ai noştri?

Plutonierul se apleacă peste hartă, privind nervos către sud. Fără îndoială că regreta amarnic că se oprise la noi. Dar acum nu mai avea ce face.

— Aveam o poziţie la nord de Bellona. Au trecut peste Voliturno fără să prindem măcar de veste.

— Dar fluviul nu poate fi trecut prin vad! se împotrivi Frick.

— Domnule locotenent, poate nu mă credeţi, dar l-au trecut cu adevărat.

Frick îşi aprinse gânditor o ţigară.

— Ai văzut tancurile străbătând fluviul?

— Da, domnule locotenent, şi camioane de asemenea.

— Camioane obişnuite?
— Da, camioane grele. Şi doar ştiu că apa e adâncă.
— Partizanii, gândi Frick cu voce tare — poduri subacvatice. Ce porcărie!
Îl privi pe plutonier;
— Şi când au trecut, voi aţi întins-o?
— Totul s-a petrecut foarte repede, domnule locotenent. Îi doboară pe toţi... Fără prizonieri.
— Câte tancuri aveau?
— Câteva sute, domnule locotenent.
Porta izbucni.
— Aiureli! Pesemne că nu poţi deosebi un tanc de-o broască râioasă!
— Aşteaptă puţin să vină să-ţi turtească fesul. Eu am fost la Stalingrad. Dar un război ca ăsta n-am mai văzut!
Frick îi întinse zâmbind o ţigară.
— Linişteşte-te şi gândeşte-te bine: unde se aflau sutele acelea de tancuri?
— La Alvignano.
Frick privea pe hartă.
— Iar noi unde eram? Adunaţi în mijlocul satului, nu? întrebă Porta cu nevinovăţie. Piaţa Sfântului Petru, ce naiba! Sau poate că erau îngrămădiţi în straturi, unii peste alţii! Câte tancuri vezi aici? O mie? Eşti sigur că nu vii de la Roma şi n-ai rătăcit drumul?
— Tacă-ţi gura! zbieră plutonierul, scos din fire. Erau atâtea, încât nici nu le puteai număra. Aveam, cel puţin zece pe urmele mele.
Ne-am dat seama. Infanteria vede întotdeauna dublu atunci când este hărţuită de tancuri. După toate probabilităţile, plutonierul nu văzuse mai mult de douăzeci şi cinci de care.
Cu ochii holbaţi, îi explica locotenentului Frick cum trecuseră tancurile în zigzag printre case, strivind totul în calea lor. Fără îndoială că trăise un coşmar. Nu-i nici o plăcere să fii surprins de un atac frontal al tancurilor de asalt!
— Vino, Beier! Mergem să vedem ce se întâmplă. Iar dumneata, Feldwebel, ne vei arăta drumul, ordonă locotenentul. Celălalt încercă în zadar s-o şteargă.
— Dar bine, domnule locotenent, americanii sunt în sat!
— Vom vedea, a fost singurul răspuns al locotenentului Frick.
— Domnule locotenent, sunt şi japonezi cu săbii de samurai.
Locotenentul râse încetişor. Îndepărtă cu mâna o scamă imaginară de pe crucea de fier de la gât. Era cel mai maniac ofiţer din toată divizia. Uniforma sa neagră era întotdeauna fără cusur. Cizmele sale înalte erau oglindă. Mâneca stângă îi flutura goală. Îşi lăsase braţul la Kiev, rupt sub răsuflătoarea turelei, când tancul său fusese atins de un obuz de 100. Se întoarse spre noi.
— Doi voluntari după mine!
Legionarul şi cu mine am făcut câte un pas înainte. Nu aveam de ales. Era rândul nostru: eram voluntari cu schimbul. Mi-am săltat în spate mitraliera uşoară. Mergeam prin şanţ. În frunte era locotenentul Frick.

Eram la Milano să aducem materiale noi. În timp ce alţii trăgeau din

greu, noi ne făceam de cap. La Biffi *şi la* Gran Italia *făceam pe fanţii, luându-ne la harţă cu ofiţerii de diferite naţionalităţi. Nu ne înghiţeau. Puţeam a hoit şi vorbeam cu grosolănie în gura mare. Dar ne-am împrietenit cu Radi, băiatul care servea cafeaua. El ne-a întocmit menu-ul. Asta se petrecea la* Biffi, *peste drum de* La Scala.

Printre galerii, pe terase, am băut fresa cu buchet de fragă.

Heide şi Barcelona au devenit melomani. Se duceau în fiecare seară la Scala, *închipuindu-şi că lucrul acesta era tot ce putea fi mai subţire: întregul Milano se întâlnea acolo.*

M-am îndrăgostit. Aşa se mai întâmplă atunci când bei fresa la mescioarele din galerii. Ea avea douăzeci de ani. Nici eu nu aveam mai mult. Când ne-a prins în patul conjugal, tatăl ei ne-a azvârlit jos. Dar când mi-a văzut uniforma s-a mai înmuiat; de frică şi nu din dragostea pe care o purta uniformei germane. Aşa era pe vremea aceea în cea mai mare parte a Europei. În orice caz, nimeni nu ne vorbea de rău când s-ar fi putut întâmplă să ne ajungă la urechi.

Mă hotărâsem să dezertez. Din păcate însă m-am îmbătat; şi taman cu fresa. M-am destăinuit lui Porta. Începând din clipa aceea nu am mai avut dreptul să ies singur. Auzi, să dezertezi! Aşa ceva nu se făcea, pur şi simplu!

Am jucat un meci de fotbal împotriva unei echipe de pifani italieni. Partida s-a terminat la egalitate. Jucătorii şi publicul s-au încăierat.

Când ne dădeau afară de la Biffi, *făceam dragoste pe după coloanele galeriilor, iar apoi ne beţiveam pe acoperişuri cu cei de la apărarea antiaeriană.*

Se spunea că la Milano s-ar petrece unele lucruri nu tocmai curate. N-am observat niciodată aşa ceva. Te pomeneşti că tocmai pentru că beam chianti şi fresa împreună cu partizanii?

După ora închiderii plecam de la Biffi *şi ne duceam cu plăcere la Radi acasă, împreună cu colegii săi. Îşi avea cotlonul într-un beci cu zidurile mucegăite. Din fotoliile putrede răsăreau arcurile.*

Radi îşi descălţă pantofii lustruiţi şi îşi turna apă minerală pe picioare. Zicea că-i face bine.

BLINDATELE ATACĂ

Înspre sud-vest era lată rău. Pocnetul sec şi rău al tunurilor de pe tancuri se auzea prin necontenita răpăială a mitralierelor, în spatele copacilor fulgerau lumini.

Locotenentul Frick îşi purta P.M.-ul sus, de-a curmezişul pieptului, pentru a nu-şi murdări uniforma. Desluşeam uruitul sinistru al şenilelor.

Pe şosea apăru, mergând în zig-zag, un tanc amfibiu. Frână atât de brusc încât derapă mai mulţi metri înainte de a se putea opri. Din el sări jos un colonel având insignele roşii de ofiţer de stat major. Era plin de noroi din cap până în picioare. Chipiul îi era împodobit cu Edelweiss-ul vânătorilor de munte.

— Ce dracu' căutaţi aici? urlă el furios. Sunteţi din regimentul 16?

— Patrulă de recunoaştere, domnule colonel, răspunse locotenentul Frick. Plutonul doi, compania a 5-a, batalionul special de blindate.

— Aha, Panther-ele, exclamă mulţumit colonelul. În sfârşit! Unde vă sunt trotinetele?

— În pădure, domnule colonel.

— Perfect, locotenente. Înaintaţi cu ele şi trageţi în plin asupra gangsterilor. Hai, daţi-i zor, domnilor. Divizia trebuie scoasă din încurcătură.

Locotenentul Frick pocni din călcâie.

— Regret, domnule colonel, dar nu e chiar atât de simplu. Trebuie întâi să văd ce se petrece, apoi să raportez situaţia comandantului companiei. Un tanc de luptă, domnule colonel, nu poate ataca orbeşte. Iertaţi-mă, domnule colonel, nu încerc să vă învăţ pe dumneavoastră.

— Sper şi eu, dragul meu, altfel ţi-ar pieri cheful s-o mai faci.

Glasul colonelului era răsunător. Un glas făcut să dea ordine. Până şi un general i-ar fi dat ascultare. De centironul său lat atârna un pistol greu, ofiţeresc. Fără îndoială că l-ar fi scos din toc la cei mai mic semn de nesupunere şi că l-ar fi culcat la pământ cu plăcere pe recalcitrant. Era tipul brutei.

Locotenentul Frick examina harta.

— Există un pod, domnule colonel, dar va suporta el oare *Panther*-ele noastre care cântăresc cincizeci de tone?

— Cu uşurinţă, i-o reteză colonelul sigur pe el. Tancurile mele de asalt l-au trecut de câteva ori.

— Permiteţi-mi să vă atrag atenţia, domnule colonel, că între un car de asalt şi un *Panther* este o mare deosebire. Tancurile noastre sunt aproape de două ori mai grele decât ale dumneavoastră, iar şenilele noastre sunt de trei ori mai late.

Glasul locotenentului devenise mieros.

— Îţi spun un singur lucru, mă locotenent de trei parale. Dacă nu apari cu tancurile cât ai bate din palme pentru a curăţa satul ăsta de gangsterii americani, ai de-a face cu mine. Sunt ochitor bun. Scoţi tancurile? Da ori ba?

— Îmi pare rău, domnule colonel, comandantul batalionului meu mi-a ordonat o misiune de recunoaştere. Trebuie să execut ordinele sale şi nu pe ale dumneavoastră.

— Ai înnebunit? zbieră colonelul cu o voce răguşită de fumător. Livretul dumitale militar!

— Mi-este cu neputinţă să vi-l prezint, domnule colonel. Nimic nu dovedeşte că sunteţi dintre ai noştri. Mă numesc Frick, locotenent, comandant de pluton în compania a 5-a a regimentului special de blindate... iar regimentul nostru, domnule colonel, depinde direct de comandantul şef al armatei din sud.

— Pentru moment te afli sub ordinele mele! Sunt şeful statului major divizionar al acestei regiuni. Îţi ordon să aduci aici imediat compania voastră nenorocită. Refuzul dumitale miroase a laşitate.

— Domnule colonel. Îmi este cu neputinţă să execut ordinul.

— Arestaţi-l! lătră colonelul, nebun de furie.

Cum nimeni nu se mişcă, se adresă Legionarului.

— N-ai auzit? Arestează-l imediat!

Legionarul pocni alene din călcâie şi răspunse în franceză:

— N-am înţeles, domnule colonel.

Chipul roşu şi brutai al ofiţerului luă o expresie bovină.

— Pentru numele lui Dumnezeu!

Şi întorcându-se spre mine:

— Pune mâna pe locotenent!

Când i-am răspuns în daneză, privindu-l nătâng, uluirea sa atinse culmea. Îşi ieşi din pepeni, trase o lovitură cu piciorul într-o piatră, apoi se

întoarse din nou către Frick. Acum nu mai zbiera, dar se bâlbâia cu glas şuierător.

— Locotenente, ordonă tâlharilor dumitale să te aresteze! Adunătură de bezmetici, dar faceţi odată ceva! De nu, veţi vedea voi.

Înjura, spumega, ameninţa.

Locotenentul Frick s-a săturat dintr-o dată. Luându-şi din nou pistolul mitralieră sub braţ ne-a ordonat:

— Grupă de recunoaştere, în şir câte unul, după mine!

Dintr-o singură mişcare colonelul îşi ridică revolverul.

Zbieră:

— Opriţi-vă, sau trag!

Răcnetul său ar fi putut stăvili fuga unei divizii. Ne-am oprit o clipă. Apoi am pornit mai departe fără a întoarce capul.

Colonelul îşi golea încărcătorul.

— E într-o ureche, comentă Legionarul în timp ce gloanţele ne şuierau pe la urechi.

Colonelul urla în urma noastră ca un sălbatic. O nouă serie de gloanţe.

Am aruncat o privire peste umăr. Omul înnebunise de-a binelea. Lovea cu piciorul în roţile tancului amfibiu apoi sări în el, încercă să demareze, fără însă a reuşi. Apăru din nou, ţinând în mână un pistol mitralieră.

— Atenţie, am strigat aruncându-mă în şanţ.

În aceeaşi clipă m-am pomenit cu locotenentul Frick şi Legionarul lângă mine.

Dintre toţi, doar plutonierul cel străin de compania noastră nu a mai avut timp să se adăpostească. A primit întreaga salvă în spate. Se prăbuşi, în timp ce sângele îi curgea în valuri din gură, iar casca i se rostogoli pe şosea.

— N-am mai văzut o asemenea vită, blestemă Legionarul. Omoară-l Sven!

Am scos afetul puştii mitralieră.

— Nu, şopti locotenentul Frick, ăsta-i asasinat.

— Închideţi ochii, domnule locotenent, sugeră Legionarul, sau daţi-i ultima alinare camaradului nostru care este pe moarte.

Am sprijinit patul armei în umăr, am reglat înălţătorul şi am introdus banda răsucind puşca mitralieră.

Colonelul îşi reîncărcase pistolul. Asupra noastră se abătu o salvă de gloanţe. Silueta sa uriaşă se găsea tocmai pe linia mea de ochire.

— Punct de ochire la mir, i-am zis râzând Legionarului.

Am tras prea scurt. Proiectilele au căzut pe drum, la câţiva metri în faţa ofiţerului. Scoase un urlet şi sări la adăpost în spatele carului.

— Răzvrătire, urlă el.

Ne asurzi un fluierat ascuţit. Deasupra noastră trecu o umbră. Ne-am rostogolit în şanţ. Un avion de vânătoare cobora în picaj chiar deasupra noastră. Tunurile sale trosniră. Carul colonelului fuse lovit în plin de două proiectile rachetă. Colonelul fu aruncat în chip de torţă la peste o sută de metri, într-un pâlc de arbori în flăcări. În scurt timp, din colonel nu a mai rămas decât o mumie calcinată.

Locotenentul Frick se ridică în picioare.

— După mine, ordonă el.

Am rupt în două insigna aghiotantului mort şi am luat o jumătate.

Când am sosit în sat, infanteriştii şi artileriştii noştri fugeau în dezordine, urmăriţi de americanii victorioşi.

Un şef de escadron de blindate ne-a picat drept în braţe.

— S-a sfârşit, hohoti el. Regimentul a fost măcelărit. Ne-au luat toate blindatele. Am izbutit în ultima clipă să sar pe fereastra biroului în care mă aflam împreună cu aghiotantul meu. Grenadele ne ţiuiau pe la urechi. Sunt singurul care a scăpat teafăr. Întreg colectivul a fost ucis dintr-o dată.

— N-aţi luat măsuri de pază? întrebă mirat locotenentul Frick.

Ofiţerul îşi scoase chipiul.

— Ne credeam în siguranţă. Ieri seară erau la o sută şi cincizeci de kilometri. Fuseseră respinse două regimente de-ale lor. Luasem prizonieri americani din regimentul 142 de infanterie marină şi nu era mare lucru de capul lor. Ne pregăteam să sărbătorim victoria. Nu am pus decât numărul regulamentar de santinele. Tunurile noastre de acoperire erau în spatele caselor, cu acoperitoarele pe gura ţevilor. Iar obuzele erau îngrămădite în camioane.

— Dar santinelele? stărui locotenentul Frick. Ar fi trebuit să-i vadă.

— Americanii i-au sugrumat cu cablurile. Băieţii noştri nu au mai apucat să zică nici pâs. Am fugit spre un atacator crezând că este unul dintre oamenii mei; mantalele verzi ale americanilor seamănă cu ale noastre. Avea pe umeri o pelerină germană, iar pe cap o cască de-a noastră. Dacă ar mai fi întârziat încă două secunde înainte de a trage, m-ar fi nimerit.

— N-ai fost în Rusia, constată locotenentul Frick.

Comandantul escadronului se prăbuşi sleit în mijlocul nostru. Era un bărbat în vârstă, cu părul alb, care până în clipa aceasta crezuse în invincibilitatea trupelor germane. Era un om cult, profesor la universitatea Freiburg, din Breisgau. Unul dintre acei savanţi care îi socotesc drept copii pe toţi cei sub treizeci de ani. Soldaţii americani de douăzeci de ani îi arătaseră că se înşelase. În mai puţin de o jumătate de oră, văzuse patru mii de oameni dispărând ca fumul. Iar acum şedea în spatele unui zid, pe cale de a fi interogat de alţi băieţi de douăzeci de ani. Un puşti în uniforma neagră a tanchiştilor, cu o medalie atârnată la gât, îi dădea sfaturi.

— Nu trebuie niciodată să te crezi în siguranţă, zâmbea locotenentul Frick. De multe ori, când mă culc seara, ţin puşca mitralieră în braţe. Prin ce-ai trecut dumneata acum, noi am trecut adesea, în Rusia. Aşa-i la război.

Ofiţerul de vânători îşi privi crucea de fier din primul război mondial.

— În '14—'18 era altfel. Făceam parte dintre ulanii contelui Hötzendorf. M-au mobilizat din nou acum trei luni. Războiul ăsta de acum este o porcărie.

Locotenentul Frick aprobă.

— Şi cred că-l vom pierde, şopti comandantul de escadron.

În loc să-i răspundă, Frick privea spectacolul care se desfăşura înaintea ochilor săi. Lăsă binoclul jos.

— Domnule căpitan, ce s-a întâmplat? Fiţi scurt, vă rog, nu avem timp de pierdut.

Legionarul aprinse o ţigară şi i-o puse locotenentului Frick în gură.

Comandantul escadronului rămase cu gura căscată. Nu mai văzuse asemenea soldaţi. Un subofiţer, cu o cicatrice îngrozitoare, să-şi pună ţigara băloasă în gura superiorului său. Ce se întâmpla cu armata germană? Pe când fugea din sat, ascuns pentru o clipă într-u tufiş, mai auzise un simplu soldat american strigându-l pe comandantul de batalion pe numele mic şi îi văzuse bind din aceeaşi ploscă. Înainte, în vremurile bune ale împăratului, aşa ceva nu s-ar fi putut întâmpla. Clasele de jos îşi cunoşteau lungul nasului. Iar dacă nu, erau destule mijloace pentru a-i învăţa să respecte distanţa.

— Domnule căpitan, ce s-a întâmplat?
— Au apărut din senin.
Frick a început să râdă.
— Ne-am lămurit.
Comandantul batalionului i-a aruncat o privire dojenitoare. Explică, desenându-i cu un băţ pe nisip.
— Cred că au pătruns pe aici.
Locotenentul Frick clătină din cap.
— Desigur. Şi eu tot pe acolo aş fi intrat. Apoi s-au ocupat de tancurile voastre de asalt, tot conform planului, domnule profesor.
— Fără îndoială.
Îşi ascunse obrazul cu mâinile înmănuşate.
— Nu înţeleg cum de am putut scăpa. Aghiotantul meu zăcea prăbuşit peste masă cu spatele sfârtecat. Era un tânăr profesor universitar de mare viitor. Kant nu avea taine pentru el.
Râsul locotenentului Frick deveni tăios.
— Ar fi fost mai bine să se fi priceput la tunuri şi la manevrele de acoperire a flancurilor! Astăzi avem nevoie de soldaţi, nu de filozofi.
Căpitanul şi-a ridicat privirea.
— Va veni o vreme, tinere...
— Bineînţeles. Dar dumneata nu vei mai apuca s-o trăieşti, aşa cum n-a apucat nici aghiotantul dumitale.
— Ai de gând să mă denunţi pentru neglijenţă în timpul serviciului? întrebă nervos comandantul de escadron.
— Nici prin cap nu-mi trece aşa ceva, răspunse Frick cu nepăsare. Dacă ai şti cât de puţin îmi pasă mie de dumneata şi de aghiotantul dumitale, filosoful! Din partea mea vă puteţi propune şi pentru Crucea de Fier, clasa întâi, dacă scăpaţi. Singurul lucru care mă interesează acum este cum să opresc ofensiva celor din faţa noastră şi la asta îmi poţi fi de folos. Sunt locotenent dintr-o companie de blindate şi am sarcina să dau iama prin americani şi să-i împiedic să înainteze cu hodoroagele lor. De altceva puţin îmi pasă. După ce ne vei povesti tot ce ştii, poţi să lepezi ţoalele lui Adolf şi s-o întinzi, dacă ai chef. Nu ne priveşte. Câte tancuri sunt în văgăuna asta, după dumneata?
— Cel puţin o unitate.
— Hm?! pufni pe nas locotenentul Frick. De necrezut, dar hai să zicem. Îţi dai seama cât loc îi trebuie unei unităţi de blindate? Optzeci până la o sută de bucăţi, başca buleandrele. Un carambol care i-ar face părul măciucă şi celui mai priceput poliţai din Paris.
— Erau foarte multe, sughiţă căpitanul. Au distrus cu o singură salvă douăzeci de tancuri de asalt...
— Asta nu înseamnă nimic, i-o reteză Frick. E o chestie de îndemânare. Şi noi am făcut aşa ceva de multe ori.
— Şi un pluton poate face treaba asta, interveni cu mândrie Legionarul. E destul să ai un ţintaş în turelă şi un pilot care să n-aibă orbul găinilor.
— A fost un măcel, se apără căpitanul. Am văzut un *Sherman* trecând peste ordonanţa mea. Era student la drept, dintr-o familie vieneză foarte aleasă. În escadronul meu aveam mulţi băieţi care promiteau; tinereţea studioasă, morţi cu toţii. Alcătuiam un fel de facultate. Comandantul nostru era şi el profesor universitar. Păstram spiritul universitar...
— Nu sunt în măsură să judec asta, rosti sec locotenentul Frick. Dar, după părerea mea, ar fi fost mai înţelept să fi avut spirit militar. Aţi fi putut

salva jumătate din escadron. — Îndepărtă din nou firul de praf imaginar de pe crucea sclipitoare de cavaler. — Nu-ţi poţi respinge inamicul filozofând.

— Dumneata, locotenente, eşti soldat, decoraţia dumitale dovedeşte că eşti curajos. Totuşi, eşti încă foarte tânăr.

— Da, sunt soldat, din clipa în care m-au scos de la şcoală. În ochii dumitale nu sunt decât un băieţandru, dar copilul acesta va scoate acum castanele din foc pentru dumneata şi cei de teapa dumitale. Uite, aici în spatele meu este un soldat de treizeci de ani. Şi-a învăţat meseria — ei bine, da — la francezi, sub steagul Legiunii Străine. Tipul cu mitraliera este şi el dintre cei pe care îi dispreţuiţi, a fost adunat de pe maidan. Nici el şi nici subofiţerul n-au auzit vorbindu-se de Kant şi nici de Schopenhauer, dar cunosc legea aspră a lui Marte. Voi, profesorii universitari şi aristocraţii, în zilele fericite de pace, uitaţi de soldaţii aceştia înnăscuţi. Ţineţi prelegeri savante despre legionarii lui Cezar, dar ce ştiţi despre ei? Baliverne! Nici nu vă închipuiţi măcar cum erau bărbaţii aceia care luptau pentru gloria Romei. Vă băteaţi joc de garda rusească. Aţi râs de poveştile cu soldaţi ale lui Rudyard Kipling. Îl amintiţi pe curajosul soldat din Legiune, care se lasă de bună voie pradă dogoarei deşertului, doar pentru a-l numi pe criminalul fugit. Dar, domnule profesor, dintr-un criminal nu iese niciodată un bun soldat. Există o mulţime de cauze care îl fac pe un flăcău să se înroleze: foamea, mizeria, patriotismul, convingerile politice sau gustul pentru aventură. Un criminal care se ascunde în rindurile armatei dezertează la primul atac. Noi, soldaţii adevăraţi, ne lăsăm ucişi fără a crâcni. Dar dumneata şi colegii dumitale de la universitate ce faceţi? Vă împuiaţi capul cu o filozofie care nu este de nici un folos în lupta pentru viaţă. Vă închipuiţi poate că-i ucidem din plăcere pe cei de dincolo? Nu, dar ne-am învăţat să executăm un ordin, oricare ar fi el.

Căpitanul îl fixa pe tânărul locotenent. În colţul buzelor îi miji un zâmbet:

— Ţi-ai omorî propria mamă dacă ţi-ar ordona comandantul dumitale?

— Fără doar şi poate... Tot aşa cum aş trece peste trupul ei dacă mi s-ar aşeza în calea tancului.

— Sărmană omenire! murmură profesorul în uniformă de ofiţer, care îşi închipuise că poţi purta un război discutând despre Kant. Dumneata, locotenente, nu eşti decât un copil devenit peste noapte adult.

Se ridică aruncându-şi pistolul şi chipiul în şanţ şi porni de unul singur înainte.

Legionarul îl urmărea cu privirea în timp ce îşi aprindea o nouă ţigară de la cea pe care o mai avea încă în gură.

— O dată cu nătărăul ăsta drăgălaş şi naiv se stinge o generaţie.

Locotenentul Frick îşi pipăi decoraţia primită pentru nimicirea unei unităţi de tancuri de asalt ruseşti.

— N-are decât să creadă ce vrea. Să crape o dată cu iluziile sale. La întoarcere vom ticlui un raport frumos zicând că l-am găsit, singurul supravieţuitor al escadronului, în spatele unui tun. Pentru părinţi este mult prea dureros să descopere că fiii lor sunt mai înzestraţi decât ei. Ducă-se în pace!

— Allah ştie ce face! a murmurat Legionarul.

Ne-am întors pe drumul din vale trecând prin albia secată a unui mic râu.

Comandantul Michael Braun, zis Mike, noul nostru şef, care făcuse armata înainte de război la infanteria marină americană, ne-a ascultat raportul în tăcere. Se întoarse râzând spre Barcelona, radiotelegrafistul, şi

ordonă cu vocea sa groasă, de băutor de bere:

— Chemi regimentul şi ceri parola pentru dezlănţuirea generală a măcelului. Scuipă un ghemotoc de tutun mestecat drept pe coada unei şopârle care se făcu pe dată nevăzută după un bolovan.

Barcelona începu apelul prin radiofonie:

— Sunt *Rinocerii, Rinocerii* cheamă *Scroafa.* Terminat!

— Aici *Scroafa,* Vorbiţi *Rinocerii,* vă ascult. Terminat!

Era rândul lui Barcelona. Noi toţi ne aplecasem capetele pentru a auzi mai bine convorbirea. Curată chinezărie pentru cei neiniţiaţi.

— Aici *Rinocerii,* transmit către *Scroafă.* Punctul 12 AZ, apa 4/1. Căţeii fătaţi, înecaţi. Patru mămici. Poate chiar mai multe. Mistreţi difuzi. Cerem parola, Mike. Terminat. Vă ascult.

— Aici *Scroafa.* Daţi-i drumul, *Rinocerii.* Mike răspunzător parolă şi misiune. Fără mistreţi suplimentari. Baftă! Terminat.

— Ce noutate! rânji Mike. Comandantul unităţii e răspunzător! De parcă n-aş mai fi auzit ca boss-ul să fie răspunzător, de o sută de ani de când fac meseria asta!

Se aşeză în faţa tancului 523, tancul nostru.

— Să vină încoace şefii de echipaj. Îşi vârî în gură una din uriaşele sale ţigări de foi.

Comandanţii tancurilor s-au apropiat fără grabă. Fularele lor de mătase străluceau în toate culorile curcubeului. Fiecare echipaj avea culoarea sa.

Mike îşi bălăbănea picioarele sale mari, număru' patruzeci şi opt lăbărţate ca la un răţoi. Privi deasupra noastră.

— Curu' la pământ şi ochii la mine. Să nu mă faceţi să vorbesc de două ori. Iar dacă printre voi e vreo puşlama, care nu pricepe de prima oară, îl ţin eu minte. Vechii mei prieteni, yankeii, ne-au prăjit câteva regimente. Acum tocmai le crestează fundurile cu baioneta. Se pregătesc să-şi pună tunica victoriei. S-au apucat să scrie cărţi poştale povestind despre izbândă. Succesul ăsta rapid li s-a urcat la cap. Îi vom face să-şi piardă încrederea asta frumoasă.

Îşi dădu drumul la pământ.

— Scoateţi hărţile. Trebuie să cădem peste ei ca trăznetul. E o spărtură aici — arătă el pe hartă — pe acolo vom pătrunde. Trei kilometri de străbătut prin spatele pădurii, la loc deschis... păcătoasă treabă. Dar trebuie să o facem; cu orice preţ. Şi nimeni nu va veni să ne ajute. Suntem singuri. Cowboy-i au dărâmat totul.

Se învălui într-un nor de fum albăstrui.

— Iată ce vom face. — Trabucul se mişca la stânga şi la dreapta. — Patru *Panthere* coboară în viteza a patra şi apar dintr-o dată în sat. Îi vom lua pe băieţi pe nepusă-masă. Scoase trabucul din gură şi îl ridică ameninţător. Trebuie însă ca yankeii să nu-şi dea seama de prezenţa noastră până în clipa în care vom fi lângă ei, administrindu-le doctoria.

Mike ridică una dintre sprânceneie sale stufoase şi negre.

— Nici un foc, piedicile puse la toate armele. Şi mai trebuie ca nici yankeii să nu poată trage.

— N-ar fi mai bine să le trimitem o carte poştală? îşi dădu cu obrăznicie părerea Porta, aşezat în ultimul rând.

— Gura! şi ascultă. Primele două tancuri străbat cloaca şi închid ieşirea în cealaltă parte a văii. Priviţi pe hartă că altă cale de ieşire nu mai e. Vor face apoi stânga-mprejur: cu tunurile îndreptate în partea opusă. După ce a închis ieşirea, şeful formaţiei va trage un trasor roşu. Vor urma apoi alte patru tancuri. Cu opt tancuri *Panther* ar trebui să curăţăm cu uşurinţă

cuibul ăsta. — Se întoarse către locotenentul nou venit care ne picase cu patru zile în urmă. — Tu rămâi aici, Herbert, la marginea pădurii, cu ultimele tancuri. Nu ne vei urma, asculta bine ce-ţi spun, decât atunci când vei vedea o stea galbenă. — îl apucă pe tânărul locotenent de guler. — Dar dacă te mişti cumva înainte de a fi văzut steaua galbenă strălucind pe cerul bunului Dumnezeu, voi veni să te dezmorţesc cu mâna mea şi vei ieşi cu pielea tăbăcită!

Locotenentul Herbert, care nu avea decât nouăsprezece ani şi descindea dintr-una din cele mai nobile familii din Germania, roşi până la urechi. La Şcoala de Război din Potsdam nimeni nu-i vorbise în felul acesta. Dar despre câte nu li se vorbise nici o dată elevilor din Potsdam! Nici unul dintre instructori nu cunoscuse vreodată un comandant Mike sau un general Chiorul.

Nici unul dintre ei nu văzuse un puşcaş din marina americană debar-când cu o umbrelă roşie şi nici vreun soldat german din trupele de blindate cu un joben galben pe cap.

Comandantul Mike scuipă mucul trabucului şi scoase din buzunar o cutie metalică, puţin ruginită. Mirosi zdravăn, scoase un hârâit din gât, scuipă, deschise cutia, scoase din ea o bucată lungă de tutun de mestecat şi muşcă din ea răsfrângându-şi buzele, apoi i-o trecu Bătrânului.

— Ia-ţi o bucată, Beier.

Dintre noi doar ei doi mestecau tutun. Comandantul îşi punea întotdea-una cocoloşul între buza de jos şi dinţi. Bătrânului îi plăcea mai mult să şi-l lipească pe falca dreaptă. Părea că are un abces enorm.

— E nemaipomenit, lăudă Bătrânul.

— L-am lăsat să fermenteze două săptămâni în zeamă de prune, îi explică comandantul Mike tot răsucindu-şi bucata de tutun ca pe un melc.

O puse înapoi în cutia lui ruginită.

— Trebuie întâi să te obişnuieşti. La început îţi dă ameţeli şi-ţi curg ochii, dar tabacul fermentat în zeamă de prune e cel mai bun leac împotriva tusei cât şi împotriva furnicăturilor din picioare. Un bătrân pescar de sardele din San Pedro mi-a vândut pontul.

Locotenentul Herbert clătina din cap. Iată un comandant, un ofiţer german, împărţindu-şi tutunul cu un plutonier, un calic din mahalalele Berlinului. De-acum încolo te puteai aştepta la orice. Dacă i-ar povesti tatălui său, acesta nu l-ar crede nici în ruptul capului.

Cu mâna sa păroasă de gorilă, Mike îşi scoase bascul şi ochelarii de tanchist, aruncându-i la picioare. Se scărpină sârguincios prin părul său negru, îşi isprăvi toaleta suflându-şi nasul cu degetele, culese bascul şi goni câteva viespi.

— Cum vă spuneam, ajungem cât putem de repede în sătuc şi, din clipa în care primele două tancuri dau semnalul roşu curăţăm bordelul. Trageţi în tot ce mişcă.

Se scobi cu degetul în ureche.

— Ceva îmi spune că divizia de cowboy e pe verde, dar dacă vreunul dintre voi face un pas greşit, o vor schimba pe roşu. Brandt, te aşezi în poziţie cu maşina radio în albia secată a pârâului. Te ţii lipit de al patrulea tanc. Te camuflezi imediat. Scoţi antena. Asculţi, până când îţi vor cădea urechile. Şi zvârle naibii pozele porno să nu te distrugă. Dacă mă faci să aştept măcar o secundă, ai să primeşti şi tu veşti de la mine. Îţi vei putea lua rămas bun de la prieteni.

Mike mai scuipă o dată cu putere o bucată mare de tutun care căzu pe o stâncă, ceva mai departe.

— Patru tancuri în sat. Primele două îl străbat. Închid ieşirea. Se trage în tot ce mişcă. Semnalul roşu: deschiderea balului. Steaua galbenă: atacaţi pe toată linia! Opt tancuri de rezervă. De semnal de retragere nu-i nevoie. Ori îi lichidăm pe cowboy, ori ne lichidează ei pe noi. Întrebări?

Porta făcu un pas înainte. Comandantul se foi neliniştit.

— Iosef Porta, te dobor pe loc dacă îţi baţi joc de mine.

Porta făcea pe timidul, ştergându-şi mâinile pe pantaloni.

— Aş vrea să ştiu, domnule comandant, dacă cei bolnavi de inimă sunt scutiţi să ia parte la petrecere?

— Întinde-o! Fără boli de inimă şi fără fudulii pe moaţe. Alte întrebări?

Din ultimul rând Micuţul ridică un deget. Aproape că ne aşteptam să-l auzim zicând: „Îmi daţi voie până afară, dom'le?".

— La dracu'! Ce mai e? mârâi Mike. După cât se vede, pricepi cam anevoie.

— Domnule comandant, după regulamentul din 1925, cel al generalului Blomberg, orice soldat care a servit mai mult de şapte ani, poate fi scutit să ia parte la lupte. Domnule comandant, eu sunt de nouă ani sub arme. Cer voie să mă strecor pe scara din dos.

Micuţul se pregătea să-şi scoată livretul militar pentru a-şi întări spusele. Mike îl opri cu un gest.

— Chiar dacă ai fi servit o sută de ani, îţi vei aşeza fundul tău ăla mare pe locul servantului, în numărul 523, iar cu regulamentul generalului Blomberg ţi-l poţi şterge. Dacă mai aveţi şi alte întrebări, păstraţi-le pentru Crăciun.

— Amin, a murmurat Porta, cu ochii spre cer.

Mike îşi puse din nou bascul jegos pe cap şi ordonă scurt:

— La posturi! Porniţi motoarele.

Încălecând peste rezervorul suplimentar, Micuţul strigă:

— Porta, o pornim iarăşi la război! Şi când mă gândesc că sunt voluntar! Pesemne că aveam ceva la scufiţă în ziua în care m-am prezentat.

Se apleca peste containerele cu grenade dinăuntrul turelei. Îndesă în spatele bateriei haina sa neagră de tanchist, şi îşi scoase cămaşa care urmă aceeaşi cale. Îşi înnodă apoi în jurul gâtului combinezonul roz pe care i-l dăduse Luiza-Amărâta în timpul ultimului chiolhan de la Ida-Gălbejita. Prinse doi purici de pe pieptul său păros şi îi strivi de periscop.

— Iar războiul, măi Porta, e o treabă primejdioasă. Poţi s-o încurci rău de tot, dar te şi poţi îmbogăţi ca-n basme. Porta, ţi-ai luat cleştele de dentist?

— Te cred, rânji Porta, scoţându-şi instrumentul din cutie. Se aplecă apoi asupra aparatelor sale, verifică nivelul benzinei şi pe cel al uleiului, ambreiajul, frânele, pornind apoi tancul cel greu roată împrejur.

Mike se căţără pe tancul-comandant. Rămase o clipă călare pe turelă, cu picioarele larg desfăcute, tare ca o stâncă. Îşi lansă ghemotocul de tutun în direcţia apărătorii de pe gura tunului. Spre marea noastră uimire, o atinse tocmai în capătul ei. Un adevărat scuipat de campion pe care nimeni nu l-ar fi putut imita. Îşi puse ochelarii de protecţie şi se strecură prin manloh. Îl auzeam ciorovăindu-se cu echipajul. Capul său apăru din nou. Braţul drept vâsli prin aer: semnalul de plecare. Mai strigă către Bătrân:

— Beier, te ţii scai după mine! Urmează apoi Legionarul şi Barcelona. Ceilalţi pe diagonală. Blin-da-aate, înainte!

Porta apăsă acceleraţia până la refuz şi începu să cânte:

Wozu sind die Straussen da'
Zu marschieren, zu marschieren.

Miile de cai putere nechezau. Se cutremura pământul. Întreaga pădure fremăta de grozavul huruit. Tancurile au intrat în formaţie unul după altul. Un copac se afla drept în calea noastră. Căzu, strivit.

Comandantul ne îmbărbăta din turela sa. Îşi luă încă o bucată de tutun de mestecat.

Legionarul i-a răspuns din turela lui: şi-a aprins apoi o ţigară înnodându-şi în jurul gâtului un fular cu tricolorul francez.

Barcelona şi-a trecut din buzunarul drept în buzunarul stâng vechea sa portocală sfrijită de Valencia.

Pe drumuri parte ne-a fost dat
Să mergem, să mergem în marş forţat.

Porta se aplecă, scuipă pe accelerator şi desenă cu degetul două cruci în praful de pe tabloul de bord. Eu am legat o jartieră de periscop.

Micuţul şi-a fixat pe lampa semnalizatoare tubul cu roşu de buze, purtător de noroc.

Heide se încredinţă că firul de alimentare al aruncătorului de flăcări funcţionează cum trebuie. Puse piedica la armă, îşi potrivi cartuşiera, apoi îşi agăţă în jurul gâtului un mic elefant din stofă albastru deschis.

Am verificat toate aparatele de emisie-recepţie. Lucrul acesta era foarte important: trebuiau să funcţioneze perfect. De aparatele radio depindeau o mulţime de lucruri.

Agăţaţi de ţevile tunurilor, servanţii îndepărtau apărătorile.

— "Gata pentru misiune", anunţă pe rând fiecare tanc.

— Rinocerii gata de luptă, tună în radio glasul lui Mike.

Am ieşit din pădurea care până acum ne mascase. Americanii păzeau cu trei tancuri ieşirea dinspre nord a satului, iar până acolo era câmp deschis. Ne-am repezit asupra lor în viteza a patra, fără să ne ferim; Porta cânta nepăsător:

Eine kleine Reise im Frühimg mit dir
Sag' mir, bitte, leise,
Was gibst du dafür...

Cu tine primăvara vreau să mă plimb.
Şopteşte-mi la ureche,
Ce-mi dai în schimb...

În picioare, conducea nebuneşte. Ne aşteptam ca tancul nostru să se sfărâme din clipă în clipă. Nimeni nu se putea ţine după noi. L-am auzit pe Barcelona înjurând înspăimântător în radio.

— *Caramba, Scheisserei, Puta di Madona.* Cum îl poate face să alerge în halul ăsta?

— Doar Allah o ştie, i-a răspuns Legionarul, blestemând în sinea lui pe propriul său şofer.

Totul depindea acum de viteză. La prima tură, cele trei tancuri Sherman de la intrarea în sat nu au reacţionat în nici un fel. Dumnezeu ştie ce şi-au închipuit. Orice s-ar spune, le lipsea experienţa: n-au tras nici un foc.

Cât ai clipi, am fost în mijlocul satului, noi cei din primul tanc, urmaţi de aproape de comandantul Mike. Legionarul, la o sută de metri în spatele nostru, văzu turelele celor trei *Sherman*-uri începând să se rotească. Se opri. Tunul său se întoarse fulgerător: zece secunde mai târziu toate cele trei tancuri inamice erau în flăcări.

— Mergem înainte, şuieră Legionarul. Îşi aprinse o nouă ţigară, o *grifa.* Simţea nevoia să râdă.

Apoi totul s-a petrecut foarte repede. Am străbătut uliţele întortocheate ale satului: oricine purta insignă sau stea albă era culcat la pământ. Trăgeam de la câţiva paşi. Ar fi fost cu neputinţă să greşim ţinta.

Scuipând foc la câţiva paşi, dintr-o fundătură ieşi un tanc echipat cu aruncător de flăcări, un M—5, care se năpusti spre noi. O grenadă se înfipse în el; explodă în mii de bucăţi.

Din grădina de portocali, a ieşit clătinându-se un T—14 de patruzeci şi două de tone. Turela se mişca încoace şi încolo. Nu mai ştiau încotro să se îndrepte.

— Foc, pentru Dumnezeu! urlă Bătrânul.

Am apăsat pe trăgaci. În clipa următoare, tancul inamic luă foc. Din el ţâşnea un fum negru, des şi greţos. Prin manlohul pilotului îşi scoteau limbile flăcări roşii. Un locotenent încerca cu disperare să iasă din turela al cărei capac căzu în faţă. Rămase agăţat de ea. Flăcările săreau pe uniforma sa, îi cuprindeau părul. Se ridică pe jumătate scoţând un strigăt înfiorător. Încerca să stingă focul cu mâinile goale. Din manloh au ţâşnit din nou flăcări. Îşi duse mâinile în dreptul obrazului care ardea încet. Apoi dispăru în iadul din tanc.

Simţeam în nări un miros înăbuşitor de carne arsă. Cineva se avântă cu o grenadă în mână. N-a mai apucat să o arunce spre noi. În clipa următoare zăcea strivit sub şenilele tancului nostru.

Câţiva infanterişti stăteau lipiţi de un zid, în speranţa prostească că vor putea trece neobservaţi.

Heide râse cu răutate. Mitraliera sa lătră. Infanteriştii au căzut grămadă cu burţile găurite.

Un bucătar fugea prin piaţă, încercând să se adăpostească în spatele unui *Sherman* care ardea. O rafală din mitraliera turelei şi omul se opri scurt, ca şi cum s-ar fi lovit de un zid, îşi duse mâna la cap şi scoase un strigă ascuţit. Casca i se rostogoli în praf. Se răsuci, apoi se prăbuşi; picioarele i se mişcau încet. Dintr-un tufiş apăru zgomotos un *Sherman* şi îi smulse un braţ care rămase agăţat de şenile. Aveai impresia că face semne de rămas-bun cadavrului. *Sherman*-ul fu lovit de două obuze de 8,8 şi explodă. Turela a fost aruncată în aer şi a căzut înapoi cu un urlet strident. Ţeava lungă a tunului se înfipse în pământ.

Apăru un nou *Sherman*. O lovitură bine ţintită i-a smuls turela, aruncând-o drept într-o casă. Se putea vedea înăuntrul tancului. Din comandant nu mai rămăsese decât partea de jos a trupului. Fusese tăiat net, la mijloc. Agăţate între podea şi locaşurile grenadelor atârnau rămăşiţele trăgătorului. Câteva intestine erau răsucite în jurul a ceea ce fusese cu câteva minute mai înainte periscopul.

Tancul lui Mike, care avea montate pe turelă două aruncătoare grele de flăcări, prăji un detaşament de infanterişti. Unii ridicau mâinile în semn de predare. Au murit sub şenile. Tancurile nu pot lua prizonieri. Nu te poţi târgui cu aceste unelte ale războiului. Le distrugi sau eşti distrus de către ele. Capetele de mort rânjite de pe gulerele noastre simbolizează cum nu se poate mai bine arma noastră.

Apoi totul s-a terminat, totul s-a sfârşit. „Ei" nu avuseseră timp să tragă nici măcar un singur foc şi nu ne scăpase nici unul de-al lor. Căzusem peste ei la fel de neaşteptat precum surprinseseră ei infanteria noastră cu câteva ore în urmă. Ne răzbunasem.

Am ieşit din tancuri. Cu ochelarii de protecţie ridicaţi pe frunte, de la fântâna din piaţă am băut aşa cum beau caii însetaţi şi am încercat să ne curăţăm chipurile de ulei şi praf. Aveam ochii injectaţi de sânge din pricina aerului acru din interiorul tancurilor. Răsuflăm cu greu. Ne durea gâtul şi pieptul.

Câţiva supravieţuitori au răsărit nu ştiu de unde. Ne priveau speriaţi. Unul dintre ei ştia câteva cuvinte germane.

— Nicht schissen, kamerad, Wir nicht Juden, nicht Japsen. Wir von Texas. Wir O.K.[3]

După două minute, eram prinşi într-o discuţie însufleţită. Ne arătam fotografii, începeam să râdem împreună, să schimbăm amintiri. Noi nu pierdusem decât un singur om. Trăgătorul tunului din tancul locotenentului Herbert. Se închisese ermetic şi nimeni nu observase că ventilatorul avea un scurt-circuit. Murise sufocat. Aveam şi doi răniţi. Unul era şeful echipajului tancului 531, plutonierul Schmidt. Avea braţul drept rupt. Se aplecase să ridice o hartă de pe podeaua turelei, chiar în clipa în care tunul reculase. Braţul lui Schmidt fusese redus la un fel de terci. Din umăr îi ieşeau aşchii de os.

Unul dintre prizonieri, un infirmier american, i-a făcut o transfuzie de sânge chiar acolo în piaţă, lângă fântână. Făcusem cerc în jurul lor, privind cu interes. De fapt plutonierul Schmidt avea noroc. Pentru el războiul se sfârşise. Asta însă nu l-ar fi împiedicat pe Schmidt să moară, golit de sânge, dacă nu ar fi fost acolo americanul, cu banca sa portativă de sânge.

Celălalt rănit era un servant, venit de scurt timp la noi. Fusese atins în plămâni de o salvă de automat. Comandantul său de tanc, plutonierul major Brett, a vrut să-şi reîncarce pistolul mitralieră. Scăpase rafala şi îl lovise pe servant. Povestea aceasta avea să-l ducă pe bietul om până în faţa consiliului de război.

După trei luni am aflat că Brett a fost condamnat la moarte. La puţin timp după aceea a fost executat la Torgau. Servantul a murit după două săptămâni într-un spital din Roma. Se zvonea că împuşcătura nu fusese întâmplătoare. Dar poliţia militară a cercetat timp îndelungat, fără a putea găsi vreodată probe suficiente. Oricum, sfârşitul a fost acelaşi pentru Brett. Nimic nu putea fi dovedit împotriva servantului. A murit singur în colţişorul lui.

La apelul prizonierilor, l-am făcut pierdut pe infirmierul american — un caporal din Lubbok — cel care îi făcuse transfuzia lui Schmidt. După patru zile l-am luat în tancul nostru pentru a-l ajuta să ajungă în liniile americanilor. I-am învineţit un ochi cu unt încins şi i-am scos un dinte: un dinte îmbrăcat în aur, pe care, lucru destul de ciudat, nici Porta şi nici Micuţul nu l-au vrut. Apoi l-am bătut cu lovituri de centură peste fluierele picioarelor, care s-au umflat zdravăn. Era pe jumătate evreu. Dichisit în felul acesta, va fi desigur trimis înapoi în Statele Unite şi nu se va mai întoarce niciodată pe front. Avusese o idee bună când ceruse să-l lovim. Trebuie să fii prost să te duci voluntar pe front. Dar adevărat este că şi voluntarii aveau partea lor bună. N-aş putea spune că îi dispreţuiam. Şi noi fusesem voluntari aproape cu toţii, aveam deci admiraţie pentru oamenii

---

3 *Nu trageţi, camarazi! Noi nu evrei, nu japonezi. Noi din Texas. Noi OK.*

aceia aspri care nu se dădeau înapoi de la nimic şi care aveau curajul răspunderii faptelor lor.

Mulţi visau să se aleagă cu un Heimatschuss[4]. Cel mai bine era un soldat duşman să-ţi tragă un glonţ acolo unde trebuie.

Lucru uşor pentru un trăgător de elită înarmat cu o carabină cu lunetă. Dacă glonţul se oprea într-un os, puteai fi sigur că treaba e ca şi făcută. Dar înainte de toate trebuia să ai un unghi bun de tragere, pentru ca nimeni să nu poată mirosi vicleşugul.

Circulau adesea poveşti despre câte un rănit scos din patul său de la spital şi pus la zid pentru mutilarea voluntară.

Într-o zi, grupa noastră a fost desemnată pentru o astfel de execuţie. Era vorba de un subofiţer. Se folosise de o grenadă, dar socotise greşit distanţa. Trebuiseră să-i amputeze amândouă picioarele de la şold. L-au legat de o targă pe care au sprijinit-o de zid. O execuţie mişelească.

Toate execuţiile sunt ticăloşii, dar aceasta era mai cu moţ decât toate! Aşa cum spunea Porta pe când mergeam să ne luăm tainul suplimentar — o sticlă de secărică de cap de om — era ca şi cum ai da cu piciorul într-un biet caporal pe moarte, care îţi cerşeşte o bucată de pâine. Bătrânului i se făcuse rău, dar lui i se întâmpla adesea. Nu va fi niciodată un soldat adevărat. Dar ne uluise faptul că se poate înfuria unul cu tovalul gros ca Julius Heide, el care de obicei executa orice ordin fără să pună vreodată întrebări.

— Să tragi într-un bolnav, ce treabă spurcată! exclamă el dând cu cizma într-o marmită. Ar trebui mai întâi vindecat şi apoi împuşcat. Aşa ar fi corect. El însuşi subofiţer, ştia că omul o făcuse într-adins şi că îşi merita soarta. Un bun soldat nu face aşa ceva. Unor asemenea laşi le tai capul, dar e pur şi simplu o murdărie s-o faci înainte de a ieşi din spital. Dar chiar aşa, să aduci în faţa plutonului de execuţie un om legat pe brancardă! Ar fi putut să mai aştepte câteva luni. L-am fi adus într-o maşinuţă. Atunci da, l-aş fi doborât cu plăcere. Dezertor ticălos! Ca şi cum pentru el ar fi fost mai rău decât pentru noi!

Într-un fel, Heide avea dreptate. Dar Barcelona îi luă apărarea tipului cu grenada.

— Nu judeca niciodată atât de pripit. Oamenii au întotdeauna câte o scuză atunci când fac prostii. Legea e cu două feţe. Un ţânc de patru ani fură din cămară pentru că îi e foame, iar cele mai multe crime sunt făcute de oameni disperaţi. Un dezertor se apucă de prostii pentru că îi vine deodată să lase totul baltă sau i se face dor de ducă. Statul îi trage cam tare cu execuţiile capitale.

Consiliile de război ale armatei germane nu căutau niciodată scuze unui om. Judecătorii nu cunoşteau decât cele mai aspre articole din cod. Făceau întreceri între ei: cine va obţine mai multe capete. Într-o zi, am auzit într-un restaurant patru judecători lăudându-se cu numărul condamnărilor la moarte pe care le pronunţaseră. În întreaga lume, nici o altă armată nu avea atâtea consilii de război ca cea a lui Adolf Hitler. Erau adevărate uzine.

I-am întins pe răniţi pe drum. Am anunţat prin radio tancurile amfibii şi SPW[5]-urile. În ele am înghesuit oamenii însângeraţi care gemeau.

Porta şi cu mine am ridicat un trăgător de la blindate. Printr-o gaură mare din spate îi ieşea plămânul.

---

4 Glonţ de repatriere, care îţi dă posibilitatea întoarcerii în patrie (n.a.)
5 Schützenpanzerwagen: tancuri de protecţie, de acoperire (n.a.)

Micuţul apăru ţinând în braţe un caporal. Jumătate din craniu îi crăpase; se vedea creierul.

În spatele unei grămezi de bălegar, am dat peste un ofiţer cu obrazul smuls de o schijă de obuz.

Mai rele erau arsurile. Când le atingeai, carnea cădea de pe oase fărâmiţându-se. Mulţi dintre răniţi mureau în mâinile noastre. Unii ne mulţumeau, alţii ne blestemau. Un negru încercă să-l ucidă pe Micuţul cu cuţitul.

Am făcut două grămezi mari cu morţi. Unii dintre ei nu mai erau decât nişte mumii carbonizate.

Mii de muşte bâzâiau în jurul cadavrelor. Nu am săpat prea adânc groapa comună. Atât doar cât să acoperim leşurile cu pământ. Mirosul lor dulceag ne făcea rău.

Pe partea din faţă a tancului comandantului Mike era aşezat un sergent de stat major. Îl cinstisem cu rachiu şi era puţin afumat. Se porni să trăncănească: regimentul său nu era în stare de alarmă deoarece crezuseră regiunea curăţată.

Camarazii lui îl priveau cu scârbă. Citi apoi şi în ochii noştri dispreţui, îşi dădu seama că ceea ce-i scăpase era un lucru îngrozitor. Dintr-o săritură înşfăcă pistolul lui Barcelona şi-l vârî în gură şi apăsă pe trăgaci. Creierul fu împroşcat până pe ţeava tunului. L-am fi putut împiedica lesne, dar nimeni nu făcuse nici o mişcare.

Comandantul Mike lovi dispreţuitor cadavrul cu vârful bocancului.

— Şi când te gândeşti că era cătană bătrână!

— Ce, era un veteran? întrebă mirat locotenentul Frick.

Mike trimise un jet lung de tutun gălbui pe chipul mortului.

— Insignele pe care le are pe mânecă ticălosul ăsta arată douăzeci şi cinci de ani de serviciu militar. Mai bine ar fi putrezit la Barrack Fields. Şi-a condamnat la moarte proprii lui camarazi!

— Scârbos lucru mai e şi războiul ăsta, mormăi Bătrânul.

Comandantul mâzgăli un raport pentru subofiţerul cu transmisiunile.

— *Rinocerii către Scroafa.* Şeful. Treizeci şi şase care de luptă, zece camioane, şaptesprezece maşini distruse. Numărul morţilor şi răniţilor necunoscut. Pierderile noastre: un mort, doi răniţi, un sergent şi un subofiţer. Aştept întâlnire cu regimentul de blindate inamic. Continui operaţia pe proprie răspundere, întrerup contactul. Terminat.

Noi zâmbeam, pricepusem. Mike avea de gând să nimicească, de unul singur, regimentul inamic. Comandantul ieşit din rândul trupei dorea să strălucească în faţa *dumnealor.* Voia să le arate celor ce purtau insignele roşii ale statului major că nu numai ei îşi cunoşteau meseria. Să întrerupi contactul era un lucru destul de cutezător. Nimeni nu ne va mai putea auzi în următoarele trei sau patru ore. Juca o carte mare Mike. Dacă va izbuti, va fi acoperit de glorie. Dacă nu, va sfârşi la Torgau, presupunând că se va întoarce viu. Asta era legea aspră a războiului. Aşa cum spunea adesea micuţul Legionar:

— Încearcă-ţi norocul, flăcăule. Abia atunci vei afla dacă eşti un erou sau un ucigaş. Nu în fiecare zi te poţi alege cu o medalie într-o luptă hotărâtă de *dumnealor.* De multe ori lucrul ăsta este rodul unei porniri în care pui totul pe o singură carte. Şi mai ales, mă-nţelegi, lasă-te pe seama lui Allah.

Micuţul Legionar era un tip ciudat. Era cel mai credincios dintre noi, dar totodată şi cel mai crud. Odată i-a spintecat burta unui S.D. foarte încet, folosindu-se de lungul său cuţit arab. Şi asta pentru că omul trăsese

într-o troiţă veche de la marginea drumului. Sfârşindu-şi treaba de măcelar, Legionarul se mai înverşuna să lovească testiculele victimei sale, şoptind:

— Nu trebuie să te atingi de lucrurile sfinte... Nu trebuie să le atingi...

— La posturi, comandă Mike. Blindate, înainteee — marş!

Aplecaţi pe jumătate peste trapele deschise, am trecut prin tufişurile scunde, apoi prin albia unui râu, plină cu apă stătută şi noroi puturos. Din hoiturile vitelor se înălţa un miros respingător.

Maşina locotenentului Herbert se împotmoli.

Comandantul Mike se porni să înjure ca un păgân. Ieşi din tancul său. În noroi până la genunchi, dădu cu piciorul într-un şobolan mort, şi îl ţintui cu privirea plină de mânie pe locotenent în turela lui.

— Neisprăvitule! ce-ai făcut?

— Accident neprevăzut, mormăi locotenentul.

— La mine nu ţin accidente de-astea, zbieră Mike scos din fire. Nu eşti la plimbare pe Kurfürstendamm. Eşti la război şi răspunzi de un tanc care valorează un milion de Reichsmarks. De milion mă lipsesc, dar de ladă am nevoie. Cine-i tontul care te-a făcut locotenent? Scoate-l de acolo, Beier!

Micuţul şi trăgătorul nefericitului tanc agăţau cablurile de remorcare.

— Strânge-l bine în chingi, râse Micuţul.

Cablurile groase de oţel cântau întinzându-se ea strunele unei viori. Puteau să se rupă în orice clipă şi de-ar fi nimerit pe cineva l-ar fi ucis pe loc. Nu ar fi fost pentru prima oară. Cel însărcinat cu remorca deveni nervos. Dădu drumul cablului din mână şi fugi la adăpost în spatele tancului. Neavând la îndemână altceva, Micuţul îi aruncă o mână de noroi în obraz.

— Pun eu mâna pe tine, nemernicule! Urcându-se peste cablu îl ţinu apăsat cu toată greutatea trupului său pe cârligul de remorcaj.

— Dacă nu rezistă cablurile, s-a zis cu el, şopti Bătrânul.

— Bun soldat, încuviinţă Legionarul.

— Dar prost ca noaptea, râse Porta.

— Asta-i valabil pentru toţi soldaţii viteji şi tocmai asta îi împiedică să aibă noţiunea riscului.

— Bagă de seamă, ameninţă Heide. Cred că nu vei pretinde totuşi că eu sunt un prost? De douăzeci de ani nu s-a mai pomenit un subofiţer care să aibă note atât de bune ca mine la terminarea şcolii. Care dintre voi mă poate bate la tactică?

— Dar ce, tu eşti curajos, măi aspirant de general?

Heide îşi lovi crucea mare din aur agăţată pe pieptul său.

— Îţi închipui poate că am primit-o la bordel?

Crucea germană din aur era mândria lui Heide. Nu se despărţea de ea nici atunci când se scălda.

— Bine, bine interveni Bătrânul, dar curajul tău nu este ca cei al Micuţului. Tu te baţi din plăcere. Îţi place să ucizi. Micuţul nu prea ştie ce face. El omoară fără să gândească. De-aş fi în locul bunului Dumnezeu, Micuţului i-aş opri un loc în raiul meu, iar pe tine te-aş azvârli afară. Astăzi te bucuri să-i ucizi pe cei pe care îi numim duşmanii noştri. Când războiul se va sfârşi şi vei putea să faci pe al dracului prin curtea vreunei cazărmi, te vei aranja să-i poţi perpeli la foc mărunt pe recruţi atunci când tipii te vor călca pe coadă sau vor avea o mutră care nu îţi convine. Eşti un asasin sadic, dar nimeni nu-ţi poate face ceva. Legea te apără. Sunt puţini cei cu note atât de bune ca ale tale. Eşti un subofiţer trăznet, un soldat fără frică, corect până în vârful unghiilor. Când vom înceta să ne batem, vei fi mândria diviziei, un exemplu pentru cei noi. Dar, pe cinstea mea, mi-e silă

de tine!

— Amin şi noroc! strigă Porta ridicându-şi paharul. Predica pastorului Baier s-a terminat.

Julius Heide era stacojiu la faţă. Doar Bătrânul îşi putea permite aşa ceva. Oricare altul ar fi fost răsplătit cu o lovitură de cuţit în spate cu primul prilej.

— Hai, hai, mai repede! strigă comandantul Mike, fluturându-şi braţele.

Am început să scoatem încet tancul din mocirlă. Micuţul se lungi cu burta peste cablurile de oţel. Comandantul îl ajută să le ţină să nu scape din cârlige. Blestema ca un surugiu, îl făcea cu ou şi cu oţet pe locotenentul Herbert, care ne privea neputincios din turelă.

Îndată ce tancul a fost repus pe pământ, Herbert fu nevoit să părăsească turela, unde îl înlocui Lehnert, un subofiţer. Dar nimeni nu-şi bătu joc de bietul tinerel. Mai văzusem un căpitan pus pe liber şi înlocuit în fruntea companiei sale în plin atac de către un simplu plutonier. În timpul bătăliei de la Bielgorod, un colonel a fost despuiat de comanda regimentului său. Rămăsese întins între picioarele telegrafistului său cât timp a durat bătălia. Locul său din turelă a fost luat de un tânăr comandant. Colonelul ăsta o sfârşise rău. Trimis înapoi în Germania, condamnat să facă cinci ani la Torgau. Când ruşii au cucerit oraşul, a fost ucis din greşeală de către unul dintre deţinuţi.

— Rămâi pe loc! mă preveni Porta.

Jabo-ul dezlănţuit descrise un cerc. Trecu peste noi razant. Credeam că îşi va agăţa tinicheaua. Dar se urcă din nou şi se mistui după munte o dată cu camarazii săi.

— Un Julius Heide canadian, făcu Porta cu răutate. Peste câteva minute se va lăuda la popotă că a omorât doi nemţi de la blindate.

— Crezi că a riscat atât doar pentru asta?

— Te cred! ţinea neapărat să aibă sânge de neamţ pe avionul său. Dacă dau vreodată ochii cu el seara la cârciumă! Ţinea morţiş să-şi bată joc de noi înainte de a se face nevăzut. Dar dacă bunul Dumnezeu e cu noi, vom fi răzbunaţi. Dacă lichidăm tancurile care trebuie să treacă pe aici şi dacă patronii domnilor de adineauri îşi dau seama că au zburat pe deasupra poziţiilor noastre...

Nu m-am putut abţine să nu râd, în ciuda spaimei.

— Da, ai dreptate, cu siguranţă că se va lăuda că a doborât doi friţi de la blindate.

— Iar la urmă şeful său de divizie va încheia socotelile, se bucură Porta, iar Julică-canadianul va da de dracu.

Comandantul Mike chema echipajele. Ne-am aşezat în jurul lui printre tufişuri.

— Aveam înaintea noastră trei kilometri de drum descoperit. Când se vor arăta americanii, primul tanc va înainta până la curbă, acolo unde drumul pătrunde în pădure. Acesta va fi tancul tău, Beier. Rămâi pe flancul stâng. Frick, tu stai pe dreapta. Te vei ocupa de ultimul tanc din coloană, în clipa în care acesta va ieşi din curba, de după deal. Dar vă previn, să nu faceţi pe deştepţii! Dacă vreunul dintre voi se apucă să tragă prea devreme, îl dobor cu mâna mea.

Fu cât p-aci să-şi înghită trabucul şi urmă jovial:

— Cele şaisprezece tunuri vor trage toate deodată. Fiecare obuz drept în ţintă. După prima salvă, terenul va fi împărţit în zone. Fiecare tanc face curăţenie în faţa lui.

Scuipă lung în direcţia unei păsări care ciugulea, o atinse şi pe faţă îi

apăru un rânjet lat.
— Am atins-o! spuse el cu mândrie.
Muşcă din ghemotocul său de tutun şi îl trecu, ca de obicei, Bătrânului.
— Trăgătorul care trimite un obuz în vânt, s-ar putea să o ia pe urmele lui, dacă pun mâna pe el. Păstraţi-vă mintea limpede, băieţi, lăsaţi-i pe americani să înceapă marele pelerinaj la Muntele Părerilor de Rău. Habar n-au de prezenţa noastră şi nici nu ne pot repera. Proba: cele trei avioane de adineauri. Rămânem ascunşi aici.
Privi bănuitor în jurul său şi întrebă, mieros:
— Nădăjduiesc că printre trăgători nu sunt boboci. Dacă sunt, să fie înlocuiţi imediat cu oameni antrenaţi. Aşijderea şi tinerii comandanţi de tanc. Aici nu e vorba de grad, ci de experienţă. Puţin îmi pasă cine se caţără în turelă, cu condiţia să fie un maimuţoi bătrân. Unul singur să facă pe el şi ne jupoaie cowboy-ii de vii. Se ridică, ordonă scurt:
— La posturi, în poziţie de luptă!
Ne-am strecurat pe locurile noastre. Am încercat aparatul de radio, am verificat dispozitivul electric de tir. Heide se întreţinu cu glas scăzut cu radiotelegrafiştii celorlalte tancuri. Plutonierul Slavek se însurase prin procură. L-am felicitat. Fu nevoit să povestească tot ce făcuse cu logodnica sa pe care n-o cunoscuse decât cinsprezece zile. O întâlnise în cursul ultimei sale permisii.
Pentru un soldat de meserie, însurătoarea era un lucru înţelept. Cei mai mulţi dintre răcanii vechi se însurau. Soţia primea astfel întreaga soldă, dacă nu, aceasta trecea în contul ajutorului de iarnă. Nu aveam prea multă consideraţie pentru această operă de binefacere, după cele trăite pe frontul de est.
Jucam zaruri pentru a ucide timpul. Deodată, Micuţul întrebă cu făţărnicie:
— Ia spune, Porta, cine e moştenitorul tău? Dacă vei fi vreodată ucis? Eu îţi las ţie totul, doar ştii, se grăbi el să adauge. Aurul, pe care îl port în săculeţul verde din jurul gâtului, este al tău, dacă într-o bună zi voi trece puşca pe stânga.
În colţul buzelor lui Porta miji un zâmbet şi el rostogoli zarurile, scuturând paharul deasupra capului.
— Tare şmecher te mai crezi! Voi avea aurul tău? Ştiu eu la ce te duce mintea. Ia spune, ai scornit asta singur, din căpăţâna ta?
— Doar nu-mi poţi ghici gândurile! se împotrivi Micuţul indignat. Pe cuvântul meu de cinste, vei avea aurul meu. Mi-am făcut testamentul, la fel ca doamna aceea din cartea pe care am citit-o zilele trecute.
— Mulţumesc, rânji Porta. Nu-ţi face griji pentru mine. În Balcani, un tip bine, ziua paznic de cai, iar noaptea haiduc, mi-a prezis viitorul. Într-o seară pe când beam cafea stropită cu şliboviţă, mi-a propus să-mi citească în cafea. Era de-a dreptul neliniştitor. Deodată, după ce s-a holbat vreo zece minute bune în zaţ, în timp ce eu mă gândeam la o puicuţă pe care mi-o pusesem de-o parte numai pentru sufleţelul meu, iată că se porneşte deodată să sporovăiască:
— „Porta, văd aici chipul tău strălucitor, cu un nimb de glorie. Ah! Nu! Mă înşel, e neon, nemaipomenit! Numele tău deasupra Berlinului. Vei fi un mare om de afaceri. Nu vei face nici un rău târfelor. Vei da codoaşelor ce li se cuvine. Vei fura fără să fii prins. Vei trece printr-un război crâncen. Prietenii şi duşmanii îţi vor purta sâmbetele, dar vei scăpa. Vei supravieţui tuturor; vei vedea o mulţime de înmormântări, dar a ta este atât de departe în viitor încât nici n-o văd în ceaşcă. Vei ajunge să trăieşti o sută de

ani. Nu văd moartea."

— Crezi că ar trebui să-mi dau în cărţi? întrebă Micuţul interesat, mângâindu-şi săculeţul verde.

— Asta n-ar strica, încuviinţă Porta. Dacă vor să te facă să înghiţi aiureli urâte, le tragi o mamă de bătaie. Dacă sunt chestii plăcute, le dai un ban şi crezi cu neclintire în palavrele lor. Un sfat, Micuţule! Fereşte-te de testamente. E un lucru primejdios, mai ales atunci când moştenitorii tăi îţi bănuiesc bogăţia.

Micuţul îşi încreţi fruntea. Era atât de adâncit în gânduriule sale, încât uită şi de zaruri şi când i-am amintit a fost degeaba.

Privea în gol, trecându-şi mecanic degetul mare de-a lungul lămpii de control de deasupra închizătorului. În sfârşit, izbucni:

— Ticălosule, nepricopsitule, lepădătură, ai fi în stare să omori un prieten pentru o mână de aur?

Porta ridică din umeri.

— Nu sunt decât un om slab, iar banul este ochiul dracului. Te împinge să faci lucruri ciudate. Dar cum spuneam: testamentele nu fac nici două parale.

Micuţul zornăi zarurile, lovi cu piciorul într-o grenadă şi urlă scos din fire:

— Îţi baţi joc de mine! Acum am priceput. Vă bag în mormânt pe toţi, pe cuvântul meu! Puse mâna pe o grenadă. Am cerut unui tip de la birouri să-mi facă o hârtie precum că-ţi las tot ce am, dacă bineînţeles nu te moştenesc eu pe tine când vei muri. Dacă nu, vei lua de pe jos.

— Toate astea mi se par cam încâlcite, rinji Porta. Atunci când îţi faci testamentul, în primul rând trebuie să te asiguri împotriva spiritelor întunericului. Îmi spui că sunt moştenitorul tău. Eu sunt omul de afaceri, iar cei de teapa asta, cu tot gulerul lor alb şi unghiile lor lustruite, sunt nişte indivizi tare ciudaţi. Dacă unul dintre ei îţi dă un trabuc, o face cu nădejdea că-i vei pasa o cutie întreagă. Oamenii de afaceri au toţi câte un fir direct cu Satana. Asta trebuie negreşit, din pricina concurenţei. Aşa-i legea junglei. Bagă-ţi asta bine în căpăţână, caporal Wolfgang Creutzfeld, doar cei tari ajung. Mulţi au încercat meseria asta, dar puţini sunt cei aleşi. Concurenţii te pândesc, ascunşi printre tufişuri, gata să-ţi smulgă cămaşa de pe tine. Dar dacă ştii să te descurci, gologanii ţi se vor scurge singuri din buzunar. Iar toţi prietenii, cu toate că te vor urî, îţi vor cânta în strună. Cu cât vei fi mai mare şi mai urât de toţi, cu atât mai multe plecăciuni îţi vor face. Scuipă pe covorul din casa duşmanului tău: va spune că ai haz. Telefonează la ora două noaptea unui preşedinte de tribunal şi ia-l la zor: ţi se va da dreptate. Flutură-le pe sub nas un teanc de bancnote, toţi vor fi la picioarele tale. Dar să nu stai prea mult să-ţi alegi mijloacele. Trebuie să ai câţiva oameni de încredere, care să fie în stare să pună la cale un mic accident. Să tai cu ferăstrăul axul din faţă al Jaguarului rivalului tău, nu e nici asta o idee prea rea.

— Păi ăştia sunt gangsteri! se împotrivi Micuţul.

— Aşa-i dacă vrei să fii om de afaceri. Trebuie de asemenea să ai o groază de spioane: le bagi în paturile adversarilor tăi. Cu capul pe pernă spui tot. Puicuţele astea sunt cam ca cercetaşii din armată, te informează.

Chipul Micuţului se destinse.

— N-ai decât să organizezi toată chestia, aşa cum fac militarii.

— Întocmai. De asta sunt foarte atent la cursurile de tactică. Directorii tăi comerciali sunt trupele de blindate. Oamenii tăi secreţi, de încredere, sunt comandourile de şoc.

— Iar infanteria mea?
— Toţi amărâţii care trudesc pentru o leafă de mizerie. Stropitorii de cerneală din birouri. Când vreo târfă ţi-a făcut serviciu mare, îi dăruieşti un palton de astrahan.
— Habar nu am ce e asta exclamă Micuţul. Cum arată aşa ceva?
— Negru şi buclat.
— Aha! Chiorul se plimbă cu aşa ceva.
— Ce neghiob, mârâi Porta cu dispreţ. Ce are el sunt zdrenţe de pudel roase de molii, pe care un şarlatan i le-a plasat drept astrahan.
Aparatul de radio zbârnâie:
— Tancuri inamice. Toţi la posturi. Întrerupeţi legătura radio cu exteriorul.
Îmi iau locul în spatele periscopului. Porta porneşte dinamul. Micuţul verifică piedicile de siguranţă. Introduce o grenadă antitanc în chiulasă.
— Executat încărcarea, anunţă mecanic, ţinând o nouă grenadă în mâini. Buncărele cu muniţie stau deschise. Grenadele lungi lucesc, bine rânduite. Au un aer nevinovat, dar peste câteva minute ele vor răspândi groaza şi moartea, vor scuipa foc, vor face să ţipe de durere oameni înspăimântaţi. Prin trapele lăsate deschise, puteam urmări cu privirea mulţimea de tancuri inamice care înaintează în formaţie strânsă pe drumul asfaltat şi bătut de soare.
Apăs uşor pe pedală. Motorul electric vibrează. Turela se roteşte fără zgomot. Doi ochi exact printre cei doi copaci în clipa în care voi începe tragerea.
Comandantul Mike pândeşte la nivelul turelei sale, cu binoclul aşezat în faţa lui, ascuns de o tufă de iarbă. Când va veni clipa să deschidem focul, va face semn cu cascheta.
Un întreg regiment de care blindate. Visul oricărui comandant de tancuri. Ne era servit pe o tipsie de argint.
— De necrezut, şopti Bătrânul. Dacă nu ne zăresc, în două minute s-a zis cu ei.
O ciocârlie îşi înălţă trilul sub cerul albastru. La marginea pădurii o cireadă de vite priveşte curioasă toate tancurile acestea. Aşezaţi pe o şaretă de cărat bălegar, doi ţărani beau vin de chianti, îşi mai trag sufletul, nebănuind ce se află în spatele digului. În câteva clipe se vor trezi prinşi la mijloc în lupta dintre doi uriaşi.
Fac zâmbind semne către americani, care le răspund voioşi.
Suntem atât de încordaţi încât nimeni nu îndrăzneşte să vorbească. Ochii îmi sunt lipiţi pe cauciucul din jurul vizorului periscopului.
Peste câmp aleargă un câine. Unul dintre ţărani aruncă un băţ după el. În jurul florilor care ascund tunul, zumzăie albine. Pe turelă se plimbă o şopârlă. O stăncuţă ciuguleşte un melc mare.
Cei de dincolo cântă acum. Cel care îi conduce are un frumos glas de bariton.
Iată primul tanc în câmpul meu de ochire. În afară de pilot, întreg echipajul mi se înfăţişează drept ţintă.
Mike îşi înalţă cascheta.
— Foc! ordonă Bătrânul.
Cele şaisprezece tunuri grele scuipă foc toate deodată. Deplasarea aerului culcă la pământ tufişurile. Toate cele şaisprezece grenade nimeresc în plin. Oamenii sunt azvârliţi în aer. De peste tot izbucnesc flăcări uriaşe.
Următoarea salvă incendiază alte tancuri.
Rotesc turela. Micuţul împinge încărcătura cu fruntea. Pieptul său gol

este scăldat de sudoare. Tragem grenadă după grenadă.

Caii de la şaretă se cabrează. Unul dintre ţărani rămâne agăţat. Vitele forţează ţarcul şi se năpustesc drept înspre foc.

Toate carele inamice ard pe şosea.

— Cu obuze explozibile, foc! ordonă comandantul Mike.

Obuzele explodează în mijlocul oamenilor, care urlă înnebuniţi de durere. Până şi morţii sunt azvârliţi în aer şi sfârtecaţi din nou. Pentru a încheia tragem cu obuze S.

Drumul pare acum o mare de flăcări.

— Porniţi motoarele, comandă Mike. Blindate, înaintee-marş!

Este rândul militarilor şi al aruncătoarelor de flăcări.

Înaintăm de-a lungul acestui iad arzător. Turelele se rotesc, mitralierele latră. Răniţi şi morţi sunt sfârtecaţi de proiectile. Dintr-o grămadă de cadavre se iveşte un soldat înnebunit, cu mâinile întinse înainte cu gura larg deschisă, cu ochii încremeniţi. Flacăra unui aruncător îl linge cu limba sa galbenă de foc. Soldatul se carbonizează într-un nor de fum negru.

Mike face semn de încetare.

— În coloană marş! Direcţia: regiment!

Îşi freacă mâinile.

Restabilim contactele prin radio. Râdem. Yankeii nu au tras decât un singur foc. Datorită unui bătrân sergent american prea limbut am exterminat un regiment întreg fără nici o zgârietură de partea noastră.

Comandantul Mike a chemat statul major al regimentului. În glasul său se simţea mândria şi bucuria.

— *Rinocerii* cheamă *Scroafa.* Vă ascult.

— Aici *Scroafa.* Vorbiţi, *Rinocerii.*

— Şeful *Rinocerilor.* Regimentul de blindate inamic, lichidat. Fără prizonieri. Nu avem pierderi. Preţ: o mie şi cinci sute de grenade, opt sute de obuze explozibile, trei sute de obuze S. Pentru cercetarea aeriană: harta nr. 3, drumul 6, punctul A2. Terminat. Vă ascult.

— *Scroafa* către *Rinocerii.* Felicitări. La raport. Comandantul. Terminat.

— Mie îmi place mai mult retragerea decât înaintarea, declară Barcelona. Iată-ne sorbind fresa. Dacă mâine înaintăm, va trebui să ne bălăcim prin ochiurile de apă scârboase. Când înaintăm ne scot sufletul. Şi apoi m-am săturat până în gât de fetele de la Ida. Au devenit un fel de tovarăşe de front. Le cunosc fiecare fir de păr. De două luni ne tot promite Ida prospătură. Minte de îngheaţă apele.

— Mâine, strigă Porta cu ochi strălucitori, înfăţişându-ne două chiftele din măduvă. Mâine vreau să dorm în patul împăratului Abisiniei, să siluiesc regina şi toate prinţesele.

— Poate că vor fi de acord, spuse visător Gregor Martin. Poate că şi lor le plac puţin bruftuiala şi vlăjganii care put a hoit.

— Suntem în plin epos, decretă Bătrânul. Într-o bună zi, toate astea se vor termina şi va trebui să ne spălăm.

— Când vom ajunge la Roma, vreau să mă înec în şampanie, să beau până îmi va ieşi pe nas şi pe urechi, spuse Porta. Vreau să torn în mine până când voi plânge cu şampanie, iar apoi mă voi duce să-i caut pricină unui anumit individ şi să-l desfiinţez. Un nemernic căruia nu-i plac nici

berea şi nici fetele.

— Dacă vom avea timp la Roma, spuse Heide, dacă ceilalţi nu ne vor zori prea tare, vreau în primul rând să mă bag într-un pat mare cu baldachin şi perne de mătase. Şi aşa jegos cum sunt vreau să mă dezbrac. Apoi vreau să dorm şi să nu mă trezească nimeni. Voi ieşi apoi în oraş şi îmi voi dibui o cuconiţă adevărată, cu dessous-uri elegante. Şi voi face dragoste cu ea, ba chiar de mai multe ori. După aceea mă voi îmbăta şi apoi nu avem decât să ne retragem din nou.

— Mai vreau fresa, strigă Porta. S-o ducem aşa întruna. Să le golim butoaiele, să ne culcăm cu femeile lor, să le spurcăm culcuşurile. Roma, Milano, Innsbruck şi, pentru a încheia, ne vom da poalele peste cap la Berlin.

Şuieratul unui fluier ne-a chemat la realitate.

— La posturi! Adunarea în faţa tancurilor, ordonă comandantul Michael Braun.

— Mor de somn, mârâi Porta.

Am ajuns împleticindu-ne până la tancurile noastre. De patru zile nu mai închisesem ochii.

— Voi adormi în timpul mersului, ameninţă Porta.

Mike zbiera cu ochii injectaţi de sânge din pricina oboselii.

— Voi arunca în aer o coloană întreagă, dacă adorm, zise Porta.

— Regina n-o să te mai vrea, dacă ţi-e somn în halul ăsta! făcu Heide.

— Puţin îmi pasă mie de regină, bolborosi Porta. Vreau să aţipesc.

— Nu va fi mulţumită, urmă Heide, care era pus pe ceartă.

Pornisem la drum.

Două tancuri s-au răsturnat în şanţ: piloţii adormiseră.

COMANDANTUL MICHAEL BRAUN

Au apărut sute de Jabo, măturând totul în calea lor. Un singur tanc să fi trecut descoperit şi se repezeau câte două în picaj asupra lui.

Avioanele semănaseră panica în batalionul al 2-lea. Atacul lor durase două ore. Compania noastră a pierdut toate Panther-ele şi jumătate din oameni.

Porta a fost nevoit să se rostogolească pe povârniş să-şi stingă uniforma care ardea.

Ridicasem tabăra în munţi şi aşteptam întăriri. Carele lor blindate sosiseră, tancuri Tiger de şaizeci şi opt tone cu tunurile lor de mare putere de 8,8 cm. Cei noi nu soseau ca de obicei în formaţii strânse, printre ei nu erau boboci, ci numai vulpoi bătrâni, trecuţi prin multe. Mare parte din ei mai purtau încă uniforma de pe frontul de est.

I-a luat în primire plutonierul major Hoffmann, cea mai mare lepădătură dintre toţi Hauptfeldwebeln. Îi plăcea să-şi audă glasul şi se umfla în pene la cel mai mic prilej. Când voia să facă pe binevoitorul, îi boteza pe subofiţeri cu nume biblice. Când era furios, din gură îi ieşeau numai murdării. Când era normal, adică precum o vită, se folosea de denumiri misterioase; taur de bălegar, căpăţână de iepure, şoarece de umbrelă etc.

Hoffmann avea două ordonanţe, cu toate că nu avea dreptul la nici una. Unul dintre oameni era pe post de valet. Pe vremuri, înainte ca soarta vitregă să-l facă să ajungă în serviciul majorului, fusese *maître d'hôtel* într-unul din cele mai mari hoteluri din Berlin. Celălalt era om la toate şi

paharnic, însărcinat şi cu servirea mesei atunci când Hoffmann mânca singur.

Într-una din zile, Micuţul fumase în front şi Hoffmann îl pusese să se caţere de douăzeci şi patru de ori până în vârful unui stejar. De fiecare dată când Micuţul ajunsese sus, Hoffmann îi ordona să croncăne.

Hoffmann avea un favorit: Vierul, fostul Stabsfeldwebel de la închisoarea militară din Hamburg-Altona, aruncat acum în chip de şef de birou la companie. Încercasem să-l încondeiem la Frick şi Mike. A fost zadarnic. Vierul nu se clintea de acolo, precum un melc din cochilia lui, sfidându-ne.

Într-o noapte i-am făcut o glumă urâtă. L-am înşfăcat în timp ce sforăia. Cât ai clipi, l-am legat, cu ochii acoperiţi, de un copac. Am aţintit apoi asupra lui o puşcă mitralieră italienească.

Dimineaţa, când a fost eliberat, Vierul era ca o cârpă.

Lui Hoffmann i se păruse că povestea are haz, tratându-i pe autori drept glumeţi. Dar în ziua în care o grenadă dezamorsată a fost aruncată în faţa lui, pe masă, glumeţii au devenit ca prin farmec, ucigaşi, sabotori şi mai ştiu eu câte.

Alarmă poliţia secretă, care delegă un comisar de la secţia criminală; acesta după ce umblă beat timp de trei zile datorită pivniţei dosite a lui Hoffmann, se duse fără să fi rezolvat nimic. Nu uită însă să ia cu el patru cartuşe de Camel şi două şunci de miel afumate, făgăduindu-i lui Hoffmann că se va întoarce curând să-şi continue ancheta.

Hoffmann i-a răspuns mârâind. Se plânse la conducerea regimentului, unde drept mângâiere i s-a amintit că el însuşi făcuse apel la poliţia militară. Jură că de acum înainte va urma sfatul bătrânesc: nu trezi niciodată autorităţile, lasă-le să doarmă în pace, căci e mai greu să le adormi la loc!

Eram adunaţi în faţa punctului de comandă şi ne era frig. Spilcuitul întârzia ca în fiecare dimineaţă. Pentru a ne enerva puţin. Cei vechi purtau câte o salopetă peste uniformă. În felul acesta eram siguri că vom fi aleşi pentru serviciul tehnic. Singurul loc unde nu ne putea controla nimeni. Porta ţinea în mâini un cleşte şi patru chei franceze. Din buzunar se ivea o cutie cu bujii ce sărea în ochi. Micuţul strângea sub braţ o pompă de benzină. De cinsprezece zile o tot căra cu el. Hoffmann încă nu mirosise vicleşugul.

Noii veniţi erau înşiraţi pe partea stângă cu raniţele în faţa lor. Aveau mantalele şi măştile de gaze noi-nouţe agăţate pe după umăr, iar de centură le atârnau căşti de oţel.

Porta ascundea în căuşul mâinii ţigara aprinsă. Dacă Hoffmann l-ar fi văzut, ar fi turbat.

Acesta a ieşit de la punctul de comandă urmat de aproape de Vier care ţinea ordinul de zi şi cele şase creioane colorate. Se ţinea exact la trei paşi de plutonierul major, oprindu-se şi înaintând în acelaşi ritm cu el.

Hoffmann se înfipse cu picioarele răşchirate în faţa companiei. Deschise gura cât o şură scoţând un soi de muget sălbatec:

— Companie, drepţi! La dreapta!

Aşteptă câteva clipe să vadă dacă cineva îndrăzneşte să mişte şi rânji mulţumit.

— Pe loc repaus, ordonă. Şi aşa, zebre rozalii, vă închipuiţi că va ţine mereu chiulul cu serviciul tehnic? Astăzi e ultima oară, adunătură de puturoşi! Tehnicienii să iasă din rânduri! Două treimi din oameni au făcut câte un pas înainte. Ceilalţi au rămas pe loc cu ochii pierduţi în gol.

Hoffmann se îndreptă către ei, urmat mereu de Vier.

— Tu, cel de colo, strigă el, ţintind cu degetul întins un caporal şef, de unde ai pistolul ăla care ţi se bălăbăneşte pe fund?

Caporalul a fost nevoit să-i dea pistolul. Spilcuitul era încântat. Să iei pistolul unui soldat, înseamnă să i-l smulgi din suflet.

Invocând ţinuta neglijentă şi lipsa de disciplină, ordonă oamenilor trei exerciţii prin mlaştină. De fapt, voia să-şi arate puterea absolută.

Când, năclăiţi de noroi şi de mătasea broaştei, oamenii au luat din nou poziţia de drepţi în faţa lui, era în al noulea cer.

— Măi păduchioşilor, cred că ştiţi acuma unde vă aflaţi; într-o adevărată companie prusacă, unde domnesc ordinea şi disciplina. Vă daţi seama acum, urmă el plin de siguranţă, că nu faceţi nici cât o ceapă degerată. Aici eu comand, doar eu. Dacă am chef să vă turtesc căpăţâna, v-o fac piftie. Dar dacă vreunul dintre voi, lucru care m-ar umple de mirare, dovedeşte că are un dram de inimă în burtă, îl fac subofiţer.

Nici nu-şi dădea seama că minimaliza importanţa subofiţerilor strigând în gura mare că este suficient să ai puţină inimă în burtă pentru a primi un galon. Cei de teapa lui Porta înţeleseseră lucrul ăsta de o veşnicie şi nu ţinteau deloc un asemenea grad: doar proştii vor să fie avansaţi, cei isteţi stau în banca lor, îi plăcea lui Porta să spună.

Dintre noii veniţi, trei au fost trecuţi la secţia noastră, printre care un caporal şef cu opt ani de serviciu. Raniţa din spate îi era plină cu lucruri furate. Se îndreptă către Bătrân.

— Tu eşti şeful secţiei? Sunt fostul şofer al comandantului suprem al Veneţiei. Am fost instruit special pentru serviciul de intendenţă... Habar n-am de serviciul de pe front... de altfel nici nu vreau să-l cunosc. Dacă îmi ceri să-ţi aduc uniforma comandantului de divizie, n-ai decât să-mi spui şi ţi-o aduc pe loc. Mă cheamă Gregor Martin. Sunt caporal şef. Înainte de a apăra palma aia de pământ care se cheamă patrie, eram şofer pe o dubă cu mobilă. Am fost cu maşina prin toată Europa. Am intrat cam în toate marile case, livrând mobilele mele de epocă, proaspăt ieşite din fabrică. Patronul mă învăţase să falsific marfa şi te pot face să crezi că un scaun din lemn încă verde i-a folosit fundului lui Napoleon.

— De ce n-ai rămas la generalul tău de la Veneţia? întrebă Porta curios.

— Vechea poveste: o femeie, lămuri Gregor Martin cu suspine în glas. Mi-a făcut semn de peste Canal[6]. Am vrut s-o văd mai de aproape, am trecut podul Rialto. Eram grăbit şi, aşa cum poate ştiţi, pe afurisitul ăsta de pod e mare înghesuială. Poţi întâlni pe el pe cine nu gândeşti. M-am trezit faţă în faţă cu un idiot de locotenent de marină. Mânca-l-ar rechinii sau peştişorii roşii! N-am căzut la învoială în privinţa felului în care trebuie să salute un caporal şef. N-am ştiut să-mi ţin limba în frâu.

— Ce i-ai spus? întrebă Micuţul plin de curiozitate, suflându-şi nasul cu degetele.

— Nu-mi mai aduc bine aminte, dar în orice caz i-am zis să nu confunde Podul Rialto cu curtea unei cazărmi. M-a luat de guler vrând să mă înhaţe. Nici nu ştiu cum s-a întâmplat, dar l-am lungit la pământ cu o dreaptă. L-am şi burduşit puţin când s-o întind. Asta să-mi fie învăţătură de minte să nu stau de vorbă pe un pod, căci deodată au apărut copoii, tăindu-mi amândouă ieşirile.

— Eu m-aş fi aruncat în apă, spuse Porta.

6 Marele Canal din Venetia

— Ţi-ai găsit, pe Rialto! Au ridicat nişte chestii în amândouă părţile. Marinarul de apă dulce mă ameninţa că mă doboară cu Walter-ul său; a trebuit să-l oprească copoii. După aceea au vrut ei să mă cureţe, deoarece în învălmăşeală i-am scăpat unuia dintre ei o scatoalcă peste mutră iar altor doi le-am turnat un ghiveci cu flori în cap. M-am refugiat într-o cârciumă. Ca să glumesc puţin, am zbierat din uşă: trăiască Frontul Roşu, jos cu Mussolini!

— E adevărat, naziştii au luat-o pe coajă? mugi barmanul scoţând strigăte de bucurie.

— Acum câteva minute, i-am răspuns şi nu minţeam, erau lungiţi pe Rialto printre flori.

Ne-am pornit să sărbătorim pe loc victoria. Patronul a făcut ciriste cu şampanie. Eram atât de grăbiţi încât nu mai aveam timp nici să desfundăm sticlele, le spărgeam pur şi simplu de tejghea. Am dat foc fotografiilor lui Hitler şi ale lui Mussolini în mijlocul încăperii. În timp ce toată lumea cânta: *Qu'on est bien dans les bras d'une blonde...*

Doi dezertori s-au repezit să-şi scoată uniformele şi puştile din pivniţă. Au început să tragă pe fereastră. Un sticlete se zorea să-şi lepede ţoalele într-o ladă de gunoi de sub poartă. Se întoarse apoi la noi să ne dea o mână de ajutor la sărbătorirea victoriei.

Ne-a spus că de multă vreme avea legături cu partizanii. Iată că-şi pune deodată o brasardă roşu-alb-verde şi se numeşte singur şef al poliţiei din Veneţia, începând chiar din clipa aceea. Era un lucru hotărât de multă vreme. Ne atribui tuturor câte o funcţie.

Eram la umblătoare când a izbucnit tărăboiul. Aud focuri de puşcă, comenzi bine cunoscute. Latrinele din Italia nu au aproape niciodată ferestre. Încerc deci să mă strecor uşurel, dar mă vede un găinar. M-au băgat la răcoare la Mestre, apoi la Chioggia. Dar *primul*[7] nostru, o secătură de colonel, nu m-a vrut. Nu-i plăceam nici lui, nici lui Porsche şi nici generalului meu.

— Ce are a face Porsche în toată treaba asta? întrebă Barcelona care nu mai înţelegea nimic.

— Aflasem încă de pe vremea când generalul şi cu mine eram în Rusia, lângă Kerci, că bătrinul, mă înţelegi, avea o slăbiciune pentru maşinile de curse. M-am gândit bine şi mi-am zis: Gregor, camionagiule, nu scăpa prilejul! Dacă eşti în stare să hurducăneşti un cinşpe tone peste crestele munţilor şi să faci dintr-un lucru nou unul antic, te vei descurca tu şi cu automobilele sport. Am început să mă laud cu o cursă de automobile la care luasem parte — în vis, se înţelege! Am povestit că-l cunoşteam personal pe Sir Malcolm Campbell. Până la urmă, bătrânul n-a mai putut. A pus să mă cheme şi m-a poftit să iau loc pe canapeaua lui... Să mor dacă mint!

Bătrânul era într-atât de curios să asculte descrierile mele despre maşini, încât a fost cât pe-aci să uite că trebuia să străbată trecătoarea Kerci cu divizia lui.

L-am făcut să înnebunească după un Porsche. A făcut el ce-a făcut şi a dibuit două. Trebuie să recunosc că generalii ştiu nişte trucuri care nu sunt de nasul nostru. Pe scurt, iată-mă ajuns şoferul său favorit. Ce mă mai îmbuiba când ne repezeam la Graz şi Innsbruck. Bătrânul uita de divizie. O lăsa pe seama *primului,* secătura de colonel. Aveam regim special. Trei oameni mă ajutau la întreţinerea maşinilor. Când eram surprins dormind

---

7 Primul comandant cu operaţiunile. *(n.a.)*

ziua în amiaza mare, n-aveam decât să spun: ordin de la general să mă odihnesc înainte de a pleca cu dânsul. Aveam uniforme făcute pe măsură. Uitaţi-vă, mi-a mai rămas una. Ce timpuri! Eram plin de bani. Vindeam benzina la negru. Ce i-o fi venit ţărăncii ăleia să treacă pe lângă Rialto!

Colonelul m-a dus la general, la Lido. S-a pornit să mă facă albie de porci, dar a încercat să mă scape. Puteau să mă învinovăţească de orice, puţin îi păsa generalului. El voia să alerge cu Porsche şi ştia că se putea încrede în mine. Doar că, ce vrei, o cămaşă neagră mă văzuse urinând pe Mussolini... adică pe fotografia lui. Atât a trăncănit încât bătrânul a făcut un semn poliţiei noastre militare să-l ia pe individ să facă o mică plimbare. Când l-au adus înapoi după câteva zile, îi vâjâia capul. Eram de faţă şi i-am zis:

— Asta te va învăţa minte, blegule, să învinovăţeşti oamenii de încredere ai Wehrmacht-ului. Ba am şi aruncat cu o piatră după el, tocmai când să dea colţul, gândindu-mă: nu-l voi mai vedea pe prostul ăsta. Dar mă înşelam. Feciorul ăsta de târfă avea un babac care cunoştea la Roma un pârlit care îl cunoştea pe mareşalul Kesselring. Aşa am aflat cât de mici suntem. Generalul meu mi-a uitat până şi numele. M-a lăsat în voia soartei ca pe un gunoi. M-am prăbuşit din ce în ce mai jos: M-au băgat la răcoare, cu cătuşe la mâini între doi cai din jandarmeria italiană! Nu se cade să faci aşa ceva unui şofer. Dacă m-ar fi pus să alerg în spatele unei maşini, n-aş fi avut nimic de spus. Dar între două gloabe! Ah! Asta nu! Şi acum iată-mă la voi!

Vierul se îndrepta spre noi.

— Ordin pentru adunare, şopti el.

— Şi pentru ce, mă rog? întrebă Porta încetişor.

— Comandantul vrea să vă dea bună ziua şi să-i vadă pe cei noi. E în toane rele în dimineaţa asta. I-a scos pe furieri de cinci ori la raport.

— Iar eu, ştii ce voi face? rânji Porta cu blândeţe. Te voi lua într-o zi cu mine în prima linie şi te voi trimite apoi dincolo, la Gurka sau la Mauri, cu un deget sau două tăiate în buzunar. *Come triste la vita!*

Vierul se făcu repede nevăzut.

Rudolf Kleber, muzicianul nostru, fostul SS-ist, sună cu trompeta o măsură din Stingerea.

— Mii de draci! Nu apucă ăsta zile multe, râse Legionarul.

Iată-ne plecând la adunare, nu fără să fi avut grijă să ne dăm puţin pe mâini cu unsoare murdară. Eram doar echipa tehnică a lui Hoffmann, îi putea trece prin minte să ne controleze mâinile. Comandantul Michael Braun sosise înaintea noastră. Sprijinit cu spatele de un zid, îşi tot trecea trabucul său mare dintr-un colţ al gurii în celălalt. Despre comandantul Michael circulau zvonurile cele mai ciudate. Unii susţineau că n-ar fi german ci american. Julius Heide, bine informat ca de obicei, ştia că fusese caporal în infanteria marină americană. Se născuse la Berlin. Emigrase în Statele Unite împreună cu cei şapte fraţi şi surori şi cu bunicii săi, imediat după primul război mondial. Maică-sa se măritase a doua oară cu un om de afaceri american, care nu se interesa decât de business şi de femei. Pentru acesta, Statele Unite însemnau lumea întreagă. Cine nu era de aceeaşi părere nu putea fi decât un negru murdar. Când Michael Braun s-a întors din garnizoana din Hawai cu capul plin de noi idei politice, tatăl său vitreg l-a dat pe loc pe uşă afară, cu aceste cuvinte în chip de bun rămas:

— Eşti o pată pe onoarea Statelor Unite.

Michael o scoase la capăt un timp, trăind din prima de debarcare. Apoi, deveni peştele unei actriţe din Los Angeles, care avea o oarecare faimă.

Dar într-o seară, fiind la o petrecere într-un drugstore din Lincoln Road, Mike vorbi prea mult. Întorcându-se acasă la cucoană, o găsi pe aceasta foarte pornită după nouă whisky-uri, două ginuri, trei rachiuri de ienupăr şi după zvonul pe care îl aflase la telefon. A avut loc o scenă violentă, toate mobilele au fost făcute bucăţele, iar Mike s-a trezit din nou în stradă.

Ajuns la fundul sacului, încercă meseria de văcsuitor de ghete. Din nenorocire încă nu învăţase ce înseamnă prudenţa. Se culcă cu nevasta unui poliţai, o mexicană cu părul ca smoala, căreia îi plăcea din când în când să-şi facă de cap. Poliţaiul, care era irlandez, nu prea se descurca. Plătea doi japonezi din Yokohama să se ocupe de micuţă. Unul din ei avea o spălătorie pe Little Street. Celălalt era ajutor de cofetar la un emigrant austriac ce făcea prăjituri vieneze, pe care nici un vienez nu le-ar fi putut recunoaşte vreodată.

Michael s-a încurcat într-o orgie filmată cu aparate de filmat ascunse. Totul s-a sfârşit printr-un mare scandal.

Michael nu avea noroc. Se trezi la închisoare acuzat că el ar fi făcut fotografiile. Puţin noroc tot a avut. Ar fi putut lua zece ani. Nu se alese decât cu unul singur, deoarece judecătorul tocmai mâncase bine la prânz şi era bine dispus. Apreciase fotografiile care constituiau dovezile acuzării. Ele au fost copiate în mai multe exemplare pentru a fi distribuite judecătorului, procurorului, avocatului, înalţilor funcţionari din poliţia criminalistică.

Ieşit din închisoare, Michael Braun plecă la New York, călătorind clandestin cu un tren de marfă. Se duse să se prezinte la oficiul de recrutare al armatei, pe Washington Road. Ajunse acolo foarte sigur pe sine. Doar era un vechi marinar cu stagiu! Dar un afurisit de sergent cu o tinichea pe piept — era un veteran din luptele de pe Somme — îi ceru un certificat de bună purtare. Michael încercă să-l ducă. Aici, pentru prima oară în viaţa lui, a fost snopit în bătaie. L-au făcut să "înţeleagă" că în armată nu au ce căuta deţinuţii.

Se duse pe Millwall Dock, se ascunse pe bordul lui *Brême,* din linia maritimă Hapag. L-au descoperit în larg, la 375 mile marine de Halifax. Fu uluit de numărul de farfurii pe care le poate spăla un om într-o singură zi! Cum spărgea una, avea dreptul la o lovitură de scândură peste scăfârlie. O dată cu sosirea sa la Hamburg, fu predat în mâinile poliţiei. Loviturile celor trei sergenţi de la oficiul de recrutare din New York nu erau decât nişte mângâieri, în comparaţie cu cele încasate în Standthausbrücke nr. 8.

Petrecu nouă luni la Fuhlsbüttel, în grija Pocitaniei, Obersturmbahnführer-ul SS, cel mai nesuferit dintre cizmele lungi. Instinctul îi spunea că dacă vrea să-şi scape pielea trebuie să plece spinarea şi să jure credinţă. Se mângâia la gândul că „din jale s-a întrupat Electra". Vechiul său instinct de soldat l-a mânat către un flecar din celulă. Scăpă câte un cuvânt ba ici, ba colo, în legătură cu infanteria marină americană; despre garnizoana de la Shuffield; despre munca prizonierilor la cariere; despre marşuri disciplinare ucigătoare sub arşiţa soarelui. Vorbi în treacăt despre noua carabină automată M 1, lăsând să se înţeleagă că ar cunoaşte şi puşca 276 Garand a lui Pedersen.

Pocitania începu să se intereseze de el. Mike rămase două ore în poziţie de drepţi, aşa cum numai un puşcaş din marină este în stare să facă. Pocitania dădea din cap mulţumit. A fost pus la încercare. Mike dezarmă cu mâinile goale trei SS-işti, dintre cei trei duri. Asta s-a petrecut în curtea ce dă spre aerodrom, acolo unde l-au executat pe Andre.

Pocitania era uluit. Urmărea scena ascuns după o perdea, de la etajul al doilea. Mike fu pus apoi să alerge trei kilometri, şi asta după ce postise

timp de şase zile. L-au băgat apoi în camera frigorifică de unde l-au scos aproape congelat. După aceea l-au legat cu frânghii pe un radiator, aruncându-i peste faţă câte o găleată cu apă rece ca gheaţa din sfert în sfert de oră. Lui Mike începuse să i se facă dor de închisoarea garnizoanei din Shuffield, unde domnea Crestatul, cel mai ticălos dintre toţi ticăloşii de sergenţi.

Pocitania îl scuipă pe Mike, dar în capul acestuia răsunau trompetele de la Shuffield. Pocitania făcuse o greşeală. Aplicase unui vechi soldat tratamentul deţinuţilor politici. Mike se puse ca prin ceaţă în poziţie de drepţi şi îl privi drept în ochi. De patru ori îl scuipă Pocitania drept în faţă.

După şaptezeci şi trei de zile. Mike a fost mutat într-un lagăr de muncă, în apropiere de Eisenach. Pe căi întortocheate îşi făcu relaţii în sânul familiei partidului nazist. Se împrieteni cu un Gauleiter. Amândoi aveau spirit de afaceri, mai ales pentru cele deocheate. Mike deveni şef de companie într-un timp record, într-o Allgemeine SS-Kompanie. Cineva îi şopti la ureche că poliţia face cercetări. Cei de sus erau miraţi că mare parte din raţiile de alimente din Eisenach dispăreau fără urmă. Mike şi-a dat seama că sosie timpul să schimbe birtul. În câteva fraze sforăitoare, aduse la cunoştinţă ca datoria îl sileşte să se pună la dispoziţia armatei. Şeful său, SS — Gruppenführer-ul Nichols, înghiţea cu lingura mare asemenea cuvântări patriotice.

Într-o zi rece şi ploioasă de aprilie, Mike se prezentă la regimentul 131 de frontieră, la Tibor Lager, dar căpitanul Tilgner, de la compania a 2-a, nu-l prea înghiţea pe acest ciudat jumătate-de-neamţ. L-au trimis într-un colţ îndepărtat, la Tapiau, în Prusia Orientală, în apropiere de frontiera cu Polonia, unde servi timp de şase luni în batalionul 31 de mitraliori. Acolo, se remarcă prin precizia tirului său. Câştigă concursul de trageri cu mitraliera. Când comandantul îl întrebă ce grad avusese în infanteria marină, a răspuns cu îndrăzneală:

— Locotenent, domnule comandant!

S-a trimis un raport la Berlin în legătură cu Michael Braun. După opt zile, acesta era numit caporal, având pe umeri insignele de elev-ofiţer de rezervă. După alte trei luni era aspirant clasa a doua, şi după un an aspirant clasa întâi şi prevenit ca din întâmplare că aveau de gând să-l trimită la Academia Militară din Postdam. Acolo şarlatania sa ar fi ieşit la iveală în câteva ore. Dădu de veste, pe diferite căi, cunoscuţilor săi din partidul nazist.

Mike călători din nou. Petrecu un timp la Stettin, la batalionul 2. Învăţă să construiască plutoane şi, de fiecare dată când venea vorba de Academia Militară, se descurca şi se făcea nevăzut. În 1939, la izbucnirea războiului, puţine erau garnizoanele pe care să nu le cunoască. La sfârşitul campaniei din Polonia se afla la Lwow, cu grad de locotenent, comandând o companie. Era bine văzut.

Mike se certă cu superiorul său, care îşi pusese în gând să-l trimită cu de-a sila la Academia Militară. Până la urmă Mike a fost vărsat la regimentul 79, iar în livretul său militar a mai apărut o notă care spunea: „Nedisciplinat, fire certăreaţă şi nesupusă; nu este recomandabil a i se încredinţa o comandă independentă".

O asemenea recomandare nu înlesneşte începuturile într-un regiment în care păşeşti pentru prima oară. Timp de şase luni, Mike străbătu regiunea în lung şi în lat ca şef al unei companii, la coloanele de camioane. Într-o bună zi, a apărut la Eisenach împreună cu camioanele sale, iar jumătate din încărcătură se făcu nevăzută în depozitul prietenului său,

Gauleiter-ul.

În felul acesta stagiul locotenentului Michael Braun la coloanele auto ale armatei a luat sfârşit. Cu o repeziciune uimitoare deveni căpitan şi, cinci luni mai târziu, comandant; toate acestea datorită prietenului său Gauleiter-ul. Lucrul cel mai de mirare este însă faptul că Michael Braun — comandantul — nu se apropiase niciodată de vreo şcoală de ofiţeri la mai puţin de o sută de kilometri. În toate bătăliile, lui i se încredinţau misiunile cele mai grele problemele fără ieşire. Se descurca într-un fel sau altul, dar onoarea izbânzii revenea altora. Ultimul colonel îi mai înscrise încă o notă neplăcută în livret, aşa că Mike a fost expediat într-un regiment disciplinar. Pricina era gravă. Beat, zvârlise o halbă de bere drept în portretul lui Hitler urlând: În sănătatea ta!

Prietenul său, Gauleiter-ul, nu mai putea face nimic pentru el. De vreo două luni spărgea pietre pe şantierul unei noi autostrăzi. Simplul fapt de a-l cunoaşte devenise periculos. Mike se grăbi să-l uite.

Iată deci personajul, comandantului Michael Braun, cel care dorea să-i salute pe noii sosiţi în companie. Era în stare să înjure câte o oră şi jumătate fără a se repeta vreodată.

— Neisprăviţilor! tună el. Eu sunt şeful vostru. Nu vreau chiulangii pe aici! Dacă vreunuia dintre voi îi vine poftă să-mi tragă un glonţ în ceafă, mai întâi să-şi facă testamentul. Am ochi la spate şi un radar în fund.

Îl ţinti pe Micuţul cu degetul:

— Creutzfeldt, care-i cel mai al dracului şef de companie pe care l-ai văzut în viaţa ta?

— Tu, Mike.

Pe chipul comandantului se lăţi un zâmbet. Arătă spre Legionar.

— La dreapta mea, se află subofiţerul Kalb. Ascultaţi-i sfaturile şi poate că aşa veţi reuşi să scăpaţi teferi. A fost pe la crescătorii de capre şi ştie multe! Tâlharul ăla mare cu fularul galben, din stânga, din primul rând, care are neobrăzarea să poarte stelele de plutonier, este Marlow. A fost în comandourile mareşalului Göring. Se jucă puţin cam mult cu şişul. De asta a şi fost dat afară. Vă va iniţia în tehnica luptei corp-la-corp. Subofiţerul Julius Heide vă va arăta ce este ordinea şi disciplina. De la căpitanul Willie Beier, zis Bătrânul, veţi învăţa arta de a conduce oamenii precum şi despre umanism. Acest ultim punct nu vă va fi de mare folos. Caporalul şef Joseph Porta vă va da lecţii de furat. Dacă aveţi cumva nevoie de o vorbă bună pentru pacea sufletului vostru, adresaţi-vă preotului nostru, părintele Emmanuel. Nu-l judecaţi greşit, e în stare să doboare un taur cu mâna stângă.

Comandantul îşi ridică pistolul greu, calibru 38.

— Aşa cum puteţi vedea, eu port un pistol automat, nu un Walther, una din jucăriile acelea pe care le preferă cei mai mulţi dintre ofiţeri. Dacă printre voi se află vreo lepădătură care dă cel mai mic semn de laşitate atunci când vor sosi americanii, îl culc la pământ cu mâna mea. Şi să nu vă închipuiţi că pe la noi se împart cruci de fier. Cei din SS trebuie să fie propuşi de două ori până să primească o decoraţie. La noi trebuie să fii propus de şase ori. Sunteţi scursoarea omenirii, dar veţi deveni cei mai buni soldaţi din lume.

Răsuflă adânc şi băgă pistolul la loc în toc.

— Luaţi lecţii de la oamenii despre care v-am vorbit. Întorcându-se către caporalul şef Hoffmann, Mike ordonă: Două ore de exerciţiu special la râu. Cel care ucide un camarad va primi o permisie de trei săptămâni. Un cartuş din zece şi o grenadă din douăzeci sunt de război. Vreau să văd cel

puţin o mână ruptă. De nu, încă patru ore de exerciţii.

Începu atunci unul dintre exerciţiile favorite ale lui Mike, care ne făcea să-l urâm, dar adevărul este că numai datorită lor deveneam duri, inumani. Un soldat adevărat trebuie să ştie ce este ura. Trebuie să poată ucide un om aşa cum ar strivi un purice. Avusesem mulţi şefi de companie şi comandanţi, dar germano-americanul, comandantul Michael Braun, care nu pusese vreodată piciorul într-o şcoală de ofiţeri, ne învăţa acest lucru mai bine ca nimeni altcineva. La ora 11 ne urla dispreţul său scuipându-ne în obraz; la amiază ne punea să ucidem; dar la ora 13 bea whisky şi juca zaruri cu noi.

Făcea super-soldaţi din oameni scoşi din mocirlă. Ne obliga să mergem în pas de gâscă prin mlaştini în care ne scufundam în noroi până la genunchi. Şi cu muzica în frunte: zece trompete, zece flaute, zece tobe. Obţinuse ca muzicienii noştri să poarte o fâşie de blană în jurul căştilor.

Multe gloanţe fuseseră retezate şi puse deoparte pentru ceafa sa. Lucru care nu a împiedicat ca Porta şi Legionarul să-l aduca până acum de două ori înapoi, rănit, din *no man's land.* Nici măcar nu le mulţumise. Dacă o misiune era deosebit de grea: să te strecori prin surprindere în spatele liniilor inamice; să arunci în aer un obiectiv important; să acoperi în grupuri retragerea; să dezamorsezi mine; să înoţi împreună cu geniştii sub apă; să pui mâna pe un general inamic, Mike lua aproape întotdeauna poarte ca simplu soldat. Într-o zi a adus în spate trei răniţi, iar în ziua următoare s-a dus să-l caute pe al patrulea care, cu ochii scoşi, rămăsese agăţat între firele de sârmă ghimpată.

Nu puteam uita prea uşor nici povestea cu Lukas. Îl căutasem timp de trei zile. Îl auzeam chemându-şi mama de acolo din *no man's land.* Era culcat cu capul în iarbă, deci greu de reperat. Ne înnebunise cu ţipetele sale. Îl căutam cu toţii, atât noi cât şi cei din faţa noastră. Aruncam cu grenade nădăjduind să-l nimerim, ca să ne lase odată în pace. Mike şi-a scos echipamentul şi s-a strecurat prin sârma ghimpată. L-a căutat pe Lukas patru ceasuri încheiate. Noi îl acopeream cu opt mitraliere. Mike îl găsi pe nefericit îl luă în spate şi se întoarse mergând în picioare. Atât noi cât şi cei din faţă l-am ovaţionat. Uitasem că suntem duşmani. Strigam ura şi aruncam căştile în sus. Mike sări în tranşee şi îl predă pe Lukas în mâinile preotului Emmanuel să-l ducă la postul de ajutor principal. Apoi ne făcu cu ou şi cu oţet pentru că nu trăsesem asupra americanilor care se descoperiseră.

Mai era şi povestea cu ziua în care artileria noastră trăgea prea scurt. Mike se târî până la observator, care era rănit, îl puse sub stare de arest pentru neglijenţă şi îi luă locul. Timp de două ore a condus tirul bateriilor drept asupra ţintei, lucru care ne-a îngăduit să cucerim poziţiile inamice, aproape fără pierderi. Altă dată a amânat cu zece minute un atac poruncit de către statul major. Atacul a izbutit peste toate aşteptările, mulţumită comandantului Mike.

Se putea foarte bine întâmpla să ne lase uneori în picioare în apă până la gât, într-o noapte friguroasă, doar pentru a ne antrena în mânuitul armelor. Dar avea întotdeauna grijă să ne aştepte cu paie uscate atunci când ne întorceam din primele linii.

Şi vai de bucătarul care nu-şi aducea bucătăria de campanie până la combatanţii din prima linie, chiar dacă ar fi avut de străbătut un tir de baraj ce se întindea pe trei kilometri în spatele liniilor!

Mike era o vită, dar era cinstit. Făcea ce credea el de cuviinţă, fără ocolişuri. Şi, mai ales, nu se cruţa niciodată. Mike era singurul comandant

fără ordonanţă pe care l-am cunoscut vreodată. Cât ai bate din palme, era în stare să înmoaie o pereche de cizme tari ca fierul şi să le facă moi ca untul. Ştia să cucerească o tranşee cu câteva grenade; cunoştea jeturile scurte cu maximum de efect ale aruncătorului de flăcări. Când plecam la atac, avându-l pe Mike în fruntea noastră, ne simţeam pe jumătate salvaţi. Mike era, la fel ca noi toţi, un fel de câine vagabond care, în lipsă de ceva mai bun, aterizase la armată, într-un regiment al cărui drapel nu era decorat.

Plăcerea sa cea mai mare era să pună întrebări.

— Care sunt cei mai buni soldaţi din lume?

Ştiam răspunsul pe care-l dorea: puşcaşii marini americani, dar ne plăcea să-l necăjim. Bineînţeles că legionarul răspundea:

— Legiunea Străină.

Mike răspundea întotdeauna la fel:

— Drojdia scursorilor din Europa!

Şi de fiecare dată Legionarul se făcea alb la faţa. Dacă Mike îl întreba pe Barcelona, răspunsul nu se lăsa aşteptat:

— *4. Ingeniero del Ejercito Espanol,* cei mai viteji dintre toţi.

Comandantul rânjea, măsurându-l pe Barcelona din ochi.

— Am auzit că încă mai visezi portocali! Cum ai nimerit în războiul civil?

— Navigam pe unul dintre vapoarele acelea mari pe care cuconiţele bogătaşilor se bronzează la soare încercând să mai uite de soţii lor neputincioşi.

— Le mai dădeai şi tu câte o mânâ de ajutor muierilor acelora?

— Se mai întâmpla uneori, domnule comandant. În ziua în care generalul a debarcat în sud, eram la Barcelona. La început s-a râs. Ziceau că-i o glumă bună. Dar era treabă serioasă.

Comandantul ridică capul.

— Ia povesteşte-ne, Feldwebel, cum ai ajuns în armata spaniolă?

— Cum spuneam, eram la Barcelona şi m-am trezit dintr-o dată într-un camion împreună cu o şleahtă întreagă. Ne-au trimis la Madrid, unde ne-au pus să învăţăm pe dinafară o grămadă de chestii, dar asta nu ne-a folosit la mare lucru atunci când eram lungiţi în tranşeele din faţa Madridului. Într-o bună zi am şters-o împreună cu un camarad. În timpul luptelor din cetatea universitară.

— Erai pe Ebru, Feldwebel? Ah! de-aţi fi avut cu voi unul singur dintre batalioanele de infanterie marină. Asta ar fi grăbit lucrurile!

Barcelona nu avea chef să protesteze. Cum ar fi putut explica unui militar fanatic grozăvia unui război civil? Pentru Mike, Guadalajara nu însemna decât un nume. Nu ar fi putut înţelege cât de îngrozitoare fusese dimineaţa aceea în care apele Ebrului se coloraseră în roşu. Regimentul lui Barcelona era în frunte. Cu o zi înainte, cămăşile negre, vlăjgani de douăzeci de ani, încercaseră o ofensivă. Ar fi vrut ca victoria lui Franco să se datoreze lui Mussolini. Lucrul acesta îi făcea să râdă pe generalii spanioli, dar i-au lăsat în pace. Tinerii italieni nu ştiau că pe celălalt mal al râului se aflau unii dintre cei mai buni soldaţi din lume, fanaticii politici, oameni care îşi sacrificaseră soţiile şi copiii pentru praful roşu al Spaniei.

Cămăşile negre au încercat să treacă Ebrul într-o vineri, dar n-au izbutit. Băieţandrii s-au retras în fugă. Ba îşi lepădau şi bocancii pentru a putea fugi mai repede... Panică generală. Spaniolii din amândouă taberele mureau de râs. Sâmbătă seara, la asfinţitul soarelui, legionarii din Ceuta, având în frunte un general spaniol, străbătură Ebrul şi prinseră picior pe

malul nordic. Se sfâşiau unii pe alţii ca fiarele. Soldaţii învingători de pe Ebru nu au primit nici o medalie. Înaintau către nord pe drumuri pline de praf, în etape lungi, umezind cu sudoarea lor tranşeele uscate şi având drept raţie zilnică câte o portocală sfrijită.

— Cât a costat războiul civil din Spania? întrebă într-o zi comandantul.

— Un milion de morţi, domnule comandant.

Mike nu a mai întrebat nimic. Un milion de morţi este mult, chiar pentru o ţară mare.

Stătea acolo, cu picioarele depărtate, în faţa companiei.

— Nici unul dintre regimentele voastre nu ajunge nici până la genunchii puşcaşilor marinei americane, se grozăvi el.

Se lovi mândru peste pieptul muşchiulos.

— Eu, conducătorul vostru, sunt mândru că am făcut parte dintre puşcaşii marini!

Într-o zi, după o asemenea declaraţie a comandantului, Bătrânul rânji furios:

— Mike e un tip periculos. N-are decât un singur Dumnezeu: armata. Îl admirăm când străbate un foc susţinut pentru a culege câte un rănit. N-o face pentru rănit, ci pentru că aşa îi e firea. Asta este megalomanie, boala profesională a militarilor. Dacă ne-am descotorosi de el şi de cei de teapa lui, lumea ar face un mare pas înainte către pacea veşnică. Un singur Mike este mai primejdios decât un întreg corp de armată de recruţi.

— E un tip bine, spuse Mike.

— Da, un tip bine, întări Ole Karlsson.

— Vedeţi, strigă Bătrânul. Asta dovedeşte că am dreptate. Este un asasin patentat al Statului, îi place să se întoarcă acoperit de sânge de pe front. Fără îndoială că i-ar place să agaţe scalpurile duşmanilor la el în odaie. Nădăjduiesc din inimă să fie ucis înainte de terminarea războiului.

— Vor fi zece de felul lui care să-l înlocuiască, râse Porta. Găsesc că este un om cumsecade. Nu te-am văzut refuzându-l niciodată atunci când îţi oferă tutun de mestecat. Bun! Cine vine la umblătoare pentru o partidă de cărţi?

Se îndreptă către colină, unde se aflau, aşezate în cerc, căldările noastre.

Ne-am aşezat confortabil. Porta avea o surpriză pentru noi, un butoi plin cu fasole roşie. Ne-am scos cuţitele din cizme. Butoiul cu fasole a fost aşezat în aşa fel încât să fie la îndemâna tuturor. Fasolea era rece, dar lucrul acesta nu avea nici o importanţă.

Barcelona scoase din buzunar o ţigară şi o rupse în trei bucăţi, trăgeam câte un fum pe rând.

Porta împărţi cărţile.

— Ia spuneţi, băieţi, zâmbi Bătrânul. Nu găsiţi că stăm bine aici pe deal, jucând foiţe, cu un butoi de fasole în faţă, ştiindu-ne la adăpost de obuze?

Şi noi gândeam la fel. Ce bine ar fi fost dacă am fi putut rămâne aici pe hârdaiele noastre personale, războiul ar fi putut dura atunci şi o sută de ani din partea noastră. Nu aveam, cei mai mulţi dintre noi, nici douăzeci şi cinci de ani. Uitasem viaţa civilă de-o veşnicie. Cel mai mare lux al nostru erau aceste tihnite umblătoare de pe colină, sub cerul liber. Erau sute de feluri de a ucide. Le învăţasem în curtea cazărmii. Când ucideam, o făceam mai ales de frică. Dacă vedeam un rus, un american sau un englez mort într-un şanţ, puţin ne păsa. N-am fi fost mai impresionaţi nici dacă ar fi fost vorba de un german sau italian.

Într-o bună zi, am ajuns într-un sătuc în apropiere de Cassino. Jandarmii din poliţia militară, pe care nu-i puteam suferi, veniseră să ridice trei prizonieri de război care evadaseră şi se refugiaseră într-o casă. Un englez şi doi australieni. Pe englez l-au omorât cu paturile armelor. Apoi, fiind foarte cald, pe australieni i-au împuşcat pur şi simplu. Pentru a-i pedepsi pe ţăranii din sat care-i ascunseseră pe prizonieri, jandarmii au îmbrâncit într-un puţ părăsit trei femei bătrâne şi câţiva copii. Apoi i-au silit pe ţărani să astupe puţul cu pământ.

Oare lucrul acesta ne-a lăsat indiferenţi? Fără îndoială că nu. Dar am făcut ceva? Nu! Am ucis cu priviri şi cuvinte incendiare — şoptite — poliţia aceasta militară blestemată de toţi. Laşitate? Poate. Bătrânul numea asta înţelepciune. Până şi partizanii din munţi nu ne-ar ajuta dacă am fugi.

Mai văzusem dezertori trecând la partizani. Furnicile n-au mai lăsat din ei decât craniile curăţate şi câteva zdrenţe de uniformă.

Odată partizanii au legat pe o roată doi vânători de blindate; i-au stropit cu ulei şi cu benzină, apoi au împins roata la vale să se rostogolească până la poziţiile germane. Un comando SS se răzbună crunt asupra unui mic sat din munţi. Apoi, la primul prilej, partizanii au răspuns. De fiecare dată era mai rău. Cum spunea Bătrânul, lumea era plină de răutate.

Două plutoane de tancuri erau ascunse pe via di Porta Labicana.

— Sbricatevi, per Bacco, strigau prin întuneric voci răguşite.

Oameni inspăimântafi săreau din şarete. Mişunau agenţi fascişti şi de la Siguranţă. Câinii lătrau întărâtaţi. Copiii plângeau. O fetiţă şi-a pierdui păpuşa. O bătrână s-a împiedicat. Bocancii cu ţinte împărţeau lovituri. Porţile grele erau ferecate cu lanţuri de fier. Locomotiva scuipa aburi.

— Ticăloşii, mârâi careva. Toate vagoanele sunt ticsite de lume. Nici nu pot să se aşeze.

— Ce-ar fi să aruncăm câteva grenade în ticăloşii ăştia de la Siguranţă? propuse Micuţul cu voioşie.

— Ar fi zadarnic, şopti Bătrânul, furios.

— Când i-au ridicat pe evrei la Varşovia era mult mai rău, începu să povestească Porta. Pe aici nu se folosesc bicele. Îşi fac treaba doar cu lovituri de cizmă.

— De ce nu încearcă să fugă? se miră Barcelona.

Au apărut alte vagoane şi s-au umplut cu oameni tăcuţi.

— Mă întreb dacă îi ucide pe toţi? întrebă muzicantul, fostul SS-ist.

— Ba bine că nu! râse Heide. Direcţia Polonia, punctul terminus: camera de gazare!

— Oamenii nu pot face una ca asta altor oameni, şopti naiv Bătrânul.

— Nu ştii oare. explică Porta, că floarea creaţiei se numeşte om, acest ticălos.

În noaptea aceea, erau deportaţi evreii din Roma. Două plutoane de tancuri ale armatei germane asigurau încărcarea lor în gara principală. Evreii au fost vânaţi ziua în amiaza mare până sub zidurile Vaticanului. La Vicolo del Campanile avusese loc o luptă scurtă şi violentă, după ce fuseseră arestaţi un bărbat şi două femei. Una dintre femei a fost târâtă de picioare până la vagonul de marfă care era tras pe via della Conciliazione.

Acţiunea era condusă de către însuşi şeful Gestapoului din Roma,

Obersturmbahnfürerul SS Kappler. Încercau să provoace un protest oficial din partea papei. Aceasta ar fi însemnat împlinirea vechiului vis al lui Hitler, Himmler şi Heydrich, vis pe care îl nutreau încă de pe vremea venirii la putere: lichidarea papalităţii.

Dacă Vaticanul ar fi protestat în ziua aceea, şi-ar fi semnat condamnarea la moarte. La Berlin, la biroul central al Siguranţei, mâinile se întindeau spre telefoane şi buzele se pregăteau să rostească cuvântul de ordine „Rabat", care urma să declanşeze operaţia.

SPELUNCA LUI PORTA

Aveam parte de câteva zile liniştite, întrerupte doar noaptea de organizarea poziţiilor şi de plantarea minelor. Desigur, mai pierdeam câte un om ici şi colo. Dar cu toate acestea erau timpuri bune. Munca nu era prea grea pentru noi. Doar într-o singură noapte am avut cu adevărat necazuri. Surprinşi de un foc susţinut de artilerie, ne-am rătăcit şi am depăşit liniile noastre. Asta ne-a costat patruzeci şi trei de morţi şi de două ori pe atâţia răniţi. Dar noi, cei vechi, ne-am întors teferi. Ba am şi râs de Heide care fusese pe jumătate scalpat de o schijă de obuz. O parte din părul său negru şi lins, de care era foarte mândru, fusese smuls. Ne-au trebuit două pachete cu pansamente să-i oblojim pielea însângerată. Era atât de furios, încât înjurăturile sale se auzeau pesemne până în iad. Fu cât pe-aci să tragă în Micuţul când acesta se apropie cu o oglindă uriaşă, şterpelită din salonul unui castel din apropiere. Dar a trebuit să avem grijă să nu spargem oglinda, căci asta ne-ar fi atras şapte ani de nenorocire, aşa cum o ştie oricine.

Blestemam afurisita asta de oglindă. Devenise o adevărată pacoste. O ofeream la toată lumea, dar nimeni nu voia s-o ia. Până la urmă am cărat-o până la Ida-Gălbejita.

Am izbutit s-o prindem de tavan într-una din odăi. Aveam sentimentul că scăpasem de-o piază rea. Ida-Gălbejita zicea că e şi la loc sigur, tavanele fiind înalte în coşmelia ei.

Porta dibuise o casă singuratică, aşezată printre pini, la adăpost de privirile curioşilor. A deschis acolo un tripou în care trona un motan, închis într-o colivie pentru păsări, deasupra capului lui Porta. Motanul avea în chip de pat o pernă roşie care înainte folosise uneia dintre fetele de la Ida. Micuţul o adusese într-o seară când ne bătusem cu italienii din regimentul 7 vânători de munte. Nu-i puteam suferi. De altfel, nici nu prea ştiam de ce.

Porta „găsise" o masă elegantă de joc. Micuţul se aşeza pe o găleată, cocoţat pe masă. De acolo supraveghea pe jucători în caz că s-ar fi încurcat lucrurile; şi întotdeauna se încurcau. Zarurile erau bineînţeles măsluite, dar cu mare artă. Dacă doreai, puteai să te uiţi la ele mai de aproape, dar rareori se întâmpla să-i vină cuiva pofta, văzându-l pe Micuţ instalat cu un automat pe genunchi şi cu o măciucă de sticlete american atârnându-i neglijent în încheietura mâinii.

Plutonierul major Wolf, şeful garajului, era în mână în seara aceea. În faţa lui, grămada de bani se mărea întruna. Cânta *Drei Lilien,* mândru şi foarte bucuros.

— „Domnul" are noroc, zâmbi cu fineţe Porta.

— Voi face să sară banca, râse Wolf fără a da atenţie şuşotelilor dintre Micuţul şi Porta.

— Vrei să am grijă de nărodul ăsta când pleacă?

Porta făcu semn că nu. Micuţul nu mai înţelegea nimic. Ar fi fost cel mai simplu lucru să-i tragă lui Wolf o măciucă în cap şi să-l uşureze de câştig după ce va ieşi din cabană. Dar în seara aceea, Porta avea un plan cu totul deosebit.

Wolf se sculă, strângându-şi banii. Avea buzele umflate. Scoase un pistol din cizmă şi îl roti în jurul degetului.

— Bănuiesc că ştiţi că jucăria asta este un Colt 11? Ca să fie mai cu folos, vă previn că ştiu să mă servesc de el... Am luat lecţii de la unul dintre oamenii de la garaj... un vechi gangster care pe vremuri se îndeletnicea cu hold-up-uri la San Francisco. A scăpat de închisoare din cauza războiului. Dacă vreunul dintre voi deschide uşa la mai puţin de cinci minute de la ieşirea mea, se va trezi cu o gaură în plus faţă de cele pe care le are din născare. Şi vorbesc mai mult pentru tine, Creutzfeldt.

Rânjind cu toată gura, cu revolverul în mână, ieşi de-a-ndărătelea. Dezlegă cei doi uriaşi câini lupi pironiţi de un pom. Două animale fioroase care îl urmau întotdeauna. Într-o zi, aproape că erau să-l sfâşie pe Micuţul când acesta voise să şterpelească un Jeep pe care Wolf avea de gând să-l păstreze pentru el.

Wolf sosise triumfător, la urletele Micuţului. Drept pedeapsă, acesta fu silit să trudească timp de trei săptămâni la garaj şi se jurase să-l piardă pe Wolf. Dar lucrul acesta nu era uşor, plutonierul se ferea. Fusese auzit descărcându-şi automatul prin uşă, înainte de a păşi în cotlonul său. Încercasem zadarnic să-i otrăvim jigodiile, dar nu mâncau decât ce le dădea stăpânul lor. În afară de câini, Wolf mai avea drept gardă personală doi soldaţi prizonieri. Erau doi asiatici pe care îi numea Wong şi Thung, pentru că nimeni nu era în stare să pronunţe numele lor adevărat. Cei doi au surprins o dată un subofiţer din compania a 3-a pe când acesta încerca să-l împuşte pe Wolf. A fost găsit legat de un copac, cu sârmă ghimpată. Medicii au cârpacit şase săptămâni la el până să-l pună din nou pe picioare. Subofiţerul zicea că partizanii îi făcuseră festa, dar toată lumea ştia care era adevărul.

Oamenii de la garaj alcătuiau o bandă de gangsteri. Nu se ştie cine îi dăduse voie lui Wolf să folosească prizonieri de război. Dar de fiecare dată când erau aduşi prizonieri, personalul său se înmulţea văzând cu ochii. Şi-i alegea înainte de sosirea ofiţerului de la Siguranţă. Cei aleşi erau întotdeauna vlăjgani care avuseseră neplăceri cu legea în propria lor ţară. Cu cât era vorba de fapte mai grave, cu atât mai mulţumit era Wolf.

„Un bărbat nu este demn de numele acesta decât dacă a trecut pe la puşcărie, spunea, la fel precum o târfă care nu a fost dusă la Moravuri, nu-i o târfă bună".

Wolf petrecuse el însuşi doi ani la Torgau şi un an la Glatz, înainte de război. Şi dintre toţi, doar el fusese la răcoare la Torgau. Nu vorbea niciodată despre asta. O aflasem de la Vier.

Îndată ce Wolf aflase că Vierul face parte din companie, se arătase atât de bucuros încât părea de-a dreptul ciudat. Îl „împrumutase" pe Vier de la birouri şi îl trimisese cu două blocuri-motor ruginite pe acoperişul unui coteţ de găini de unde nu-l lăsase să cobore până când piesele nu au devenit lucitoare ca argintul. Treaba asta durase patruzeci şi opt de ore. După ce Vierul isprăvise, Wolf i-a şoptit la ureche:

— Pe data viitoare, Stahlschmidt, ăsta nu-i decât un început. Noi doi avem de încheiat anumite socoteli.

Vierul pocnise călcâiele cu zgomot şi strigase:

— La ordin, domnule plutonier major.

L-am hărţuit cu întrebările dar n-am putut scoate nimic de la el. Nici după ce Micuţul l-a înţepat cu baioneta în fund.

Râsul lui Wolf se auzea printre lătrăturile javrelor sale, în timp ce se îndepărtau pe drumeagul dintre pini.

Micuţul sări de unde era cocoţat şi se năpusti spre uşă. O deschise şi se trezi nas în nas cu mutra galbenă a lui Wong.

— Tu nu ieşi. Şeful garaj nu dat voie!

Micuţul s-a dat înapoi din faţa pistolului mitralieră a cărui ţeavă era îndreptată direct spre burta lui. Ceva mai încolo, printre pini, se zărea Thung.

Micuţul trânti uşa zgomotos şi se întoarse la căldarea lui.

— Ce mai parşiv şi Wolf ăsta, exclamă el indignat, să asmută ucigaşii împotriva unor oameni cumsecade! Numai să apară el pe front, măcar câteva minute!

— Nu va face niciodată una ca asta, profeţi Porta. Domnilor, faceţi jocurile! Sună dintr-un clopoţel de argint.

Micuţul a lovit cu măciuca o potcoavă de fier agăţată de tavan făcând-o să se legene. Porta a aruncat zarurile. Erau măsluite, aşa cum am mai spus. Când apăsai într-un anumit fel, se mişca o greutate, ceea ce avea drept urmare faptul că zarurile cădeau aşa cum o dorea crupierul.

— Pot să joc şi eu cu voi? întrebă sfios Vierul din colţul său.

Micuţul coborî de pe găleată şi îl făcu K.O. cu o lovitură de măciucă.

— Goleşte-i buzunarele, porunci Porta, a jucat şi a pierdut tot ce avea. Asta l-a ameţit.

— Paznicul ăsta de latrine are doi dinţi de aur, observă Micuţul, cercetându-l pe fostul plutonier major ce zăcea în nesimţire.

— Nu pentru multă vreme, hotărî Porta. Pe aici, vă rog!

Micuţul smulse dinţii de aur.

— Ce nevoie are un tip ca el de dinţi de rezervă? râse Porta cu neruşinare. Cei doi dinţi de aur s-au făcut nevăzuţi în săculeţul de pânză unde se mai aflau şi alţii.

— De fapt, câţi dinţi ai strâns până acum? întrebă curios Heide, trăgând cu ochiul spre săculeţ.

— Ce-ţi pasă ţie? Asta nu-i de nasul tău.

Scuipă peste Vier, care începea să se mişte.

— Ia uitaţi-vă la animalul ăsta. Acum trei luni era mare ştab. *Haupt und Stabsfeldwebel,* făcu el în batjocură. Îmi dădea picioare în fund şi mă înjura de mă treceau apele. Se ţinea pe la porţile închisorii umflându-se în pene şi crezându-se general, lepădătura! Ridică o mână a Vierului.

— Îşi făcea manichiura, porcul. Credea că asta va face din el un domn!

— Hai să-l trimitem la americani, cu un degeţel tăiat în buzunar, propuse Marlow.

— Ce nărod mai e şi ăsta, strigă Legionarul. De ce nu s-a trezit să-i facă asta pe vremea când era la putere în puşcărie. Aiureli!

Vierul se ridică greu. Îşi şterse fruntea joasă şi îşi pipăi ceafa, acolo unde îi răsărise un cucui.

— M-ai lovit zbieră el întorcându-se către Micuţ.

— Da, şi ce-i cu asta îi râse acesta în nas. Ce-ţi închipuiai? Ai încercat să ne furi după ce ai pierdut.

— Pierdut, murmură Vierul gâtuindu-se şi scotocind prin buzunare, cu o expresie uluită pe chip.

— M-aţi furat. Nici măcar n-am jucat, urlă.

— Fii atent ce vorbeşti, îl preveni Porta. Nu eşti gradat.

— Nu înţeleg nimic. Sunt sigur că n-am jucat. Am fost buzunărit. Ceasul meu! zbieră Vierul scos din fire.

Ţipetele sale au devenit hohote care îţi sfâşiau inima:

— Inelul meu de argint cu vulturul Reichului, pe care mi l-a dăruit gauleiterul Lemke!

Deschise gura. În ochi i s-a ivit privirea ce se poate vedea uneori la cei care, după ce au făcut-o lată într-o seară, se trezesc dintr-o dată într-o celulă capitonată. Îşi plimba limba cleioasă prin gură.

— Nu se poate, şopti, refuzând să-şi creadă limba.

Cu înfrigurare, îşi vârî degetul jegos în bot. Încet, a înţeles. Cei doi canini de aur, de care era atât de mândru, dispăruseră.

— La dracu' Unde îmi sunt dinţii de aur? lătră aruncând priviri disperate în jurul său.

I-au răspuns doar râsete grosolane, pline de triumf.

— Doar nu puteţi smulge dinţii aşa din gura oamenilor!

— Nu ţi-e bine? îl întrebă Porta cu răceală. De care dinţi vorbeşti?

— Ştii tu bine, se smiorcăi Vierul. Aveam doi dinţi de aur, nici nu sunt zece minute de atunci.

Cu o ultimă încercare, se întoarse spre Marlow şi Barcelona.

— Sunteţi amândoi plutonieri. Trebuie să mă apăraţi de tâlharii ăştia. Asta-i într-adevăr lucrul cel mai de necrezut care mi s-a întâmplat vreodată! Voi depune plângere!

— Caramba, râse Barcelona încântat. Nu te va crede nimeni dacă vei pretinde că ţi s-au furat dinţii.

Marlow râdea ţinându-se cu mâinile de burtă.

Vierul scutură din cap. Tare ar mai fi avut chef să ţipe, să facă gălăgie, mijlocul care pentru un subofiţer se dovedise de atâtea ori a fi cel mai bun pentru a ieşi din încurcătură. Dar ceva îl îndemna să fie prevăzător. Mutrele celor din spelunca asta plină de fum nu-i plăceau de loc. Ah! frumoasele zile de la închisoarea garnizoanei din Altona. S-ar fi mulţumit să fie din nou măcar la Neumunster, la regimentul 46 infanterie. Glasul său poruncitor era cunoscut, invidiat şi admirat. Cum se ivea, cei noi făceau pe ei. Acolo nimeni nu şi-ar fi bătut joc de el! Să smulgi dinţii de aur unui caporal şef prusac şi membru al partidului nazist! Nu şi iară nu. Era prea de tot. Ce-ar spune Führerul despre aşa ceva. Vierului îi făcea plăcere să se gândească la una ca asta. Se şi vedea ducând întreaga companie a 5-a la Neuengamme.

— Micuţule, scoate-l pe dumnealui de aici, porunci Porta.

Micuţul puse jos, măciuca şi automatul, coborî de pe tron, deschise uşa, îl puse pe Vier în dreptul ei, se dădu puţin înapoi şi îi trase un picior de care nu i-ar fi fost ruşine nici unui jucător din echipa naţională.

Vierul zbură printre pini.

Ne-am apucat iarăşi să jucăm.

După un sfert de ceas, a apărut plutonierul major Hoffmann, cu un aer energic.

Cum nimeni nu se învrednici să strige: „Drepţi", o făcu el. Bineînţeles că nu se mişcă nimeni. Hoffmann era uluit şi nu era de destulă vreme în companie pentru a-şi da seama că trebuie să nu se încreadă în Porta.

— N-aţi auzit că am ordonat drepţi? Apoi, arătându-l cu degetul pe Porta: Dă-ţi jos jobenul ăla galben!

— Cu neputinţă, domnule plutonier major. N-am decât două mâini. Într-una ţin zarurile, în cealaltă ciomagul. Dacă le las jos, se strică jocul.

Hoffmann mugi:

— Revoltă! Nesupunere! Ne zise în fel şi chip încheind: „Vă interzic jocurile de noroc!"

Porta scoase un carnet uriaş din buzunarul dinăuntru şi după ce-şi umezi degetul mic, îl răsfoi gânditor. Îşi potrivi monoclul spart cu un gest caraghios.

— Dar... să vedem... falsificare de acte... incest. Răsfoia paginile... Furt de bunuri ale Wehrmacht-ului, nu, viol...

Hoffmann deschise şi închise gura de câteva ori. Nu pricepea nimic.

Porta urmă, dus pe gânduri:

— Escrocherie, mărturie falsă, căutat pentru paternitate.... Intendentul Meissner, ce mai lepădătură şi ăsta; o va sfârşi la Torgau.

Porta răsfoia încet caietul său negru. Îşi aţinti asupra lui Hoffmann o privire plină de devotament.

— Domnule plutonier major, serviciul meu de informaţii mi-a adus la cunoştinţă că un anumit colonel Engel, care pierde vremea pe la statul major al diviziei, a câştigat acum o săptămână zece mii de mărci. Domnii aceia de la statul major jucau ghicind numărul de hârtii de o sută de mărci dintr-un teanc. Între două jocuri hotărau noi atacuri, pe care le aşteptam cu toţii.. Lucrul acesta este strict secret, domnule plutonier major. Colonelul Engel este un om înzestrat. Câştigă de fiecare dată.

Porta se trase de ureche şi îi împinse lui Hoffmann o bucată de tutun de mestecat din cutia sa de argint.

Hoffmann refuză, furios la culme. Obrazul său se făcu încet-încet violaceu.

— De necrezut câte poţi afla, urmă Porta voios. Chiar în dimineaţa asta, am auzit vorbindu-se despre un anumit plutonier major din preacinstitul nostru regiment disciplinar. Închipuiţi-vă că se pare că acest domn ar fi trimis soţiei sale mătase de paraşută. Curtea Marţială numeşte aşa ceva pur şi simplu furt de material militar. Urmări neplăcute... degradare. Torgau, fortăreaţa de la Gemersheim sau de la Glatz... Plictisitor lucru. Să rişti una ca asta pentru un capăt de mătase! Drace! Am tras concluzia că singurii băieţi cinstiţi din Wehrmacht sunt plutonierii majori!

Porta îşi mângâie cele două galoane de pe mânecă. Închise carnetul la loc, lăsă să-i cadă monoclul şi îşi puse un trabuc gros în gură.

— Din Brazilia, zâmbi el. Mi l-au dat când am fost ultima oară oaspete la englezi. Băieţii ăştia au relaţii. Au linii directe cu Rio. Asta îmi aduce aminte de domnul Balum. Otto, după numele mic. Locuia...

Hoffmann clănţănea din dinţi ca un măgăruş cuprins de febră. Din violaceu, chipul i se făcuse galben. Bâlbâi:

— Cap...Cap... Caporal şef Porta. Ceva se întâmplă. Da! Asta nu mai poate să dureze... Se răsuci în jurul lui însuşi şi fugi clătinându-se. Mai apucă să-l audă pe Porta destăinuindu-se Legionarului:

— Curând vom avea alt putonier major.

— De ce? s-a mirat Bătrânul.

— Ei! mârâi Porta. Încă n-ai aflat că trebuie să deschizi mereu ochii şi urechile! Asta trebuie neapărat; într-o ţară civilizată, dacă ţii la pielea ta, trebuie să afli câte ceva şi despre alţii. Tu, Bătrânule, găseşti că tot ce face Adolf e bine? Eşti de părere că-i un ticălos, nu-i aşa?

— Desigur, mormăi Bătrânul.

Porta râse, îşi scoase iar carnetul negru şi luă notă grijuliu.

— Iată o pată urâtă pe care doar înfrângerea necondiţionată a armatei germane o poate şterge. În locul tău, m-aş duce la preot să mă rog ca băieţii din infanteria marină americană să defileze cât de curind prin Berlin.

Puse mâna pe flaut şi cu toţii am început să cântăm.

De Hitler puţin ne pasă,
Iar de Goering la fel,
Pe trădători îi slăvim,
Şmecherii nu-i suferim.

— Sunteţi nebuni, râse Marlow. Hoffmann se va răzbuna.

Porta i-a dat motanului din cuşcă o bucată de cârnat.

— Dacă se întoarce, va juca aici cu noi. De acum încolo, îmi va lustrui cizmele dacă îi vor cere. Îi ştiţi perna sa verde, cea cu căprioare, de care e atât de mândru. Mâine va fi a mea.

— Cum de nu eşti plutonier! se miră Marlow.

— Neghiobule! zise Porta. Încă n-ai priceput că eu, caporalul şef, sunt şira spinării a armatei? Eu hotărăsc dacă un superior va avea sau nu dureri de măsele, de şale, sau altele. În Ucraina, aveam un oarecare căpitan Meyer, decorat cu stele, căruia îi plăcea să treacă drept învăţător. A murit.

— Ce i s-a întâmplat? vru să ştie Gregor Martin.

— S-a aşezat pe o mină T, îl lămuri cu amabilitate Porta. Haideţi, domnilor! Faceţi jocurile! unul la o mie, dolarul sau lira pentru marca lui Adolf!

— Primeşti şi bani de-ai lui Churchill? îl întrebă curios Gregor Martin.

— Desigur, dacă ies din Bank of England. Din partea mea, puteţi veni şi cu ruble, yeni, zloţi şi coroane. Mandea şi bursa din New York hotărâm cursul. Dar atenţie la marcă, scade văzând cu ochii. Perlele, lucrurile de aur şi alte obiecte sunt evaluate în dolari. Nu-i nevoie de certificat de proprietate. După ce vom isprăvi de jucat, oricum toate vor fi ale mele.

Şi zarurile se rostogoleau. Ceasurile se scurgeau. Soarele a asfinţit. Ţânţarii bâzâiau, înţepând braţele goale şi gâtul. Nu simţeam, nu vedeam decât zarurile. Încăperea era plină de fum. Flacăra de la felinarul de furtună tremura: lipsă de oxigen.

Perle, inele, tablouri, bancnote din cele două emisfere, pistoale rare şi arme albe treceau dintr-o mână în alta, într-o bojdeucă din Italia.

Plutonierul Marlow a ieşit să dea o raită cu puţin înainte de revărsatul zorilor. S-a întors cu trei cupoane de mătase. Un locotenent italian de la bersaglieri, un conte autentic, zvârli un teanc de hârtii în faţa lui Porta, certificatele de proprietate ale unui castel din apropiere de Veneţia.

— Douăzeci de mii de dolari, mormăi.

Porta trecu hârtiile Legionarului. Acesta le cercetă cu grijă, sfătuindu-se cu glas scăzut cu Porta, care se uita pieziş la conte.

— Îţi dau şaptesprezece mii cinci sute, deoarece eşti italian; de-ai fi un Graf prusac cu crucea de fier şi cea de „Merit" în jurul gâtului, n-ai fi primit decât zece mii.

— Optsprezece mii, făcu contele pe un ton pe care şi l-ar fi dorit nepăsător.

— Şaptesprezece mii, zâmbi prietenos Porta.

— Bine, dar adineauri erau şaptesprezece mii cinci sute!

— Adineauri da, domnule conte, dar evenimentele se desfăşoară repede. Mâine castelul dumitale va fi poate luat de mămăligari şi cine credeţi că va putea vinde un castel ocupat?

Contele înghiţi în sec.

În clipa aceea, un caporal de vânători a dat lovitura. Strânse cu ochi învăpăiaţi un teanc mare de hârtii.

Contele se uita hipnotizat la jobenul galben al lui Porta, apoi privirea i-a alunecat spre pisica din cuşcă şi, în sfârşit, surprinse o a doua lovitură norocoasă a vânătorului. Italianul nici nu bănuia că asta făcea parte dintr-o tactică psihologică. S-a convins la repezeală că de fapt castelul veneţian nu mai era decât o ruină. Cu un strigăt răguşit, primi oferta lui Porta, strângându-şi pălăria cu pene în mână. Zarurile au fost arucate şi iată că nu mai era decât fostul proprietar al unui castel de lîngă Veneţia. Înainte ca Micuţul să-i golească buzunarele, mai avu totuşi timp să blesteme pe anumiţi indivizi.

— Sunt ofiţer al armatei regale italiene, zbieră el cu faţa către soarele care răsărea.

— Cu atât mai bine pentru tine, a fost răspunsul Micuţului, după care trânti uşa după el.

Contele plecă pe drumeag, supărat foc. Înainte chiar de a ajunge în dreptul celor trei stejari, s-a întâlnit cu o patrulă mixtă de jandarmi comandată de un căpitan fascist italian şi de un locotenent neamţ. Contele îşi uitase în bojdeucă portofelul şi toate actele sale. Lucrurile s-au limpezit repede. Tocmai fusese proclamată legea marţială, deoarece foarte mulţi se lăsau la vatră de capul lor.

— Ticălos de-al lui Badoglio! strigă căpitanul cu ciudă, silindu-l pe conte să îngenuncheze.

I-au zburat pălăria şi epoleţii. Cu o clipă înainte de a fi împuşcat strigă ceva despre „un tripou clandestin şi jefuire".

— Ce nemernic, şuieră căpitanul fascist, scuipând pe cadavru. Auzi, să numeşti tripou Italia lui Benito!

În mai puţin de un ceas castelul contelui decedat atât de brusc schimbă de patru ori proprietarul. După o săptămână, Porta a dat actul drept plată unui tocilar care nu a crezut nici o clipă în autenticitatea documentului. Se lăsă pe vine într-un şanţ şi se şterse cu el, blestemând Wehrmacht-ul. După terminarea războiului şi după ocupaţia americană, statul italian a preluat castelul. Astăzi el serveşte drept reşedinţă unor înalţi funcţionari. Portretul nefericitului conte se mai găseşte şi astăzi agăţat pe unul dintre pereţi: simbol al eroului ucis de hoardele fasciste.

În cursul după-amiezii, un medic aspirant, care venise să ne viziteze, îşi pierdu la joc spitalul militar. Mărinimos. Porta i l-a împrumutat până la sfârşitul războiului.

Când soarele asfinţi din nou, Porta porunci o întrerupere de trei ore. Urlete de împotrivire din partea asistenţei, dar Micuţul îi potoli cu ajutorul măciucii.

Porta constată cu mulţumire că banca nu suferise nici o pierdere... Ba dimpotrivă.

Toţi aveam chef să sărbătorim câte ceva. Am proclamat deci că este ziua de naştere a motanului. Cât ai bate din palme, am făcut rost de toate cele de trebuinţă pentru festivitate: băutură şi femei.

Micuţul şi Porta „găsiră" un porc mare şi gras.

L-am numit locotenent şi membru de onoare al partidului nazist.

Doi inşi au plecat la depozit. O sticlă de coniac şi ameninţarea unui denunţ la jandarmi sau Gestapo l-au convins pe plutonier să le dea cea mai bună uniformă pe care o avea. Mantaua de aghiotant îi venea destul de bine porcului... Doar gulerul îi era puţin cam mic, dar porcul zbiera din pricină că era silit să poarte uniforma germană. L-am legat bine de un scaun pe care l-am sprijinit de perete şi iată acum porcul stând aşezat, semănând leit cu un ofiţer de carieră german care a mâncat prea mult.

Bătrânul râdea atât de tare încât, până la urmă şi-a scrântit falca. Micuţul i-o puse la loc cu un pumn. Când să-i punem bocancii blestematului de porc, a trebuit să ne lăsăm păgubaşi şi fu nevoit să se mulţumească doar cu pantalonii, cu chipiul şi cu mantaua de aghiotant.

Marlow îi petrecu în jurul gâtului un anunţ pe care era scris: Eu, locotenentul porc, sunt singurul porc cumsecade dintre toţi porcii din Wehrmacht.

— Dumnezeule, blestemă Heide. Vă atrag atenţia că nu vreau să am nimic de-a face cu toată treaba asta. Ne poate costa capul. E mai mult decât o bătaie de joc. Este o adevărată jignire adusă armatei germane.

— Ei şi! şterge-o, dacă ţi-e frică, îl sfătui Porta sfidător. Nu te reţinem.

— Idiotule, mormăi Heide jignit, ştii bine că nu mă pot despărţi de voi.

— Vreţi să-i scap una peste scăfârlie întrebă Micuţul agresiv, ridicându-şi măciuca.

Heide scoase o grenadă din cizmă.

— Loveşete,dacă îndrăzneşti, matahală ce eşti.

Micuţul începu să-şi legene braţele. Cuvântul „a îndrăzni" îl scotea întotdeauna din sărite.

Medicul împreună cu Wolf, şeful garajului, aduceau un butoi de bere ajutaţi de către furierul Krabbe. Acesta era un rival primejdios al lui Porta. La Krabbe puteai să cumperi orice, până şi un crucişător blindat, dacă aveai cumva nevoie. Porta şi cu el se urau în chip sălbatic, dar îşi vorbeau întotdeauna politicos.

— Phii! strigă Porta zărind butoiul cu bere trecând pragul. Krabbe, nu cumva l-oi fi furat?

Krabbe îşi ridică semeţ capul.

— Îţi dai seama că vorbeşti cu un caporal, Obergefreiter Porta? Berea asta este adunată din economiile pe care le-am făcut pentru un prilej deosebit şi cred că seara aceasta este un asemenea prilej.

— Krabbe, eşti oaspetele nostru, dar înainte de toate, du-te şi adu-mi-l pe Vier. Am nevoie de o ordonanţă.

— Asta-i simplu! se amestecă şi Micuţul în vorbă. L-am înhăţat adineauri. Ieşea bălăbănindu-se de la comandantul regimentului cu un raport lung în mână. L-am legat acolo pe grămada de gunoi, cu nişte izmene jegoase în gură... Se pornise pe zbierat urât de tot, când i-am spus că mâine dimineaţă îi vom da foc de bucurie.

— Să fie adus, porunci Porta.

Vierul a fost adus. Ajutat de bocancii Micuţului, se rostogoli ca o ghiulea de tun la picioarele lui Porta.

— Drepţi, calicule îi ordonă acesta. Şi nu mai clipi din felinare ca un neghiob. Dar mai întâi salută-l pe şeful de colo de pe scaun... şi ia un loc lângă dânsul.

Vierul fu obligat să salute porcul în uniformă. Mai întâi de cinci ori trecând prin faţa lui. Apoi din faţă. La fiecare grohăit al porcului trebuia să spună:

— Ordonaţi, domnule locotenent.

I-am încredinţat o căldare cu bere şi apă minerală; la fiecare sfert de ceas trebuia să-i dea de băut porcului apoi să tragă o duşcă din aceeaşi oală.

— Ce e bun pentru un porc e bun şi pentru altul, râdea Porta mulţumit. Între două înghiţituri îţi aşezi fundul tău cel mare pe scaun, în faţa locotenentului şi saluţi.

Vierul se împotrivi, dar Micuţul îl făcu să înţeleagă că era mai bine să fie înţelegător.

— Asta îmi aminteşte de popa din Pistolenstrasse. Voia să se plângă de episcop, Excelenţa sa Niedermayer, începu Porta să povestească. A scris trei zile în şir...

— Tacă-ţi gura, Porta strigă Bătrânul. Nu astăzi!

Porta ridică puţin capul şi se adresă Vierului.

— Iată la ce folosesc plângerile, măi turnătorule! Istoria nu ţine seama de aşa ceva. Dacă te ţii de turnătorii, gândeşte-te că ai găsit ce-ai căutat. Poartă-te bine şi viaţa ţi se va scurge poate mai liniştită. Dacă nu eşti mulţumit, te dau pe mâna Micuţului. Te va face să pârâi ca o rachetă în noaptea de Anul Nou, cu cinci minute înainte de miezul nopţii.

Alb la faţă, dar resemnat, Mistreţul s-a pus pe treabă.

După cea de a treia halbă de bere, Porta o întrebă pe una dintre fete, de ce poartă un slip. După cea de a patra, Marlow ceru un cântec.

— Un cântec de război, zbiera el solemn, lovindu-şi crucea de fier.

Au început cu toţii:

In Afrika rollen die Panzer...

Dar schimbasem puţin textul:

Über die Scheide, den Maas und den Rhein,
Rollen die englischen Panzer herein.
Vorwärts, US-Marineinfanterie
Die Nutten warten în Berlin.[8]

După cea de a cincea halbă de bere, Krabbe propuse să jucăm un poker. Berea simplă nu ne mai ajungea. Nu avea destul efect. Butoiul cel mare, pe jumătate golit, a fost completat cu tot ce mai aveam: whisky, chianti, vodcă, rachiu de ienupăr. Pentru a îmbunătăţi amestecul, am mai adăugat şi o jumătate de litru de sos picant. Porta zicea că aşa se face în lumea bună.

Mistreţul trebui să rostogolească butoiul de două ori până pe creasta dealului, pentru ca amestecul să fie uniform.

Când îl cobori pentru a doua oară, avea lacrimi în ochi.

Apoi am cântat:

Es geht alles vorüber
Es geht alle vorbei.
Den Schnaps vom Dezember
Kriegen wir im Mai
Zuerst fällt der Führer
Und dann die Partei.[9]

După câteva pahare din amestecul nostru venise vremea cuvântărilor. Porta a fost al patrulea care a luat cuvântul. Se ridică greu. L-am ajutat să se urce pe masă, unde ridicasem un fel de tribună din bidoane goale de benzină. Pe cap avea un slip roşu în chip de pălărie. Pe deasupra hainei sale de camuflaj purta o vestă din piele de capră. Din pantalonii descheiaţi

---

8 Peste câmpuri şi peste Rin/ Vin tancurile englezeşti, vin/ Înainte, puşcaşi americani din infanteria marină!/ Târfele vă aşteaptă la Berlin.

9 Toate trec acum./ Toate se duc/ Şi rachiul de Crăciun/ Prin mai ni-l aduc./ Mai întii pică Führerul/ Apoi şi Partidul.

ieşea un capăt de cămaşă albastră.

— Camarazi, începu el, aşa cum se face la asemenea prilejuri, cred că v-aţi dat seama că suntem într-un război al dracului de serios. Ne vom bate în buricul pământului. Blestematul ăsta de munte de la sud de Monte Cassino! Duşmanii noştri sunt sălbatici, vânători de capete, păzitori de struţi, canibali, piei roşii, călăreţi pe canguri, codoşi, gangsteri şi alţi tipi bine. Vor să ne omoare. Asta-i în regulă, căci şi noi vrem să-i omorâm. Nu asta mă doare. Înţelegeţi-mă bine, camarazi (Sughiţând, trânti un bidon de benzină în capul Mistreţului care încetase o clipă să salute).

„Nu, ceea ce mă scoate din sărite este faptul că nu mai există morală. Sentimentul de responsabilitate a dispărut! Semn de proastă camaraderie. Führerul nostru, Dumnezeu să-l ocrotească, şi-ar băga cinci deşte în fund dacă ar şti ce se petrece. Nu face pe şmecherul, Marlow, tu eşti dintre cei mai răi. Şi, tu Gregor Martin, trebuia să fii spânzurat de mult. Încotro mă uit nu văd decât feţe de fese. Nu vă gândiţi decât la femei şi la băutură. Iată, de pildă, Vierul. (Porta îl pocni din nou cu un bidon de benzină peste faţă.) — Iată-l aşezat pe fundul său mare faţă în faţă cu locotenentul Porc. Cum se poate să mai existe încă un asemenea ins! Cum de nu s-a ales încă praful şi pulberea de el. Asta dovedeşte că nu aveţi un pic de vână în voi. Dacă pe vremea când eram un simplu recrut, vreun caporal şef mi-ar fi şoptit la ureche: nu-l pot înghiţi pe tipul ăsta, ei bine, atunci păduchiosul ar fi dispărut de pe suprafaţa pământului în două secunde. N-ar fi trebuit decât să mă gândesc că răsuflarea lui mă deranjează, pentru ca tipul ăsta să înceteze să mai răsufle. Şi totuşi, iată că pretutindeni dau peste şobolanul ăsta râios care se îngraşă pe zi ce trece, din oră în oră. Spurcăciunea spurcăciunilor, sunt un om dezamăgit.

Micuţul se ridică, îl puse pe Vier în picioare şi făcu un laţ dintr-o frânghie.

— Totul are un sfârşit, spuse el cu voioşie, aruncând laţul în jurul gâtului Vierului. Frânghia asta este zdravănă. Ieşi afară şi arată-ne că eşti bărbat. Caută un copac bun şi spânzură-te!

Omul nostru se îndreptă tropăind spre uşă, urmat de Micuţul. Scoase un schelălăit când o lovitură de picior îl trimise pe pantă în jos. Frânghia zbură după el.

— Cum ajungi jos, zbieră Micuţul, găseşti un copac numai bun pe stânga.

— Asta a fost o treabă faină, aprobă Porta râzând. Micuţul are sufletul, care vouă vă lipseşte. Beat şi sughiţând; rotund ca o bute, doctorul îi făcu curte furierului pe care îl lua drept Greta Garbo.

— Pantalonii dumneavoastră sunt dintr-o ţesătură aspră, Miss Garbo.

Krabbe îl pocni peste degete cu latul baionetei.

— Jos labele, specialist în spălături!

Doctorul izbucni în plâns. Chipul său aprins de băutură se lumină apoi ca după înmormântare. Scuipă pe jos.

— Să-ţi fac un certificat de deces.

Scrise pe un jupon: „Fostul caporal Stabsfeldwebel Stahlschmidt a decedat. Sinucidere". Se prăbuşi apoi peste Marlow, care bea culcat.

— Eşti un cadavru, zbiera doctorul cu încăpăţânare. Nu vreau să văd un mort care se îmbată. Mortule, du-te pe iarbă, sau chem die Feldgendarmerie să te ia.

— Popa n-are voie să-i dea Vierului binecuvântarea, urlă, Heide.

— Ah de-ar îndrăzni cumva să se întoarcă vreodată viu, făcu Porta ameninţător, din capul mesei. Camarazi, să-i mulţumim Domnului.

Heide sări să bată măsura imnului.
Cântam în picioare ţinându-ne cu toţii de braţ. Mişcat, Micuţul plângea.

Mulţumim cu toţii bunului Dumnezeu
Din inimă, din gură fi din mâini:
Acest Dumnezeu care ne trimite nouă
Prinosul,
Care încă de la sânul mamei
Şi din copilărie
A avut grija noastră
Şi ne-a dat nouă,
Cu mărinimie, din toate!

Am trecut apoi la salutul ritual. Superiorii îi salută pe subordonaţi. Dacă se întâmplă ca doi să aibă acelaşi grad, cel care are mai multe decoraţii îl salută pe celălalt. A început Porta. Îşi ridică halba către doctor, care ce-i drept era aspirant, dar un aspirant adevărat.

— Te-ai strecurat în asociaţia noastră, când ai ieşit de la universitate. Porţi o uniformă şi nici măcar nu ştii să deosebeşti o mitralieră de o praştie. Nu eşti în stare să comanzi unor hămesiţi să meargă la masă. Te salut.

Medicul s-a ridicat în picioare, clătinându-se şi a golit halba aşa cum o cere ritualul. Porta, cel care saluta, abia îşi muie buzele în halba sa.

Apoi Heide îl salută pe medic. După aceea, Marlow. Când îi veni rândul Bătrânului, doctoraşul nu mai putea să înghită nici o picătură. Se prăbuşi ca o paiaţă dezmembrată. L-am scos afară în sunetul unui marş funebru şi l-am depus pe grămada de gunoi.

Wolf, şeful de garaj, voia să-l salute pe Porta, dar a fost trimis la plimbare cu semeţie. Porta îşi mângâie mândru pieptul înstelat de decoraţii.

— Drept cine mă iei? Adu-mi întâi un smoc de păr de la un puşcaş din infanteria marină şi apoi vom sta de vorbă; bietul de el credea că războiul e o chestie de transport. Era atât de mândru de dungile roşii de pe nădragii lui încât şi le-a pictat şi pe coapse, pentru a le putea admira şi în pat. Fetele de la Ida au vândut pontul în ziua în care le-a cerut să-i zică „domnule general".

— Bine, atunci iartă-mă, sughiţă Wolf.

Încercă să facă o plecăciune, dar se poticni. Căzu în faţa porcului în uniformă pe care-l luă drept o tânără fată.

— Domnişoară dragă, sunteţi indecentă, strigă Wolf. Faceţi trotuarul goală, într-un loc public. Vă voi duce în Prinz Albrecht Strasse.

Sărută porcul pe rât, râse prosteşte şi strigă:

— Buzele tale sunt reci şi ademenitoare. Apoi deveni bădăran.

Deodată zări medaliile de pe uniformă. Salută cu stângăcie, ţinând degetele larg desfăcute.

— La ordinele dumnevoastră, domnule locotenent. Sunteţi un porc, domnule locotenent". În clipa acea îl zări pe Micuţul şi se hotărî să-l salute de două ori, apoi se întinse pe jos cu un suspin lung.

O nouă înmormântare. L-am purtat până la grămada de gunoi şi l-am depus lângă doctor, cântând:

Adâncit în grijile de zi cu zi
Nici nu ştii cât de aproape
Ţi-e sfârşitul vieţii.

Apăru părintele Emmanuel. Rămase o clipă lângă uşă cu capul ridicat. Marlow îl pofti să intre. Micuţul se ţinu după el, dar se prăbuşi grămadă peste gunoi. Văzând trupul inert al doctorului, Micuţul fu cuprins de disperare şi ceru iertare că-l ucisese, jurând că nu va mai face niciodată. Zărindu-l apoi şi pe şeful de garaj Wolf, mâhnirea sa nu mai avu margini şi se porni să hohotească.

— Tatăl nostru, carele eşti în ceruri, sunt un ucigaş! Îşi aminti deodată toate câte îl făcuse Wolf să îndure şi scuipă pe aşa-zisul cadavru care alese tocmai clipa aceea să se ridice. Micuţul scoase un ţipăt de groază, scoase pistolul şi îl descărcă, dar nici unul din gloanţe nu nimeri ţinta.

— Drace! urlă Wolf, smucind o grenadă.

O aruncă asupra Micuţului, dar din fericire uitase să-i scoată siguranţa.

Micuţul se întoarse în colibă ca o furtună.

— Afară-i un mort care zvârle cu grenade! Mă duc acasă. M-am săturat de războiul ăsta.

Wolf s-a întors clătinându-se. Îl arătă pe Micuţul:

— Ucigaşule!

Micuţul îşi ridică P.M.-ul. I l-am smuls din mână, dar nu se linişti până când Wolf nu consimţi să-l salute.

Porta i-a explicat de ce ne aflăm în Italia.

— Ne batem în fundul pământului. Asta ne arată cât de important este. Ai mai văzut pe cineva, trăind în fundul pământului? Fundul e la fel de important ca traheea.

În clipa aceea, doctorul se arătă pe uşă. Fiind specialist, se simţi dator să adâncească această interesantă discuţie.

— Traheea, sughiţă el scuipând pe jos — îl arată pe Micuţul cu degetul, ca şi cum despre el ar fi fost vorba — traheea, repetă el cu încăpăţânare — este canalul care duce direct la plămâni, care sunt formaţi din doi saci, unul lângă celălalt, şi care au nevoie de un aflux constant de oxigen. (Clătinân-du-se primejdios, îşi ridică arătătorul. Barcelona îl repuse politicos pe picioare). Tubul digestiv se află puţin retras. În partea inferioară a corpului se află anusul, evacuarea omului, numită popular, de către anumite fiinţe inferioare, gaura fundului.

— Dă-i la cap! porunci Porta. Ce neghiob!

Micuţul îl lovi de două ori cu halba, dar medicul se împotrivea.

— Loveşti pe cineva care-i aproape ofiţer, strigă el după prima lovitură.

— Eşti un găinaţ de doctor, tună Porta.

Îşi urmă apoi cuvântarea savantă despre luptele noastre de la Cassino.

— Cu noi e la fel ca şi cu cei din infanteria marină. Burghezii îşi aduc aminte de noi doar atunci când se îngroaşă gluma în război. Şi eroul ăsta de aspirină nazistă, distribuitorul ăsta de ţucale, ofiţerul ăsta de trei parale, care nu ştie cum şi-a luat diploma, îndrăzneşte să ne numească fiinţe inferioare pe noi, eroii. Dă-i înainte Micuţule, dă-i la cap!

— Jurământul de medic îl cunosc, strigă fără nici o legătură doctorul, înainte de se cufunda în întuneric.

Porta îi explica motanului un punct important de strategie din timpul unui atac de blindate.

Barcelona vorbea despre o chestiune de înaltă trădare cu un culegător de portocale italian.

— Alarmă, tancuri! urlă Marlow.

Într-o clipă, ne-am dezmeticit şi am pus mâna pe arme. Auzeam cu toţii zgomotul de oţel binecunoscut care făcea să le îngheţe sângele în vine

şi celor mai curajoşi.

— Americanii, spuse Porta rânjind cu toată gura. Prinse patru grenade în jurul unei sticle pline cu benzină.

— Ce Dumnezeu, au aflat desigur că facem chef! râse Legionarul.

Uşa s-a deschis cu putere. O santinelă cu casca pe cap îşi arătă faţa şi exclamă:

— Ia te uită, şi voi! Toţi din companie sunteţi beţi turtă. Mike sforăie în coteţ cu o muiere. La posturi! Zgomot de tancuri dinspre vale!

— Bine, micule. Ne descurcăm noi.

Micuţul căuta în patru labe o grenadă antitanc pe sub pat.

Am ieşit afară clătinându-ne puţin. Auzeam acum şi motoarele. Bătrânul mergea în frunte ţinând câte un ciorchine de grenade în fiecare mână. În urma lui păşea Marlow, cu o mină T.

— Motoare Maybach, constată plutonierul major Wolf.

— Şenile de *Tiger*, răspunse Porta sigur pe el.

— Ceva nu se potriveşte, urmă Wolf. Nu avem tancuri în garaj şi suntem singurul batalion de Tiger din acest sector de front.

Ne strecuram prin pădurea de pini. Erau cel puţin cinci sau şase tancuri. Se auzeau glasuri înjurând în germană.

— Schimbă viteza, boule!

Pinioanele scrâşneau în cutiile de viteză. Motoarele se ambalau. Porta şi Wolf s-au uitat unul la celălalt.

— Începători, şopti Wolf.

— N-au învăţat niciodată cum se conduce un *Tiger*, spuse Micuţul. Nu sunt de pe la noi, pe cuvântul meu.

— Vor avea de-a face cu mine, i-o întoarse Barcelona, ridicând ameninţător un cocteil Molotov.

Heide se aruncă în spatele unei vechi pietre de măcinat care nici nu visase vreodată să folosească drept reazem unui aruncător de grenade. Îşi înfipse arma strivindu-i fundul de piatră. În felul acesta efectul era mai mare dar era interzis de regulament. Dacă lovitura da greş, putea omorî un om la cincizeci de metri. Dacă însă reuşea, tancul inamic era făcut fărâme. Unul dintre trucurile primejdioase pe care le născocesc soldaţii pe front. Toate armele pe care le primeam aveau defecte, iar noi le îmbunătăţeam cum ne pricepeam. Foarte primejdios, dar eficace. Ne era în joc viaţa. O ratare ne putea fi fatală.

Îl priveam pe Heide strivind fundul aruncătorului. Părintele Emmanuel venise lângă noi. Îşi făcu semnul crucii. Era singurul din toată compania care nu era beat.

— Dumnezeu să ne ocrotească, şopti el.

Nimeni nu l-a întrebat de ce ne-ar ocroti Dumnezeu.

Porta se înfipse cu picioarele depărtate în mijlocul drumului. Se scărpina pe piept cu o grenadă. În mâna stângă ţinea o ceaşcă cu alcool de orez.

Zgomotul de şenile devena asurzitor. Barcelona îşi adăposti mitraliera în spatele unui arbore căzut. Ceruse zadarnic să fie ajutat. Înfipse cele trei picioare ale afetului în pământ, verifică linia de ochire, corectă puţin înălţătorul, apoi aşeză lângă el trei cocteiluri Molotov.

Marlow şi Wolf au prins o grenadă de 7,5 cm pe un pom, legând-o bine cu fire electrice. În câteva clipe se transformase într-o capcană extrem de primejdioasă. Vai de nefericitul care ar atinge unul dintre fire.

Legionarul se afla ceva mai sus pe pantă, cu două aruncătoare de flăcări legate la un loc. Cine ar fi înaintat s-ar fi dus la moarte sigură. Ar fi

fost nevoit să străbată un zid de foc.

În curba foarte strânsă se ivi primul car. Am văzut apărând întâi ascunzătorul de flăcări al tunului. Apoi turela. Era un *Tiger II*, ultimul nostru model, cu turela pe o parte. Prin trapa deschisă, se vedea un om în uniformă neagră. Dar făcuseră o mare greşeală trimiţând oameni din Comando. Comandantul de tanc din turelă purta un basc, acoperitoare pe care nici un soldat de la blindate n-a mai purtat-o din 1942. Duceam câteodată câte unul acasă în permisie, să ne fălim cu el.

Greu, lat, uriaş, *Tiger*-ul urca dealul legănându-se. Îl urma cel de-al doilea, imediat în spatele lui.

Porta rămase înfipt în mijlocul şoselei. Ridică mâna spre monstrul de oţel, aflându-se drept în faţa gurii tunului de 8,8 şi spuse zâmbitor comandantului de tanc care se apleca peste turelă.

— Fiţi bineveniţi!

Comandantul tancului îi răspunse politicos:

— Bună ziua. Greu am mai dat de voi! Bănuiesc că sunteţi compania a 5-a a regimentului 27. Sunt plutonierul major Brandt din la compania a 2-a. Noile tancuri aruncătoare de flăcări. Ştiaţi de noi?

Porta trase o înghiţitură de alcool din orez şi sărută pisoiul care i se urcase pe ceafa.

— E la marele fix, nu, motanule? S-ar putea duce şi la circ!

Micuţul începuse să se joace cu o grenadă.

— Astâmpără-te, şopti Porta. Ochii săi aruncau fulgere.

— Animalul ăsta de saxon e al meu, mârâi Micuţul jucându-se cu inelul de porţelan al grenadei.

Bătrânul îl dădu la o parte pe Micuţ şi pe Porta. Mergând liniştit se apropie de tancul cel mare.

— Salut! Parola?

— *Scharnhorst,* răspunse comandantul râzând.

Marlow îi dădu un cot pe ascuns lui Heide.

— Ai văzut că netrebnicul ăsta poartă pe guler capetele de mort ale SS-ului? Dacă ăştia sunt puşcaşii lui Mike, îmi vine să mor de râs.

— E o porcărie, şopti Legionarul. Parcă ar avea orbul găinilor!

Primul tanc a fost îndreptat către barajul de pe drum, unde se aflau cele opt mine T. Ne-am căţărat pe el.

Căpitanul, deveni neliniştit văzând cocteilurile noastre Molotov.

— Vrei un trabuc? îi oferi amabil Porta, întinzându-i o grenadă. Inelul de porţelan se legăna ameninţător în ştiftul deşurubat.

Cel de-al doilea *Tiger,* un *Tiger I,* se opri chiar în spatele primului. Vechea greşeală tactică! Nu ne venea să ne credem ochilor când am văzut celelalte patru tancuri făcând la fel.

— Aveţi fete pe aici? întrebă comandantul primului tanc.

— Avem tot ce ne trebuie, zâmbi Porta.

— Veniţi de la Roma? întrebă Marlow aruncând o grenadă în sus ca ca şi când ar fi fost jongleur de meserie.

— De ce aveţi tancuri de toate soiurile? întreba Porta pe un ton inchizitor. Dacă sunt pentru noi, vă previn că de trei luni nu ne mai folosim de I. Unde ţi-ai făcut ucenicia, drăguţule?

— La Eisenach, la regimentul 2 blindate.

Bătrânul mă împinse înainte cu un ghiont.

— Uite nişte camarazi de-ai tăi din regiment.

Eu zâmbeam, făcând pe camaradul.

— Nu-mi mai amintesc de tine. În ce companie erai?

— Într-a patra.
— Aha, şeful vostru era căpitanul Krajevski. Cine era comandant?
— Maiorul von Strachwitz.
Era bine informat. Contele era într-adevăr şeful batalionului I.
Bătrânul îmi dădu un cot. Nu prea ştiam ce voia. Am întrebat la noroc.
— Îţi mai aduci aminte numele aghiotantului major al regimentului? Îmi scapă mereu numele lui...
— Locotenentul von Kleist, râse plutonierul.
— Când ai plecat de la compania a doua?
— Imediat după Ratibor.
— Ştii unde se află acum contele von Strachwitz? i-am întrebat.
Omul nu-şi mai putea ascunde nelinişte.
— Ce v-a apucat? strigă el supărat. Daţi-vă la o parte din drum să putem trece. Suntem în misiune specială.
Ne întinse nişte documente, arătându-ne cu degetul un sigiliu.
— Vedeţi, venim direct de la OKH. Daţi-ne drumul!
— Ia-o mai domol, îi rise Porta în nas. Nu-i nici o grabă. Trebuie să vezi pe unde calci. Ieşiţi din tancuri. Ne vom ocupa noi de ele. Comandantului Mike îi place mai mult să vadă chipuri cunoscute în turelă.
— Ăsta-i comandantul care a fost la infanteria marină?
— Da, drăguţule. Shuffield Barracks, Hawai.
Comandantul străin înghiţi o înjurătură.
Micuţul dădu ocol tunului. Puse o grenadă în ţeavă, jucându-se cu inelul ca un copil fără minte.
— Ce naiba vă închipuiţi? urlă plutonierul major. Spuse echipajului ceva ce n-am înţeles.
Am văzut mişcându-se un aruncător de flăcări. Legionarul, care se aşezase pe partea din spate, privi plin de interes înăuntrul turelei.
— Tăiaţi-le fuduliile îşi întoarse degetul gros, arătând în jos. Automatul său porni să tragă în aceeaşi clipă.
Comandantul căzu cu faţa înainte, ciuruit. Prin trapele deschise zburau cocteilurile Molotov.
Wolf duse braţul înapoi. Cu o aruncătură de campion plasă o mină T sub turela celui de-al treilea Tiger.
O explozie îngrozitoare. Cinsprezece tone de oţel au zburat până în pădurea de pini. Trupuri sfârtecare se împrăştiau în toate părţile. Herbe de benzină aprinsă, o explozie după alta: era ca şi cum ar fi erupt un vulcan.
În mijlocul iadului acesta, doctorul se bălăbănea ţinându-şi trusa în mână. Era acoperit de sânge peste tot şi îi lipsea o jumătate din nas.
Căldura ne izbi ca o lovitură de pumn. Uleiul aprins, benzină şi miros greţos de carne arsă.
Cele şase tancuri ardeau.
— Trădătorilor, murmura doctorul, aruncându-se la adăpost alături de Porta.
— Americani născuţi în Germania, corectă Porta. La război ca la război. Dacă bobocii ăştia ar fi dat peste o companie cu tancuri în reparaţie şi nu ar fi ales un regiment disciplinar, le-ar fi izbutit lovitura.
— Ar fi trebuit să poarte capetele de mort reglementare pe guler, mârâi Micuţul. Oricine ştie că la blindate nu există SS-işti.
Porta se ridică privind nepăsător stratul de ulei în flăcări.
— Bun! Eu mă întorc la fete! ne vesti el.
Am sădit printre pini patruzeci şi doi de mesteceni cu numele celor din comando-ul blindat american. După faptă şi răsplată.

MONTE CASSINO, un nume, o mănăstire aproape uitată, undeva la sud de Roma? Nu, un iad; atât de neînchipuit încât omul cu imaginaţia cea mai bogată nu i-ar putea zugrăvi grozăvia. Un loc în care morţii mor de câte cinci ori. Un ţinul al foamei, al setei, al morţii. Un cimitir pentru tinerii între 20 şi 30 de ani.

Cadavrele se îngrămădeau în tranşee. Sunt atâtea încât am renunţat să le mai înlăturăm. Călcăm peste ele, fiindu-ne cu neputinţă să le evităm. Tresărim îngheţaţi de groază când mortul scoale un „a-a-ah!" apoi un alt „a-a-ah!" Iartă-mă, camarade, te credeam mort!

Camaradul este mort. Strigătele îi ies din burta umflată de gaze.

Ce e mai rău? Focul? Foamea? Setea? Baionetele strălucitoare, uleiul aprins al aruncătoarelor de flăcări? Sau şobolanii uriaşi, mari cât pisicile? Nu pot spune. Dar ceea ce nici eu şi nici ceilalţi combatanţi de la Monte Cassino nu vom uita niciodată este duhoarea. Mirosul dulceag de hoit şi de clor. Răniţii păstrau mirosul timp de luni de zile, dându-le ameţeli medicilor şi infirmierelor. Ardeam uniformele, duhoarea însă parcă pătrunsese până în oase: duhoarea de la Monte Cassino.

Nouă coloane de aprovizionare din zece rămâneau pradă morţii. Poţi mânca scoarţă, frunze, da, chiar şi pământ când ţi-e foame, dar setea! Ne sfâşiam ca fiarele sălbatice pentru o groapă de obuz plină cu apă. O haită de şobolani bea cu lăcomie. Aruncăm cu o grenadă în ei pentru a-i împrăştia şi, fără să mai aşteptăm, ne repezim să bem, bem, bem.

După-amiază, explozia câtorva grenade a golit groapa, pe fundul ei mai multe cadavre umflate. Sunt acolo de mult. Vărsăm şi sufletul din noi. Dar în ziua următoare descoperim altă groapă cu apă şi bem din ea.

Acesta e Monte Cassino, muntele sfânt.

COMANDO SECRET

Crestele munţilor erau ascunse de o ceaţă deasă şi albăstruie. Înaintam prin valurile de ceaţă. Peste un cadavru părăsit s-a lăsat un cârd de ciori. Un pescăruş mare le-a pus pe fugă. Voia ochii: un adevărat ospăţ pentru pescăruşi. Puşcaşii din infanteria marină urăsc pescăruşii.

— Cu ce poftă mănâncă! Porta privea cu interes pescăruşul cel mare care îşi întindea gâtul pentru a înghiţi mai bine un ochi.

— Afurisită jivină. Nu pot să-i sufăr, spuse Gregor Martin scârbit aruncând cu un tub gol de grenadă în pasăre.

Eram prost dispuşi, obosiţi după o noapte de trudă la fortificaţii. Treaba asta ne costase 12 oameni. Unul dintre ei fusese atins drept în ochi. Alerga în cerc. A trebuit să-l ucidem. Strigătele sale ar fi putut da alarma. Era un băieţandru de şaisprezece ani. N-ar fi trebuit să trimită băieţi atât de tineri într-un regiment special. De câtăva vreme încoace primeam adevăraţi boboci. Curată crimă!

Şi încă de data aceasta avusesem noroc. Ultima dată când lucrasem la fortificaţii pierdusem jumătate din efectivul companiei.

Au început să cadă primele obuze. Afurisitele de 105. Plesneau cu un zgomot de poartă de fier trântită. Spre norocul nostru nu erau cu şrapnele. Altfel am fi fost curăţaţi cu toţii.

Porta şi cu mine tocmai desfăşuram un rulou de sârmă ghimpată când a început să plouă cu blestematele de obuze. Am rămas timp de două ore în plin *no man's land.* Atacau. Valuri ale infanteriei. Nu luasem cu noi arme grele, din cauza lucrului. A trebuit să ne folosim de rulourile de sârmă ghimpată şi de pari în chip de arme. Un par de oţel bine ascuţit face cât o baionetă. Am avut destule pierderi. Infanteria noastră trăgea prea aproape: ne luau drept englezi.

Mike îl făcu K.O. pe comandantul companiei străine. Când am sosit la poziţiile noastre, locotenentul Ludwing s-a prăbuşit în faţa comandantului lor. Dintr-o rană mare, deschisă îi ieşeau maţele, Ludwing nu avea decât optsprezece ani. Era prima sa ieşire. Comandantul străin înjura.

Lucrul la fortificaţii era de florile mărului, puţin cam ca gărzile de noapte. Nimeni nu se prea dădea în vânt după ele. Dar trebuia să le înghiţi: întotdeauna erau câţiva morţi. Treaba asta cădea în sarcina plutoanelor în refacere.

Înspre nord se întindea un tir de artilerie. Asta putea să însemne că era mişcare înspre Forli. Când ni se vorbea despre nimicirea vreunei divizii întregi, nici nu ne mai păsa. Nu-i cunoşteam. Devenisem egoişti. Războiul ne făcuse nepăsători la durerea altora.

Când am sosit la locul în care trebuiau să ne aştepte camioanele, acestea nu erau acolo. Furioşi, am dat cu căştile de pământ, blestemând din inimă pe cei de la transporturi. Îi uram pe tipii ăştia care stăteau la adăpost, la fel ca şi pe bucătari.

Locotenentul Frick s-a ivit din ceaţă însoţit de doi ofiţeri de la aviaţie. Au trecut încet în revistă compania, scoţând dintre rânduri pe unii, cu ordinul de a lua poziţie de drepţi pe cealaltă parte a drumului.

Bătrânul ridică capul.

— Iară vreo treabă grea de tras. Miroase a comando.

Aproape tot plutonul 2 trecu drumul: şaptesprezece oameni cu totul.

— Drace! înjură Legionarul tremurând de frig. Ciudată gustare de dimineaţă.

Locotenentul Frick îl luă pe Bătrân deoparte. Îşi vorbiră în şoaptă. Apoi Gregor Martin şi Marlow trecură şi ei lângă noi.

— Ehei, nu se pot lipsi de noi, râse Marlow aşezându-se alături de Legionar.

Ofiţerii aviatori ne inspectau cu grijă, unul după altul. Soseau în sfârşit şi camioanele.

— Compania a 5-a, urcaţi! Cei aleşi, la stânga! comandă Mike.

Cei norocoşi s-au căţărat bucuroşi în camioane. Ne făceau semne cu mâna. Le-am răspuns scuipând. Micuţul nu se mulţumi să scuipe, aruncă şi o piatră după ei.

— În şir câte unul după mine! Înainte marş! ordonă locotenentul Frick.

Am fost duşi la Teano în camioanele aviaţiei militare. Acolo ne-am petrecut ziua, aşteptând în spatele gării. Soldatul îşi petrece jumătate din viaţă aşteptând.

Jucam zaruri. Spre amiază am spart un vagon cu provizii care era tras pe o linie moartă. Două lăzi de coniac ne-au redat încrederea. Porta dibui pe undeva patru purcei de lapte. I-am pus la frigare.

— Pentru treaba asta te vor spânzura, mormăi Bătrânul.

— Puţin îmi pasă, i-a răspuns Porta. Cel puţin voi crăpa cu burta plină!

Ne-au trezit la miezul nopţii şi ne-au dus într-o pădurice în care erau cinsprezece camioane SS. Am înlemnit. Toate camioanele aparţineau diviziei 20 SS de grenadieri, alcătuită în cea mai mare parte din soldaţi din

ţările baltice. O singură dată ne întâlnisem cu divizia asta în Bielorusia. În camioane se aflau căşti şi mantale SS.

— Pentru numele lui Dumnezeu! mârâi Bătrânul, uluit. Acum vor să ne bage şi în SS.

Barcelona şi Micuţul se şi apucaseră să încerce voioşi mantalele. Micuţul pusese mâna pe una care purta gradele de Unterscharführer.

Se răsti semeţ la Bătrân, care îl privea cu gura căscată.

— Ridică-te, hodorogule, când trece un Unterscharführer. Sau poate ai chef să dai o raită printr-un lagăr de concentrare ca să mai înveţi cum trebuie să te porţi? Eu sunt un erou şi mă pot mândri că l-am pupat în fund pe Führer! Nu uita asta!

Apăru locotenentul Frick.

— Gura, Creutzfeld, şi scoate repede mantaua asta!

— Bine, musiu Untersturmführer, Unterscharführer-ul Creutzfeld raportează că e gata de plecare.

Aruncă casca şi mantaua în camion şi se întoarse în faţa locotenentului Frick pocnind călcâiele.

— Domnule locotenent, caporal major Creutzfeld la ordinele dumnea-voastră.

Locotentul Frick dădu din mână plictisit.

— Aşază-te în colţul unui camion, cât mai departe de mine şi fă-mi plăcerea şi culcă-te.

Cu puţin înainte de zori, am sosit în piaţa din faţa mănăstirii de pe muntele Cassino. Acolo se şi afla un oarecare număr de camioane grele de la Luftwaffe. Câţiva ofiţeri din Panzerdivision Hermann Göring au sosit în fugă şi ne-au ordonat să camuflăm camioanele şi să ne adăpostim sub avioane. Soldaţii paraşutişti se şi apucaseră să ascundă armele aduse de camioane.

Micuţul nu-şi mai găsea locul de neastâmpăr. Îmbrăcase iarăşi o manta şi o cască SS. Un comandant de la aviaţie îi trase o săpuneală, ameninţân-du-l cu toate nenorocirile din lume dacă va mai îndrăzni să se arate în asemenea ţinută.

Am aşteptat toată dimineaţa, fără ca să se întâmple nimic, în afară de bombardierele aliate care brăzdau cerul. Prevăzusem că aşa se va întâmpla şi luasem cu noi proviziile şterpelite din vagon.

— Vom arunca toată hardughia în aer, ne vesti Micuţul cu faţa strălu-cind de bucurie.

— Pe toţi dracii, înjură Porta. Treaba asta trebuia s-o facă pionierii. Diseară e bairam mare la Ida. Vin fete subţiri, din alea care miros a apă de trandafiri, aduse special de la Roma.

Micuţului i se aprinsese imaginaţia. Îi lăsa gura apă de plăcere.

— Colo, înăuntru, sunt maici faine!

Heide făcu cu ochiul.

Micuţul înghiţi în sec şi se linse pe buze.

— Ţi-ar plăcea să prădezi fără să fii pedepsit, ai?

Porta se amestecă în vorbă:

— V-am povestit de vremea când eram grădinar la maici?

Râzând, ne-am strâns mai aproape sub camion, cu cutiile măştilor de gaze sub ceafă, pentru a sta mai comod.

— Asta se întâmpla pe vremea când erai la Dubovila? întrebă Bătrânul.

— Nu! Era în timpul când mă împrumutaseră regimentului *2 Panzer!*

— Nu-mi mai aduc aminte, făcu Bătrânul, privind pieziş.

— Memoria ta n-a fost niciodată prea grozavă, i-o scurtă Porta. Cum

spuneam, regimentul 2 şi cu mine eram acolo. Într-o zi mă plimbam singur, căutând ceva important.

— Căutai fese? se informă Micuţul.

— Numai asta îţi umblă prin minte! făcu Porta clătinând din cap. Înfrângerea, asta căutam. Tocmai ascultasem postul de radio englezesc anunţând că înfrângerea era pe aproape. Luptele de pe valea Strumei urmau să fie hotărâtoare. Cercetam deci fiecare palmă de loc. Deodată, aud ţipăt de femeie. Ia te uită, îmi zic, unii au şi început să se predea. Dar, judecând după ţipete, nu steagul fusese coborât. Ţipetele veneau dinspre mănăstirea de călugăriţe. Mă caţăr pe zidul împrejmuitor şi arunc o privire! Şi ce-mi văd ochii? Bravele noastre trupe de întărire erau pe cale să le salveze pe bietele maici. Nu mai ţin minte ce-am spus, dar bravele noastre trupe de întărire au luat-o la sănătoasa. Am aterizat într-un rond de lalele şi am fost primit regeşte.

— Ceva asemănător mi s-a întâmplat şi mie, în Bernhard Nocht Strasse, lângă pod, întrerupse Micuţul. Eram cu încă doi. I-am azvârlit pe tipi în Elba. Apoi le-am băgat pe fete în curtea Şcolii Navale. Dar mai bine nu m-aş fi amestecat. Pentru că ieşind de acolo, ne-au înhăţat. Ne-au percheziţionat la postul din Davidstrasse. Ştiţi cum se întâmplă. Nu poţi da totdeauna socoteală de tot ce ai prin buzunare. Şi ne-au trimis cu duba la Fuhlsbüttel, împreună cu o târfă de cincizeci şi opt de ani. Am vrut s-o consolez, dar iată că se porneşte să zbiere după ajutor. Brigadierul Burg mi-a tras o chelfăneală de mi-a pierit graiul. Dar stricata aia şi-a primit pedeapsa. Într-o bună seară au dat-o afară dintr-o cârciumă, la Bremerreihe, strigându-i că nu-i decât o paţachină bătrână la care nu s-ar uita nici măcar un papagal vicios. A mai încercat ea să dea din fund şi prin altă bombă de pe lângă teatrul Hansa. Au dat-o afară şi de acolo. S-a apucat atunci de turnătorii pe la „Moravuri". Au găsit-o moartă în faţa garajului din Hansa Platz. Poliţia m-a luat la scărmănat, dar nu aveau dovezi. Acuma ştiu: trebuie să te mulţumeşti cu târfele de meserie.

— Gata, ai terminat? întrebă Porta în batjocură. Îmi dai voie să urmez? A!, că veni vorba, ştiţi cum te poţi descotorosi de un duşman?...

— Ce are a face cu grădinăritul tău la călugăriţe? a vrut să ştie Bătrânul.

— Ai dreptate, uitasem. Deci, femeile astea cumsecade nu erau chiar atât de sfinte precum păreau. Nici nu erau călugăriţe adevărate, ci făceau parte din Rezistenţă. Într-o bună zi, poliţia militară a golit şandramaua şi...

Interesanta povestire a lui Porta a fost întreruptă de locotenentul Frick.

— Drepţi, strigă.

Ne inspecta un locotenent care purta insignele albe ale diviziei de blindate Hermann Göring.

Deasupra mănăstirii trecea mereu un avion de observaţie.

— Observator de artilerie, spuse Heide. Dacă ne reperează înseamnă că vom avea musafiri.

Călugării ne-au adus ceai fierbinte. Am vărsat jumătate şi l-am înlocuit cu rom. Încă nu ştiam pentru ce eram acolo.

Dinăuntrul mănăstirii se auzea zgomot de ferăstrău şi de ciocan. În depărtare, tirul neîntrerupt al artileriei.

— Plouă cu obuze dincolo de munţi, spuse Bătrânul gânditor. Veţi vedea, curând ne vine şi nouă rândul, o simt în oase.

Prezicerile Bătrânului se îndeplineau întotdeauna. Era obişnuit de multă vreme cu frontul, simţea dinainte loviturile grele.

— Ce naiba căutăm noi aici? mormăi Heide, dârdâind de frig.

— Habar n-am, i-a răspuns Bătrânul strâmbând din nas. Nu-mi plac toţi ăştia, cu insignele lor albe... şi nici uniformele SS din maşini. Toate astea nu-mi miros a bine. Ne-au ameninţat de sute de ori cu câte în lună şi în stele să nu ne apropiem de mănăstire şi iată-ne aici, înarmaţi până în dinţi. Nu-i cumva începutul prigoanei împotriva catolicilor?

— Ah! Numai asta nu! strigă Barcelona. Ne-am scălda până la gât în sânge.

Bătrânul îşi aprinse încet pipa.

— Vă mai amintiţi de călugăriţele pe care le-am găsit ucise, împuşcate cu pistolul în ceafă?

— Mda... şi au fost curăţate cu pistoale de 0,8, calibrul preferat al băieţilor de la S.D, sublinie Porta.

— Toate astea nu-mi plac. Cred că au şi început să intre în acţiune comando-uri speciale, spuse Bătrânul, neliniştit.

După ce noaptea s-a lăsat peste munţi, am înaintat cu camioanele până la poarta mănăstirii.

Iluminatul era interzis cu străşnicie. Un locotenent de aviaţie destul de vârstnic ne-a ordonat să depunem armele în cabinele camioanelor.

Nici un om înarmat nu avea voie să treacă de poartă.

Ne-am aruncat pistoalele automate în cabină, mârâind printre dinţi. Fără arme ne simţeam parcă în pielea goală.

Micuţul încercă să tragă chiulul; din buzunar îi ieşea pistolul său de calibrul 38. Locotenentul îl luă la rost cu asprime.

— Să mergi la război fără flintă, asta-i nebunie curată, nu se putu abţine Bătrânul să mormăie.

— Dumneata, Obergefreiter, să taci din gură, i-o reteză locotenentul, dacă nu, consiliul de război te aşteaptă, am eu grijă.

Legionarul, cu o ţigară în gură, se apropie nepăsător, bătându-şi joc pe faţă de locotenent. Marele său pistol automat, de fabricaţie rusească, se legăna provocator peste piept.

— Consiliul de război, domnule locotenent? Ei drăcie! Poate glumiţi!

— Ce ţi-a venit? ţipă locotenentul, furios.

— Eu vă întreb asta, domnule locotenent. Aş fi curios să aflu ce ar avea de zis un consiliu de război dacă ar şti ce se petrece aici. (Legionarul îşi aprinse liniştit o nouă ţigară, suflându-i ofiţerului fumul în ochi.) Refuzăm să depunem armele, domnule locotenent şi nu facem nici un sabotaj. Iar în ceea ce priveşte consiliul de război, dumneata şi camarazii dumitale aveţi fără îndoială mai multe pricini a vă teme decât noi!

— Ai înnebunit? urlă ofiţerul cu glas nesigur. Ce vrei să spui?

Legionarul, cu un rânjet de lup pe buze, se întoarse cu faţa spre noi, care îl ascultam atenţi şi spuse o grosolănie.

— Te-am auzit, nemernicule! Locotenentul nu-şi mai putea stăpâni mânia.

— Du-te dracului! râse Legionarul.

Locotenentul pleznea de ciudă. Am crezut că îl va strânge pe Legionar de gât.

Acesta cerceta liniştit încărcătorul pistolului.

Rămăsesem cu gurile căscate, fără a înţelege nimic.

Legionarul era un adevărat soldat. Era îndrăzneţ, nimic de zis, dar niciodată nu sărea peste cal. Prin urmare ştia ceva. În două clipe ne-am luat pistoalele şi grenadele înapoi şi am făcut cerc în jurul Legionarului. Locotenentul se făcu nevăzut pe scară.

— Vom da de greu, şopti Rudolf Kleber. Asta îmi aminteşte de

masacrarea lui *Florian Geyer.*

— Nu se va întâmpla nimic, afirmă Legionarul cu hotărâre. Dacă ne calcă prea rău pe bătătură îi curăţăm. Pentru asta am primit Crucea de Merit.

— Ce ştii? întrebă Heide. Povesteşte, pentru numele lui Dumnezeu. Mor de curiozitate. Îşi ridică pistolul automat cu un aer sălbatic. Un pistol italienesc Beretta.

Porta ridică rezervorul aruncătorului de flăcări şi îşi prinse chingile în spate.

— Să-i prăjim!

— Gura! îl potoli Legionarul Dacă va trebui să împuşcăm şleahta asta de civili, eu voi trage primul.

— E dandana mare. Sabotează un ordin dat chiar de Führer şi de Kaltenbrunner!

Un grup de ofiţeri cobora repede pe scări. Locotenentul nostru Frick zâmbind uşor, se ţinea puţin deoparte. Ne cunoştea. Nu avea de gând să se amestece.

Micul locotenent de aviaţie cotcodăcea ca o găină pe cale să ouă. Un comandant lat în umeri îl făcu să tacă. Nici unul dintre ei nu avea arme, nici măcar centiron.

Câţiva dintre noi ne-am postat în spatele coloanelor. Legionarul, sfidător, s-a înfipt lângă marginea puţului, chiar în mijlocul curţii. Ţinea degetul pe trăgaci.

Comandantul cel lat în umeri se apropie. Era de două ori mai înalt decât Legionarul. Bluza îi era descheiată. Se vedea că nu este înarmat.

Se uitau ţintă unul la celălalt, în tăcere.

Porta se juca neatent cu aruncătorul său de flăcări.

— Ei bine, domnule comandant? Ce mai e nou? Consiliul de război?

— Aş vrea să-ţi vorbesc între patru ochi, caporal!

Legionarul zâmbi într-un fel ciudat.

— Nu, domnule comandant. Nu am chef să mă trezesc cu un glonte în ceafă, prin vreo pivniţă întunecoasă. Am mai auzit eu de ceea ce se cheamă consiliul ofiţerilor. Nu sunt ofiţer, ci un necunoscut oarecare din Legiunea Străină.

Porta fredonă:

— *Doar un biet soldat de care îţi poţi bate joc...*

— Ce adunătură! scuipă Marlow cu dispreţ înspre ofiţeri.

Un căpitan făcu un pas înainte. Comandantul îl opri cu mâna.

— Îţi dau cuvântul meu că nu ţi se va întâmpla nimica

— Cuvântul unui ofiţer dat unui simplu soldat? Legionarul ridică din umeri.

Comandantul răsuflă adânc. Chipul începea să i se înroşească.

Micuţul tocmai se pregătea să toarne gaz peste foc. Porta însă îl potoli dându-i o lovitură în fluierul piciorului.

Legionarul, foarte destins, îşi aprindea altă ţigară.

— Unde vrei să ajungi, caporal? Să vezi o civilizaţie milenară nimicită, doar pentru că a ordonat un nebun?

— Un nebun? Cuvântul ăsta vă poate costa capul, domnule comandant.

Comandantul făcu un pas înainte, gata să-şi pună mâna pe umărul Legionarului.

Acesta se feri şi îl împinse pe ofiţer îndărât, cu ţeava automatului.

— Un subordonat trebuie să rămână la trei paşi de superiorul său,

domnule comandant.

Căpitanul vru din nou să intervină.

— Ţi-am mai spus să stai liniştit, tună comandantul. Caporal, urmă el întorcându-se spre Legionar, ştii ce este muntele Cassino? Ştii că aici se află prima mănăstire a benedictinilor şi că în spatele acestor ziduri se află cele mai preţioase relicve ale creştinătăţii? Ai vrea ca o bibliotecă cuprinzând 70 000 de cărţi nepreţuite să fie dată pradă flăcărilor? O colecţie de lucrări pe care benedictinii le-au adunat în decursul a câtorva veacuri? Ca să nu mai vorbesc de tablourile unor pictori celebri, de crucifixurile antice, de bijuteriile vechi de sute de ani. Ai putea să nimiceşti toate astea cu cugetul împăcat? Eşti un soldat bun şi curajos, caporal, ştiu asta. Eşti mândru că ai luptat sub steagul francez, într-un corp de armată celebru, faimos pentru vitejia lui. Dar nu uita că tocmai armata franceză a apărat timp de secole credinţa creştină. Tocmai dumneata, un soldat francez — căci ai rămas un soldat francez — vrei să împiedici să ducem aceste comori la loc sigur. Dumneata şi camarazii dumitale puteţi ucide pe toţi cei ce se află în mănăstire... Începând cu mine şi sfârşind cu părintele Diamare. Nu numai că nu riscaţi nimic, dar veţi fi şi decoraţi pentru această frumoasă faptă de arme. Te încredinţez însă că armata franceză te va renega. Nu vei mai avea dreptul să porţi panglica roşie care îţi împodobeşte pieptul. Nu mi-e frică de moarte, caporal. Şi nici ofiţerilor mei. Ştim că ne riscăm viaţa şi totuşi suntem hotărâţi să ne împotrivim nimicirii acestei comori. Nu suntem decât oameni. Noi putem fi înlocuiţi, dar din ceea ce se află aici, nici un fragment, nici un document nu va putea reconstituit. Sfântul Benedictus s-a adăpostit aici în 529. În curind muntele acesta va fi centrul unor lupte crâncene. Zidurile, statuile, bazilica, toate lucrările acestea minunate!...

Ridică braţele spre cer, în semn de neputinţă. Vântul îi flutura bluza şi părul argintiu.

— Nu putem salva pietrele de la distrugere. Dar aceste comori de nepreţuit le putem transporta în câteva nopţi la Roma, unde vor fi în siguranţă.

— Iar dacă vom fi prinşi, domnule comandant? zâmbi Legionarul. Vrem să vă ajutăm, dacă ţineţi neapărat, dar nu vrem să fim bruftuiţi şi ameninţaţi de ofiţerii dumneavoastră. Aşa cum aţi spus, noi suntem soldaţi. Şi suntem de atâta vreme soldaţi, încât nu mai ştim să facem altceva decât să ucidem, să dăm foc, să jefuim, asta e meseria noastră. M-am născut în gunoiul militar şi tot acolo voi muri. Dar să apari în faţa consiliul de război pentru a fi sabotat un ordin al Führer-ului, e cu totul altă poveste. Să nu ne credeţi proşti. Ne vom deghiza SS-işti pentru a duce la bun sfârşit un transport ilegal. Această plimbare de plăcere va costa câteva mii de litri de benzină, domnule comandant. Tancuri *Tiger* din batalionul nostru duc mare lipsă de benzină. Risipirea câtorva litri de benzină poate să ne coste scump. Şi nu avem chef să cădem în laba celor de la Gestapo, Via Tasso din Roma. Am auzit vorbindu-se de Sturmbahnführer-ul Käppler care domneşte la fostul departament cultural. Nici prin gând nu ne trece să fim împuşcaţi pentru un vraf de fleacuri sfinte! Dacă ne daţi libera trecere sub forma unui ordin în toată regula, suntem ai dumneavoastră.

— Foarte bine! tună glasul lui Porta.

— Dacă toate merg bine, gândea Micuţul cu voce tare, poate că ne vor ridica o statuie. Mi-ar place să mă aşez acolo, să admir priveliştea acestei preafericite văi.

— Mai bine te-ai aşeza pe clopotniţă să-i ţii locul cocoşelului, râse

Porta.

— Tăceţi din gură. şuieră Legionarul.

— Bine! Voi întocmi un ordin de misiune. Aparţineţi regulamentar de divizia mea. Dacă dăm de bucluc, nimeni nu va putea să vă învinovăţească.

— Să nădăjduim, murmură Legionarul. Nu sunt chiar atât de sigur. Am văzut noi multe.

Ofiţerii au dispărut pe scara dinspre bazilică.

Legionarul îşi ridicase automatul. Ne-am oprit răsuflarea. Credeam că va trage în ei. Râse răutăcios.

— Suntem nişte fricoşi. Dacă i-am culca pe toţi la pământ şi am povesti istoria asta, ne-ar avansa. Ba poate ne-ar trimite în spatele frontului. Tot ghiveciul ăsta nu-mi spune nimic bun. M-am întâlnit cu unul care face pe călugărul. E de la S.D., face parte din băieţii care, conform planului lui Heydrich, au intrat în ordin pentru a-l submina dinăuntru. Mi-a vorbit de o misiune secretă.

— Cum l-ai făcut să vorbească? se miră Bătrânul.

Legionarul râse cu viclenie, scoţând din buzunar o legitimaţie a partidului naţional-socialist. O şterpelise SS-istul care picase la noi pentru laşitate şi căruia îi făcusem vânt într-o prăpastie.

— Nu-i de mult pe aici. A venit o dată cu refugiaţii, dar ştie tot ce se petrece. Are misiunea de a veghea ca nimic să nu părăsească mănăstirea. Totul trebuie ars, distrus... dar de către cei de dincolo, bineînţeles.

Porta şuieră admirativ.

— Nu-i rea socoteala. Bătălia hotărâtoare va avea loc aici, pe muntele sfânt. Noi apărăm mănăstirea de pocnitorile colegilor de peste drum. Şi pesemne că Goebbels a şi pregătit o cuvântare lungă despre atrocităţile comise de barbarii veniţi de peste ocean să distrugă comorile civilizaţiei europene. Desigur că noi am fi vrut să mutăm comorile acestea şi să le punem la adăpost, dar ne-a împiedicat artileria acestor sălbatici! Şi toţi cei de bună credinţă o vor lua de bună. Goebbels nu va avea decât să repete: oare obuzele noastre au distrus mănăstirea? No, Sir, ale celorlalţi. Nu m-ar mira deloc dacă data următoare i-ar veni rândul Vaticanului... Ceva îmi spune că muntele sfânt este doar o încercare. Dacă ţine, papa s-a ars.

— E un sâmbure de adevăr în cele ce spui, interveni Marlow. Vechea poveste. Chipul său strălucea de însufleţire. Pe vremea când făceam parte dintr-un comando de vânătoare înainte de a veni la voi, în timpul antrenamentelor secrete ne-au spus că îndată ce o vom termina cu coroiaţii, ne vom ocupa de popime. Şi vă voi spune chiar mai mult; Heydrich, adevăratul conducător al comandourilor de vânătoare, urăşte sutana şi pe sfântul părinte din Roma mai mult decât pe toţi evreii la un loc. Odată, în timpul unui instructaj special din Amiral Schröder Strasse, ne-a zis: „Pe evrei ştii totdeauna de unde să-i iei, pe când popii se strecoară peste tot; ăştia sunt cei mai mari duşmani ai noştri".

— Nu poţi niciodată să ştii când dai peste tipi din comandourile de vânătoare. Se împopoţonează cu toate uniformele din lume. Nişte camarazi de-ai noştri, care erau în misiune într-o mănăstire, au fost prinşi în flagrant delict. Cum afacerea nu putea fi muşamalizată, i-au băgat la puşcărie şi au fost daţi în judecată cu forme în regulă. Bumbăciseră câţiva călugări. Consiliul de război era format din ofiţeri. I-au condamnat pe toţi la moarte. Comandantul pieţii, un general de brigadă, a semnat condamnarea. În ziua execuţiei apare un detaşament special de la Torgau, cu ordinul să-i ia. Nu au ajuns niciodată la Torgau. Eu însumi făceam parte din detaşament. I-am dus la Mathausen. Au rămas acolo o vreme la răcoare, după care au apărut

din nou în alt comando. Toţi doisprezece, ba chiar înaintaţi în grad. Comandantul pieţii şi întreg consiliul de război au aterizat însă într-adevăr la Torgau. Clericii din mănăstire au fost trecuţi prin ciur. Au răscolit în trecutul lor. Întotdeauna se găseşte ceva, dacă scotoceşti bine. Au fost executaţi în zori, cu toţii, în cariera din spatele canalului cel mic. Larsen de la Dachau a fost cel care a condus operaţia. Pe vremea aceea eram prieteni la cataramă.

— Larsen de la Dachau, l-am cunoscut bine, interveni Micuţul. Am dat de el la Minsk. Făceam parte amândoi din brigada lui Dirlewanger. Larsen! Partizanii l-au îngropat împreună cu Hauptsturmführer-ul Lessner... Ştiam că o va sfârşi în felul ăsta. Ne-o spusese Wanda, fata care făcea curat în biroul comandantului şi care avea legături cu partizanii. Scotocea prin coşurile de hârtii.

— Cine o fi trădat-o pe Wanda? gândi Porta cu glas tare. Era foarte isteaţă. Păcat că au ucis-o...

Legionarul se scărpină în bărbie şi îşi urmă predica:

— E foarte primejdios. Cred că ofiţeraşii ăştia nici nu-şi dau seama în ce măsură! Îşi închipuie că în cel mai rău caz ne aşteaptă consiliul de război şi spatele la zid. Dar nu astfel se vor petrece lucrurile. Ne vom ruga de moarte. Şi îi vom implora să ne ucidă! Când un om cade în mâinile unui artist, poate îndura foarte mult. Kaltenbrunner a scornit lovitura asta cu mănăstirea. E un mâncător de popi şi mai lacom decât Heydrich. Băieţii din Via Tasso ne-ar face să murim la foc mărunt!

— Am văzut odată un ofiţer căruia în timpul unui interogatoriu i-au pleznit burta cu aer comprimat. Alteori folosesc apa, precizează Micuţul.

— Schimbă placa, Micuţule, se răsti Bătrânul.

— Iată ce propun, urmă Legionarul. Micuţul şi cu mine îl vom răci pe tipul de la S.D. I-am făgăduit să vestesc S.D.-ul din Roma şi am întâlnire cu el în curând, în spatele vechiului crucifix. Micuţul se va apropia de el pe la spate şi îi va trece o frânghie pe după gât, îl vom pasa apoi sub un camion. Va fi fost călcat din greşeală, bietul de el! Nimeni nu va bănui ceva. Apoi, cred că e mai bine s-o ştergem cât mai curând de aici. Nu trebuie să ne aşteptăm să primim mulţumiri. Felicitările le vor primi ofiţerii. Pe noi ne vor uita.

— Pe de altă parte, spuse în încheiere Porta, găsesc că ar fi o prostie să lăsăm să fie nimicite lucrurile de preţ. Sunt unii care ar da oricât pe fleacurile astea vechi. Ce-ar fi dacă s-ar pierde câteva în timpul transportului? Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Asta ne-ar aduce numai belele la sfârşitul războiului, îi atrase atenţia sec Bătrânul. Vă înşelaţi dacă gândiţi că semnăturile câtorva generali vor fi de ajuns ca să se sfârşească totul; abia atunci va izbucni tărăboiul. Fiecare se va grăbi să iasă basma curată, iar oalele sparte tot noi le vom plăti, bieţii de noi!

— Ai dreptate, sergent, încuviinţă Legionarul.

— Curci plouate ce sunteţi! izbucni Gregor Martin. Eu şi generalul meu, când vizitam câte un muzeu, plecam întotdeauna cu câte un tablou sau două mai de preţ sub braţ.

— Bravo! au strigat într-un glas Marlow şi Porta.

Legionarul îi făcu semn Micuţului.

Acesta pocni sălbatic cu lasso-ul său. Se îndreptară către poartă şi se mistuiră în beznă pe potecă.

— În ce porcării te poţi vârî când eşti în război, spuse Heide nervos.

Am început să ne apucăm de treabă încărcând lăzile în camioane.

Sticlele cu rachiu treceau din mână în mână. Rudolph şi Heide au băut dintr-un potir. Legionarul şi Micuţul se întoarseră. Din buzunarul Micuţului ieşea pe jumătate laţul.

— Ce mai tevatură şi cu S.D.-ul ăsta, începu să ne explice, dând din rnâini. S-a prins despre ce-i vorba înainte să apuc să-mi aranjez sforicica. „Mergi sau crapă", a trebuit să-i strice tărtăcuţa. I-am făcut vânt nătărăului la vale, până la Neapole nu se mai opreşte.

— Nu mai face atâta tărăboi, îl sfătui Legionarul. Privea neliniştit prin toate colţurile criptei în care răsuna glasul Micuţului.

Stăteam tolăniţi pe jos. Tancurile erau pe jumătate îngropate în pământ. Eram la adăpost de privirile inamicului. Din când în când cădea câte un obuz. Deasupra noastră, camioanele care treceau pe drum stârneau nori de praf care se lipea de uniformele noastre, ce păreau pudrate cu făină.

La picioarele muntelui şerpuia fluviul. Unda era albastră ca cerul.

Aveam gamelele pline cu spaghete. Cei mai îndemânatici se pricepeau să le răsucească în jurul furculiţei. De pildă Heide, care se pricepea la toate. Porta îşi ridica furculiţa de care spânzurau spaghetele şi le înghiţea zgomotos. Micuţul, care nu avea tacâm, mânca cu mâna.

De fiecare dată când un obuz cădea pe undeva, ne aruncam cu burta la pământ, ţinând gamela în braţe. Apoi, după ce trecea alarma, râdeam în hohote si ne număram.

Porta arătă cu mâna două hoituri putrezite care pluteau pe apă. Puţeau până la noi.

Barcelona râse.

— N-are a face cu cine stai la masă, numai haleala să fie bună.

Porta linse o bucată de slănină, s-o cureţe de sosul de roşii şi de ulei, apoi o puse în buzunar în chip de rezervă... Porta se gândea întotdeauna la ziua de mâine.

Nici unul dintre noi nu-şi mai amintea vreo meserie. Tocmai din pricina asta uram războiul. Pe de altă parte, uitasem cum era viaţa înainte. Doar Porta pretindea că îşi mai aminteşte câte ceva, dar Porta ăsta era un mare mincinos.

Aveam o damigeană de acid plină cu vin. E adevărat că avea un uşor iz, dar lucrul acesta nu avea nici o însemnătate. Dacă ne ţineam de nas, puteam să bem aproape fără să simţim.

O serie de obuze biciuiau apa. Stropiturile ajungeau până la noi.

Micuţul lingea gamelele. În felul acesta nu mai era nevoie să le spălăm. Întotdeauna lingea cratiţele mai mari. Niciodată nu era sătul. E adevărat că avea de hrănit ditamai burdihanul.

Ne-am petrecut acolo toată dimineaţa. Era o ascunzătoare bună. Ne căutau desigur de câteva ceasuri. Puţin ne păsa. Nu noi trebuia să câştigăm războiul. Eram doar nişte nimica-toată.

UNTERSTURMFÜHRER S.S. JULIUS HEIDE

Micuţul, cu un crucifix foarte vechi pe genunchi, se afla împreună cu Porta în primul camion. Vorbea fără sfială despre preţul pe care l-ar putea

lua pe crucifix, „vândut unui colecţionar bogat".

Între ei era aşezată o călugăriţă. Nu înţelegea nici o iotă din glumele lor grosolane şi râdea cu seninătate văzându-i prăpădindu-se de râs.

Prima oară am fost opriţi la Cassino. Erau poliţaii. Razele lanternelor făceau să strălucească insignele SS de pe uniformele noastre.

— Ce poftiţi? întrebă rânjind Porta, cu chipul dur sub masca de oţel.

— Comando special? mârâi un poliţai.

— Chiar aşa, i-o întoarse Porta grijuliu.... Misiune secretă, sub directa comandă a Reichsführer-ului SS.

Heide venea în pas alergător de-a lungul coloanei, îmbrăcat cu o manta de Untersturmführer. Peste piept i se legăna pistolul automat.

— Pe toţi dracii! Cine cutează să ne oprească? tună el.

Plutonierul-poliţai, puţin nervos, pocni din călcâie şi izbucni:

— Ordin să cercetăm toate camioanele, Herr Untersturmführer.

— Fac ceva pe ordinul dumitale. Ţi-l poţi pune unde ştiu eu, zbieră Heide. Nu cunosc decât un ordin. Al Reichsführer-ului SS. (Îşi ridică ameninţător P.M.-ul.) Dă drumul camioanelor să treacă. Încetează să mai faci pe prostul. S-ar putea să te coste scump. Nu uita că transportul nostru este strict secret.

— Bine, Herr Untersturmführer, bâlbâi poliţaiul.

— Pe Herr, îl poţi lăsa deoparte. De-o veşnicie nu mai spunem aşa în SS. Heide ridică arogant braţul şi strigă în noapte: Heil Hitler!

Barajul fu ridicat şi coloana de camioane s-a pus din nou în mişcare.

Locotenentul Frick sări în maşina noastră.

— Julius a înnebunit de tot. Asta nu va putea să ţină mereu, mormăi.

Pe drumul spre Roma am fost atacaţi de către bombardiere de vânătoare. Am descărcat camioanele la castelul San Angelo. Mai bine zis, alţii le-au descărcat în locul nostru, în timp ce noi ne odihneam la umbră bând vin. Porta dibuise o oală uriaşă plină cu varză. Câţiva din „neamul lui Manivelă" au încercat să-şi capete partea lor. Nu le-am dat nimic. Un furier făcu pe arţăgosul: s-a ales cu doi dinţi lipsă.

Am plecat înapoi spre Cassino la apusul soarelui. Ordinea noastră de mers fusese hotărâtă de către un căpitan de grenadieri din Panzerdivision Hermann Göering.

În drum spre mănăstire ni s-a topit o bielă: un Bussing de zece tone a rămas în mijlocul unei curbe foarte strânse. Porta manevră cu dibăcie camionul său şi izbuti să împingă în prăpastie Bussing-ul care, odată ajuns jos, explodă. Pe locotenentul Frick îl treceau sudori reci. Pentru o treabă ca asta puteam fi spânzuraţi.

La cel de al doilea drum nu am fost opriţi decât la Valmonte, la douăzeci de kilometri de Roma. Heide izbuti încă o dată să ne scoată din încurcătură făcând pe SS-istul; doar că de data asta a fost ceva mai greu, deoarece am dat peste un locotenent-poliţai, o namilă de jandarm cu grenade agăţate de curea.

— Ordinul de deplasare! ceru el cu obrăznicie. În privirea sa vedeam parcă lucind o spânzurătoare cu o frânghie groasă.

Heide, pesemne hipnotizat de uniforma sa SS, nu vedea primejdia. Se apropie de poliţai ţârşâindu-şi picioarele şi îşi dădu pe ceafă chipiul cu cap de mort.

— Ce-i porcăria asta! Ce te-a apucat, nepricopsitule! Asta-i a doua oară că sunt reţinut în timpul misiunii secrete! Reichsführer-ul va fi încântat când va afla!

Dar uriaşul nu era dintre cei care să se înmoaie la un răcnet.

— Ordinul de deplasare, Untersturmführer! Reichsführer-ul SS n-ar fi încântat nici dacă ar afla că am lăsat să treacă fără a controla un convoi ca acesta.

— Dacă vrei să afli amănunte, locotenent, zbieră Heide, luând drept martori casele întunecate din Valmonte, unde se puteau ghici chipuri încordate îndărătul obloanelor trase — adresează-te la „casa de cultură" din Via Tasso. Acolo băieţii te vor învăţa minte să nu mai sabotezi ordinele Reichsführer-ului. Îţi dau zece secunde să ridici bariera! După care vom trage şi n-aveţi decât să vă număraţi morţii!

Jandarmul se muie puţin. Dădu nervos din mână, în chip de salut. Izbucnind, se întoarse către propriul său sergent major, care se rezema nepăsător de camion:

— Ridică barajul, idiotule! Ce stai ca o momâie! Ai cumva chef să sabotezi ordinele Reichsführer-ului? Sau ţi s-a făcut de zăpezile frontului de Est?

Sergentul major se repezi. Zbieră la rândul său la şofer.

Pentru a-şi întări izbânda, Heide bău o înghiţitură de rachiu fără însă a-i da şi locotenentului.

Cu picioarele larg desfăcute, cu chipiul cu cap de mort dat pe ceafă şi cu degetul pe trăgaci, rămase înfipt parcă în pământ, urmărind camioanele ce treceau pe rând prin faţa locotenentului şi a patrulei sale. Ici şi colo câte o lucire scurtă a lanternelor de buzunar luminau căştile de oţel umede.

Se porni să fluiere cu nepăsare, sfidându-l pe ofiţerul poliţailor:

Ja wir sind die Garde,
die SS-Standarte,
die Adolf Hitler liebt.

Locotenentul privea insigna de pe mâneca lui Heide, insignă pe care acesta o pusese cu de la sine putere:

Reichssicheitarhauptamt[10].

Heide îşi vârî braţul sub nasul ofiţerului de poliţie militară.

— Poate că nu-ţi place brasarda mea, locotenent?

— De-aţi fi spus de la început că sunteţi de la RSHA, v-aş fi lăsat să treceţi fără o vorbă, dar pe aici poţi vedea de toate: unii sunt înarmaţi cu hârtii de necrezut, semnate de generali lipsă. Dar cu băieţii lui Heydrich e altceva!

Îi oferi lui Heide un trabuc.

— Unde mergeţi? întrebă el curios. Aveţi treabă cu pezevenghii din Vatican? Mi-ar fi plăcut să iau şi eu parte la operaţie. Gunoiul ăsta trebuia lichidat de mult.

— Ai ceva de zis împotriva Reichsführer-ului SS? întrebă Heide pe un ton ameninţător.

Locotenentul, care vădit că nu se simţea în largul său, începu să ţopăie ca o găină cu capul tăiat.

— Pentru Dumnezeu, m-ai înţeles greşit, camarade.

Heide îşi înclină capul.

— Nădăjduiesc pentru dumneata. Mulţi au murit pentru că au fost greşit înţeleşi!

Un Krupp de zece tone îi depăşea încet. Locotenentul Frick, cu o cască SS pe cap, privea uluit din cabina conducătorului.

---

10 Biroul central al Siguranţei Reichului.

Salută din obişnuinţă. Dacă lui Heide i-ar fi lipsit prezenţa de spirit, gafa aceasta ar fi putut fi fatală.

— Unde te trezeşti, te mai crezi în armată? Încă nu ai priceput că la noi nu se salută cu gesturi de Junker?

Se întoarse zâmbind cu toată gura către locotenentul-poliţai:

— O moştenire de la Luftwaffe! Nu ştiu ce ne vom face cu toţi ţâncii ăştia! La Harkov ne-au pasat vreo zece mii de găgăuţe de soiul ăsta. Generalului Hausser trebuie să-i mulţumim. La noi n-ar fi putut fi niciodată comandant. Ah! Nu! Papa Eike, sau Sepp-Dietrich, ăştia da, ar fi făcut treaba!"

— Din ce unitate faceţi parte? întrebă ofiţerul.

— Regimentul unu, divizia a 15-a SS de grenadieri.

Locotenentul fluieră lung.

— Cu siguranţă că se va întâmpla ceva! Voi asiguraţi toate transporturile de evrei. Am făcut parte dintr-un convoi spre Auschwitz, sub escorta băieţilor din regimentul I. Nu prea erau duşi la biserică şi asta spun eu, care am văzut mai multe decât cea mai mare parte dintre oameni. Eram la Kiev în ziua în care au fost ucişi în două ore câteva mii de oameni!

— Reichsführer-ul ţine mult la noi, îl lămuri Heide cu mândrie. Executăm orice ordin la mare iuţeală.

Ofiţerul se aplecă tainic spre Heide.

— Untersturmführer, oare Pius şi-a dat în sfârşit arama pe faţă? Oare i-a venit vremea? Se spune că represaliile de aici împotriva evreilor nu au loc decât pentru a-l provoca pe bătrânul vulpoi şi pe cardinalii săi.

Heide izbucni în râs... Un râs care te putea face să crezi orice.

— Oh! păi să vedeţi... Asta înseamnă să risc foarte mult, Untersturmführer (Namila se simţea din ce în ce mai puţin în largul său). Ordinul pe care l-am primit din Via Tasso e şi el secret.

Heide aplecă ţeava automatului, care ţinea acum buricul locotenentului.

— Reichsführer-ul mi-a ordonat să trag dacă voi fi reţinut din drum!

— Waterloo! şopti locotenentul cu ochii lipiţi de gura ameninţătoare a P.M.-ului.

Chipul lui Heide se lumină de un zâmbet larg.

— Şi răspunsul?

— Brucher.

Heide lăsă în jos automatul.

— Mulţumesc camarade. Nu ţin morţiş să curăţ un coleg, dacă nu-i neapărată nevoie.

Jandarmul deveni dintr-o dată grăbit. Se năpusti către o magherniţă mică din marginea drumului.

— Adunătură de neghiobi!

Îmbrânci un subofiţer, pentru a ajunge mai repede la telefon. Învârti ca un apucat manivela aparatului, apoi şuieră în receptor, blestemând şi înjurând, un şir de cuvinte codificate.

— Oberfeld, zbiera la interlocutorul său de la celălalt capăt al firului, dacă convoiul care trebuie să sosească în curând nu trece ca o rachetă prin baraj, vei fi spânzurat! Ordinul Reichsführer-ului, vită! Fără întrebări tâmpite! Ai înţeles bine! Te-ai săturat de viaţă? Am eu grijă să te trezeşti dintr-o săritură pe frontul de Est! Agăţă cu atâta putere receptorul în furcă, încât acesta se făcu bucăţele.

Locotenentul îşi ridică capul, mângâindu-şi pistolul.

— La adunările secrete ale N.S.D.A.P.-ului, în '34, ne-au făgăduit că

pacostea creştinităţii va fi nimicită.

— Ştiu, pe pământ nu-i loc şi pentru ei şi pentru noi, mormăi Heide. Şi nu vom fi noi cei care vor da înapoi.

— Mă bucur să aud una ca asta, râse locotenentul, frecându-şi mâinile sale mari.

— Nădăjduiesc! încuviinţă Heide. Altfel mi-ar veni ideea să te iau cu mine.

Locotenentul râse stânjenit.

— Vă rog să mă înţelegeţi bine, Untersturmführer. Ştiu că transportul vostru este o misiune secretă, dar mergeţi la Roma?

Heide se încordă.

— Desigur că mergem la Roma.

Locotenentul îşi mângâie bărbia colţuroasă, păru că şovăie, apoi:

— Nu ştiţi că mai trebuie să treceţi prin încă două baraje? Au fost puse în urmă cu douăzeci de minute. Ordin din Via Tasso.

Heide îşi muşcă buza de jos şi îşi strânse legătura de la cască.

— Pe Dumnezeul meu! Am eu grijă să fie pedepsiţi cum se cuvine, dacă indivizii ăştia mă mai fac să pierd vremea! Îmi mai sună în urechi ultimele cuvinte ale Reichsfuhrer-ului: „Foloseşte maniera forte, Untersturmführer, dacă ţi se pun beţe în roate".

Ai face mai bine să-mi dai parola, bătrâne. Adunătură de zăbăuci! Le arăt eu cu cine au de-a face!

La marginea drumului aştepta mica maşină amfibie SS a lui Heide.

— Urmaţi-mă, urlă locotenentul sărind în Kübel-ul său mare, ascuns printre copaci. Cu motorul mugind, împroşcând cu noroi în toate părţile, maşina cea grea demara luând drumul spre Roma.

Heide se îndreptă spre maşina sa amfibie şi îl îndemnă pe Gregor Martin, zâmbind cu viclenie.

— Ţine-te de fundul lui, Gregor; arată-i că eşti un vechi şofer camionagiu. Nu trebuie să ne scape. Dacă apucă să gândească, ne-am ars. Nu găseşti că sunt bine ca Untersturmführer?

— Eşti nebun de-a binelea, asta eşti, mârâi Gregor Martin, apăsând acceleraţia până la refuz. Dar dacă îşi vâră dracu' coada, putem scăpa. Ah! ai văzut ce grozave sunt tablourile pe care le-au pus în camionul al treilea?

— Ba bine că nu! rânji Heide. Nu-mi plac poveştile astea cu Doamne-Doamne. Prefer scenele de luptă, pe astea măcar le poţi înţelege!

— N-ai priceput nimic, cap pătrat ce eşti. Puţin îmi pasă ce reprezintă. Mă gândesc la valoarea lor. Îţi dai seama ce puţin loc ar lua, dacă le-ai scoate din rame?

Heide scoase un fluierat plin de admiraţie. Chipul său deveni gânditor.

— Vrei să spui că ar trebui să şterpelim pânzele? Nu mă atrage. Ar putea să dăuneze carierei mele. Vreau să ajung ofiţer în armata pe care o vom avea după război. Toată viaţa m-am ţinut departe de la aşa ceva. Sunt singurul soldat care în opt ani de serviciu nu are măcar o singură notă rea.

— Nu ţi-ar place să fii bogat? întrebă Gregor Martin uluit.

— Nu, zâmbi Heide, nu mă atrage. Sunt soldat. Mă mulţumesc cu solda mea. Căminul meu este armata şi e un cămin bun.

— Nu mai înţeleg nimic. Atunci de ce faci cu atâta râvnă transportul acesta care ne-ar putea costa viaţa? Porta, Micuţul şi cu mine am venit deoarece nădăjduim să punem deoparte câte ceva din care să putem trăi fără grijă după război; asta merită osteneală.

— Te credeam mai isteţ, rânji Heide cu dispreţ. Cu arătătorul pe nasul lui Gregor, explică: Cine asigură bunul mers al convoiului? Cine se zbate

când dăm de baraje? Un SS-Untersturmfürer RSHA! Sunt doar câţiva cei care au văzut o brasardă ca aceasta şi e singură de felul ei în toată Italia. După ce războiul va fi câştigat de ceilalţi, vor dori să-l găsească neapărat pe cel care a izbutit că facă transportul acesta, blufând. Ofiţerul acesta va fi căutat. Şi când vor afla că nu e vorba de un ofiţer, ci doar de un simplu subofiţer, mă vor pricopsi. Academia militară îmi va deschide porţile. De când eram puşti visam epoleţi auriţi.

— Dacă ai gologani, filozofa Gregor Martin, mulţi gologani, poţi intra în orice şcoală de ofiţeri vrei. Mai bine să ciugulim puţin din toate astea în loc să le ducem la castelul Sant-Angelo. Acolo vor fi oricum jefuite de... ceilalţi! în câteva săptămâni bătrâna mănăstire de colo de sus va dispărea de pe suprafaţa pământului, cu călugării ei cu tot. L-am auzit pe părintele Emmanuel pălăvrăgind cu paracliserul mănăstirii. Toţi popii vor rămâne în vizuină. Nu-şi dau seama de primejdie. În curând nimeni nu va mai şti precis ce a ieşit din mănăstire. Şi de asemenea, nimeni nu va putea dovedi că am înstrăinat cel mai mic lucru. Vor fi învinovăţiţi pisoii lui Hermann Göering. După terminarea războiului, doar faptul de a fi făcut parte din divizia această va fi o vină.

— Nu vreau să ştiu nimic, scuipă Heide.

— Pe cinstea mea, uiţi că nu eşti tu şeful, ci locotenentul Frick! De când ţi-ai pus chipiul şi mantaua asta, ai început s-o iei razna. Păzeşte-ţi oasele, bătrâne, s-ar putea să ne vină ideea să-ţi facem felul!

— Încearcă doar, propuse Heide, jucându-se nepăsător cu cuţitul său cu piedică. Le voi tăia beregata tuturor celor care mă vor împiedica să devin ofiţer.

— Sunt o mulţime cei care ştiu că nu-i poţi înghiţi pe evrei, Julius. Asta ar putea dăuna carierei tale viitoare, râse batjocoritor Gregor Martin.

— Iar tu ai fost şoferul unui general, Gregor! Sărmanul, cred că a fost tare mulţumit când s-a văzut scăpat de tine.

Gregor scoase o înjurătură, evitând în ultima clipă ciocnirea cu un camion oprit. Uşoara maşină amfibie derapă pe o parte, de-a lungul coloanei, se roti de două ori în jurul ei se opri în câmp.

Din camionul prefăcut într-o grămadă de fiare cei care îl ocupaseră au ieşit teferi, înjurând în cor. Locotenentul cel voinic sosi în fugă, urmat de doi jandarmi. Slugarnic, se apucă să cureţe uniforma lui Heide. Acesta îl respinse supărat.

— Ce înseamnă asta, locotenent? Mi-ai oprit din nou convoiul? tună el. Voi raporta Gruppenführer-ului, la Berlin. O vei păţi după gradul dumitale!

— Totul e în ordine. Untersturmführer, convoiul are liberă trecere. Vinovatul acestei opriri, un pârlit de plutonier major, va avea de-a face cu mine.

Pârlitul, care se afla chiar în spatele locotenentului încerca să bâlbâie o scuză.

— Gura! zbiera locotenentul furios. Nu eşti decât un sabotor ordinar. Te vei duce să-ţi mai dezmorţeşti picioarele în Rusia, ca să te înveţi minte. Până una alta, întinde-o de aici.

Plutonierul major emise un gâlgâit nedesluşit.

Locotenentul îşi ridică pistolul.

— Ai de gând să taci odată, ori ba? De nu, te împuşc pentru nesupunere.

Înfipt în mijlocul drumului, cu automatul de-a curmezişul pieptului, Heide zâmbea cu toată gura. Himmler însuşi l-ar fi putut lua drept cel mai bun ofiţer din garda sa. Heide părea făcut pentru rolul acesta... şi într-un

anumit fel chiar era.

— De ce să nu fie pedepsit pe loc, locotenent? Soldaţii de paie nu au ce căuta în rândurile noastre.

Plutonierul dispăru cu iuţeală în întuneric, blestemând în sinea lui clica ofiţerilor S.S. Câteva clipe doar şi un admirator al regimentului s-a prefăcut într-un duşman.

— Ce ticălos! şopti unul dintre subordonaţi.

— Când vor veni americanii va întoarce foaia, obraznicul ăsta, mârâi plutonierul major. Mă voi prezenta voluntar la noua poliţie militară pe care duşmanii noştri de astăzi o vor împuternici după victoria lor. Şi nu voi face altceva decât să-i vânez pe ticăloşii ăştia de ofiţeri S.S.

Camionul amfibie ardea. Locotenentul propuse lui Heide cu generozitate să ia Kübelul său.

Heide primi cu mulţumiri, făgăduindu-i să-l lase la postul de control, la înapoiere.

Locotenentul Frick tremura de nervozitate. Era totodată şi îngrozit de Heide. Dacă locotenentul de jandarmi ar fi început să bănuiască ceva, urmările ar fi fost de neînchipuit.

Porta râse cu nepăsare.

— În cazul acesta, ne-ar căuta în cea mai apropiată divizie S.S.

— Şi când îşi vor da seama că nu se află în Italia? întrebă Frick ridicând capul.

— Ne vor căuta prin munţi, la partizani, domnule locotenent, răspunse Porta indiferent, pe când ridica o ladă grea. Nu le va trece niciodată prin minte să scotocească în regimentul 27 disciplinar. Nu uitaţi că pe noi ne cunosc doar câţiva oameni din Comandamentul Suprem din Sud.

— Prezenţa noastră în Italia este atât de secretă, mugi Micuţul în beciul castelului Sant-Angelo, unde stivuia o ladă grea, încât până şi noi nu suntem siguri dacă nu-i decât un vis.

Izbucni o scenă de comedie bufă.

Barcelona se împiedică şi scăpă o ladă uriaşă, plină cu relicve, care se prăvăli pe scară, strivind două degete Micuţului. Acesta scoase un strigăt sălbatic şi îşi retrase mâna cu asemenea repeziciune încât vârfurile degetelor rămaseră prinse sub ladă. Dintr-un singur salt urcă scara şi îi sări lui Barcelona de gât. Din mâna mutilată, sângele îi curgea şiroaie.

— Ai făcut-o cu intenţie, codoş spaniol ce eşti! Smulgând un crucifix antic din mâinile lui Porta, se pregătea să-l arunce spre Barcelona care fugea cuprins de spaimă.

Părintele Emmanuel, care se afla împreună cu doi călugări sub poartă, a înţeles într-o clipă situaţia. Nu am aflat niciodată pe cine a vrut să salveze, Crucifixul sau pe Barcelona, fapt este că îi puse piedică Micuţului, care se întinse pe jos alunecând pe burtă. Călugării puseră imediat mâna pe crucifix.

Micuţul se ridică roşu de furie.

Heide care, cu mâinile la spate, făcea pe grozavul în uniforma sa de fals S.S.-ist, a reacţionat cu întârziere.

— Mi-ai pus piedică, nemernicule, urlă Micuţul, năpustindu-se spre el ca o vijelie.

Heide o luă la goană dar, pe mijlocul podului Sant-Angelo, fu ajuns din urmă şi aruncat în fluviu precum un obuz de mortier.

Un craul îndrăcit l-a adus pe mal. Locotenentul Frick încercă să-l sprijine, dar fu măturat din drum cu brutalitate.

Micuţul se înarmase cu un par gros.

Băteam din palme de încântaţi ce eram. Tocmai aşa ceva ne lipsea: o adevărată luptă bărbătească.

Locotenentul Frick ne ameninţă pe toţi cu consiliul de război dacă nu ne întoarcem imediat la lucru. Nu-l asculta nimeni: o bătaie între Micuţul şi Heide era un spectacol pe care nimeni nu voia să-l piardă.

— Micuţule, aruncă Gregor sfidător, Julius a zis că nu-l vei putea bate niciodată.

Micuţul scoase un muget de fiară şi îşi mânji obrazul cu sânge de la mâna rănită.

— I se va scurge tot sângele, murmură neliniştit părintele Emmanuel.

— Fiţi sigur că nu, râse Porta. Are sânge cu nemiluita. Până să-şi piardă el ultima picătură, Heide va fi sugrumat.

— Vânător de evrei, de mâna mea vei pieri!

— Bestie murdară, şuieră Heide. Ţi-a sunat ceasul. Culese de jos un retevei şi îl aruncă în Micuţul.

Acesta se năpusti înainte, folosindu-se de par ca de un berbec. Heide zbură prin poartă. Dar Micuţul îşi luase prea mult avânt şi nu putu profita de avantaj. Se auzi un zgomot îngrozitor de sticlă spartă şi de lemne rupte: Micuţul făcuse praf un oblon şi o fereastră mare. Într-o clipă a fost din nou în picioare şi, apucând oblonul, începu să-l învârtească deasupra capului, ca pe un ciocan uriaş.

Am crezut atunci că lui Heide îi sunase ultima clipă, dar chiar înainte ca scândura să se abată asupra trupului său întins în curte, el se rostogoli într-o parte şi duse mâna la cuţitul ascuns în cizmă. Micuţul abia apucă să se adăpostească în spatele uşii, când cuţitul s-a şi înfipt în ea.

Micuţul îi sări cu picioarele lipite pe burtă, lovindu-l cu bocancii peste faţă. Îl apucă apoi pe Heide de glezne şi-l învârti. Dacă nu ar fi avut cască, i-ar fi zdrobit capul de zid.

Cuprins de furie sângeroasă, avu o clipă de neatenţie. Heide se folosi de aceasta şi scăpă, punându-se la adăpost sub unul dintre camioane. Acolo înşfăcă un extinctor, îl puse în funcţiune şi îndreptă jetul asupra Micuţului, care într-o clipă fu prefăcut într-un fioros om de zăpadă. Orbit, pe jumătate sufocat, el apucă din greşeală pe Gregor Martin.

— Dă-mi drumul, Micuţule, sunt eu Gregor.

În clipa următoare pumnii lui Heide îi doborau pe amândoi, fără părtinire.

Ce este moartea? Ea loveşte repede. O aşteptăm veşnic. A devenit o tovărăşă, o obişnuinţă. Nici unul dintre noi nu este credincios. Nu am avut timp să devenim credincioşi. Ni se întâmplă să vorbim despre ea. Nu ştiu dacă după moarte mai este ceva. Cum am putea şti?

La moarte e mai bine să te gândeşti ca la un somn veşnic, fără vise. Am fost de atâtea ori ameninţa cu executarea şi cu consiliul de război, încât lucrul acesta nu ne mai impresionează. Ce ne mai poate păsa de către cine vom fi ucişi, atunci când ne va veni rândul? De vom zace într-o groapă, sub o cască ruginită, sau în vreun cimitir arătos, sub flacăra veşnică, chiar şi de asta puţin ne pasă.

Singurul lucru de care ne pasă este ca moartea să vină repede, fără dureri. Plutonul de execuţie este adesea preferabil fioroasei morţi lente dintr-un tanc cuprins de flăcări.

Cei mai mulţi dintre camarazii mei au dispărut aici, în faţa mănăstirii Monte Cassino, către Crăciunul anului 1943. Nu am mai rămas decât 33 din cei 5 000 care am plecat împreună în 1939.

Cei mai mulţi au murit în mijlocul flăcărilor! Moartea clasică a tanchistului. Unii se târăsc, fără braţe şi fără picioare. Unii sunt orbi. Pe unii i-am vizitat, în trecere, prin spitale.

Printre ei era Schröder, cel mai ferecheş dintre toţi. Când şi-a pierdut amândoi ochii din pricina uneia dintre grenadele acelea care explodează de două ori, din disperare s-a apucat să înghită nisip. Nu mai avea faţă.

Nici unul dintre noi nu va putea uita vreodată spectacolul care ni s-a înfăţişat la spital. Capul lui nu mai era decât un şir de găuri.

În locul ochilor găuri. În locul nasului o gaură, Gura era lipită de buze. Elegantul aghiotant Schröder nu voia să fie privit. Ne-a aruncat în cap flacoane de medicamente.

Ne-am aşezat pe treptele din faţa spitalului să mâncăm ciocolată şi să bem vinul roşu pe care le adusesem pentru el. Ne-au gonit de acolo, nu era voie de stat pe scara rezervată mutilaţilor.

În seara aceea, Micuţul stâlci mutra unui medic de la statul major. Asta ne-a mai alinat puţin.

TRANSPORT PENTRU VATICAN

Eram aşezaţi pe pietrele din teatrul roman. Deasupra capetelor noastre se înălţa mănăstirea. Priveam spre Cassino, unde oamenii îşi vedeau de treburi fără a bănui că în scurtă vreme viaţa lor va fi nimicită. În faţa hotelului Excelsior, câţiva ofiţeri, italieni şi germani, flecăreau adunaţi în jurul unei sticle cu chianti.

— Ştii, Porta, am ochit o piesă frumoasă, începu Gregor, legănându-şi picioarele. De data asta ne vom duce la Vatican. Ne-a surâs norocul. Îţi aminteşti, compania de mecanici din P.D.H.G.[11] execută cele mai multe transporturi şi abia dacă bănuiesc că existăm. Aşa cum spune Micuţul, prezenţa noastră este atât de secretă, încât nici măcar nu suntem siguri că nu e un vis.

Scuipă după o şopârlă care trecea drumul.

— Să profităm şi noi de pe urma războiului ăsta. Până când se liniştesc lucrurile am putea oricând ascunde vechiturile la Ida. Muierea asta este plină de îndrăzneală. Nimeni nu ar putea bănui pe fiica unui tip cu teşchereaua plină de dolari. A ascuns doi dezertori din SS şi unul de la Gestapo, care trebuia să se facă nevăzut. I-au ticluit o grămadă de acte secrete din care reiese că a fost obligată să ţină bordelul. Acum se ocupă cu ajutorarea patrioţilor. La eliberare, când vor fi în sfârşit eliberaţi, vor căpăta câte o brasardă uite atâta! Ida va sta la dreapta generalului Clark şi se va îndopa cu purcel de lapte la frigare. Cred că babacul ei e cineva. Dictator, sau aşa ceva, cum se zice pe la ei?

— Senator vrei să spui, bănuiesc, râse Porta. Auzi, dictator! nu pronunţa niciodată cuvântul ăsta, e tabu. Va trebui chiar să-l uiţi, când vor fi aici. Dar crezi că ne putem -încrede în Ida Gălbejita asta a ta? Unei fete care se poartă atât de bine cu toţi, i-ar putea veni pofta să ne tragă pe sfoară şi să-şi păstreze câştigul numai pentru ea.

— M-am gândit şi eu la asta, râse Gregor sigur de el. Nici eu nu sunt de

---

11 Panzerdivizion Hermann Göring *(n.a.)*

azi, de ieri. Nu uita că am fost şoferul unui general! Ida nu va îndrăzni să ne joace vreun renghi. S-ar putea întoarce împotriva ei. Doar nu-i nebună, viespea! E cea mai mare codoaşă de pe partea asta a ecuatorului. Şi nu i-ar conveni să se afle în Statele Unite. De Julius însă trebuie să ne ferim. I-a intrat în cap că transportul sacru îi va deschide porţile şcolii de ofiţeri. Şi îl păzeşte ca şi cum ar fi un bun al său. De când şi-a pus mantaua SS se crede ieşit din coapsa lui Jupiter. În dimineaţa asta şi-a tocit pingelele o jumătate de ceas în faţa oglinzii. Doar că nu cere să fie salutat! Ai văzut cum ridică braţul drept? Nici Adolf n-ar putea s-o facă mai bine dacă o mai ţine mult aşa, intru cu camionul într-un pom şi-l curăţ pe Heide. Nu-i pot înghiţi pe cei care vor să se facă mai grozavi decât sunt. Nici generalul meu nu făcea atâta pe grozavul, cu toate că el ar fi avut de ce.

Barcelona şi Micuţul se apropiau de noi.

— Ce tot puneţi la cale? strigă Micuţul cu un glas care făcea să răsune munţii. Aţi găsit mijlocul de a şterpeli chestiile respective? Eu zic să ne punem deoaprte un camion întreg. Pe străzile mai dosnice sunt o groază de tipi care cumpără vechituri. Am ochit unele lăzi pline cu aur şi argintărie.

— Nu mai ţipa aşa de tare, tâmpitule, mârâi Gregor.

Urcam încet spre mănăstire. Către sud se auzea tunetul artileriei. Un pluton din regimentul de blindate Hermann Göring intra în curtea mănăstirii în pas cadenţat. Au încărcat la repezeală câteva camioane. Îi priveam în tăcere. Erau soldaţi care executau întocmai ordinele primite. Insignele lor străluceau. Lucrau într-o tăcere apăsătoare, bine împărţiţi în grupe: unii cărau, alţii ridicau... Ce aveau de gând cu noi? Eram frământaţi de gânduri negre.

Un subofiţer cu ochi de peşte congelat şi uniformă neverosimil de curată se îndreptă autoritar spre noi.

— Ia spuneţi, vă credeţi în vizită? cârâi el. Intraţi imediat înăuntru! Vă aşteaptă de lucru!

Legionarul apăru cu un aparat de radio în mână.

— Tacă-ţi gura, camarade, şi mai bine ascultă ce povestesc prietenii noştri de dincolo! (Mări volumul la maximum).

— „Aici postul de emisie aliat Italia de Sud. Patrioţi italieni, repetăm instrucţiunile noastre anterioare: Organizaţi-vă împotriva bandiţilor care vă jefuiesc bisericile şi mormintele. Chiar în clipa aceasta divizia de blindate Hermann Göring goleşte mănăstirea de la Monte Cassino, prădând comorile sale! La luptă, patrioţi! Repetăm: sub comanda unui ofiţer de stat major, divizia de blindate Herman Goering e pe cale să jefuiască mănăstirea de la Monte Cassino! un convoi a şi plecat, ducând cu el comori nepreţuite. Patrioţi italieni, apăraţi-vă bunurile! Nu-i lăsaţi pe jefuitori!"

Legionarul închise aparatul.

— E groasă, băieţi! Pentru nimic în lume nu aş purta astăzi insignele albe!

— Suntem aici din ordin, se împotrivi subofiţerul; aroganţa i se topise.

— Din ordin! chicoti Porta batjocoritor. Din ordinul lui Adolf?

— Pun rămăşag unu' la o mie, strigă răutăcios Gregor, că cel puţin o companie de jandarmi e în drum spre noi!

— Comandantul nostru va şti să-i primească, strigă ofiţerul disperat. Nu sunteţi decât o şleahtă de fricoşi care nu se gândeşte decât să-şi ia tălpăşiţa.

O grenadă îi trecu pe sub nas şi cel puţin zece automate se îndreptară asupra lui.

— Ticălosule, dacă mai spui asta o dată eşti un om mort! şuieră Porta.

În grupul nostru avem mai multe cruci de fier decât fire de păr ai tu! Dacă dintre noi e cineva fricos, atunci voi sunteţi, cu toate insignele voastre de potlogari.

— Să-l împuşcăm, propuse Micuţul, pus pe moarte de om. Altfel vom putea spune jandarmilor: treceam întâmplător pe aici, înţoliţi pentru orice eventualitate şi v-am salvat comorile. Poate că ne vor da o statuie drept recompensă. Vom fi eroi!

Subofiţerul se răsuci pe călcâie şi se făcu nevăzut. Soldaţii săi priveau în jurul lor, stingheriţi. Nu prea ştiau ce să facă. Un caporal mecanic întrebă precaut:

— Ce se întâmplă, camarazi? După câte am înţeles, este o treabă secretă.

— Ai dreptate, rânji Porta. Atât de secretă, încât nici măcar Adolf nu ştie nimic. Colegii de dincolo se pare însă că sunt pe cale să-i dezvăluie adevărul. Mândra divizie de blindate Hermann Göring s-a transformat într-o bandă de tâlhari. Mâine veţi fi învinovăjiţi că aţi siluit călugăriţele. Camarade, scoate-ţi insignele albe. În locul lor, îţi vând unele roz. Nouă ne vor da drumul, voi însă veţi fi spânzuraţi! N-aşi veni la voi nici dacă m-ar face colonel. Sunteţi leproşi, ciumaţi. Nici un om cinstit n-ar vrea astăzi să fie de-al vostru.

— Ce-i de făcut, camarade? mormăi caporalul. Toată viaţa am scormonit cărbuni pe sub pământ. Pentru a nu fi trecut într-o grupă de mineri, am intrat voluntar în Panzerdivizion Hermann Göring. Între noi fie zis lua-i-ar dracu' pe grăsanul de Hermann. Îşi închipuie că suntem slugile sale.

Camarazii caporalului încuviinţau din cap fără a scoate o vorbă.

— Ce prostie că ne-am încurcat în treaba asta! Le-am zis eu celorlalţi că mie nu prea îmi miroase a bine. O companie de mecanici care trebuie deodată să ia parte la un transport! Asta nu e treaba noastră; e treaba celor de la transporturi. Mă pricep la tancurile Tiger şi Panther. N-aş putea să trec la voi?"

Strigau cu toţii de-a valma. Doi dintre ei şi-au smuls insignele albe de pe mâneci. Ne ofereau sume uriaşe pentru a-i primi la noi.

În faţa mănăstirii s-a ivit cu un puternic scrâşnet de frâne un Kübel, urmat de aproape de cinci camioane. Două plutoane de jandarmi, conduşi de un locotenent, au dat năvală pe poartă. Plăcuţele în formă de semilună străluceau. Între bătrânele ziduri au răsunat comenzi nedesluşite.

Vânătorii de capete rânjeau mulţumiţi. Operaţiile de felul acesta erau plăcerea lor.

— Va să zică aşa, prădaţi, adunătură de ticăloşi ce sunteţi! Asta vă va costa pielea. Nu mai apucaţi voi asfinţitul soarelui!

Ne-am aruncat pe burtă în spatele unor tufe de trandafiri.

— Grăbeşte-te, şuieră Porta, întrucât eu nu izbuteam să deblochez destul de repede siguranţa mitralierei mele. Doar printr-o minune nu vom fi morţi într-un ceas!

Am încărcat, am dus arma la umăr şi am aruncat o privire înspre Bătrânul, care se lungise îndărătul unui bolovan cu mitraliera lui grea.

— Trage, pe toţi dracii, mi-a şoptit Porta, scoţând inelul unei grenade. Dacă tot trebuie să ne dăm duhul, cel puţin să luăm câte un poliţai cu noi în cer! Mătură curtea de la stânga la dreapta!

— Nu trag fără ordinul Bătrânului, m-am împotrivit eu.

— Eşti nebun de-a binelea! mârii Porta, dându-mi un picior în coaste cu asemenea putere încât am scăpat mitraliera din mâini.

O duse la umăr. De frică nici nu mai cutezam să respir. De la o distanţă atât de mică Porta îi putea ucide pe toţi, atât pe jandarmi cât şi pe soldaţii cu insigne albe.

Legionarul, în genunchi în spatele unui copac, strângea la piept o grenadă anti-tanc. Părea că are de gând s-o trimită în mijlocul unei grupe de jandarmi din poliţia militară. De la ferestrele mănăstirii, călugării şi maicile urmăreau cu nelinişte spectacolul acesta grotesc.

Apăru un comandant de la aviaţie.

— Ce se întâmplă? îl întrebă pe ofiţerul de jandarmi. Purtarea voastră îi face nervoşi pe oamenii mei. Le-am ordonat să fie pe picior de alarmă împotriva partizanilor.

— Domnule comandant — ofiţerul ardea de zel — am venit aici din ordinul nemijlocit al Comandamentului Suprem al armatei din Sud. Prin intermediul postului clandestin de radio al aliaţilor am aflat că trupe germane sunt pe cale să jefuiască mănăstirea. Am misiunea să verific ce se întâmplă. Trebuie să vă rog, domnule comandant, să mă însoţiţi până la cartierul general. Văzând cele ce se întâmplă pe aici, sunt nevoit să admit că postul de radio inamic este bine informat.

— Din păcate nu am timp să te însoţesc, răspunse zâmbind comandantul. Părintele — abate Diamare poate depune mărturie că pe aici nu se prădează nimic. Dacă un soldat ar fura fie doar o aşchie de lemn, ar fi executat pe loc.

Micuţul îi trase un ghiont lui Porta.

— I-auzi! Şi noi care slujim un zgârie-brânză ca ăsta!

Porta râse şi scuipă chiştocul.

— N-ai băgat de seamă că a zis „aşchie de lemn"? Nici prin cap nu ne-ar trece să furăm surcele!

— Ba eu cred că vorbeşte şi de tablouri, făcu Micuţul, bănuitor. Dar bine că-mi aduc aminte, Gregor a ascuns unul sub roata de rezervă a camionului 5. Nu-mi prea place. Nu vreau să-mi risc pielea pentru o pânză veche.

— Nu te gândi prea mult, Micuţule, nu-ţi face bine. Lasă-l pe Gregor să-şi vadă de treabă, surâse Porta cu înţeles. Atunci când va vinde tabloul suntem siguri că ne vom lua partea ce ni se cuvine. Până atunci însă nu ştim nimic.

Micuţul plesnea de bucurie.

— Nemaipomenit, ăsta-i război psihologic! Pricep! Nu-l voi pierde pe Gregor din ochi. Chiar dacă s-ar duce la spital, hop şi eu după el!

Porta se prăpădea de râs.

— Fostul şofer de ştab va afla cât costă să fii bogat.

— Cred că lucrează mână-n mână cu Ida-Gălbejita.

— Nu-i prea isteţ, făcu Porta înălţând capul. Mai unghie în gât ca Ida nu se mai află. De-ar lua un preţ bun ar vinde şi pe mă-sa unui tractir arăbesc.

— Locotenente, urmă comandantul, poţi raporta cartierului general că asigur securitatea mănăstirii. Peste câteva ore voi face personal un raport. Iar acum plecaţi înainte ca avioanele inamice să înceapă să se intereseze de aglomerarea aceasta de trupe.

Locotenentul şi poliţaii săi s-au retras.

Am năduşit ore în şir cărând în spinare lăzile grele. Cu puţin înainte de a se întuneca primul convoi a pornit înspre mănăstirea La Vulgata, la San Girolamo.

Îndată după căderea nopţii fu rândul transportului spre San Paolo.

Puţin mai târziu a început dansul. Văzduhul răsuna de vuietul primelor

Jabo care zburau deasupra mănăstirii. În jurul nostru ploua cu bombe.

Porta, se afla aşezat sub un camion încercând să golească în linişte o sticlă de spirt de orez, s-a pomenit dintr-o dată fără adăpost. Camionul cel greu fusese ridicat de la pământ ca din praştie, fărâmându-se apoi într-o viroagă. Un paraşutist care dormea înăuntru trecu prin tavanul cabinei şi fu sfârtecat în căderea sa peste puştile înmănunchiate în piramidă.

Deasupra noastră s-a prăvălit cel de al doilea val. Părea că urcă din vale, la rasul pantei. Gloanţele trasoare ţâşneau din boturile aparatelor.

Un caporal de la paraşutişti care străbătea curtea în goană a fost tăiat drept în două. Mânat de avântul pe care şi-l luase, trupul mai făcu câţiva paşi.

Porta rămăsese aşezat în mijlocul curţii, ridicând ameninţător sticla goală deasupra capului.

— Dragă Charley, iată-te din nou! striga către avioanele care se năpusteau în picaj. Ne-a fost dor de tine, dragule. Am crezut că ai murit îndopat cu spaghete!

Obuzele explodau în jurul său fără să-l atingă. Cânta în gura mare, fără să se sinchisească:

Ein Tiroler wollte jagen
Einen Gamsbock, silbergrau...

Rămăsese acolo singur, în mijlocul gloanţelor trasoare care transformau întunericul nopţii în lumină de zi.

— E nebun, şopti un călugăr locotenentului Frick. Chemaţi-l înăuntru!

Porta se ridică ţinând în braţe mitraliera uşoară. Manevra destul de stângaci banda cu cartuşe, apoi îşi puse cu grijă jobenul lângă el şi îşi fixă monoclul spart.

— Foc! comandă.

Se împletici sub reculul violent al mitralierei care scuipa oţel fierbinte spre avioanele care atacau în picaj.

— Charley, Charley, te salut bătrâne!

Îşi încreţea nasul. Ochii îi râdeau în cap.

Era beat, nebun, ori amândouă deodată?

Introduse o nouă bandă de cartuşe şi se sprijinea de rămăşiţele unui camion.

O grenadă luminoasă lansată de un Halifax învălui totul într-o lumină albă. Muntele sfânt părea înconjurat de o aureolă.

Tunurile bombardierelor de vânătoare şi ale avioanelor Mustang ciuruiau piaţa cu focurile lor.

— Porta, strigă Bătrânul scos din fire, te vor ucide. Nu poţi scăpa.

— Să meargă cineva să-l aducă pe nebun, ordonă un ofiţer de aviaţie. Trei zile de permisie celui care se duce!

O nouă grenadă luminoasă străluci pe cerul negru. Puţin mai la nord scânteia un chiparos.

Porta trase o duşcă din ploscă şi îşi aprinse o ţigară. Apoi îndepărtă afetul mitralierei, reglă aparatul de ochit şi izbucni într-un râs de beţivan.

— *Hello,* Charley! Nu vii? Te aştept.

Ai fi putut crede că era în legătură directă cu piloţii inamici. Primul avion se ivi cu un vuiet asurzitor. O bombă explodă cu zgomot de tunet. Aparatul se clătină şi descrise o curbă, de sub aripa stângă ţâşneau flăcări lungi.

— Noapte bună, Charley! Mulţumesc pentru luptă! zbieră Porta ţopăind

un dans de război în jurul rămăşiţelor camionului său.

Două avioane au apărut unul după celălalt. Bombele făceau explozie. O mare de foc ni l-a ascuns pe Porta, dar l-am văzut apoi răsărind din norul de fum, teafăr, chircit de râs, ţinând mereu mitraliera în braţe.

Se răsuci ţopăind. După două clipe îşi îndreptă arma asupra unui Mustang. Apoi trase în colectorul eşapamentului.

O explozie îngrozitoare. Porta lovise pesemne bomba fixată sub carlingă. Aparatul se făcu fărâme.

— Noapte bună, Charley, strigă iarăşi Porta. Voi trimite mamei tale o carte poştală!

— E fantastic, exclamă un ofiţer de la paraşutişti. Cine-i? Un demon? un strigoi?

— Un soldat necunoscut care a băut prea mult *Schnaps* şi care crede că războiul e o joacă, răspunse Bătrânul.

— Va fi ucis!

Dintre pini răsări un personaj uriaş târând un proiector. Doi oameni care rămăseseră în umbră făceau legăturile. Micuţul le sări în ajutor. Fără a ţine seama de obuzele care explodau în jurul lor, s-au salutat, apoi şi-au strâns mâinile ridicându-şi pălăria.

— În cinstea ta, Charley. Contact! urlă Micuţul înspre cei dintre pini.

— Nu se vor putea descurca singuri, strigă Heide. Mă duc şi eu. Isuse, Maria, Iosif, ajutaţi-mă!

Îndoit, străbătu în zig-zag piaţa învăluită, într-o lumină albă, neomenească. Se întinse sub proiector, adevărată placă pivotantă vie. Fascicolele de raze măturau cerul cu o lumină atât de vie încât i-ar fi orbit pe piloţi.

— L-am prins, mişelul! trimbiţă Micuţul, îţi vei da duhul, Charley!

Pilotul primului avion muri într-o mare de benzină aprinsă.

Stinseră proiectorul. De bucurie, Micuţul lovea pământul cu pumnii.

— Eu l-am doborât! Eu l-am doborât!

I se aprinse chica. Heide stinse incendiul cu mantaua sa.

Proiectorul lumină din nou cerul. Un Mustang, cu dinţi de rechin pictaţi pe fuselaj, se repezi în jos.

— L-am prins. Îi voi pârli botul.

Rechinul zburător cobora în vrie, încercând să scape de razele ucigaşe.

Micuţul stinse aparatul, ascultă zgomotul motorului. Întâmplare, sau calcul drăcesc al unei minţi care nu ştia nimic despre matematică? Dar exact în clipa în care a reaprins proiectorul, prinse iarăşi avionul care încerca să se înalţe şi îl orbi pe pilot pentru tot restul zilelor sale.

Heide, în patru labe sub proiector, împingând cu umărul când într-o parte când în cealaltă, urmărea efortul unui alt pilot care încerca să scape. L-am urmărit apoi cum s-a zdrobit de pământ cu cinci sute de kilometri pe oră. Acesta era al treilea!

Două Halifax şi patru Mustanguri atacau cu un vuiet de tunet. Un şir de bombe s-au abătut asupra muntelui sfânt, învăluindu-l în flăcări.

Mugetul motoarelor se stinse în noapte. Ucigaşii din California îşi terminaseră muniţia; le mai rămăsese benzină doar pentru a se putea întoarce la bază.

Cu puţin înainte de plecarea transportului am auzit zgomot de cazmale pe podişul de la poalele mănăstirii, în locul în care, cu câteva luni mai târziu, divizia poloneză a generalului Anders avea să-şi găsească odihna pe veci. Erau Porta, Micuţul şi Heide care săpau o groapă pentru scheletele calcinate ale celor trei Charley doborâţi.

După ce au terminat groapa şi i-au lungit cu grijă unul lângă altul în

pământul moale, fiecare cu câte un chipiu american între ceea ce fuseseră mâini înainte, noi cei din plutonul al doilea, cu părintele Emmanuel în frunte, ne-am dus la ei.

Bătrânul aruncă primii bulgări de pământ pronunţând câteva cuvinte, care nouă ni s-au părut serbede:

— Pentru mamele voastre şi pentru Domnul.

Locotenentul Frick aruncă cea de-a doua lopată, iar părintele Immanuel pe ultima. Ne-a vorbit de bunul Dumnezeu şi de o mulţime de lucruri pe care nu le înţelegea nimeni.

Am cântat *Ave Maria.* Mormântul a fost astupat repede. Peste cinci minute plecam.

A fost cel mai dur dintre cele două transporturi. În fiecare cabină a camioanelor erau câte doi, cu o mitralieră anti-aeriană.

Roiuri de *Jabo* ne atacau din spate. Părea ca şi cum de-a lungul întregii Via Appia se aşternuse un covor de gloanţe trasoare.

Din sens opus veneau convoiuri lungi de câţiva kilometri: artilerie, blindate, materiale de geniu, rezerve de muniţie şi ambulanţe.

Pe camioanele încărcate cu muniţie cădeau bombele, făcând să explodeze conţinutul lor în toate părţile.

Printre vehiculele mai grele se strecura o maşină mare Mercedes, având pe placa din faţă insignele de general, urmată de jandarmi pe motociclete.

— Ţineţi dreapta! zbieră un comandant de jandarmi. Era de soiul celor care doboară totul din calea lor.

Chiar în clipa aceea au atacat patru bombardiere de vânătoare. Micuţul le zări în clipa în care, ivindu-se dintre nori, s-au năpustit asupra noastră.

Am sărit pe capota motorului, pentru a mă putea sprijini mai bine; Micuţul mă ţinea pentru ca reculul armei să nu mă arunce la pământ.

Heide trase primul. Era servantul camionului din urma noastră.

— Mişcă-te blegule! urlă Porta din cabină. Nu văd nimic!

Se auzi un strigăt şi un zgomot de fierărie: un comandant şi motocicleta sa fuseseră striviţi de roţile duble.

— Să-l ia dracu'! chicoti Micuţul. Îi vom trimite lui Charley o scrisoare de mulţumire.

Din maşina generalului ţâşnea foc. O umbră îmbrăcată în blănuri se ridică, încercă să iasă, dar recăzu în flăcări. Maşina se clătină, se răsuci şi explodă. O ambulanţă se ciocni cu un tun de 28. Uşa din spate se deschise. Opt tărgi se răsturnară pe şosea. Un rănit, cu amândouă braţele amputate, se târa încercând să se pună la adăpost. Pansamentul său se agăţă de camionul lui Gregor Martin. Din ciotul său ţâşni sângele. Pansamentul înroşit flutura pe bara din faţă ca un steag.

Un caporal rănit încerca să se răstogolească pe o parte, ferindu-se de roţile grele ale camionului. Sub tunica sa plină de noroi pântecul îi era acoperit de un pansament lat. Nu mai avea decât un singur picior. Şenilele unui tractor i-au trecut peste cap. Un poliţai vru să oprească convoiul. Se prăbuşi sub o salvă de mitralieră trasă de un Jabo în picaj.

Întreaga Via Appia era scăldată într-o lumină crudă.

Un bombardier Halifax scuipa grenade luminoase.

— Atenţie, strigă Porta. Părăsesc şoseaua. Zis şi făcut, camionul greu se repezi în şanţ strivind în drumul său o maşină amfibie.

Un locotenent de infanterie trase înspre noi dispărând apoi în jerba de foc a unei bombe explozive.

Cele patru camioane ale plutonului nostru îl urmară pe cel al lui Porta. Călugării care ne însoţeau, câte doi în fiecare camion, se rugau în genunchi, sus pe platforme. Am străbătut un cimitir, răscolind morminte de curând săpate.

Am dărâmat o mică capelă: un crucifix rămase atârnat de barele din faţă.

Camionul lui Barcelona se împotmoli. Primul cablu de oţel s-a rupt precum o aţă. Cel de al doilea nu ţinu nici el mai mult de câteva minute. Nu e uşor să urneşti dintr-un cimitir un camion obosit cântărind douăzeci de tone.

Porta sări furios în cabină, aruncă o cască înspre Marlow şi ceru un alt cablu.

Curând cablul a fost întins şi Gregor îl prinse în mâini.

Văzând că poartă mănuşi de protecţie pe Porta l-au apucat năbădăile.

— Drept cine se crede motanul ăsta spaniol? Scoate-ţi imediat tecile.

Gregor scoase un răget ameninţându-l pe Porta cu cablul de oţel rupt. În clipa următoare ne-am încăierat printre morminte.

O bombă luminoasă arunca vâlvătăi. Pe cer apăru un avion de vânătoare. Un paraşutist fugea în cerc. Nu mai avea cap. Altul se prăbuşi din camion cu pieptul ciuruit de găuri din care ţâşnea sângele. Un călugăr se frânse în două ca un briceag. Capota unui camion era în flăcări. Un popă încerca să stingă focul cu extinctoarele cu spumă.

Locotenentul Frick ţipa la noi prin porta-voce, ameninţându-ne cu Torgau, consiliul de război, execuţia capitală.

Am scuipat doi dinţi pe genunchii lui Heide. O fâşie de piele însângerată acoperea ochiul stâng al lui Porta. Heide se alese cu o lovitură zdravănă de cuţit în fesă. Micuţul avea gura spintecată până la urechi. Ce mai bătaie!

Caporalul infirmier şi părintele Emmanuel ne-au cârpăcit vreo două ceasuri. Preotul ne dojeni.

Am fixat cablul în jurul camionului obosit. Gregor şi Porta îşi pansau reciproc rănile, apoi împărţiră conţinutul unui bidon.

— Am plecat! strigă Porta din cabină. Îndepărtaţi-vă de cablu.

Cu încetineală, cu o încetineală de neînchipuit, camionul se urni. Grenadele luminoase se stinseră. Lăsam în urmă cinci cadavre mutilate. Focul din camion fusese înnăbuşit iar preţioasa încărcătură era neatinsă.

Via Appia era un adevărat iad. Părea că arde pe cel puţin o sută de kilometri.

Bătrânul şi locotenentul Frick erau în frunte, într-un Kübel, aplecaţi deasupra hărţii pentru a găsi o scurtătură.

La San Cesara am fost atacaţi de o grupă de partizani. Am pierdut trei oameni, printre care infirmierul Frey.

O grenadă i-a smuls amândouă picioarele, provocându-i o hemoragie mortală.

Când am intrat în Roma, soarele se ivea la orizont.

O casă singuratică ardea. În mijlocul şoselei era întins cadavrul unui băiat de zece ani. Primul camion îl feri, dar următorul trecu peste el.

Din spatele unei maşini oprite au apărut doi bărbaţi în mantale lungi şi înarmaţi cu pistoale automate.

Legionarul se porni să cânte:

— Vino, moarte, vino! îşi rezemă P.M.-ul rusesc de marginea uşii.

O limbă de foc fulgeră zorile cenuşii. Răpăitul sinistru se pierdu printre case. Cei doi bărbaţi se prăbuşiră; o cască se rostogoli în rigolă. Balta de

sânge se amestecă cu o baltă de apă de ploaie.

— Ce se întâmplă? întrebă un călugăr.

— Doi şmecheri au vrut să stea de vorbă cu noi, chicoti Porta.

Călugărul îşi făcu semnul crucii.

De-a lungul Tibrului ne-am încrucişat cu o coloană de grenadieri SS, o coloană din divizia musulmană. Purtau fesuri roşii, împodobite cu capete de mort argintii. Cântau:

Vom înainta, mereu înainte.
Astăzi Germania avem.
Mâine lumea întreagă a noastră va fi.

O motocicletă s-a apropiat de noi, în ataş era aşezat un Hauptsturmführer; în jurul gâtului avea atârnată crucea de fier, haina de piele lucea sub ploaie. Se ridică pe jumătate, cu mâna întinsă pentru salut.

— *Heil Hitler!* camarazi! De unde veniţi? Unde mergeţi? Unitatea?

Porta se pregătea să-şi turuie cuvântarea, dar Rudolf Kleber, fostul muzicant SS, i-o luă înainte.

— Hauptsturmführer, comando special, sub ordinele directe ale Reichsfürerului SS. Batalionul mixt din divizia a 8-a de cavalerie SS Florian Geyer!

Hauptsturmführerul îşi împinse ochelarii de protecţie în sus, pe fruntea încreţită.

— Florian Geyer, murmură. Ciudat! Ce escadron?

— Al 4-lea,Hauptsturmfuhrer.

— Cine-i comandantul tău?

— Hauptsturmführer Gratwohl.

— De cât timp eşti în Geyer?

— Patru ani, Hauptsturmführer.

— Când ai venit se numea divizia a 8-a de cavalerie?

— Nu. În 1941 a primit numele acesta. Înainte eram divizia de cavalerie SS!

— Cine a fost primul tău comandant?

— Brigadenfürerul SS Krämer.

— Unde aveţi acum garnizoana?

— La Cracovia, Hauptsturmführer.

În sfârşit, Hauptsturmführerul păru mulţumit.

— E în regulă, camarade. Voiam să fiu sigur. Sunt unii care se plimbă deghizaţi în uniformele noastre şi care se dau drept baltici. Dacă îi întâlniţi, trageţi în grămadă fără somaţie!

Ne întinse o circulară. O circulară care ne semnala pe noi!

— Drum bun. Noroc! *Heil Hitler!*

— *Heil Hitler,* Hauptsturmführer, au tunat într-un glas Porta şi Rudolf.

B.M.W.-ul puternic dispăru în ploaie.

În Piazza di Roma, Porta greşi drumul pentru prima oară. Am ajuns în Piazza Ragusa, unde am fost opriţi de către o patrulă a armatei.

Am schimbat ţigări şi băutură.

Un plutonier de infanterie ne-a spus să ne ferim de partizani în uniforme germane. Se spune chiar că ar purta uniforme de Feldgendarmerie!

— Trageţi, dacă aveţi cea mai mică bănuială, ne sfătui el, chiar dacă am pierde câţiva poliţai, n-ar fi prea mare pagubă!

— Vom trage de cum vom zări placa în formă de semilună, râse Porta. Îmi place foarte mult să dobor jandarmi!

— Păziţi-vă de macaronari, adăugă plutonierul. Au început să se ţină după noi. Împuşcaţi orice macaronar care vi se aşază în cale. Devin din ce în ce mai îndrăzneţi. Zilele trecute a trebuit să lichidăm un sat din nord: începuseră să sărbătorească victoria.

Ne-am urmat drumul, de-a lungul căii ferate. Apoi Porta se rătăci din nou. Întreaga coloană se luă după el. Nu mai ştiam unde ne aflăm, ne învârteam în cerc. Am întrebat pe drum două prostituate care făceau trotuarul la întretăierea dintre via La Spezia şi via Taranto. Le-am spus să se urce în cabină. Dar poliţia le-a dat jos pe via Nazionale.

Când greşi pentru a treia oară drumul, Porta se înfurie. Era în apropiere de Piazza Barberini.

— Aveţi dame pe aici? îl întrebă pe un italian care se afla pe trotuar.

Omul clătină din cap fără să înţeleagă.

Micuţul îşi încercă autoritatea.

— *Mani în alto*[12]*,* purcel mistreţ!

Bietul om ridică mâinile.

— *Mascalzonata! Dice sul serio. Circolare!*

Nu mai ştia cărui sfânt să se închine şi o luă la fugă.

Micuţul îl prinse din urmă şi îl aduse înapoi la maşină.

— *Diamine!* Târfe, fete, depravare! *tuggi! tuggi!* urla Micuţul.

Barcelona îi sări în ajutor, pe spaniolă:

— *Casa de putas, Signor?*

Italianul înţelese în sfârşit, zâmbi uşor şi se avântă în explicaţii ample, însoţite de gesturi.

Porta începu şi el să fie interesat şi opri. Cele patru camioane au blocat întreaga circulaţie! Locotenentul Frick făcea spume.

Porta nota spusele tipului, în legătură cu anumite aşezăminte importante.

— Am înţeles făcu el fericit. Târfele din Roma sunt aciuate pe via Maria de Fiori, iar domnul Macaroni, aici de faţă, zice că sunt o grămadă!

Micuţului începură să-i curgă balele.

— Hai repede să dăm o raită pe acolo!

Două matahale de sticleţi de la circulaţie veneau în galop, strigând şi dând din mâini. Zgomotul asurzitor al claxoanelor făceau să zăngăne geamurile caselor din apropiere.

Deodată răsunară sirenele de alarmă. Într-o clipită, toată lumea dispăru ca prin minune. Autobuzele erau goale, părăsite. O tăcere de moarte se abătu asupra marelui oraş, ca şi cum ar fi fost lovit de ciumă. Şi tăcerea aceasta era atât de grea, încât am început fără voie să vorbim în şoaptă.

Se auzi pasul unui cal obosit. Apăru căruţa unui strângător de zdrenţe, trasă de o mârţoagă. Pentru ea nu era nici un adăpost subteran. Cuprins de panică, stăpânul ei fugise auzind sirenele. Bătrânul cal l-a privit cu mirare şi, cu instinctul sigur al animalului, a făcut singurul lucru înţelept: se reîntorcea acasă. Era limpede că îi plăcea liniştea străzii, al cărei singur stăpân rămăsese.

Îl urmărisem din ochi, în tăcere.

Picară un jandarm italian şi un poliţist german. Una din acele patrule mixte, bine cunoscute în timpul războiului în toate ţările ocupate. Un cocteil la fel de urât şi de unii şi de alţii.

— Cine e şeful convoiului? întrebă poliţaiul, un subofiţer, purtând pe

---

12 Mâinile sus (ital.)

piept medalia pentru douăzeci şi cinci de ani de serviciu.

— Ce-ţi pasă ţie? întrebă Barcelona.

— Bagă de seamă, tună poliţaiul.

Barcelona, sprijinit cu nepăsare de camion, izbucni în râsul său sfidător.

— Mai vrei să ştii şi altceva, lepră?

— Numele şi unitatea zbieră poliţaiul, înfipt.

— E scris aici, îi răspunse Barcelona arătându-i fundul său lat.

Pe poliţai începură să-l treacă năduşelile. Nu mai ştia cum să iasă din situaţia aceasta.

— Doar am dreptul să ştiu cine sunteţi, mai încercă el încă o dată.

— Dacă nu te cărăbăneşti imediat, vei avea dreptul la o mamă de bătaie, strigă cu obrăznicie Porta, din înălţimea cabinei.

Soseau locotenentul Frick şi Bătrânul.

Poliţaiul, observând imediat decoraţiile, pocni călcâiele şi salută.

Locotenentul se înfurie, ocărî pe cei doi poliţişti şi îl puse pe Bătrânul să le noteze numele.

— Dar ce am făcut, domnule locotenent? se împotrivi poliţaiul.

— Asta o vei afla mâine când raportul meu va fi înmânat şefului dumitale, strigă locotenentul Frick. Şterge-o şi să nu te mai văd, că de nu îmi pierd blândeţea mea de pomină?

— Pluton, pe locuri! ordonă el.

Şi întorcându-se către Porta:

— Eşti un dobitoc! Îţi închipui, că poate facem turism! De ce nu te-ai oprit înainte de a te vârî în gaura asta? Acum, luaţi-vă după Kübel! Pe toate camioanele steagul roşu[13]! În felul acesta nu vom fi opriţi de nimeni.

Ne-a dat semnalul de plecare. Coloana de camioane grele s-au pus din nou în mişcare.

Deodată ne-am trezit în piaţa Sfântului Petru. Micuţul privea cu gura căscată.

— Ah! Ia spune, nu-i aşa că-i frumos? Aici îşi are cotlonul papa?

Nu i-a răspuns nimeni.

— Oricum, nu prea îmi place chestia asta, urmă el gânditor. Ce-ar fi dacă ar putea uneori să vadă totul, ca bunul Dumnezeu!

— Păi bine, dar tu nu crezi în bunul Dumnezeu, zâmbi Legionarul.

— Nu vreau să vorbesc de asta cât mai suntem pe aici.

Am făcut stânga împrejur, coborând pe bulevardul Borgo Vittorio până la via di Porta Angelica.

S-a deschis o poartă mare. Se pare că eram aşteptaţi. Trecând printr-o nouă poartă am pornit pe o străduţă îngustă. Doi elveţieni din gardă ne arătau drumul. Eram nervoşi. Toate astea erau noutăţi pentru noi. Până şi Porta era tăcut. Nu se auzea nici o înjurătură. De obicei nu puteam spune trei cuvinte fără a trage o înjurătură. Aşa e la război.

Am dat jos prelatele. Câteva ordine scurte şi ne-am apucat să descărcăm la iuţeală.

Am luat micul dejun la cazarma gardei elveţiene.

Porta şi Micuţul au făcut ochii mari în clipa când una din gărzi intră cu o halebardă în mână.

— Asta-i arma anti-tanc a papei? chicoti Micuţul.

Un ofiţer le făcu semn să tacă, dar erau cuprinşi de voioşie.

— Sunteţi soldaţi adevăraţi? întrebă Porta.

---

13 Transport de explozibile

Micuţul nu mai putea de bucurie când i-au dat voie să pună mâna pe o halebardă şi să încerce o cască împodobită cu pene roşii. Avea un aer caraghios cu coiful pe cap. Nu prea mergea cu uniforma sa modernă. Oferi pistolul său automat şi casca de oţel în schimbul coifului, dar nu era de vânzare.

Porta arătă cu degetul o halebardă:

— Cei din infanteria marină ar rămâne trăzniţi dacă le-aş crăpa capul cu aşa ceva.

Întorşi în curte, Porta şi Micuţul au încercat încă o dată să achiziţioneze un coif şi o halebardă, dar gărzile clătinau din cap.

Porta ridică preţul. Scoase un pumn de ţigări cu opiu, dar gărzile erau incoruptibile.

Micuţul mai puse şi trei dinţi de aur şi o cutie cu tabac de prizat pe nas. Nici un om normal nu putea să reziste la o asemenea ispită!

Soldaţii papei refuzară târgul.

Porta şi Micuţul nu-şi credeau ochilor. Şi unul şi celălalt şi-ar fi vândut şi sufletul la asemenea preţ...

Micuţul le arătă bocancii săi. Bocanci de aviator american. Din pielea cea mai moale. Era cel de al cincilea proprietar. Primii patru muriseră. Porta urma să-i moştenească la rândul său. Întocmiseră un act în regulă.

Gărzile elveţiene nici nu se sinchiseau de bocanci.

Un ofiţer din nobila gardă venise să-i cheme pe părintele Emmanuel şi pe locotenentul Frick. După un sfert de oră fu rândul Bătrânului. De atunci trecuse aproape o oră.

— Mă întreb ce fac ăştia trei, mormăi Porta. Dacă în zece minute nu sunt aici, ne ducem să-i căutăm. Muniţiile le avem în camionul 5. Pe elveţieni îi strivim repede.

— Ai căzut cumva în cap? se împotrivi Marlow. Dacă există cumva Dumnezeu, nu ne-o va ierta niciodată.

— Eu voi lua conducerea, hotărî Porta. În felul acesta tu vei rămâne nepătat.

Marlow scutură capul.

— Dacă există Dumnezeu, atunci ştie şi că nici un plutonier normal nu primeşte ordine de la un păduchios de caporal!

— Fă-te că eşti nebun — propuse Micuţul cu îndrăzneală.

— Asta nu ţine la bunul Dumnezeu. Când mă va privi în ochi, îmi va spune: „Locul tău nu-i aici, Marlow". Şi mă va zvârli în jos, la diavol, în mijlocul flăcărilor. Nu, trebuie să acţionăm cu diplomaţie. Să trimitem pe Micuţul să le vorbească!

— Pentru nimic în lume, protestă Micuţul, dându-se înapoi. Sunt gata să cuceresc orice tranşee americană, de unul singur, dacă mi-o cereţi. Dar în baraca asta nu pun piciorul! Sunt periculoşi!

Au trecut două ore. Eram cu toţii la capătul răbdării. Aproape toţi ne luasem înapoi pistoalele şi le ascunsesem în cizme.

Porta se juca cu o grenadă.

— S-o întindem! sfătui Heide.

— Tacă-ţi gura, sămânţă de nazist, mârâi Porta. Nu-l vom lăsa pe Bătrân aici!

— Ca să nu mai vorbim de preot, adăugă Barcelona, care avea un mare respect pentru tot ce era catolic. Lucrul acesta îi rămăsese de pe vremea războiului civil, dar niciodată nu ne-a dat vreo explicaţie şi refuza întotdeauna să răspundă la întrebările noastre.

Bătrânul se întoarse în sfârşit. Era ciudat de liniştit.

— L-am văzut pe Papă.
— L-ai văzut? şopti Micuţul uluit.
Bătrânul încuviinţă, îndopându-şi pipa.
— L-ai atins? întrebă Barcelona, privindu-l acum cu respect.
— Nu l-am atins, dar l-aş fi putut atinge, atât de aproape eram.
— Ce uniformă purta? întrebă Porta. Semăna cu un cavaler?
— Era magnific, murmură Bătrânul, încă sub impresia marii aventuri.
— Ce-a zis? întrebă Heide curios.
— Să vă transmit salutările sale. M-a binecuvântat.
— Asta-i bună, izbucni Heide, te-a binecuvântat!
— Ai văzut vreun cardinal adevărat, în mantie roşie? întrebă Rudolf Kleber.
Întrebările plouau peste Bătrân.
— A auzit vorbindu-se de mine? întrebă Micuţul.
— De tine în mod deosebit nu, dar ştie de plutonul 2. Mi-a dat un inel.
— Inelul e pentru plutonul 2?
— Da, am primit inelul aşa cum un general primeşte medalia militară. Îl port pentru batalionul 2.
— Pot să.-l încerc? întrebă Heide cu o privire care ar fi trebuit să-i dea de gândit Bătrânului. Dar încă nu revenise la cruda realitate. Fără să bănuiască ceva îi întinse inelul lui Heide.
Heide ne făcu să admirăm inelul pe deget. Cum Micuţul voia să-l atingă, se alese cu o baionetă peste mână.
— Dă-mi inelul înapoi, spuse Bătrânul.
— Inelul tău? De ce l-ai purta tocmai tu?
Bătrânul deschise şi închise gura, uluit de-a binelea.
— Păi e inelul meu. Mi l-a dat papa.
— L-a dat plutonului 2. Inelul acesta este al plutonului 2. Tu nu eşti plutonul 2. Eu, Sven, Porta, pistoalele noastre 8,8, camionul 5, toate astea sunt plutonul 2.
Heide suflă apoi pe inel, frecându-l cu mâna, îl făcu să strălucească.
— De când am văzut darul prea sfinţiei Sale Pius al XII-lea, nu mai sunt tocmai atât de sigur că nu cred în Dumnezeu.
— Dă-mi inelul, ţipă Bătrânul scos din fire.
— Jos labele, mârâi Heide. Eu îl voi purta în numele plutonului 2. Dacă într-o bună zi voi crăpa, îl vei putea purta tu.
— Ba nicidecum! strigă Porta hrăpăreţ. Când vei da ortul popii, inelul va fi al meu. Bătrânul l-a văzut pe papă, i-ajunge.
Barcelona îşi scoase cuţitul din cizmă şi începu să-şi cureţe unghiile cu el. Nu fiindcă l-ar fi stânjenit cumva murdăria, ci pentru a sublinia importanţa celor ce avea să spună.
— Bagă de seamă Julius, să nu mori de tânăr!
Heide îi aruncă o privire întunecată dar îşi înfundă în buzunar mâna cu inelul.
Bătrânul se înăbuşea de furie. Mai încercă o dată să-l someze pe Heide să-i înapoieze inelul. Dar acesta îi râse în nas. Se duse să se fălească în faţa gardei elveţiene. Acolo a fost atacat întâia oară. O halebardă zbură la câţiva centimetri de capul său. Nimeni nu văzuse cine o aruncase, dar îl bănuiau pe Micuţul.
Heide se năpusti la camionul 5, îşi puse două pistoale încărcate în buzunar. Inelul binecuvântat ne învrăjbise. Era primejdios să-l porţi, dar fiecare şi-l dorea.
Cel de-al doilea atentat avu loc cu douăzeci de minute mai târziu.

Heide era întins în mijlocul curţii, admirând inelul împreună cu doi paraşutişti. Întoarse instinctiv capul. În clipa următoare pe locul pe care se aflase Heide şi cei doi paraşutişti trecea un camion de douăzeci de tone.

— Ciudat cum poate porni un camion aşa, de unul singur! făcu Porta gânditor.

Heide îşi şterse fruntea şi, cu mâinile în buzunare, chipiul dat pe ceafă, se apropie de noi:

— Bandă de ucigaşi! Doar n-o să puneţi mâna pe inelul meu. Nu mă puteţi omorî aşa cu una cu două.

— Cine ştie? răspunse Barcelona.

— Vom trăi şi vom vedea, zise sec micul legionar.

Când am părăsit Vaticanul, se înnoptase aproape şi era să plecăm fără Micuţul. Cobora în goană pe via del Pellegrino, cu un pachet mare sub braţ. Locotenentul Frick i-l smulse. Apăru o minunată cască eleveţiană.

— Am primit-o, se apără Micuţul. Omul mi-a zis că mi-o dă pentru tot ce am făcut în ultimele zile.

Locotenentul Frick încruntă sprâncenele.

— Minţi de îngheaţă apele, Creutzfeld. Ai furat-o!

— Eu! sări Micuţul, n-aş face una ca asta. Nu se fură din lăcaşurile sfinte, domnule locotenent!

— Asta aşa e, zâmbi locotenentul. Tocmai de aceea vom duce împreună casca înapoi, de unde ai împrumutat-o.

— Păi am primit-o, zise din nou Micuţul. Vă jur, domnule locotenent, e un dar.

— Hai, Creutzfeld, vino!

Au dispărut în întuneric, protestele Micuţului se auzeau din ce în ce mai puţin desluşit. Mai târziu, în timp ce ne îndreptam spre Roma, ne mărturisi dispreţul său faţă de ofiţeri.

— Să te silească să dai înapoi un lucru care ţi-a fost dăruit! exclamă, tremurind de furie. Dar tot voi avea o cască cu pene, chiar de-ar fi să sugrum un om pentru asta!

Întorcându-ne prin via Appia am pierdut trei maşini şi şapte oameni. Marlow a fost grav rănit. L-am pus într-o ambulanţă care trecea. Pielea sa începuse să capete culoarea pergamentului. Buzele îi erau vinete. Când Barcelona i-a luat naganul, a mai avut puterea să se împotrivească.

— E al meu, lasă-mi-i!

— Îl vei primi înapoi când te vei întoarce, făgădui Bătrânul.

— Dă-mi naganul. Voi avea grijă de el. Nu mă voi lăsa furat.

Dar ştiam la ce ne să aşteptăm. Observasem pielea gălbuie, semnele morţii pe care le cunoşteam bine şi nu voiam să riscăm ca vreun infirmier oarecare să fure naganul, înainte chiar ca Marlow să se fi răcit.

Durul Marlow plângea. Micuţul călcă în străchini. Îi luă mantaua, chiar în clipa când urma să fie luat; o manta impermeabilă foarte bună, din cele cu care sunt dotaţi paraşutiştii. Era bătaie pe asemenea ţoale, iar Marlow avea aceeaşi talie ca Micuţul.

Marlow se căznea să iasă din ambulanţă. Ne-a împroşcat cu o ploaie de blesteme. Un infirmier îl împinse înăuntru şi trânti uşa înjurând.

Am urmărit ambulanţa cu privirile. Auzeam strigătele lui Marlow.

— Vreau să rămân cu voi! Nu vreau să mor! Dă-mi naganul înapoi!

— Nu ajunge nici până la spital, spuse Bătrânul în şoaptă.

Clătinam din cap, în tăcere. Ştiam că Bătrânul spunea adevărul.

Marlow înţelesese şi el. Nu erau douăzeci de minute de când îşi mai bătea joc de Micuţul, împreună cu noi!

Pornind motorul, Porta murmură:

— Mă bucur că a câştigat în ultimele două rânduri la poker.

Legionarul privea gânditor naganul pe care îl şi schimbase cu Barcelona. Deodată îl încărcă şi puse pistolul mare, bunul cel mai de preţ al lui Marlow, în minunatul său toc de piele galbenă. Se ridică în cabina camionului lovind peste toc:

— Stă bine.

Se vedea că preţuieşte pistolul cel greu. Îi dădea siguranţă, aşa cum îi dăduse siguranţă şi lui Marlow. Pe front este foarte important pentru un soldat să-şi simtă pistolul, este ceva cam ca sprijinul unei mâini prieteneşti. Iar naganul îţi dă întotdeauna această impresie de siguranţă. Ne plăcea foarte mult pistolul acesta. În plutonul nostru erau cinci şi aveam mare grijă să nu le pierdem. Le luasem pe toate de la ruşi, cu riscul vieţilor noastre. Odată mort bunurile rămâneau celorlalţi. Cât timp era în viaţă, el şi tot ce era al său aparţinea plutonului 2. Stânjenitor era însă faptul că aproape întotdeauna muribundul îşi dădea seama că i se ia pistolul, acest pistol care era zălogul vieţii sale. Dar nu ne puteam permite să fim sentimentali atunci când era vorba de un nagan.

În dimineaţa următoare am părăsit mănăstirea. Dar înainte de a pleca ne-am dus cu toţii la bazilică.

Părintele Gregorius Diamare era în faţa altarului. Cu braţele ridicate, intona:

Gloria în excelsis Deo

În zece minute a celebrat o foarte impresionantă slujbă încât până şi noi, vechi păgâni, eram mişcaţi.

La sfârşitul slujbei, călugării, maicile şi orfanii au cântat un psalm care a răsunat între venerabilele ziduri.

Am plecat în tăcere, în formaţie de marş.

Barcelona şi cu mine ne priveam. Aveam o taină despre care nu trebuia să se ştie nimic. Şi-ar fi bătut joc de noi ceilalţi. Fusesem de gardă împreună. Cu puţin înainte de zori, la capătul coloanei de camioane. Pe cer alergau norii. Din când în când strălucea luna. Ne adăpostisem pistoalele sub mantale pentru a le apăra de umezeala nopţii friguroase. Priveam în tăcere pe deasupra zidului, având sentimentul acela de siguranţă pe care ţi-l dă prezenţa unui camarad adevărat.

Nu-mi amintesc care dintre noi a văzut-o primul. S-a ivit din spatele copacilor. Era o umbră, o siluetă înfăşurată într-o mantie lungă. O arătare gârbovită, grăbită.

— Un călugăr? întrebă Barcelona.

Deodată umbra s-a oprit în loc descoperit, acolo unde mai târziu a fost îngropată divizia poloneză.

Umbra ameninţa mănăstirea. Purta ceva pe umăr, pe sub mantie.

Dintre norii în goană luna s-a arătat o clipă. Atunci am desluşit limpede silueta şi inimile noastre au încetat să bată. Vântul desfăcuse mantaua şi am văzut Moartea cu coasa ei pe umăr!

Ne-a îngheţat sângele în vine. Un râs se înălţă apoi către noi, un râs prelung de biruinţă.

Arătarea se mistui în negură.

Mi se muiaseră picioarele în timp ce ne întorceam în sala de gardă. Dormeau toţi, Bătrânul, Porta şi ceilalţi. Nouă însă ne clănţăneau dinţii în gură. Îmi pierdusem pistolul.

— Trebuie să te duci să-l cauţi, spuse Barcelona.

Nici vorbă de una ca asta! Am preferat să fur pistolul unui paraşutist adormit.

Când s-au ivit zorile ne-am apucat să căutăm pistolul pe care îl pierdusem: nu l-am mai găsit.

Ceilalţi şi-au dat seama că ceva nu e în regulă, dar nu am îndrăznit să le povestim păţania noastră.

O clipă ne-am gândit să ne ducem la preot, dar până la urmă am crezut că e mai bine să ne ţinem gura. Aşa cum foarte bine a spus Barcelona:

— Uneori e bine ca omul să ştie să nu vorbească despre ce a văzut.

Moartea venise să vadă muntele sfânt pentru a-şi preţui recolta apropiată. Întâmplător, Barcelona şi cu mine o văzusem şi auzisem râsul ei de biruinţă.

Joseph Grapa era evreu. Dădusem peste el într-o seară, când ne-am dus să vizităm o ceată de dezertori. Erau în podul unei case din spatele gării de triaj. Se pătrundea acolo printr-o trapă mascată din tavan. Una din fetele de la Ida fusese nevoită să se retragă din circulaţie.

Descoperindu-i pe Grapa, lui Heide nu-i veni să-şi creadă ochilor.

— Aşa deci, ne jucăm de-a baba-oarba, Schmaus[14], strigă provocator. Cred că voi lua un preţ ca lumea pe tine. Ce-ai zice de un bilet, numai dus, spre via Tasso?

Porta începu să-şi cureţe unghiile cu pumnalul său de luptă, iar Micuţul îşi rotea zgomotos praştia. Observând mişcarea, Heide se mai potoli puţin. Grapa şi cu el se mulţumiră să-şi arunce în obraz, unul celuilalt, diverse acuzaţii.

— Întreaga mea familie şi toţi prietenii mei au fost deportaţi în Polonia, spuse Grapa liniştit.

— Nu te mai smiorcăi, Schmaus, râse Heide. Toţi evreii care vor supravieţui vor avea parte de răzbunare. Voi veţi fi vacile sacre, marii protejaţi. Şi nu m-ar mira să fie interzis a vi se zice jidani. Adolf ăsta vă face un mare serviciu. Apoi vă veţi scoate pârleala pe seama catolicilor. Căci îi urâţi la fel cum îi urăsc Heydrich şi Himmler. Parcă văd că-l veţi acuza pe papă că a gazat evrei!

— Nici un evreu n-ar face una ca asta, se indignă Grapa.

— Nu există evreu cinstit, rânji Heide, ţinând un deget acuzator asupra lui Grapa. În schimb există o groază de documente ce ar putea fi folosite împotriva papei. Vaticanul e precum un purice prins între două unghii. Înţelege-mă bine, nici eu nu am la inimă sutanele. Şi aş da o mână de ajutor să scăpăm de ele. (Îşi frecă mâinile gândindu-se la această perspectivă).

— De ce nu protestează Vaticanul! ridică glasul Grapa. Asta ar putea pune capăt deportărilor. N-ar mai îndrăzni să continue.

— Să îndrăznească?! Cât poţi fi de naiv! Îţi închipui cumva că papa, cu întreaga lui şleahtă, inspiră cuiva frică? Măcar să se împace. Ştii cine ar fi trebuit să protesteze? Preşedintele Statelor Unite! Regele Angliei! Toţi cei care au o mare putere militară. Dar ce-au făcut? Nici măcar un vânt n-au

---

14 Poreclă dată evreilor de către germani, în timpul războiului

tras când au aflat că sunteţi pe cale de a fi măcelăriţi! Lumea întreagă a ştiut ce se întâmplă în 1935, ca să nu mai vorbim de 1938. Lumea întreagă şi-a astupat ochii şi urechile!

— Cum crezi tu că am fi putut împiedica genocidul? întrebă Grapa.

— Nu printr-un singur protest izolat. Dar o blocadă economică în 1938, ar fi schimbat mult lucrurile. Adolf însă nu s-a speriat nici de papă şi nici de un ministru care da din mâini cu o umbrelă şi, în afară de asta, cine pretinde că inamicii noştri de azi deplâng faptul că sunteţi trimişi în camerele de gazare? N-au fost nici măcar de acord să vă răscumpere pentru câteva camioane. Şi nici micuţul de Stalin nu va plânge după voi. Eu habar nu am ce spune papa, totuşi cred că el e singurul care vă ia partea. Dar protestele sale au acum efectul pe care l-ar avea un porumbel alb gungurind în faţa palatului Dogilor. Voi, evreii, sunteţi în rahat şi veţi fi mereu. Se poate întâmplă să ieşiţi pentru o vreme la suprafaţă, după care dintre voi se vor găsi alţii care se vor umfla în pene şi din nou o veţi încasa. Cel mai bine ar fi să aveţi propria voastră ţară.

Porta îşi scuipă întreg dispreţul pe podele.

— Animalul cel mai stupid de pe pământ rămâne tot omul!

CUVÂNT DE ORDINE „RABAT"

Berlinul aflase câte ceva despre faptele petrecute la Monte Cassino. Prin mii de fire mărunte zvonul ajunsese în Prinz Albrecht Strasse 8. Şi într-o frumoasă dimineaţă însorită, pe aeroportul Dell'Urbe, din apropiere de Roma, a aterizat un bombardier Heinkel.

Din avion a coborât, cu o geantă neagră sub braţ, şeful serviciului personal al armatei, general de infanterie Wilhelm Burgdorf. Îndepărtă câteva scame imaginare de praf de pe manşetele sale stacojii şi zâmbi, curtenitor ca întotdeauna. Generalul era un bărbat care considera lumea întreagă drept o singură şi uriaşă glumă. Cu acelaşi zâmbet ridica un colonel la gradul de general sau întindea unui mareşal fiola cu otravă.

Zâmbi cu bunăvoinţă comandantului aeroportului, interesându-se de sănătatea sa... ceea ce îl făcu pe acesta să se înverzească la faţă. Generalul Burgdorf zâmbi larg.

— Daţi-mi o maşină, domnule comandant, cu un şofer care să ştie să conducă. Nu-mi pasă dacă e puşcăriaş de drept comun sau mareşal. Trebuie să ajung cât se poate de repede la comandantul armatei din sud.

Comandantul nu se simţea în apele sale, se vedea limpede. Vizitele neprevăzute ale lui Burgdorf erau urmate de obicei de o ploaie de sinucideri.

— Domnule general — comandantul pocni de două ori din călcâie — avem o companie disciplinară în cazarma din Vila Castro Preterio. Acolo am putea găsi un şofer de prima mână.

Au mers împreună până la biroul personal al comandantului. Nu se vedea nici un ofiţer. Nimeni nu simţea nevoia să-l întâlnească pe general. Unii credeau, şi nu pe nedrept, că ar fi omul cu cea mai mare putere din întreaga armată. Cu un singur cuvânt putea să degradeze un general... Într-un răstimp foarte scurt un locotenent tinerel putea să-şi schimbe epoleţii argintii cu o tresă de aur. Un lucru era sigur: nici un ofiţer nu era înălţat în grad fără ştirea generalului Burgdorf.

Comandantul aeroportului dădea ordine. O vijelie străbătu toate clădirile. În cazarma trupelor blindate au răsunat zece telefoane deodată.

Zece oameni au mâzgălit acelaşi ordin.

— Generalul Burgdorf, se şoptea cu spaimă.

Un locotenent şi un comandant au intrat pe loc în spital pentru tulburări gastrice acute. Toţi au început să respire uşuraţi când s-a aflat că primejdiosul general nu dorea decât o maşină şi un şofer.

Plutonierul major Hoffmann era să se înece cu un file de scrumbie când, lătrând cu mojicie în telefon, cum îi era felul, şi-a dat seama că la celălalt capăt al firului era comandantul cazărmii în persoană. Lătratul i se prefăcu într-un miorlăit sfios. Plin de negre presimţiri, luă notă de ordinul neprevăzut. După ce îl agăţă uşurel în furcă, rămase o clipă mut în faţa telefonului negru. Apoi trecu la acţiune.

— Blegilor, zbieră, încă n-aţi priceput că generalul de infanterie Wilhelm Burgdorf tocmai a aterizat şi vrea o maşină? Treziţi-vă, ce Dumnezeu, ori vă trimit pe front, fuga marş!

În clipa aceea în încăpere au intrat comandantul Mike şi locotenentul Frick.

Hoffman îşi mugi raportul.

— Burgdorf, drace! murmură Mike. Vrea o maşină? Bun, să-i dăm. Şi un şofer? Îi vom da chiar mai mulţi ticălosului ăsta arogant, deoarece va avea de străbătut o regiune primejdioasă în care mititeii de macaronari ar putea avea ideea minunată să-l arunce în aer.

Întorcându-se către locotenentul Frick, urmă râzând batjocoritor.

— Ce zici, Frick? Îi dăm Kübelul meu?

Locotenentul Frick râse cu răutate.

— Straşnică idee, Mike. Îl va avea şofer pe Porta.

Comandantul Mike ridică încântat capul.

— Şi pe Micuţul drept escortă.

Plutonierul major Hoffman era alb la faţă. Greşi de două ori numărul de telefon. Limba nu-l mai asculta.

Mike şi locotenentul Frick prinseseră rădăcini în faţa biroului său şi îl priveau cu vădită plăcere.

Izbuti în sfârşit să obţină pe şeful de garaj. După zece minute era în pat cu o durere de cap cumplită. Nu însă înainte de a fi încunoştiinţat pe conţopistul şef că el nu era răspunzător de alegerea oamenilor.

Mike şi locotenentul Frick au găsit de cuviinţă că era mai bine să se despartă şi să plece în pribegie până când va trece primejdia.

Cincizeci de oameni s-au pornit să-i caute pe Porta şi pe Micuţul care, conform planului, ar fi trebuit să fie de serviciu la garaj. În mod misterios, fuseseră însă detaşaţi în altă parte.

Porta a fost găsit la depozitul de arme.

Pe Micuţul l-au dibuit în dependinţele cantinei, în tovărăşia celui care ţinea popota şi a două fete de la bucătărie. Se îndreptă agale înspre garaj, cu o ladă de muniţie în spinare. Îl zări pe Porta de departe.

— Vom întovărăşi un general! îi strigă. Vizităm un mareşal!

Nu prea aveau aerul unor soldaţi de paradă. Comandantul aeroportului fu zguduit când îi văzu prezentându-se. Generalul Burgdorf se amuza. Îi plăcea soiul acesta de soldaţi. Le dărui la amândoi un pumn de ţigări de foi iar pe comandant nu-l învrednici nici măcar cu o privire.

Au străbătut Roma cu o sută de kilometri pe oră. Aghiotantul lui Burgdorf, un căpitan, ţinea ochii închişi şi-ar fi vrut să poată coborî din maşină; în schimb generalului îi plăcea viteza nebună. Dintr-o singură ochire şi-a dat seama că Porta ştia să ţină volanul. Tresări totuşi auzind cum Porta îl sfătuieşte pe Micuţul ca, axul din faţă fiind rupt în continuare, să facă bine

să supravegheze de aproape drumul şi să-i vestească gropile.

Au trecut la o palmă de două tramvaie, sub potopul de înjurături şi blesteme ale conducătorului şi pasagerilor.

Un agent de poliţie, împroşcat de jos până sus cu noroi, nevoit să sară în lături pentru a nu fi strivit, se hotărî să intre chiar din noaptea aceea în mişcarea de rezistenţă.

Generalul, zâmbind, asculta cu mult interes discuţia dintre Porta şi Micuţul, care şedeau pe locurile din faţă. Trebuia să recunoască că erau ostaşii cei mai duri pe care îi văzuse vreodată. Nu se putea spune că erau deosebit de impresionaţi de faptul că întovărăşeau un general. Acesta înţelese din vorbele lor că se hotărâseră să fure un purcel. Ba mai mult încă, un purcel de la cartierul general.

Lui Burgdorf puţin îi păsa. Nu venise în Italia pentru asemenea fleacuri. Porta îi explica amănunţit Micuţului cum îi plăceau lui caltaboşii. Din când în când dădea drumul volanului şi gesticula cu amândouă mâinile, pentru a fi mai lămurit.

— Trebuie să umpli bine maţele, zbieră el prin zgomotul motorului. Trebuiesc struguri stafidiţi fără sâmburi. Iar când frământi sângele, trebuie să faci mişcări regulate. Nu trebuie să pui prea multă făină şi nici aiureli din acelea pe care le bagă de obicei ţăranii nepricepuţi. Apoi îl înmoi în melasă şi îl presari cu zahăr ars şi cu scorţişoară. Sunt unii barbari care îl halesc cu compot de mere. Nu te sfătuiesc să încerci una ca asta.

— Cum îţi place mai mult caltaboşul, fierbinte ori călduţ? întrebă Micuţul lingându-şi buzele. Mie îmi place mai mult să fie călduţ, în felul ăsta îl pot mânca mai repede.

— Nu, nu! strigă Porta, trebuie să fie fierbinte bine. N-ai decât să sufli pe el şi să-l stropeşti cu bere rece.

Scrâşnind din frâne, Kübelul se opri în faţa cartierului general, la Frascati.

Un locotenent de aviaţie coborî treptele, practic în cădere liberă, deschise portiera şi îi ajută pe general şi pe aghiotantul său să coboare.

Generalul aruncă o privire către Porta şi Micuţul care, uitând disciplina, rămăseseră aşezaţi.

Ridică resemnat din umeri şi urcă scara. Cei doi erau un vânat prea neînsemnat.

Locotenentul nu pricepea de ce râde generalul.

Când a sosit Burgdorf, la comandamentul armatei din sud tocmai avea loc o conferinţă de stat-major. Trei ofiţeri şi doi subofiţeri s-au repezit să-l ajute pe general să-şi scoată mantaua de piele murdară. Burgdorf îi opri cu un gest.

— Domnule general, doriţi să fac un raport despre lipsa de ţinuta a celor doi caporali din Kübel? întrebă locotenentul cu slugărnicie.

Generalul Burgdorf zâmbi batjocoritor.

— Locotenente, dacă voi dori să fac vreo observaţie, vei afla la timp. Buzunarul din dreapta de pe pieptul dumitale este descheiat, Domnule, şi de când au dreptul să poarte pinteni locotenenţii de infanterie? Oare eu, general de infanterie, port pinteni? Fii bun şi înmânează aghiotantului meu, înainte de plecare, o notă privitoare la ţinuta dumitale neregulamentară.

Locotenentul bolborosi câteva cuvinte nedesluşite. Înainte de război fusese învăţător într-un ungher de ţară, pe undeva prin munţii Boemiei, unde era spaima puştimii.

Burgdorf îl ţintuia cu privirea semeaţă.

— Ai un pistol? îl întrebă.

— Da, domnule general, lătră locotenentul pocnind pintenii neregulamentari.

— Perfect, surâse Burgdorf. Vei şti desigur să te foloseşti de el. La revedere, locotenente.

Cei de faţă au devenit şi mai palizi. Burgdorf atinse cu bastonul său de general umărul unui căpitan de infanterie.

— Eşti bun să-l anunţi pe comandantul şef că doresc să mă întreţin cu dânsul între patru ochi?

— Domnule general, spre regretul meu trebuie să vă aduc cu respect la cunoştinţă că nu se poate, mareşalul este în conferinţă secretă de stat-major. Tocmai se elaborează planurile viitorului atac şi cele pentru apărarea liniei Gustav, adăugă căpitanul după o clipă de gândire.

Generalul Burgdorf râse din inimă constatând că ofiţerul părea să nu ştie că se află în faţa celui mai puternic bărbat din Wermacht.

Se întoarse către un sergent major.

— Du-te şi adu-mi pe cei doi oameni ai mei din Kübel!

— Am înţeles, domnule general!

— Ah! să nu uit, urmă Burgdorf — să-şi ia cu ei pistoalele automate.

După trei minute, Porta îşi făcu o intrare zgomotoasă, urmat de aproape de Micuţul.

Burgdorf zâmbi uşor.

— Voi, cei doi tâlhari, veţi fi până la noi ordine garda mea personală. Dacă îmi arunc mânuşile, înseamnă că trebuie să trageţi în orice mişcă!

— Am mai făcut treaba asta o dată, domnule general.

Micuţul crezu de cuviinţă să dea şi amănunte.

— Am însoţit o dată un general de corp de armată. Ne-a spus acelaşi lucru. Doar că îşi arunca bascul, nu mănuşile.

Burgdorf se făcu că nu aude şuvoiul de cuvinte al Micuţului. Se întoarse către cavalerist.

— Căpitane, sunt grăbit. Bănuiesc că ai aflat că suntem în război. Armata din Italia nu este decât o rotiţă din maşinăria noastră. Du-te şi anunţă comandantului dumitale sosirea mea.

Căpitanul se făcu nevăzut fără să se mai lase rugat.

Burgdorf se plimba încoace şi încolo, cu mâinile la spate. Zâmbetul îi dispăruse. Haina sa lungă de piele flutura în jurul său.

Porta şi Micuţul se ţineau ca două coloane de piatră de fiecare parte a uşii mari cu două batanturi; cu pistoalele sub braţ, cartuşierele larg deschise.

Burgdorf se opri uitându-se de aproape la îngerii ridicol de bucălaţi de deasupra uşii. Dacă cumva există îngeri, se gândi, desigur că nu seamănă cu aceştia. Pe peretele din stânga se afla un portret în mărime naturală a regelui Victor-Emmanuel.

Generalul Burgdorf se înfipse în faţa portretului pentru a-l examina pe micuţul rege care purta pe cap chipiul său uriaş şi grotesc.

— Cătană necioplită, mârâi el. Îţi va sosi şi ţie rândul. În noua noastră lume nu mai e loc pentru regi.

Uşa se deschise brusc. Mareşalul Kesselring, lat, înalt, în uniforma gri-bleu de aviator, umplea chenarul uşii.

— Dragul meu Burgdorf, ce surpriză! Bineînţeles că pentru dumneata sunt întotdeauna liber!

Generalul Burgdorf zâmbea privind cu atenţie capătul aprins al ţigării sale.

— Domnule mareşal, îţi mulţumesc pentru primirea pe care mi-o faci.

Lucrul acesta îmi va uşura misiunea. Vreau să discutăm între patru ochi.

La un semn al mareşalului, ofiţerii s-au grăbit să iasă. Porta şi Micuţul rămaseră.

— Domnule mareşal, la Berlin circulă cele mai extravagante zvonuri cu privire la trupele noastre din Italia. Ai început negocieri cu americanii? De pildă, pentru retragerea trupelor germane din Roma? Vreau să spun, ai cedat ideii fixe de a face din Roma un oraş deschis? Ştim că un general american se află la Roma.

— Cu neputinţă, domnule Burgdorf, aş fi aflat şi eu.

— Ba nu este cu neputinţă, domnule mareşal. Dar nu despre asta e vorba. Este vorba de a şti dacă eşti la curent şi dacă eventual te-ai întâlnit cu acest general inamic.

— Îţi dau cuvântul meu de onoare, Burgdorf, că nu este cazul.

— Te cred, dar poate niscaiva tratative secrete?

Mareşalul Kesselring negă clătinând din cap, dar chipul său ars de soare îşi pierduse prospeţimea.

— Este adevărat că relicvele sacre de la Monte Cassino au fost ridicate. Cred că ştii ce face generalul Conrad? Postul de radio aliat a anunţat lumii întregi, acum câteva zile, că divizia de blindate Hermann Göring tocmai prăda mănăstirea. Oricum, se pare că este vorba de un jaf despre care comandantul suprem nu ştie nimic! Oare ofiţerii noştri de la informaţii dorm? Propun a convoca un consiliu de război peste o jumătate de oră. La Berlin ştim că locotenent-colonelul Schlegel, din Panzerdivision Hermann Göring, a ţinut o conferinţă cu Conrad; acesta i-a dat mână liberă să saboteze ordinele Führerului, care dorea ca toate vechiturile din mănăstire să fie distruse de bombardamentele americane. Generalul Freyberg, din Noua Zeelandă, cerea bombardiere americane tocmai pentru a distruge mănăstirea. Însă colegii noştri din tabăra adversă nu sunt prea încântaţi. Din întâmplare, prietenul nostru din Noua Zeelandă este încăpăţânat ca un catâr şi va reuşi cu siguranţă să-i convingă. Iar blestematul dumitale general de divizie, precum şi un idiot de locotenent-colonel, ne-au stricat toate socotelile. Nu înţelegi ce vrem să obţinem? Închipuieşte-ţi manşetele tuturor ziarelor din lume! Gangsterii anglo-americani distrug preţioasele relicve ale occidentului catolic! Avem pregătite până şi trupele de comando care să-l lichideze pe smintitul acela bătrân de Diamare. Până la urmă tot vor bombarda mănăstirea. Dar este deosebit de important ca toate comorile să piară cu acelaşi prilej. Călugării şi clădirile pot fi înlocuite, nu însă şi obiectele! Freyberg este încredinţat că agenţii noştri spun adevărul, atunci când povestesc că suntem pe cale să transformăm mănăstirea într-o fortificaţie de necucerit. Şi cu puţin înainte ca ceilalţi s-o pustiască, vom cere bunilor călugări să depună mărturie că nici un soldat german nu a pus vreodată piciorul în mănăstire. Nemaipomenită propagandă! Singurul folos de pe urma transportului lui Schlegen este faptul că avioanele de recunoaştere aliate au văzut şi au fotografiat coloana de camioane. Asta chiar că este apă la moara lui Freyberg. În clipa de faţă trebuie să ne încredinţăm că fiecare relicvă este la adăpost. Führerul este turbat de furie. Obergruppenführerul Müller a şi sosit la Roma. Te afli cu un picior în faţa consiliului de război, domnule mareşal. Va trebui să pretinzi că ai ştiut de blestematele de transporturi. De nu, lumea întreagă ne va acuza de jaf, lux pe care nu ni-l putem îngădui acum.

Mareşalul era alb la faţă.

— Nu înţeleg, Burgdorf.

Acesta surise primejdios.

— Credeam că am vorbit totuşi destul de limpede. Vrei să apari în faţa Consiliului de război pentru înaltă trădare, sau vrei să scoţi castanele din foc cu mâna dumitale? Gruppenführerul Müller este în via Tasso. I-ar face nespusă plăcere să-i pice în plasă un mareşal.

— Mă jigneşti, generale, mă insulţi în mod grav, strigă mareşalul scos din fire.

— Concepţia dumitale despre epoca actuală mă tem că e oarecum confuză. Germania de astăzi nu e cea de pe vremea împăratului. Suntem un stat naţional-socialist. Pentru Reich, toate mijloacele sunt bune pentru a-şi atinge ţelul. Führerul doreşte să soluţioneze problema evreiască. Personal, nu aprob toate ideile politice ale Führerului. Dar sunt ostaş şi am jurat credinţă, la fel ca dumneata. (Trânti pumnul închis pe masa veneţiană.) Dacă mi se dă un ordin, îl execut întocmai. Îmi plac copiii, mai ales cei mici, dar dacă peste un ceas mi se ordonă să ucid pe toţi ştrengarii sub doi ani din Europa, ei vor fi ucişi, oricare ar fi sentimentele mele personale. Iar dacă vreunul dintre ofiţerii mei nu se supune cu stricteţe ordinelor mele, l-aş trimite în faţa Consiliului de război. Convingerile dumitale religioase ne sunt cunoscute!

— Deci dumneata nu crezi în Dumnezeu, Burgdorf?

— Nu te ocupa de ceea ce cred eu. Sunt ostaş de la vârsta de şaisprezece ani. Iar meseria ostaşului este războiul şi la război ucizi. S-ar spune că încă n-ai înţeles lucrul acesta. Te previn. Avem în prezent treizeci şi şase de generali la Torgau. Mâine dimineaţă vom executa câţiva dintre ei. Precum vezi, sunt însoţit de doi caporali. Au fost afectaţi în slujba mea întâmplător, cu o oră şi jumătate în urmă. Aparţin unui Panzerregiment special al armatei dumitale. Sunt ostaşi care l-ar crucifica şi pe Hristos a doua oară, dacă li s-ar ordoina s-o facă. Burgdorf se apropie şi îşi vântură ameninţător chipiul prin faţa chipului livid al mareşalului. Şi nu ar şovăi de asemenea să ducă un mareşal, comandantul suprem al armatei, în spatele lăzilor de gunoi şi să-i tragă un glonte în cap.

— Burgdorf, te previn la rândul meu că voi raporta comportarea dumitale de neînchipuit Reichsmarschallului!

Burgdorf râse batjocoritor.

— Îţi închipui poate că am venit aici de capul meu? Am un ordin direct de la Führer şi nu sunt singur. În ceea ce-l priveşte pe Reichsmarschall, să nu nădăjduieşti nimic de la el. A căzut de mult în dizgraţie. Între noi fie zis, Führerul nu-l poate înghiţi. De fapt, aviaţia nu prea e la loc de cinste în momentul de faţă. Führerul socoteşte că armata aerului este o adunătură de rataţi.

— Paraşutiştii mei se bat ca diavolii aici în Italia. Dacă o vor duce aşa mereu, nu va supravieţui nici unul.

— Führerul nu va vărsa o lacrimă din pricina asta, i-o întoarse Burgdorf sec. Aş putea să te iau cu mine la Berlin şi să te închid. Iar acolo în zorii unei zile, te vei strecura tiptil în viaţa de dincolo, pentru a nu fi ştiut să împiedici afacerea aceasta a mănăstirii Monte Cassino. Mâine la ora unsprezece am o adunare foarte importantă cu doi generali de divizie şi câţiva comandanţi de regiment, în legătură cu operaţia „Rabat". Iar dacă la Vatican ajunge cel mai mic zvon, te voi face răspunzător pe dumneata, domnule mareşal. La serviciul de siguranţă Oberführerul Müller stă ca pe ace. La Vatican avem agenţii noştri care ne ţin la curent cu toate. Vrem să-l provocăm pe Pius al XII-lea să protesteze împotriva persecuţiei evreilor şi vom reuşi!

— Arestarea papei? Dar e o nebunie! Cred că glumeşti generale!.
— Sunt cât se poate de serios. Crezi că îmi arde de glume?
— Cu neputinţă, gâfâi mareşalul cu glas răguşit, jucându-se nervos cu crucea sa de cavaler.
— Ba este foarte cu putinţă, reteză Burgdorf cu dispreţ. N-ar fi pentru prima oară în istorie ca un papă să fie prizonier.
— Şi ce se va obţine?
— Acelaşi lucru ca atunci când se dă foc evreilor şi sinagogilor. Sarcina dumitale constă în executarea ordinelor pe care le primeşti de la Berlin.
Burgdorf îşi sprijini mâinile pe masa veneţiană.
— Îl vei ucide pe papă cu un glonţ în ceafă, dacă ţi se ordonă?
— Este diabolic, şopti mareşalul.
— Îi voi transmite Führerului cuvintele dumitale, când îi voi prezenta raportul. Nu ştii că Führerul este deasupra oricărei critici? Avem mai mulţi care te-ar putea înlocui. Pe scurt, îţi vei respecta, da ori ba, jurământul. Doar eşti credincios, ai depus jurământul pe Biblie.
— Generale, nu-mi voi renega jurământul făcut.
— Nici nu ne-am aşteptat la altceva de la dumneata domnule mareşal. Berlinul va şti cum să justifice lichidarea papalităţii. Catolicismul este inamicul nostru cel mai primejdios.
Burgdorf îşi plezni cizmele strălucitoare cu cravaşa sa lungă. Dungile roşii ale pantalonilor săi luceau ca de sânge.
— Războiul pe care îl purtăm nu este un război naţional. Dacă îl pierdem, s-a sfârşit cu rolul nostru de mare putere, ba poate ar lua sfârşit însăşi existenţa noastră. Din pricina aceasta îl ducem cu o asprime şi o brutalitate nemaivăzute. Pentru a ne atinge ţelul, nu dăm înapoi de la nimic, aşa cum am mai spus. Când Berlinul îţi va transmite cuvântul de cod „Rabat", datoria dumitale de comandant suprem al armatei din sud este să asiguri executarea sa. (Burgdorf privea gânditor pe fereastră.) Planul „Rabat" este cu desăvârşire secret, nu există nici un document care să dovedească existenţa lui. (Zâmbi şi îşi plesni puternic cizmele cu cravaşa.) O operaţie trebuie să fie suficient de nemăsurată pentru a părea cu totul de necrezut. Chiar dacă unele minţi lucide sunt convinse că ea a avut loc, nu are nici o importanţă, o dată ce marea masă este prea uluită pentru a putea să şi-o imagineze măcar. Iar când adevărul istoric va începe să iasă la iveală, oamenii vor striga sus şi tare că-i o minciună!
Mareşalul îl privea pe Burgdorf ca şi când s-ar fi gândit că generalul era fie nebun, fie solul diavolului.
— Dacă vom pierde războiul, spuse cu glas spart, adevărul istoric ne va judeca după meritele noastre, cu toată asprimea.
Burgdorf clătină capul.
— Berlinul va şti să acţioneze într-atât de eficace încât lucrul acesta va depăşi orice imaginaţie. Omenirea va fi la început sub efectul şocului. Apoi va veni îndoiala şi, după nici zece ani, burghezia va refuza pur şi simplu să recunoască faptele. Papa se teme de Hitler, şi pe bună dreptate. Îl vom duce la Berlin. Motivul oficial: asigurarea protecţiei sale.
— După ocuparea Vaticanului de către trupele germane? întrebă mareşalul neîncrezător. Nimeni nu ne va da crezare.
— Crezi că noi, cei de la Berlin, suntem chiar atât de neîndemânatici? Burgdorf râdea cu dispreţ: Trupele germane vor ataca Vaticanul în urma atacării acestuia de o bandă de partizani. De ce crezi că am ordonat aducerea unui batalion disciplinar la Roma?
— Dar nu există riscul ca oamenii aceştia să ne denunţe? întrebă

mareşalul neliniştit.

— Nu va supravieţui nici unul dintre ei. De asta va avea grijă regimentul special de blindate.

— Soldaţii germani vor trage asupra unor soldaţi germani?

— Regimentul Panzer nu va trage în soldaţi germani ci asupra unor tâlhari în uniforme italieneşti.

— Lumea nu va permite niciodată exterminarea catolicilor, continuă mareşalul cu încăpăţânare. Va avea loc o reacţie violentă.

— Exterminarea a şi început, răspunse Burgdorf. La Dachau, am executat o mie două sute de preoţi. Şi la Plötzensee sunt şi mai mulţi care îşi aşteaptă sfârşitul apropiat. Ai auzit vreun protest? Eu nu.

— Dar concordatul? Ce însemnătate are?

— Fără nici o valoare, răspunse Burgdorf. La fel ca făgăduielile noastre făcute evreilor! Dacă vrei să eviţi panica în turma care urmează a fi măcelărită, trebuie să linişteşti animalele înainte de tăiere. La 12 iunie 1933, Führerul a spus: „Concordatul nu mă interesează în nici un fel, dar el ne asigură că putem duce în linişte lupta noastră împotriva evreilor şi ne va fi de folos mai târziu, pentru alte proiecte".

— Nu înţeleg cum a putut semna Vaticanul un contract care se poate întoarce mai târziu împotriva sa.

— Ei şi! Vaticanul era nevoit să rişte asta, răspunse Burgdorf enervat. Pentru a putea împiedica unele lucruri cu mult mai cumplite decât moartea a câtorva milioane de evrei. În Germania sunt treizeci de milioane de catolici şi gândeşte-te câţi sunt în alte ţări.

— O nimica toată pentru Reichsführer. Avem zece milioane de liber-cugetători fanatici, care le-ar tăia cu plăcere beregata catolicilor, dacă Reichsführerul SS le-ar porunci mâine.

— Eu tot nu înţeleg, de ce la Berlin se ţine atât de mult ca papa să protesteze împotriva persecuţiei evreilor?

Burgdorf zâmbi îngăduitor.

— Totuşi e limpede şi mă tem că cei de la Vatican bănuiesc ceva. Dacă papa ar protesta astăzi, ar încălca legile siguranţei statului. Faptul acesta ne va da, deci, un motiv minunat să ne asigurăm persoana sa, deoarece şi-ar fi exprimat în mod oficial atitudinea ostilă. Odată papa îndepărtat de la Roma, ne-am putea ocupa şi de rest.

— Asta înseamnă un război împotriva a patru sute de milioane de catolici înfocaţi. Este o monstruozitate irealizabilă!

— Nimic nu este irealizabil, cu condiţia să nu faci umanitarism rău înţeles. Suntem încă într-un stadiu experimental, sub presiunea unor elemente nedorite.

— Lumea se va revolta când va afla, strigă mareşalul cu disperare.

Burgdorf înălţă capul.

— Cifrele sunt de pe acum ridicate şi nu mai sperie. Omul de rând nu le poate crede. La Kiev am suprimat în două zile treizeci şi patru de mii de evrei şi ţigani. În Polonia executăm zilnic între patru şi şase mii de persoane. La Oswiecim am lichidat 600 000, la Auschwitz în jur de 800 000. Începând din 1940, am ucis două milioane de evrei. De-am fi avut timp, am fi ucis 6, 10, sau 20 de milioane. Lumea cunoaşte acum cifrele acestea înspăimântătoare. Ziariştii care le-au publicat au fost trataţi drept mincinoşi de către populaţie. Dimpotrivă, dacă am fi executat 800 de copii în loc de 135 000, lumea întreaga ar fi izbucnit în strigăte. Deoarece opt sute este o cifră care spune ceva oricărui cretin.

Burgdorf îşi puse cravaşa sub braţ, îşi încheie mănuşile şi îşi puse

chipiul pe o sprinceană.

— Domnule mareşal, urmă el, dacă conştiinţa dumitale îţi interzice să-ţi respecţi jurământul, scrieţi-ne şi veţi fi eliberat imediat din funcţia de comandant. Nu mai este nevoie să vă amintesc urmările pe care le-ar avea un asemenea gest. Un ostaş nu trebuie să judece ordinele pe care le primeşte, trebuie doar să le execute. Se mai întâmplă uneori ca un soldat să fie nevoit să facă o treabă urât mirositoare. Pentru noi însă nu contează decât ordinele Führerului. Voinţa lui este voinţa noastră. Încrederea sa în victorie este încrederea noastră în victorie.

Burgdorf ridică cravaşa, salută scurt şi plecă.

Părăsit în mijlocul încăperii, mareşalul privea în urma spilcuitului general.

Porta întinse coarda arcului. Săgeata cea lungă îşi luă zborul. Pătrunse în gât şi ieşi prin ceafa voinicului şi deşelatului căpitan american. Acesta se clătină şi se prăbuşi cu faţa înainte. Săgeata se frânse.

Porta se umfla în pene.

— Sunt o căpetenie. Dacă o mai duc mult aşa, îmi vor spune Ochi-de-Şoim.

În decursul următoarelor două zile repetă de opt ori isprava.

Americanii ne-au strigat. Vroiau să afle cine este arcaşul. Un negru dezertase din liniile lor. Îl bănuiau pe el şi ofereau o grămadă de lucruri doar pentru a-l trimite înapoi.

— Printre noi nu sunt negri, zbieră Heide, şi nici afurisiţi de evrei.

Le-am făcut semne cu cârpe albe înnodate la capul baionetelor. Porta ieşi din tranşee.

— Îndepărtaţi-vă ofiţerii, mugi Heide, Ochi-de-Şoim nu trage decât în ofiţeri!

Porta îşi agita jobenul galben. Părul său roşu strălucea în soare.

— Salut ţie, Faţă-Palidă, strigă.

Americanii îşi aruncară căştile în sus în semn de veselie. Un sergent de statură uriaşă se ivi deasupra tranşeei americane.

— Aici Ursul Cenuşiu din Alaska. Câţi ani ai făcut, Ochi-de Şoim?

— Opt ani.

— Ţângăule! Eu am douăzeci şi patru de ani de serviciu militar! L-am ucis pe lepădătura de babacu-tău la Verdun!

— Asta-i o minciună sfruntată, strigă Porta. Bătrânul îşi face al treilea an de pârnaie la Moabit, celula 840, secţia disciplinară; e un dur, unul dintre cei adevăraţi.

Sergentul îşi puse un chipiu peste cască.

— Măi Kraut[15] *tâmpit, te-ai împopoţonat cu un nume de piele-roşie. Eu reprezint aici tribul meu. Dacă nimereşti în chipiul ăsta te vom saluta preaplecaţi. În regimentul nostru suntem trei indieni. Dacă nu nimereşti chipiul, la noapte te vom căuta şi îţi vom tăia fuduliile.*

Porta scoase o săgeată din tolba pe care o purta pe după umăr. Întinse coarda şi ţinti cu grijă.

— Las-o baltă, sfătui Bătrânul. Dacă îl omori, ceilalţi îl vor răzbuna.

— Sfânta Fecioară să-ţi călăuzească mâna, murmura părintele

---

15 Poreclă dată soldaţilor germani, mari amatori de varză

Emmanuel făcându-şi semnul crucii.

Sute de binocluri erau aţintite asupra chipiului care împodobea casca sergentului indian.

Într-o tăcere de moarte, săgeata şuieră, străpunse chipiul şi îl smulse.

Din cele două tranşee s-au înălţat strigăte de entuziasm.

Căşti şi carabine erau azvârlite în sus. L-au purtat în triumf pe învingător de-a lungul tranşeei.

Sergentul ridică mâinile deasupra capului pentru a-l saluta pe învingătorul Porta. În clipa aceea a apărut chiorul.

— Adunătură de neisprăviţi, aţi înnebunit! Aţi merita să fiţi duşi în faţa consiliului de război.

Războiul nu încetase...

RĂFUIALA LUI MIKE

Ploaia amestecată cu zăpadă ni se scurgea pe obraz picurând de pe marginea căştii, pătrunzând în barbă, sâpându-ne pe buze şanţuri dureroase.

— Şi asta se numeşte însorita Italie? ocărî Porta.

Mărşăluiam în rând câte doi pe povârnişul muntelui. Cocoţată sus, deasupra capetelor noastre, se afla mănăstirea. Dar nu într-acolo ne îndreptam. Ne duceam în direcţie opusă, spre Monte Caira. Geniştii ne semnalaseră japonezi în zona aceea.

— Strângeţi rândurile! ordonă Mike, şi nu mai zbieraţi atâta!

Întunericul ne învăluia ca o plapumă de puf. Către sud-est bubuia artileria. Gloanţe trasoare multicolore se înălţau spre cer. Priveliştea era atât de minunată încât de nu ar fi fost atât de primejdios, ne-am fi oprit desigur s-o admirăm.

Eram în misiune specială. Lucrul acesta nu era nicidecum ceva deosebit, eram obişnuit cu aşa ceva. Săpasem trei mari gropi comune cu puţin înainte de a părăsi locul în care ne aflam la odihnă. Asta nu ne afectase câtuşi de puţin, căci nici unul dintre noi nu avea de gând să se-odihnească vreodată în ele.

Porta prevăzuse un loc cu dimensiuni deosebite, pe care îl hărăzea Vierului. Acesta tocmai fusese dat afară din birou. Plutonierul major fusese pur şi simplu măturat. Reîntoarcerea sa printre noi fusese salutată de către Mike cu un râs gros.

— Eşti prea gras, Stahlschmidt. Ar trebui să mai slăbeşti. Te numesc curierul meu personal[16].

Porta şi Micuţul au început pe dată să-l dăscălească pe Vier, fără prea multe ocolişuri.

— N-ai decât s-o întinzi, îi explica Porta, luând-o în zig-zag printre schijele de obuz şi să nu-ţi arăţi mutra în bătaia puştilor trăgătorilor de elită.

Vierul mai apucă să întrezărească pe curierul care era de presupus că urma să-l înlocuiască. I se vedea creierul în cap. Mai trăia încă, dar îşi dădu duhul înainte de plecarea noastră. Vierul îi luă geanta.

Un obuz explodă în imediata apropiere. Într-o clipă compania s-a împrăştiat! Îl auzisem venind.

Mike aproape că îşi înghiţi trabucul său mare.

---

16 Cea mai aspră muncă din companie *(n.a.)*

— Hombre, blestemă Barcelona. Afurisitele astea de obuze pişcă aşa din senin.

Am pornit din nou. Nu era nimeni rănit. Porta şi Micuţul l-au încadrat pe Vier, silindu-l să-şi ia locul în plutonul al doilea.

— Nu prea îţi vine bine la socoteală, ce zici, Stahlschmidt? Obuze, gloanţe, trasoare, baionete dinţate şi săbii cumplite de samurai, care toate pe tine te ţintesc. Aruncătoare de flăcări care te pârlesc! Ehei! O duceai mai bine în cuşca ta de la Altona. La război e ca la cinematograf: locurile bune sunt cele din spate. În faţă te orbeşte! Dar fii pe pace, ţi-am păstrat un locşor pe cinste, la căldurică, în groapa comună! Doar suntem camarazi!

— Tacă-ţi gura. mârâi Vierul. Râde bine cine râde ia urma.

— Cât timp ţine un curier de companie, întrebă Micuţul pe cei din jur.

— La genişti cam şapte zile, râse Heide drăceşte. La infanterişti între cinci şi zece; dar la noi n-o duce niciodată mai mult de patruzeci şi opt de ore.

Micuţul făcu semnul crucii în dreptul chipului Vierului.

— Eşti catolic? îl întrebă.

— Ce-ţi pasă? mormăi Vierul.

— Cred că ar trebui să te duci la preot şi să-l rogi să-ţi dea ultima miruire peste mutra ta păcătoasă, o dată ce e sigur că vei da în primire! Micuţul necheză de plăcere la propria sa glumă. După un sfert de ceas încă mai râdea.

— De fapt e păcat ca un gradat cu un viitor atât de promiţător să moară în floarea vârstei, filozofă Barcelona.

— Ce vrei, asta-i legea aspră a războiului, hohoti Porta. Îşi scrută victima cu privirea. — Ţi-e frică să dai ortul popii, Stahlschmidt?

Micuţul îl prinse de bărbie.

— Nu încă, vesti el, dar nici mult nu mai are.

Vierul îl plesni furios cu geanta.

— Sunt soldat de mai multă vreme ca tine, hârdău de lături ce eşti!

— Cătană de trei parale, rânji Micuţul. Păcat că Walt Disney nu te-a cunoscut. I-ai fi servit drept model pentru lupul cel mare şi rău!

Micuţul văzuse de patru ori un film al lui Walt Disney şi se tăvălise pe jos de râs, de fiecare dată, era dintre acei fericiţi care se pot distra ia nesfârşit cu acelaşi lucru.

Aveam un aparat vechi de proiecţie. Un soi de monstru uriaş. Cu toate acestea îl căram cu noi.

Ajunsesem într-o pădure în care copacii erau toţi sfârtecaţi de obuze. Trebuie să vezi un asemenea spectacol pentru a putea crede. Trupurile moarte ale copacilor se înălţau acuzatoare către cer.

Străbăteam pădurea ţinându-ne de bancuri. Vierul rămânea ţinta noastră preferată. Atunci când Gregor Martin a descoperit cadavrul unui plutonier de la intendenţă străpuns de un trunchi de copac, mânjit de singe, puţind, a fost culmea voioşiei.

— Îl vezi, jubilă Gregor, iată unul dintre colegii tăi! E ciudat, dar cei mai mulţi dintre ei crapă în felul ăsta.

— Mie unul mi-ar plăcea totuşi mai mult să fiu la intendenţă decât să fiu plutonier major, fost paznic de latrine degradat, strigă Porta din ultimul rând, unde se tocmea pentru vânzarea a zece ciubuce cu opiu.

— Am văzut mulţi d-alde ăştia închizând ochii, spuse şi Barcelona pe un ton ameninţător.

— Vă amintiţi de tipul de la Minsk? zbieră Micuţul cu voioşie. A murit cu o bucată de sârmă ghimpată în jurul gâtului.

Arătând cu degetul în spate, Bătrânul îi trase un ghiont Mistreţului.

— Nu prea miroase a bine, Stahlschmidt. S-ar părea că ţi-au pus gând râu.

— *După soare vine ploaia,* cită Micuţul cu tâlc.

Câteva obuze căzură nu departe în spatele nostru.

— Nu-mi place asta. Se îngroaşă gluma, murmură Bătrânul.

Şuiera. Pocnea. Vâjâia. Ne apropiam de văgăuna morţii, sectorul cel mai de temut al frontului de la Cassiona, o zonă îngustă şi descoperită. Eram înconjuraţi de mormane de cadavre umflate de oameni şi de cai. Doar cinci la sută din coloane izbuteau s-o străbată. Pe jos zăceau răspândite, alterate, suficiente alimente să hrănească cinci divizii.

— Răriţi rândurile, răriţi! se auzea. Atenţie la ţigări.

O nouă salvă izbucni. Am început să alergăm. Gâfâind din greu, ne trânteam pe jos şi ne căţăram.

Unul îşi aruncă raniţa cu grenade. Era Brandt — chiulangiul. Bătrânul ameninţă să-l împuşte dacă nu se duce imediat să şi-o ia.

Un 75 mm se înfipse în pământ. Brandt căzu în genunchi. Sângele ţâşnea ca dintr-o fântână în locul în care îi fusese capul cu două clipe în urmă. Se prăbuşi peste raniţă.

Bătrânul şi cu mine l-am îmbrâncit brutal şi am luat raniţa. Pe Brandt îl şi uitasem.

Obuzele cădeau grindină. Oamenii ţipau. Fiecare nu se gândea decât la sine. Picioarele înaintau mecanic. Nu aveam în minte decât un singur lucru: să ieşim din văgăuna morţii! Să ne adăpostim! Nici nu mai simţeam mitraliera lovindu-se de cască; uitasem curelele care ne rodeau umărul. Încărcăturile grele de muniţii păreau uşoare. Înainte! Înainte! Nu aveam nevoie de îmbărbătări.

Unui plutonier care alerga lângă mine i-au fost zdrobite amândouă picioarele. A mai fugit câţiva metri înainte de a se prăbuşi.

Subofiţerul Schrank din plutonul al 7-lea se opri, privind mirat înaintea lui. Reangajatul de rangul unu, Lazlo şedea aşezat în mijlocul potecii, încercând să-şi bage maţele la loc în burta sfârtecată.

Locotenentul Gehr alerga roată, urlând ca un nebun, apăsându-şi pumnii pe ceea ce fuseseră ochii săi.

Străbătuserăm în sfârşit văgăuna morţii... Am lăsat acolo un sfert din companie.

Vierul nu era singurul care făcuse în nădragi!

Ne-am odihnit. Chipurile noastre se schimbaseră. Ajunsesem exact în spatele liniei de luptă. Doamna cu coasa ne bătuse pe umăr. Nu mai eram cei dinainte. N-am fi putut spune ce se întimplase cu noi. Acum devenisem ucigaşi, ucigaşi primejdioşi.

Te poţi apăra de un obuz, dar este foarte greu să scapi de un soldat din linia frontului, care ucide pentru că îi este frică să nu fie ucis.

Ne-am verificat pentru ultima oară armele. Ce schimbare faţă de defilările noastre în oraşul de garnizoană, atunci când cântam:

Ein Tiroler wollte jagen
Einen Gamsbock silbergrau...

Trăgătorii de elită se instalează prin copaci cu puştile lor cu lunetă. Ochesc întotdeauna între ochi. În clipa următoare eşti mort... se lasă cortina. Un proiectil oarecare sau o schija de grenadă ţi se înfige uneori în cască. Dacă ai noroc, scapi doar scalpat. Dar dacă bucata de fier pătrunde

la baza craniului, camarade, atunci te vor lua brancardierii. Mai ai o şansă, dar e subţire ca un fir de păr. Dacă nu au prea mult de lucru, doctorii te vor scăpa, dar va trebui să zaci luni de zile în spital. Va trebui să fii „reeducat". Da, da căci vei fi uitat totul: să vorbeşti, sa mergi, să pipăi. Nu vei mai simţi nimic. Vei fi uitat totul, crede-mă! S-ar putea să înnebuneşti înainte de a fi învăţat totul din nou.

Die blauen Dragoner sie reiten
Mit Klingendem Spiel durch das Tor...

Prietene, doar ştii ce înseamnă să te doară dinţii. Cuprins de teamă te-ai dus la dentist. Era binevoitor. Te-a anesteziat. Ţi-a dat două pilule să le iei acasă dacă ai dureri. Dar nu ai nici pilule şi nici anestezic atunci când o schijă de obuz îţi smulge toţi dinţii împreună cu o bucată zdravănă de falcă. Mirat, îţi priveşti dinţii însângeraţi colo, în noroiul de la picioarele tale. După ce te vor fi cusut la loc, nici chiar mama ta nu te-ar mai putea cunoaşte, iar dacă iubita nu e slută, nu te mai vrea. Nu sunt prea multe fete cu suflet de soră de caritate, iar tu îi sperii pe toţi.

Wenn die Soldaten durch die Stadt marschieren,
Öffnen die Mädchen Fenster und Türen...

Se întâmplă uneori să-ţi fie atinsă chiar şira spinării. În cazul acesta fie damblageşti, fie o iei razna. Dacă ţi se întâmplâ aşa ceva, nu vei mai fi niciodată cel dinainte. Timp de nenumărate nopţi vei zbiera de durere şi pentru tine războiul nu se va sfârşi niciodată. Nu te vei mai întoarce niciodată acasă. Ai muri dacă ai părăsi spitalul. La început vei spune „mai bine moartea decât să trăiesc în felul acesta". Dar vei vedea, s-ar putea ca într-o zi să preferi să „trăieşti în felul acesta" decât să mori.

Ich bin ein freier Wildbretschütz
Und hab' ein weit' Revier...

Care soldat german nu a cântat balada veselă a braconierului care îşi bate joc de paznicul de vânătoare? Dar dacă într-o zi te trezeşti aşezat într-o groapă plină de noroi, apăsând cu degetele o arteră deschisă a coapsei, nu vei cânta acest cântec. Sub mâini vei ţine însăşi viaţa ta. Îl vei chema cu deznădejde pe brancardier, bunul Samaritean, cu brasarda lui de la Crucea Roşie. Dar nu va veni. Are altceva de făcut. Este foarte ocupat să salveze pe cei care mai pot fi salvaţi. Tu nu mai ai scăpare. Încă nu ţi-ai dat seama. Rana ta nu pare prea gravă, dar nu i se poate face ligatura. Priveşti mirat sângele care se scurge peste mâna ta. După o jumătate de oră, vei muri încetişor, golit.

Auprès de ma blonde
Qu'il fait bon dormir...

Ai încercat vreodată să-ţi torni o picătură de acid pe mână? E un lucru dureros. Te pişcă şi te arde. Dar poţi pune o alifie care să-ţi aline durerea. Închipuieşte-ţi însă, camarade, ce înseamnă să gemi de unul singur într-o groapă de obuz plină cu apă, cu pântecul găurit de o schijă de bombă cu fosfor, care îţi roade încet măruntaiele. Pentru a muri îţi trebuiesc trei-patru ore şi te asigur că nici o clipă nu vei avea chef să cânţi:

We've been working on the railroad
All the live long day.
Just to pass the time away...

Ai fost vreodată pe cale să te sufoci? Este îngrozitor. Închipuieşte-ţi ce înseamnă să ai nasul şi gura smulse, gâtlejul tău umplându-se cu praful ridicat de tancurile care trec pe lângă tine. Încetişor, chipul ţi se face vânăt. Scoţi nişte horcăituri ciudate. Apoi mori, sufocat de praful drumului.

Dacă o salvă de mitralieră te nimereşte în burtă, te prăbuşeşti greoi pe spate. Niciodată înainte. Apoi te ridici şi rămâi aşezat, cu picioarele larg desfăcute, încovoiat din mijloc de o durere arzătoare, cumplita. Eşti sfâşiat pe dinăuntru. Nu îţi dai seama imediat că vei muri. După trei ore suferi înspăimântător de sete, dar nu vei primi nimic de băut. Cei răniţi în pântece nu trebuie niciodată să bea. Unul dintre camarazii tăi te pansează. S-ar putea ca un infirmier să aibă timp să-ţi facă o transfuzie de sânge prelungindu-ţi astfel suferinţele cu câteva ceasuri. Dacă ai în companie un prieten adevărat, îşi va sprijini pistolul pe ceafa ta şi va apăsa pe trăgaci. Dar un asemenea prieten este lucru rar, iar fapta se numeşte asasinat.

Es ist so schön Soldat zu sein! Rosemarie...

Ţi-aş mai putea povesti multe altele. O schijă de obuz în rotula genunchiului; un ochi ieşit din orbită care atârnă de o rămăşiţă de nerv şi se freacă de obrazul tău; faţa plesnită de o bucată dintr-o bombă explozivă, organele genitale înfundate în pântec; lama unui pumnal înfiptă până la jumătate între coaste; braţele şi picioarele smulse într-un câmp de mine; partea de jos a trupului strivită sub şenilele unui tanc; să arzi în ulei cuprins de flăcări; un glonte în plămâni sau în rinichi.

Mă întrebi de ce îţi povestesc aceste orori care îţi fac rău. Dar trebuie, trebuie să ştii.

E atât de minunat să fii soldat! Rosemarie...

Pe front nu sunt nici tobe şi nici trompete. Te închini pe rând lui Dumnezeu şi diavolului rugându-i să te ajute... Zadarnic. Amândoi au atâtea de făcut în timp de război. Mă vei întreba: de ce oare îngăduie Dumnezeu toate acestea? Îl vei învinovăţi. Dar Dumnezeu nu a îngăduit. El a dat omului libertatea, chiar şi cea de a face război. Un hoţ şi un ucigaş nu pot învinovăţi poliţia pentru faptul de a fi hoţ şi ucigaş. La fel nu poţi învinui pe Dumnezeu pentru război.

Noi i-am înlocuit pe paraşutişti. Erau la capătul puterilor. Nici nu şi-au mai luat rămas bun când au plecat încolonaţi. Nu aveau decât un singur gând: să plece.

După o oră înduram primul atac. Erau japonezi. Ne rostogoleam pe jos în lupte corp-la-corp înverşunate.

Legionarul şi cu mine izbutisem să punem în poziţie o mitralieră. Am tras întreaga salvă de-a lungul tranşeei, ceea ce a însemnat pierderi pentru amândouă taberele, dar nu aveam încotro. Trebuia să-i silim pe japonezi să iasă şi am reuşit. Datorită Legionarului. Scoase mitraliera de pe afet, o duse la şold şi înălţă chemarea lui obişnuită:

— Allah el akbar! Vive la Legion! En avant, en avant!

L-am urmat cu toţii, până şi Mike, aşa cum o făcusem de atâtea ori.

Micuţul apucă o cizmă de infanterist, prinse un japonez de gleznă şi îi sfărâmă capul de un bolovan.

L-am găsit pe Barcelona într-o cazemată, cu o lovitură de cuţit în burtă. Agresorul său zăcea într-un colţ cu capul crăpat. Barcelona a fost trimis în liniile dinapoi cu cei de la transporturi. Asta ne-a costat şase trabuce, un ceas, trei ciubuce cu opiu şi douăsprezece poze pornografice. Scump, dar Barcelona era un camarad bun.

Medicul i-a administrat o doză puternică de morfină.

Eram acum cu unul mai puţin în pluton. Cu puţin înainte de a pleca, i-a dat Bătrânului vechea sa portocală sfrijită pe care o adusese din Spania. Avea o idee fixă: Nu putea să i se intâmple nimic atâta timp cât portocala rămâne în compania a 5-a. Bătrânul a fost nevoit să jure, pe o cruce împrumutată de la preotul militar, că va păstra portocala în buzunarul său din dreapta până la întoarcerea lui Barcelona. Apoi acesta ne-a făcut semn de rămas-bun din targa sa improvizată: o manta întinsă între două puşti. Cu toţii i-am urmărit cu privirile până când au străbătut văgăuna morţii.

În noaptea aceea l-am prins pe băiat. A picat în mâinile unei patrule pe când trecea râul. Am încercat zadarnic să-l facem să vorbească. Percheziţionat în cazemata statului-major, i-au găsit în buzunare grăunţe de diferite soiuri. Nimic altceva. Până la urmă a spus că se numeşte Gigi, un nume de alintare, pe care-l poartă mii de băieţi italieni de zece ani.

Ofiţerul de informaţii de la divizie a venit personal, dar nici el nu a izbutit să scoată ceva de la băiat. L-au trimis în spate cu o patrulă. Seara am aflat ca îl împuşcaseră pe puşti. Descoperiseră ce însemnătate aveau grăunţele: boabele de grâu erau tancurile; porumbul, tunurile; seminţele de floarea soarelui, mitraliere; sâmburii de mere, regimente. La zece ani, băiatul era cel mai bun spion din Italia. Tatăl şi mama lui fuseseră ucişi sub ochii săi la Roma. Ura sa împotriva germanilor era atât de mare încât tăiase cu mâna lui beregata unui jandarm militar.

După doua zile americanii ne-au cerut veşti despre micuţ. Le-am spus ce aflasem. Ne-au blestemat şi au ucis cinci dintre ai noştri drept represalii.

În văgăuna morţii, de opt zile era spânzurată de un copac o tânără ţăranca. O surprinseseră pe când îngropa mine. Pe malul râului erau aşezaţi doi soldaţi spate-n spate, legaţi fedeleş unul de celălalt, cu sârmă ghimpată. Fuseseră prinşi departe în spatele liniei frontului. Vânătorii de capete i-au adus până aici şi le-au tras câte un glonte în ceafă. Am aruncat leşurile cât mai aproape de tranşeea americanilor, pentru a-i impresiona. Începuseră să putrezească, dar nu aveam voie să-i îngropăm. Acum nici nu-i mai vedeam. Făceau parte din peisaj, precum bătrâna salcie ce sta gata să se prăbuşească în râu.

Instinctul nostru ne prevenea. Instinctul sigur al luptătorului din prima linie. Fără a fi primit vreun ordin am început să ne săpăm gropi individuale, cea mai buna apărare a infanteristului împotriva carelor blindate.

Grenadierii din regimentul 134 ne râdeau în nas.

— Pe aici nu vor veni tancuri. Voi ăştia de la blindate nu vedeţi decât tancuri peste tot!

— Du-te şi te plimba, mârâi Legionarul. Vor veni. Vei vedea.

Şi au venit. Atunci când ne aşteptam mai puţin, nu mult după miezul nopţii. Şi-au aprins farurile, vânând pe grenadieri ca pe iepuri.

Am sărit în tranşee şi ne-am azvârlit în gropile noastre individuale. Apoi am secerat primele valuri de infanterie şi am scos din luptă tanc după tanc.

Treizeci şi şase de ruguri pâlpâiau în noapte. Doar zece tancuri au

izbutit să se reîntoarcă.

Cu mult înainte de sfârşitul atacului. Porta şi Micuţul au plecat la vânătoare de dinţi de aur. Aflaseră că japonezii erau plini de aşa ceva. Dar au fost crunt dezamăgiţi; doar nouă dinţi. S-au hotărât să-şi mai încerce o dată norocul în zori. Se putea întâmpla să fi scăpat câte ceva pe întuneric.

Mike îi ameninţă, poate pentru a douăsprezecea oară, cu consiliul de război. Asta îi lăsa rece. Nimic nu-i putea opri. Micuţul mi-a arătat plin de mândrie o bucată de preţ, un canin uriaş.

Ne-au pus să înaintăm pânâ la noile poziţii de la cota 593. În faţă se afla divizia 34 din Texas. Puteam vedea până la Rocca Janula, unde ploua cu obuze.

Mike petrecu ore în şir, cu ochiul lipit de binoclu. Căuta vechi cunoştinţe. Regimentul 133 de infanterie american ocupa poziţia din faţa noastră, puţin mai spre stânga. Era regimentul în care Mike îşi făcuse ucenicia.

Simţeam că Mike era pe punctul de a pune la cale o găinărie. Ura regimentul acesta. Deodată recunoscu pe câţiva. Îmbrâncindu-l pe observatorul de artilerie, luă telefonul şi ceru pe comandantul artileriei.

Locotenentul Frick încerca să-l oprească.

— Să nu faci asta Mike, ne vor strivi.

Mike îşi acoperi dinţii de lup şi îşi puse în gură unul din trabucurile sale uriaşe.

— Ia slăbeşte-mă! Asta-i răfuiala mea. Sunt ani de zile de când visez clipa aceasta.

Îl chemă pe Porta. Acesta veni legănându-se, ţinând un arc de doi metri şi jumătate, pe care îl găsise lângă un american mort. Mike îi arătă o ţintă:

— Vezi cele trei tufişuri de lângă stânca de colo?

Porta făcu semn că da.

— Puţin mai la dreapta, urmă Mike, este o deschizătură. O vezi?

Porta privi prin binoclu. Şuieră.

— M-am prins. O cazemată de observaţie.

Mike rânji mestecându-şi ţigara de foi.

— N-ai nimerit-o. Este adăpostul lor de stat-major. Colo înăuntru e un ticălos care era cu mine în compania F. Poţi trimite o săgeată până acolo, cu un mesaj?

— S-ar putea, făcu Porta.

Mike smulse iute o foaie din carnetul de observaţie şi mâzgăli:

Joe Dunnawan, ţi-aminteşti de Michael Braun? Eram amândoi la Shuffield Barracks. M-ai turnat, Dunnawan. Din cauza ta m-au dat afară. Acum sunt condamnat.

Vom veni să-ţi tragem pielea de după urechi. Noi doi avem o răfuială, Joe. Dumnezeu mi-e martor că te voi găsi, chiar dacă te-ai ascunde la marele stat-major al generalului Clark!

Peste exact trei minute vă trimit o salvă de obuze. Pune-te la adăpost, Joe, că de nu vei fi făcut terci. Mi-ar părea rău. Te vreau viu. Pe cinstea mea, Joe, vei zbiera aşa cum zbieram noi, cei din închisoarea garnizoanei, când „Picior de lemn", comandantul, punea biciul pe noi.

Pe curând, Joe.
Mike Braun
Comandat de companie

Porta prinse răvaşul pe săgeată, întinse coarda şi ţinti cu grijă. Săgeata

lungă îşi luă zborul.

Mike îşi porni cronometrai, se repezi la telefon şi, cu un chicotit plin de răutate, transmise ordinele sale beteriei grele Haubitz. Apoi chemă bateria de aruncătoare de rachete.

La exact trei minute după ce Porta îşi azvârlise săgeata, a început să vuiască ca şi cum sute de locomotive rapide ar fi trecut pe deasupra capetelor noastre. Din obişnuinţă ne-am lăsat în genunchi. Deasupra tranşeelor inamice s-a înălţat un zid de foc, de pământ şi de pietre. Asta era bateria Haubitz: zece salve. După cinci secunde a intrat în acţiune şi bateria de aruncătoare de rachete. Obuzele Haubitz erau cumplite, dar păreau o jucărie pe lângă rachetele de 30 cm cu lungile lor cozi de flăcări. Le mai văzusem la lucru şi de fiecare dată ne lipeam de pământ pe fundul tranşeei. Ştiam că bateria are trei aruncătoare de rachete, iar fiecare aruncător are zece guri de foc. De trei ori zece. Asemenea proiectile de temut doar pentru că Mike pusese gând rău unui om. Mike era aşezat în fundul tranşeei şi chicotea drăceşte.

După atacul obuzierelor, liniştea părea sinistră.

— Atenţie, preveni locotenentul Frick. Ne răspund.

Timp de un sfert de oră au aruncat peste noi obuze de toate calibrele. Apoi se făcu din nou linişte.

Mike şedea în adăpostul său, scornind noi vicleşuguri. Puţin după ce s-a înnoptat s-au cerut voluntari pentru recunoaştere. O patrulă de asalt, cică. Dar aflaseră toţi despre răfuiala lui Mike. Nu s-a prezentat nimeni. Mike ne făcu curci plouate, fricoşi. Puţin ne păsa de ce spunea el.

— Voi fi în fruntea patrulei! ne asigură Mike.

Ca şi cum asta ar fi schimbat ceva!

Mike nu ne inspira încredere în chip de conducător de patrulă de noapte. Nu îndrăznea să ne numească din oficiu. Dacă lovitura ar fi dat greş, lucrul acesta ar fi putut avea urmări neplăcute. Cei din faţa noastră nu erau tocmai nişte mieluşei.

Nu aveam chef să patrulăm în noaptea aceea. Totuşi Mike a mers atât de departe încât făgădui lui Porta şi Micuţului şaizeci de ţigări cu opiu şi îngăduinţa de a căuta dinţi de aur.

Încerca tot ce putea. Dar fărădelegile şi ameninţările au fost zadarnice.

A doua zi de dimineaţă americanii au început să-şi bată joc de Mike. Ne-au trimis un bocanc vechi şi găurit cu un şoarece mort înăuntru. Am înţeles tâlcul.

Apoi au urlat în difuzorul lor:

— Nu te-am uitat, Braun. Nicicând n-a fost secătură mai mare să poarte uniforma americană. Ţi-ai găsit locul tău adevărat între Fritzi. Te aştept. Nu întârzia prea mult. Comandant Mike Braun, pârlitule, făgăduim 20 000 şi ţigări, cât pot să ducă doi oameni, băieţilor din compania ta care sunt dispuşi să-ţi reteze capul şi să ni-l trimită. Iar dacă ei n-o fac, o vom face noi!

Pichetele lor de trăgători au rămas toată ziua la posturi şi ne-au doborât unsprezece oameni. La scurtă vreme după miezul nopţii, ne-au lichidat santinelele. Doar datorită Legionarului nu au ajuns până la tranşeele noastre. Acesta ieşise din adăpost să-şi facă nevoile când întrezări umbre care fugeau. A tras imediat. A trebuit să ne batem crâncen timp de zece minute pentru a-i pune pe fugă şi asta ne-a mai costat încă zece oameni. Eram sătui până-n gât. N-aveau decât să se răfuiască doar cu Mike. Noi nu aveam nici o vină. Depăşiseră măsura.

Mike îşi frecă mâinile de mulţumire când Legionarul îl înştiinţă că

patrula de asalt fusese alcătuită. Aveam de gând să ne ducem după prietenul lui Mike la orele nouăsprezece, la ora mesei. Vor fi ocupaţi să înfulece şi, cum de obicei la ora aceea ne luam şi noi zeama, se vor crede în siguranţă o bucată de vreme. Ideea a fost a Legionarului. Erau însă şi unii care se împotriveau. De pildă Porta, care nu trăia decât pentru haleală, ţipa ca din gură de şarpe.

Nici Mike nu era prea entuziasmat. Dar Legionarul îl convinse. Micuţul şi Heide au tăiat cu foarfeca firele de sârmă ghimpată şi, iuţi ca fulgerul, au trecut dincolo. Stăteau ghemuiţi în gropi de obuze exact în dreptul poziţiilor inamice. Grenadele aveau siguranţele scoase. Piedicile automatelor erau ridicate. Îi auzeam cum râd.

Mike îşi descoperi prietenul privind prin binoclul de noapte cu infraroşii. Şuşotind îi ordonă Micuţului să-i ajute să-l aducă pe Joe Dunnawan.

Bieţii americani păreau că nu sunt cu gândul decât la mâncare. Mike dădu semnul de atac.

Ne-am aruncat înainte. O grenadă ateriză pe o gamelă care zbură în aer. Aruncam mine şi grenade în adăposturile lor şi măturam tranşeea cu pistoalele noastre automate.

Învălmăşeala era generală. După câteva minute ne-am retras. Izbutisem în trecere să le scoatem mitralierele din funcţiune. Ne-am aruncat gâfâind în tranşeele noastre.

Mike era verde de furie. Micuţul îl mânuise puţin cam prea brutal pe Joe Dunnawan şi îl sugrumase. Lui Mike nu i-a mai rămas altceva decât să lovească cu furie cu picioarele în cadavru. Şi ceea ce îl făcea să turbeze de mânie era faptul că nu-l putea pedepsi pe Micuţul, deoarece operaţia fusese cu totul neregulamentară.

Zilele următoare ne-am distrat trăgând la ţintă cu arcul şi sarbacana.

Începuse să plouă. Ne era frig în ţinuta noastră de camuflaj. Priveam spre mănăstirea care semănă cu un pumn ameninţător înălţat deasupra capetelor noastre. Era în zori. Deodată, dinspre sud-est, orizontul se aprinse. Cerul exploda. Se vedea ca un şir de furnale înalte. Munţii se cutremurau. Valea întreagă tremura de spaimă. Opt mii de tone de oţel se prăbuşeau asupra noastră. Cel mai mare bombardament al istoriei începuse. Într-o singură zi, asupra poziţiilor noastre au căzut tot atâtea bombe cât la Verdun în timpul întregii bătălii şi aceasta fără răgaz, ceas după ceas.

Adăposturile noastre se prăbuşeau necontenit. Cu mâinile, cu picioarele, cu dinţii, ne croiam drum către lumină. Devenisem adevărate cârtiţe. Ne lipeam de pereţii tranşeei, sau mai bine spus de ceea ce mai rămăsese din ei. Un iad de artilerie, cel mai cumplit din câte văzu vreodată. Un tanc de 38 de tone fu azvârlit în aer. Abia căzuse pe turelă, cu fundul în sus, că presiunea aerului îl readuse în poziţia sa iniţială.

O companie întreagă care străbătea o tranşee a fost îngropată de vie în câteva clipe. Ici şi colo se vedea ieşind câte o ţeavă de armă. Asta era tot ce mai rămăsese.

În timpul nopţii au izbucnit primele accese de nebunie. Îi băteam pe tipi până ce începeau să pară că le vine mintea la loc. Însă nu întotdeauna îi puteam prinde înainte de a se fi aruncat drept în mijlocul focului. Un iad de oţel arzător.

Locotenentul Sorg îşi pierdea sângele. Avea picioarele smulse. Cei doi infirmieri ai noştri erau morţi. Unul strivit sub o grindă, celălalt tăiat în două de un obuz care explodase chiar înaintea sa. Tocmai se îndrepta spre

locotenentul Sorg să-i dea ajutor. Micuţul rămăsese fără jumătate de nas. Legionarul şi Heide l-au ţinut în timp ce Porta îi cosea rana. Asta se petrecea într-un colţ mai ferit din spatele unei grămezi de cadavre. Bombardamentul a continuat în tot cursul nopţii şi toată dimineaţa zilei următoare. Bateriile noastre fuseseră nimicite demult. Tancurile noastre de asalt au ars fără să fi fost folosite.

Deodată bombardamentul încetă, dar începu în spatele nostru. Tir de baraj! Ceilalţi ieşeau de prin gropi şi din pâlnii de obuze: diavoli. Strigau, urlau. Siguri de victorie se năpustiseră înainte, încredinţaţi că nu mai erau supravieţuitori. Rămăsesem ghemuiţi în pâlnii şi în spatele unor stânci, cu mitralierele şi aruncătoarele noastre de flăcări.

Au trecut pe lângâ noi în goană. Făceam pe morţii. Veneau necontenit alţii. Unul dintre ei mi-a dat un picior în cască. Îmi vâjâia capul. Las' că vezi tu, ticălosule! Nu scapi tu viu! Cu coada ochiului vedeam picioare; cizme înalte americane, cu şireturi. Ghete albe franceze, moletiere englezeşti. Erau toate neamurile. Erau şi câţiva negri, cu chipurile cenuşii de spaimă.

Un glas răguşit ordonă:

— Înainte, înainte!

O mitralieră se porni să latre. M-am răsucit şi am scos-o pe a mea din băltoaca de noroi. Micuţul îi potrivi încărcătorul. Încărcat, foc! Gloanţele se înfigeau în spatele soldaţilor în kaki. Îi seceram. Au încercat să se predea, dar moartea era la seceriş.

I-am atacat la baionetă şi cu cazmaua. Călcam peste morţi; alunecam pe maţe; ne sugrumam cu mâinile goale.

Ucide, ostaş, ucide pentru patrie şi pentru libertatea... pe care n-o vei obţine niciodată!

Am despicat cu cazmaua faţa unui sergent negru. Sângele m-a împroşcat. M-am aruncat la adăpost într-o groapă adâncă şi mocirloasă. Înăuntru mişca ceva. Se ivi un cap cu casca plată. Am scos un strigăt de groază, am lovit cu cazmaua, mi-am descărcat pistolul, fără să-l nimeresc. Se ridică, şiroind. L-am lovit în burtă. Se ridică din nou, cu o baionetă în mână. Am sărit, i-am smuls baioneta şi i-am repezit peste faţă, de mai multe ori, cazmaua mea ascuţită.

Pro patria! Înainte, viteazule, înainte cu baioneta şi cazmaua ta.

Pe via del Capuccino am ridicat baricade. Fusese ideea lui Carl. Agentul de circulaţie ne-a dat şi el o mână de ajutor. La cele două capete ale străzii am pus grinzi. Mario s-a dus să facă rost de bile. Apoi ne-am apucat să jucăm o partidă de pétanque.

Fireşte că s-au găsit destui să protesteze, însă agentul de circulaţie se zborşi la ei. Toţi de pe stradă luau parte la jocul nostru. Ne distram ca nişte copii, excepţie făcând şoferii şi birjarii, care nu voiau să înţeleagă de ce era blocată strada.

Liniştea era întreruptă doar la zgomotul bilelor. Aruncam cu un genunchi sprijinit pe pământ. Apoi măsurăm şi ne ciorovăiam. Ploaia însă ne-a împiedicat să continuăm. Barajul nu l-am îndepărtat, putea folosi şi a doua zi.

După aceea am plecat spre bordelul de pe Maria de'Fiori, în drum însă ne-am încăierat cu bersaglierii. Chiar în faţa patiseriei celei mari, pe via del Corso. Am spart una dintre marile uşi de cristal. Au venit carabinierii dar

n-au săltat decât pe bersaglieri. Noi ne refugiasem într-un bordel.

— E plăcut aici la Roma, spuse Carl.

PERMISIE LA ROMA

De câteva ori camionul era să se răstoarne în câte o groapă de obuz.

În buzunarul de la piept, sub ţesătura aspră a bluzonului de camuflaj, foşneau permisiile. Simple petice de hârtie, dar ele însemnau cinsprezece zile de uitare, la Hamburg. Plutonierul major pomenise ceva şi despre posibilitatea de a obţine o învoire în străinătate. Regimentul nu acorda aşa ceva. Dacă aş izbuti s-o obţin la Hamburg, m-aş putea duce la Copenhaga. La ce bun? Să merg mai departe, până în Suedia, de unde m-ar extrăda suedezii? Căci deveniseră specialişti în materie. Cu numai trei zile în urmă executasem doi aviatori care dezertaseră la Roma şi ajunseseră până în Suedia, la Stockholm. Drumul înapoi îl făcuseră cu cătuşe la mâini, escortaţi de către poliţia suedeză până la Hälsingborg şi predaţi jandarmeriei militare. Noi îi executasem, noi cei dintr-un pluton al regimentului disciplinar de blindate. Unul dintre ei zbiera împotriva Suediei.

— Unde ai de gând să te duci? mă întrebă un caporal bătrân ce purta epoleţii albi ai grenadierilor.

L-am privit fără a-i răspunde. N-aveam chef să-i răspund.

— Te-am întrebat unde te duci? repetă el cu încăpăţânare de ţăran.

— Ce-ţi pasă ţie, ramolitule? Eu te întreb unde te duci?

— Ai merita o scărmăneala bună, puţoiule. Ţi-aş putea fi tată!

— Dă-i drumul, ce mai aştepţi! Eu sunt gata. Mi-am scos centironul înfăşurindu-l în jurul mâinii.

Şovăi, nepricepându-mi furia. Trebuia să-mi descarc nervii şi moşneagul pica la ţanc. N-avea decât să ridice primul mâna şi l-aş fi ucis. Bucăţele l-aş fi făcut. Nu-mi păsa de urmări. Simţeam nevoia să fac ceva disperat. După aceea mă voi simţi mai bine. Şaizeci şi două de ore în turela puţind de ulei a unui tanc, era destul pentru a înnebuni.

În jurul meu doar răcani din transporturi. Doar în spate de tot am zărit doi marinari în uniforme decolorate şi jegoase. Nasturii de la bluzoane erau cocliţi. Unul îşi pierduse panglica de la bonetă iar pe cea a camaradului său, cu toată bunăvoinţa, nu puteai citi ce scrie. După insigne mi-am dat seama că erau de la submarine. Mi-ar fi plăcut să stau de vorbă cu el şi simţeam că dorinţa era reciprocă. Dar, la fel ca mine, se codeau să facă primul pas. Se putea prea bine să nu schimbăm niciodată un singur cuvânt, chiar de-ar fi să călătorim sute de kilometri împreună, în camionul acesta ce ne hurducăia.

Neavând ceva mai bun de făcut, m-am apucat să-mi curăţ unghiile cu baioneta. Ceea ce ar fi avut darul să-l scoată pe Porta din sărite. Chiar şi atunci când făcea baie avea mare grijă ca nu cumva să-şi ude mâinile, să-şi piardă patina. Micuţul nu avea asemenea griji, el din principiu nu se îmbăia niciodată: îi puteai ţine urma pe o rază de kilometri. Tot el deţinea şi recordul de purici al diviziei. Un grenadier din regimentul 433 fusese timp de trei luni în fruntea clasamentului, cu trei sute doisprezece purici în două ore. Micuţul l-a învins cu trei sute patruzeci şi şapte, într-o oră şi jumătate. Porta şi cu el încercaseră să obţină o rasă nouă împerechind purici cu cruce pe spate cu purici tigraţi. Din păcate cei tigraţi îi haleau pe ceilalţi. Micuţul era şi singurul dintre noi cu păduchi, de care era foarte mândru. Am fi cumpărat şi noi de la el, dar cerea mult prea scump, douăzeci şi cinci de

grame de aur perechea.

Povestea cu păduchii începuse cu americanii. În timpul patrulărilor de noapte îi auzisem vorbind între ei. Un caporal de la puşcaşii marini susţinea că nu eşti cu adevărat soldat, atât timp cât nu ai păduchi. Când după câteva ceasuri, am atacat tranşeea, Porta îi reteză beregata caporalului. Scotocind prin buzunarele mortului, Micuţul găsi o cutie de alamă plină cu păduchi.

Caporalul acesta mort avea să ne dea multă bătaie de cap. În 1916 fusese în Legiunea Străină şi luptase în Flandra. Legionarul nostru s-a înfuriat. Luă corpul şi îl îngropă în grădina de legume din spatele mănăstirii. Cu ajutorul lui Barcelona meşteri o cruce. Se porni o gâlceavă mare pentru a hotărî ce trebuia scris pe cruce. Cei mai mulţi erau de părere să scrie: Caporalul Robert Kent, U.S. marines. Dar se opunea cu îndârjire micuţul legionar, care ţinea morţiş să scrie: Legionarul clasa I-a Robert Kent. Mai voia să vopsească braţele crucii în verde, culoarea legiunii. Noi le doream în roşu şi albastru, adică în culorile infanteriei marine americane.

În cele din urmă ne-am învoit şi un călugăr îndemânatic a gravat pe cruce:

„Aici zace legionarul clasa I-a Robert Kent, din regimentul 3 al Legiunii Străine, mort în uniforma puşcaşilor marini din regimentul 2 U.S."

În ziua următoare însă, pe Legionar îl apucară toate pandaliile când constată că, profitând de întuneric, cineva pictase vulturul american pe mijlocul crucii. Trei zile în şir l-a căutat pe vinovat fără a-l dibui.

La Roma abia aveam timp să prind expresul către nord. Dar aveam de de făcut un drum la spitalul militar, pentru Chiorul. De dus un pachet unei doctoriţe. De necrezut, dar adevărat: generalul nostru era îndrăgostit. Eram curios să-i văd gagica. Dacă era ca el, nu prea aş fi avut ce vedea. Până şi Wallace Berry, cel mai pocit dintre toţi actorii uriţi, era un Adonis pe lângă Chiorul.

Era frumoasă, nemaipomenit de frumoasă. I-am ţinut locul Chiorului în patul damei. Bună treabă!

Aveam buzunarele burduşite cu scrisori, ce trebuiau remise pe sub mână, pentru a evita cenzura. Conţineau destule pentru a acuza de înaltă trădare întreaga companie. Cea mai periculoasă era cea de la Porta, către un prieten dezertor, care se ascundea de cinci ani. Împreună cu un agent de poliţie organizase o „reţea", care să-i ajute pe cei în stare să plătească. Dar vai de amărâtul care intra pe mâinile acestei bande şi nu putea cotiza. Porta era în legături de afaceri cu ei. Nu ştiam cam ce fel de „afaceri" tratau. După război, partenerul lui Porta a devenit comisar de poliţie într-un mare oraş din Germania. Nu dezvălui numele urbei, de teama unui proces de calomnie.

Camionul sosi la Roma şi se opri în curtea unei cazărmi. Un fel de cuşcă sordidă cu ziduri coşcovite. Se vedea bine că vechii locatari plecaseră. Erau prin nisipurile Africii sau putrezeau în lagărele de prizonieri din Libia.

Un plutonier răcnea la noi.

— Mai lasă-ne în pace! îi aruncă unul dintre marinari pe când cobora din camion.

În grup strâns, cu sacii pe umeri, marinarii ieşiră pe poarta cazărmii legănându-se, urmăriţi de zbieretele gradatului. Puţeau a ulei şi apă sărată.

Am mărşăluit mult timp, cu o scurtă oprire pe treptele din piaţa Spaniei.

Pe via Maria dei Fiori am intrat într-un bar, un fel de coridor îngust, cu

o tejghea lungă.

Două târfe ce nu păreau nocive se odihneau, rezemate de bar. Mai încolo un agent de circulaţie, cu ochelarii de protecţie pe după gât, vocifera. In colţul gurii avea un trabuc. Uniforma îi era stropită. Tăcu brusc dând cu ochii de noi.

— *Attenzione!* Nemţi murdari!

Unul dintre marinari, cel mai scund, o porni spre sticlete, cu dreapta pe mânerul baionetei.

— Camarade, spuse el, tu eşti roman. Noi trei suntem germani. Suntem oameni cumsecade, care nu fac rău nimănui dacă nu ne calcă pe bătătură! cred că şi patronul din spatele tejghelei e de acord cu mine. Nu cere decât ce i se cuvine. Şi aceste două dame, sunt dame bine, atunci când li se dă ce li se cuvine.

Se întrerupse, îşi scoase baioneta şi se scobi între dinţi cu ea. Se întoarse cu faţa către poliţist, întinzându-şi gâtul. Apăru o piele roşie, opărită. Acea piele pe care o au supravieţuitorii scoşi în ultima clipă dintr-o încăpere plină cu vapori fierbinţi.

— Dar, vezi tu, măi sticlete, nici unul dintre noi nu-i murdar!

Puse baioneta la loc şi lovi cu podul palmei pe tejghea.

— Daţi-ne bere! Trei sferturi bere şi un sfert şliboviţă! După aceea, şampania săracului[17]!

Cârciumarul râse cu bunăvoinţă. Apoi îşi şterse burta cu şervetul.

— Aveţi de gând s-o luaţi repede, ai?

Se scărpină la fund şi scoase dopul unei sticle de şampanie cu dinţii.

Între timp noi ne uitam la tablourile din spatele său, murdare de rahat de muscă, la care desigur priveau doar noi veniţi, căci cei de-ai casei nu le mai vedeau de mult.

Încă nu schimbasem cu ei nici un cuvânt. Nu se făcea, atâta timp cât nu băusem încă primul pahar. Sunt ritualuri ce trebuie respectate. Şi ce ne-am fi putut spune înainte de a fi ciocnit împreună?

Barmanului îi trebui un sfert de oră să ne prepare amestecul. Făcea pe nebunul.

Am ciocnit şi am tras câte o duşcă zdravănă. Unul din mateloţi, o prăjină de om, împărţi în jur ţigări Camel. Se tot scărpina între picioare şi cântărea din priviri pe cele două târfe.

— Trebuie să ne repezim până la spital, ne explică el. Carl şi-a rupt ceva. S-a pomenit cu o afurisită de anghilă[18] peste el. Şi apoi, toţi avem nevoie de-o revizie.

Se descheie să ne arate carnea sa arsă.

— Am luat-o pe coajă nu departe de Cipru. Eram de patruzeci şi opt de ore în submersie. Comandantul şi-a pierdut răbdarea. Nu a vrut să-l asculte pe secund. Era prea tânăr, făcea pe cocoşul. Douăzeci şi unu de ani, ce vreţi! Secundul nostru avea patruzeci şi şapte şi era hârşâit ca un adevărat lup de mare! Când l-am scos din turelă, carnea se desfăcea de pe oase. Ulei încins. Pe comandant nici nu l-am mai găsit! S-a topit complet.

Marinarul îşi lustruia crucea de cavaler.

— Treizeci şi şapte dintre noi şi-au lăsat oasele acolo. Dar am izbutit să scoatem barca de salvare; doar mulţumită mecanicului şef.

— Ce naiba te-ai apucat să-i spui toate astea! se răsti cel secund, care se numea Carl. Să ciocnim!

---

17 Jumătate bere, jumătate şampanie *(n.a.)*

18 Şalupă rapidă, în jargon cazon *(n.a.)*

Fiecare a dat un rând. Cârciumarul la fel. Până şi cu sticlele ne-am împăcat. Restul de pe fundul paharelor îl turnam în decolteul fetelor.

În bar apăru încă o târfă.

— Otto, să fiu al naibii, mormăi Carl dându-i un ghiont celuilalt, pe asta o iau. Cât poate costa? I-aş da 500 pentru o noapte.

Începu să se tocmească cu fata şi căzură de acord pentru 500 de mărci şi zece pachete de Lucky Strike. Fata avea camera la etajul trei. Otto şi cu mine i-am urmat.

Patronul ne puse câteva sticle de bere sub braţ.

— Trec şi eu să vă văd într-o jumătate de oră, după ce închid prăvălia, strigă după noi.

Am urcat o scară îngustă, în urma fetei. Sub fustă i se vedeau chiloţii roşii cu margini de dantelă neagră.

Carl gâfâia în timp ce-i strecura mâna între pulpe.

— Îmi placi al naibii de mult!

Tot glumind am străbătut pe întuneric un culoar lung, lovindu-ne de tot felul de chestii. Scăpăram pe rând chibrituri. Din când în când ne opream să bem.

O femeie gemea în spatele unei uşi. Un bărbat râse răguşit. Se auzea un pat scârţâind. Ceva căzu pe jos, probabil o sticlă.

— Unii nu se-ncurcă pe aici, şopti Otto privind printr-o gaură de cheie.

— *Sbrigatevi!* mormăi fata, nerăbdătoare. Ce-aţi rămas acolo? Dacă nu veniţi, îmi găsesc alţii. Noaptea-i scurtă. Sunt grăbită. (Îşi aruncă pe spate părul negru ca smoala). Ei, ce-aveţi de gând?

— Venim, venim, mârâi Otto. Doar să tragem un gât. Tu ai băgat de seamă, Carl, cât de grăbite sunt toate putorile? Mai grăbite decât toţi oamenii de afaceri la un loc. Ţi-aminteşti de aia mare şi slabă, la Salonic, care lua clienţii câte doi deodată?

— Mie să nu-mi spui putoare, ţipă fata, care înţelegea puţin germana. Pentru tine, marinarule, eu sunt fată, gagică, iubită, sunt ce vrei tu, dar nu putoare.

— Bine, bine... făcu împăciuitor Otto. Hai să punem busola la punct. Cum te cheamă?

— Lolita.

— Lolita, lui Otto îi place numele. Lolita... Spune-mi, Carl, te-ai mai culcat vreodată c-o Lolita?

— Nu ţin minte. Lolita, arată-ne bârlogul tău!

Carl, unde am fost ultima dată la bordel?

Carl se scărpină gânditor după ureche.

— N-a fost la Bone[19], când ne-am făcut plinul, sau cumva la Brest?

Otto se prăpădea de râs.

— Da de unde! a fost la Trondheim. Ai alunecat pe trepte, iar eu eram închis în latrine. Ce noapte!

— Ce limbariţă aveţi! strigă Lolita din celălalt capăt al coridorului. Haideţi, veniţi odată, ce mai aşteptaţi!

— Ia nu mă mai lua la rost, o puse la punct Carl. Te-am plătit pentru o noapte întreagă şi mă priveşte cum îmi petrec timpul. Cine a zis că vreau să mă culc cu tine? Poate vreau doar să-ţi cânt un cântecel de leagăn?

O sticlă de bere îi scăpă lui Otto din braţe, se rostogoli pe coridor şi căzu pe scări. Încercă s-o prindă, dar scăpă şi altele pierzându-şi echilibrul şi se prăbuşi pe trepte în jos, într-un vacarm asurzitor.

---

19 Bone: port la Mediterana

Împreună cu Carl i-am sărit în ajutor. Se deschideau uşi, bărbaţi şi femei strigau de-a valma, aşa cum numai italienii ştiu să strige. Un prichindel, alături de un munte de fată, ne ameninţa cu bătaia, dar văzându-l pe Otto se retrase urgent, baricadându-se în spatele uşii, folosind un bufet şi un bideu.

La baza casei scărilor apăru şi patronul. Trupul îi lucea de sudoare. În mână ţinea o măciucă.

— *Per Bacco! Accidenti!* Cine vă supără, băieţi? Lăsaţi-l pe mâna mea!

— Nu-i nevoie, am scăpat doar o sticlă, îi răspunse Otto.

— Nu, din fericire nu s-a spart, dar ce porcărie de scară! Asta îmi aminteşte de Nagasaki, şi acolo era o afurisită de scară. Era în noaptea când m-am procopsit cu-n sifilis, de la japoneza aia care avea doar trei degete la piciorul drept.

— Sifilis, zbieră Lolita, foarte mulţumesc, asta nu-i de mine.

O luă la fugă pe culoar şi se auzi o uşă pocnind.

— Vai de capul tău, amărâtule! bombăni Carl. Cine te-a pus să pomeneşti de boala ta? Înţelege o dată, Otto, lucrurile astea sunt strict personale. Uită-te la mine. Vorbesc eu vreodată de şancrul pe care mi l-am tras la Pireu? E vina ta, Otto. Tu ai vrut să intrăm în afurisitul ăsta de bar. Dacă mizam pe damele de consumaţie, aşa cum ţi-am propus, nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Poţi să ştii dacă damele alea se spală la fund? se apără Otto. Dacă e să ai ghinion, te alegi cu ce trebuie chiar şi atunci când te duci într-un castel şi te bagi în scutece c-o prinţesă.

Ne-am aşezat pe treptele înguste ale scării şi am scos dopul la câteva sticle, apoi am urcat din nou făcând la fiecare etaj câte o haltă de bere.

— Berea asta nu mai face două parale, mârâi Otto nemulţumit. Miroase a bere, se numeşte bere, dar e o poşircă. Când berea începe să fie proastă, se cheamă că e timpul de a pune capăt războiului. Nu poţi duce război fără bere bună.

— Sunteţi activi? i-am întrebat.

— Bineînţeles! mormăi Otto şi scuipă pe perete.

— Eram amândoi la şcoală, Otto şi cu mine, când ne-au tras în piept pe amândoi. Ne-am angajat în marină în 1924. Singura posibilitate de muncă permanentă. Am semnat pentru doisprezece ani. Ce să mai împarţi viaţa în bucăţele? Aşa a fost să fie.

— Şi nu sunteţi decât simpli marinari? m-am arătat mirat.

— De mult puteam fi prim-maiştri, de-am fi vrut, râse Otto. Ne-au degradat pe fiecare în parte de câte cinci ori. Prea multe istorii cu fuste; prea multă bere... şi prea mulţi ofiţeri tâmpiţi. Dar până să înceapă scârnăvia asta de război, ne-am distrat destul de bine: la ora asta suntem singurii supravieţuitori din cei trei sute şaptezeci şi cinci de zdrahoni ai vechii şcoli de submarine din Kiel.

— Şi ce veţi face după ce vom pierde războiul şi marina va fi dizolvată?

— Baţi câmpii, băiete! clătină din cap Carl. Pe voi ăştilalţi da, pe voi or să vă trimită la dracu'. Nouă desigur că cel puţin pentru o vreme, ne vor lua submarinele. Dar vom draga mine. Am mai făcut de astea. Şi toţi ne vor iubi. Ne vor umple de bere, când ne vom întoarce în port. Rahatul cel de toate zilele pe voi vă aşteaptă, pe voi cei de la blindate. Dacă vrei un sfat bun, ascultă ce-ţi spun, Înscrie-te la un curs de deminare! Îţi va folosi după război. Vei trăi ca un rege!

Otto găsise între timp uşa Lolitei. O ameninţa că trage asupra zăvorului dacă nu deschide. Pentru a o face să priceapă că vorbeşte serios,

îşi arma zgomotos pistolul.

— Dă-te la o parte din uşă, că trag, urlă el.

Se auzi cum sunt trase două zăvoare şi Lolita dădu drumul unui şuvoi de înjurături. La celălalt capăt al coridorului se deschise o uşă şi o fată ne pofti politicos să intrăm. Otto puse pistolul la loc în toc. Lolita era uitată, nici nu existase vreodată.

S-au făcut prezentările, ne-am strâns mâinile. O chema Isabelle. Lângă chiuvetă avea un butoiaş cu bere. De tavan atârnau cănile.

Otto se dezbrăcă imediat. Avea ciorapii găuriţi, iar pantalonii îi erau pătaţi de mucegai. Arătă spre bocancii săi:

— Nu cred să se usuce vreodată! Ultimii metri a trebuit să-i facem prin apă, vasul de aprovizionare nu putea acosta... ce viaţă de câine!

Isabelle îşi scoase rochia şi rămase într-un furou negru. I-am exprimat admiraţia noastră. M-am aşezat împreună cu Carl pe marginea patului, cu halbele de bere în mâini. Otto şi Isabelle se ciondăneau încetişor. Nu căzuseră de acord în privinţa poziţiei. În cele din urmă fata a cedat. Se aşeză în genunchi pe pat. Carl şi cu mine a trebuit să le facem puţin loc. Apoi s-au ivit alte dificultăţi. Otto nu vroia să folosească prezervativul. Isabelle mi-a cerut să caut în sertarul noptierei şi s-a încredinţat că Otto şi l-a pus corect.

— Suntem gata, constată ea.

— Perfect, atunci să-i dăm drumul, spuse Otto răguşit.

Carl îmi destăinuia amănuntele despre viaţa la bordul vaselor depozit ce adunau prizonierii.

— S-a întâmplat ca tocmai în timpul când eram la bordul unui asemenea vas, să am parte de cea mai grozavă fată din viaţa mea. O negresă, într-adevăr rea de muscă. Avea mii de draci în ea. Şi cum ştia să-şi mişte toate alea, bătrâne, nu-ţi pot spune.

Otto se dădu jos, cu un aer mulţumit. A urmat la rând Carl. Continua să-mi povestească în timp ce-şi scotea pantalonii. Isabelle îşi înodă picioarele în jurul şoldurilor sale.

— Şi în timp ce făceam dragoste cu ea, haleam icre negre cu lingura mare. Îţi dau 100 de mărci, dacă o faci pe franţuzeşte, spuse adresându-se Isabellei.

— În regulă, cum vrei tu.

— Am încercat s-o aduc pe negresă la bord, s-a prins însă Bătrânul, tocmai când ne strecuram prin panou. Am luat zece zile de bulău, fata însă făcea şi de zece ori atât. Ce cur frumos ai, oftă el ciupind-o de fese.

Otto zvârli prezervativul folosit pe geam şi îşi puse bocancii la uscat pe reşou.

— Ce-ai zice, Sven, dacă am petrece câteva zile împreună? Spitalul mai poate să aştepte! Cred că n-ar fi rău să batem puţin cloaca asta, în care lumea bună vine în concediu. O bună educaţie te obligă să cunoşti Roma.

Am zis da, cu toate că trebuie să sacrific câteva din preţioasele zile de permisie.

— Am auzit de-o văgăună faină, am adresa.

Carl se ridică în mâini pe sânii precum două cuiburi mici ai Isabellei şi se opri să-şi tragă sufletul. Apoi fata se puse din nou pe treabă.

Cineva bătu zgomotos la uşă.

— Ceva se-ntâmplă? urlă nervoasă Isabelle.

— *Via di qua!*

— Ce zbieri în halul ăsta, pentru numele Domnului! Sunt eu, Mario, se

auzi glasul înăbuşit al patronului barului.

Otto se duce să deschidă. Mario pătrunse în cameră purtând o ladă cu bere în spinare.

— V-am adus câteva sticle, de vă e cumva sete, ne lămuri Mario aşezând lada în mijlocul încăperii. (Îi dădu Isabellei o palmă pe fundul gol.) Ai de lucru, hai? râse el. Dând capul pe spate, goli o sticlă fără s-o ia de la gură.

Între timp Carl terminase. Otto avea chef s-o ia de la început.

— Iată binemeritata odihnă a războinicului, rânji ridicând picioarele fetei la umeri.

— Nu fără prezervativ, ţipă Isabelle trăgându-se înapoi.

A trebuit să cotrobăi din nou prin sertar.

— Vreau să cred că aveţi hârtii în regulă, spuse Mario. Într-un ceas jandarmii militari trec pe aici!

— N-au decât, am spus nepăsător.

— Permisia ta e valabilă pentru Roma?

— Nu, e pentru Hamburg.

— În cazul ăsta or să te umfle. Nu trebuie să te găsească aici. Dar n-are importanţă. Aveţi tot timpul. În pivniţă e o bătrânică. E oarbă, însă are urechi de pisică! Îndată ce-i va auzi venind, va sparge o sticlă de peretele curţii.

Otto obosise. Isabelle încălecase bideul, ceea ce îl stârni pe Mario. Nici nu mai ajunseră la pat, se împreunară pe jos, ca doi câini. Mario avusese grijă să-şi pună halba la îndemână. Nu se oprea nici măcar când bea. Nimeni nu se supără. Şi de ce s-ar fi supărat! Isabelle îşi făcea meseria, iar noi eram clienţii ei. Mario era lac de transpiraţie.

— Uf! suflă el, nu mai am antrenament. Trebuie s-o fac mai des!

— Poţi veni la mine de câte ori pofteşti, dacă ai cu ce plăti, puse lucrurile la punct Isabelle. Dacă nu, închis pentru inventar!

— N-ai un peşte? întrebă curios Otto.

— Acum nu mai am. L-au arestat săptămâna trecută. L-au dus împreună cu nişte evrei.

— Ce crezi că va păţi? întrebă Carl.

— Se zice că-i folosesc la experienţe, cu chestii chimice, zise Otto.

— În lagărele mari din Polonia au camere de gazare, ne informă Mario.

— Tu nu vrei? mă întrebă Isabelle. Hai, vino, cât mai sunt în formă!

La început m-am codit. Ceilalţi au crezut că sunt timid şi puseră mâna să mă ajute, mai bine nu spun în ce fel, aş putea fi acuzat de pornografie.

Carl ne întrerupse în plin elan exclamând cu uimire:

— Ia arată-mi braţul! N-ai fi însemnat!

Mi-am tras brusc mâna şi imediat mi-a sărit muştarul.

— Ticăloşilor! Ce vă pasă vouă de asta!

Am pus mâna pe ţucalul pe jumătate plin şi l-am azvârlit spre Carl. Acesta se feri şi Mario îi primi conţinutul în plin obraz. A fost începutul unei bătăi de pomină. Până şi Isabelle se aruncă în învălmăşeală.

De jos din curte răzbi zgomotul unei sticle sparte pe o conductă. Mario sări în sus.

— Ei, băieţi, au venit! Oarba i-a auzit. Ieşiţi pe acoperiş. *Sbrigatevi!*

Eu mă şi băgasem sub pat, dar am fost tras afară de picioare.

— Tâmpitule, şuieră Isabelle, e primul loc în care vor căuta.

Mario ne împinse pe fereastră.

— Afară cu voi, corciţilor! Şi clonţu, mic! Dacă vă găsesc vor închide barul şi întreg bordelul. Nemţi blestemaţi! Din partea mea n-aveţi decât să

vă căsăpiţi între voi, dar pe noi, romanii, lăsaţi-ne în pace!

Strângeam pistolul între dinţi şi în jurul gâtului aveam două grenade. Când am privit în jos m-a luat ameţeala. Carl era chiar în spatele meu. Îşi uitase ţoalele şi râdea ca un prost.

Marinarii şi-au aruncat sacii jos, în curte. Nu eram singurii din casă care aveam necazuri. Eram agăţaţi de faţadă precum ciorchinii.

— Să nu vă uitaţi în jos, ne sfătui Isabelle.

Ce frică îmi era! Urmărit de ai tăi. Blestemată fie poliţia din toate ţările.

De ce o fi viaţa asta atât de complicată? Ce făcusem, în definitiv? O noapte de libertate. Doar atât. Şi ne vânau ca pe criminali.

— Cartuşiera şi chipiul mi-au rămas înăuntru, am şoptit enervat.

— Eşti bătut în cap, şuieră Carl. Bătu din picior pe tăblie.

Mario apăru la fereastră.

— *Per Bacco,* voi, nemţii, nu sunteţi decât o şleahtă de idioţi!

Ne trecu lucrurile uitate. După numai două minute i-am auzit pe caralii spărgând uşa. Au înjurat-o pe Isabelle. l-au pocnit pe Mario, au blestemat Italia. Fereastra fu smulsă violent. Ne-am lipit de zid, preschimbaţi în cărămizi tăcute. Dacă ne găseau aici, era moarte curată, nici o explicaţie nu ne-ar fi putut salva.

Am ridicat piedica de la pistolul 0,8. Carl ţinea între dinţi panglica grenadei sale de mână.

În lumina ce răzbătea de pe palier am zărit un chip de granit sub casca lucitoare de oţel. Fascicolul unei lanterne mătură curtea.

— Isuse Dumnezeule, dacă exişti, ajută-ne, doar o singură dată! Mâine ne vom duce la biserică!

Ce m-am mai rugat!

Jandarmii răcneau. Cineva ţipa. Lovituri de măciucă date pe trupul gol. Un pocnet de pistol. Geamuri sparte. Înjurături.

— Pune mâna pe porcul ăsta, izbucni un glas gros.

Cizme ţintuite coborâră zgomotos scara. Aveau să-l găsească pe cel care trăsese? Îi vor rupe, desigur, fiecare oscior. Nimeni nu trage în caralii nepedepsit. În strada până acum tăcută zbârnâi motorul unui camion. Plecau. Chiar în clipa când ne pregăteam să ne întoarcem prin fereastră, Otto ne avertiză:

— Atenţie, poate s-au făcut doar că pleacă!

Din nou se deschise o fereastră. Apăru o cască lucitoare. Cineva mergea pe acoperiş. Toţi trei încetasem să mai respirăm.

Nu mai aveam aer. Creierul meu se oprise. Mi-am rupt o unghie. Capătul îi mai atârna de deget şi mă durea când îl mişcam.

Într-un târziu, la fereastră s-au ivit Mario şi Isabelle, care ne-au ajutat să coborâm.

— Din cauza voastră era s-o încurc, nemţi blestemaţi, pufni Mario[20]. Am scăpat ca prin urechile acului. (Era transpirat leoarcă). Dacă vreodată unul din ăştia îmi pică-n labe, îl strâng de gât. Mâine mă duc la slujbă. Nu că aş crede, dar oricum! (Îşi şterse faţa de sudoare.) Rita, vaca aia, avea un tip ascuns în dulap. Un englez, evadat acum trei luni dintr-un lagăr de prizonieri. Îl mai dădusem pe uşă afară o dată. Îi făcuseră rost de acte italieneşti. Ar fi putut scăpa, dacă nu se ascundea în dulap. Chiar şi un bou s-ar fi întrebat ce caută un tip în dulap!

Încăperea era plină de oameni care vorbeau de-a valma. Un adevărat

---

20 Când l-am vizitat pe Mario, după război, mi-a povestit că avusese aceleaşi necazuri şi cu americanii *(n.a.)*

turn al lui Babei. Eram îngrămădiţi pe patul cel mare. Cei mai mulţi râdeau de uşurare. Dar singură şi tăcută în colţul ei, şedea o fată foarte frumoasă, cu obrazul împietrit. Englezul fusese prietenul ei.

— L-au târât de picioare pe scări în jos, şopti ea. Capul i se lovea de fiecare treaptă.

Agentul de circulaţie, cel pe care îl cunoscusem mai devreme în aceeaşi seară, îi întinse o sticlă cu rachiu. Refuză murmurând ceva neinteligibil.

— Unde l-au găsit pe Heinz? întrebă unul mărunţel, cu nasul ascuţit.

— Dedesubtul spălătorului din latrine, îi răspunse o fată voinică, cu ochi plânşi. Tocmai plecau, când unul dintre ei s-a întors şi a luminat cu lanterna sub chiuvetă. Ce s-a mai bucurat! „Fă-te încoace, micule. Ce amărât trebuie să fii tu, singur-singurel acolo înăuntru!" Cred că Heinz a înnebunit brusc. A scos pistolul şi a tras un glonţ în braţul jandarmului. Au sărit şi ceilalţi. L-au omorât pe Heinz cu patul armelor. Apoi l-au prăvălit pe scări lovindu-l cu picioarele, ca pe o minge de fotbal.

— Eşti sigură că Heinz e mort? întrebă Mario, între două sorbituri.

Fata făcu da din cap.

— Îi urăsc pe zbirii ăştia, zise Otto cu convingere.

Se pregătea să-şi urmeze gândul, când Carl interveni.

— Ne doare-n cot de ei! Trăiască războiul! Pacea va fi lungă şi cumplită! Avem fete, trăscău şi prieteni faini, zbirii s-au cărat, ce-ţi mai trebuie?

Isabelle puse un disc. Dansam cum se nimerea, fără a ţine seama de muzică. Una dintre fete se alese cu un ochi vânăt. Mario sparse o sticlă în capul poliţaiului. Urinam pe fereastră. Pentru fete lucrul ăsta era ceva mai greu. Trebuia să le ţinem să nu cadă. Nimeni nu voia să părăsească încăperea, de teamă că în lipsă se vor petrece lucruri interesante.

Sticletele şi una din fete au luat o hotărâre grea, anume să părăsească împreună lumea aceasta. Se pregăteau să se sinucidă. I-am ajutat să umple cada cu apă, după care le-am ţinut un timp capetele sub apă. Dintr-o dată şi-au schimbat părerea. Carl se supără şi îi pocni cap în cap, zicându-le tâmpiţi şi lipsiţi de caracter.

Pretutindeni pe jos şi până pe scări erau culcate perechi. Mario îşi pusese picioarele sale murdare pe spinarea mea ce se ridica şi cobora. Nu pentru că ar fi vrut cumva să ne deranjeze, pe mine şi pe Anna, ci din cauză că nu avea unde să le pună în altă parte. Cu capul între sânii mari ai Luisei, se porni să cânte:

Belami nu eşti prea elegant şi nici
nu pici de frumos,
Dar pe chestii de dame eşti tare băftos...

Mai degrabă zbierete decât cântec. Între două refrene mai trăgea o duşcă. Tricoul său se ridicase descoperindu-i burta păroasă.

Otto şi o fată care petrecuseră o bună bucată de vreme sub pat ieşiră la lumină. Otto împinse fata înapoi de unde venise cu piciorul desculţ şi nu prea curat şi se aşeză cu spatele sprijinit de pat. O fată îi mângâia umerii cu picioarele ei lungi. O prinse de sub genunchi intonând:

La ancoră eram, de la Madagascar la nord.
Căci ciuma izbucnise la noi la bord...

Două fete din înalta societate au venit să ne ţină companie. Erau sătule de covoare orientale şi de pahare de cristal. Tânjeau după unghii murdare şi vorbe triviale. Una dintre ele povesti cum mama ei s-a sinucis otrăvindu-se împreună cu amantul ei.

— Şi maică-mea a fost o târfă, zise Carl. Vrei să te culci cu mine?

Fata i se aruncă de gât şi se puseră în baterie pe coridor. Otto se apropie clătinându-se, sprijinit de două fete în pielea goală.

— Să n-aveţi încredere în ăştia, zbieră el arătându-i cu degetul pe noii veniţi. Ăştia mint şi când respiră. Nu sunt de-ai noştri. Sunt comunişti!

Cea de a doua fată bine se opri să râdă. Mi se agăţă de gât. Otto încercă să mă ajute să-i desfac fermoarul. Rezultatul: rochia se sfâşie de sus şi până jos.

Carl cânta:

În Africa negrii ţipă în cor,
Acasă-n Reich cu toţii vor!

— Eşti comunist? se răsti Otto la unul din peştii fetelor.

Acesta încuviinţă. Ridicându-şi pumnul, răcni ceva ce suna cam ca „Frontul roşu".

— Ce sclifosit! mârâi Otto.

Scoţând pistolul său P 38 din toc, urmă:

— Coboară în stradă, dibuieşte un tip de la Gestapo, sau un jandarm şi culcă-l la pământ cu ăsta! Nu vei îndrăzni, japiţă mică de salon! Vă cunosc eu pe voi! La naiba, până şi un bătrân cotoi italienesc face mai mult decât voi.

Toţi erau numai urechi. Otto continua să-l facă pe tip albie de porci. Otto era un marinar de la submarine tipic, detestând tot ce mirosea a burghezie. Iar cuvântul intelectual îl făcea să vadă roşu.

Tânărul ieşi, cu pistolul în buzunar. Una dintre perechi încercă să-l reţină.

Fata de adineauri reveni.

— Scoate-ţi uniforma şi vino cu mine, îmi propuse. Războiul se va termina curând.

I-am mângâiat pulpele. Se aruncă pe spate în pat, cu picioarele desfăcute atârnând pe margini. M-am prăvălit peste ea muşcându-i sânii zbârliţi.

Otto mormăi şi acum.

— Auzi, comunişti! Pe dracu! Dau în bâlbâială cum văd un rezervist cu zvastica pictată pe fund!

Totul era năclăit de bere. O fată vomită. Deodată izbucni o ceartă între Mario şi poliţai, care se acuzau unul pe celălalt că ar fi furat o bere. Cearta se încheie în coadă de peşte.

Zăceam pe pat cu Elisabeth. Aveam capul greu. Aş fi vrut să fiu mort. Otto îngenunchease în faţa chiuvetei. Carl discuta cu Rita, aşezaţi în dulap.

— Haide, şleahtă de beţivani, făcu Mario nerăbdător. Îmbrăcaţi-vă, mergem la slujbă. Ceilalţi au luat-o înainte.

În biserica Sfântul Andrei era răcoare. Ne-am înghesuit toţi pe două bănci. Aveam chipurile smerite.

Înşiraţi unul în spatele altuia, înaintarăm spre altar. Otto îi oferi o duşcă de rachiu lui Carl. Nu prea avea obiceiul să meargă la slujbă. Trebuia să prindă puţin curaj. Am îngenunchiat împreună cu ceilalţi credincioşi din biserică.

Am ridicat privirile către Cel de pe cruce şi am şoptit, aproape fără voia mea:

— Îţi mulţumesc, Isuse Hristoase, pentru ce ai făcut pentru mine azi-noapte, când au venit jandarmii! Ajută-i, Doamne, pe cei care au fost prinşi! O rază de soare lumină chiar în clipa aceea chipul său. Cât părea de obosit...

Am simţit o mână sub braţul meu. Era Mario, trăznind a bere.

— Vino, Sven! Ce faci, dormi?

— Întinde-o, i-am spus.

Mă strânsese şi mai tare, aproape brutal. Otto i se alătură şi el, pocnindu-mă peste ceafă cu latul palmei.

— Ce tot faci pe măscăriciul, ca şi cum l-ai cunoaşte pe Dumnezeu!

M-au luat pe sus. Carl voia să şterpelească o tavă de argint, Mario şi Otto însă fură de părere că exagera.

— Dacă ar fi la un popă sub braţ, i-ai putea da o scatoalcă şi ai întinde-o cu tava, dar s-o salţi dintr-o biserică, asta nu se face!

Carl s-a supus raţionamentului nostru, era însă atât de dezamăgit şi furios încât se apucă să cotonogească un muzicant ambulant.

După alte câteva ore ne-am luat rămas bun de la Mario şi de la fete. Ne-am început turul de oraş, cu sacii în spinare. Am intrat în nenumărate bistrouri.

Am fost şi la un bordel. Iar la un moment dat am aterizat într-o expoziţie de pictură, dar asta a fost din greşeală. Lui Carl îi plăcu un nud. Când află cât costă, se luă de comitetul de organizare. Ne ameninţară că vor chema poliţia. Dacă ne-ar fi oferit un pahar de bere ar fi scăpat fără cele patru oglinzi sparte.

Într-un restaurant select de pe via Cavour ne-am luat la harţă cu un şef de sală şi patru chelneri. Am început prin a refuza să ne lăsăm sacii la garderobă: primele ciondăneli. Lucrurile s-au înrăutăţit atunci când Otto vru să-şi schimbe ciorapii la intrare; abia însă când au mers până acolo încât să refuze să ne servească, a început cu adevărat chermeza. Carl se repezi în bucătărie măturând personalul precum un taifun care pustieşte o pădure şi puse mâna pe o tavă mare, plină cu *ravioli.*

Doi poliţişti destul de în vârstă ne-au luat în grijă şi ne-au condus la un restaurant, pe o stradă mai dosnică, unde am fost mai bine primiţi. Carl mai avea şi acum tava cu *ravioli* sub braţ. Un dar din partea restaurantului select. Fuseseră prea fericiţi să se descotorosească de noi.

Înainte de a intra în a doua cârciumă, Carl atrase atenţia celor doi poliţai:

— Voi ăştia, amiralii trotuarului, cred că v-aţi dat bine seama că v-am urmat de bunăvoie, nu?

În faţa halbelor pline, agenţii ne asigurară că îşi dăduseră perfect seama.

Noaptea târziu ne-am trezit lângă o fântână. Carl sări în apă să ne arate cum trebuie să te foloseşti de un colac de salvare pe timp de furtună. Otto şi cu mine stârneam valurile.

Se deschise o fereastră şi o voce adormită ne acuză în mod grosolan că făceam prea multă gălăgie.

— Halitor nenorocit de spaghete! urlă Carl din mijlocul bazinului. Cum îndrăzneşti să tulburi un exerciţiu de salvare al marinei de război germane?

Otto culese de pe jos o piatră pe care o repezi drept în mutra cetăţeanului. Acesta a fost la un pas să sară pe fereastră dacă nevastă-sa nu l-ar fi reţinut. Locuiau la al treilea.

Otto mai aruncă o piatră, dar de data aceasta nimeri fereastra de alături. Se trezi acum întreaga stradă. Urmă o bătaie monstru. Părea că izbucnise o mică răscoală. Ne-am luat tălpăşiţa când învălmăşeala a atins punctul maxim. Nimeni nu mai ştia de ce începuse.

În dimineaţa următoare ne-am hotărât să mergem toţi trei la spital. Nu poţi face însă întotdeauna ceea ce vrei. Nenorocul a fost să întâlnim un marinar italian care se ducea la baza sa din Genova. Se găsea în tovărăşia unui bersaglier care tocmai ieşise din spital, cu un picior de lemn. Avea pică pe proteza sa, care îi producea dureri. O purta sub braţ şi mergea sprijinin-du-se într-o cârjă. La ieşirea din spital îi dăduseră două cârje, dar pe una o vânduse unui cioban. Nu pentru că ar fi avut cumva nevoie, dar ciobanul acesta era un om prevăzător.

— Nu şti niciodată ce se poate întâmpla în timp de război, îi spusese soldatul. Ceva îmi spune că, mai devreme sau mai târziu, va fi mare lipsă de cârje.

Când s-a apropiat de noi eram tolăniţi pe o scenă, pe via Torino şi mâncam sardele prăjite. I-am poftit să se aşeze lângă noi şi le-am oferit sardele.

Am stat puţin de vorbă, apoi pe neaşteptate ne-a apucat un dor de curăţenie. Ne-am repezit în cea mai apropiată baie publică. Ce scandal a fost când am nimerit în partea rezervată femeilor! Dezbrăcaţi, cu ţoalele sub braţ şi sacii la spinare, am zbughit-o pe o fereastră şi ne-am îmbrăcat în spatele unui gard.

La Ponte Umberto drumurile noastre s-au despărţit. Cei doi nu mai aveau curajul să întârzie. Erau plecaţi de o lună. E adevărat că documentele lor erau ştampilate, numai că ştampilele erau false.

— Ei, băieţi, ne vom reîntâlni aici, după ce războiul se va termina, la 3 noiembrie, mai răcni marinarul italian de pe o străduţă.

— Marinarule, îi strigă Carl la rândul său, nu ţine, închipuie-ţi că războ-iul se termină pe 4 noiembrie! Mai bine să ne întâlnim, chiar aici, la trei luni după sfârşitul războiului, numărat zi cu zi.

— Vrei să spui acolo unde sunteţi, sau aici unde ne aflăm? urlă marinarul.

Ajunsesem atât de departe încât abia ne mai auzeam. Oamenii se opreau holbându-se la noi. Carl făcu mâinile pâlnie.

— Ne vom întâlni în mijlocul podului Umberto, acolo unde ne-am despărţit şi fiecare va aduce o ladă cu bere!

— O.K. La ce oră? strigară italienii.

— La unsprezece şi un sfert, răspunse Carl.

— Veniţi cu trenul sau cu vaporul?

— Nu mai pune întrebări tâmpite! Tu iei trenul, dacă nu te obligă nimeni?

— Sunt autocare din oră-n oră, de la Anzio la Roma, ne mai strigă marinarul.

A doua zi, dimineaţă devreme, eram la spitalul de pe Via di San Stefano. Până acolo ne-am dus cu o birjă. Pe vizitiu l-am aşezat pe bancheta din spate, cu toată împotrivirea lui şi am mânat caii cu rândul.

— Acum e acum! Să nu greşim şenalul, strigă Carl trecând pe sub porţi.

— Virez la dreapta, cred că-i bine, zise Otto.

Santinela ne privea înmărmurită. Băiatul nu mai văzuse niciodată o asemenea intrare.

Otto opri în dreptul scărilor.

— Vira ancora! ordonă Carl.
— Unde mergeţi? lătră santinela.
— Noi te-am întrebat unde mergi? i-o reteză Carl. Ce te priveşte ce facem noi?
— Sunt aici ca să vă întreb unde vă duceţi, răspunse soldatul.
— Ei bine, ne-ai întrebat. Şi acum închide clanţa! tună Carl.
Santinela ridică din umeri şi se întoarse la post.
O săgeată indica drumul către birou. Fără a ţine seama de inscripţia „Bateţi şi aşteptaţi", am pătruns înăuntru.
Un subofiţer sanitar, în uniformă tăiată pe măsură, instalat într-un scaun cu leagăn, cu picioarele pe masă, era foarte ocupat să-şi dea cu briantină pe păr. În spatele său, pe perete, se afla un portret mare al lui Adolf Hitler.
— Ai treabă multă? spuse Carl aruncându-şi sacul pe podea.
Sanitarul pomădat şi parfumat nu se învrednici să ne arunce măcar o privire.
Carl îi atrase din nou atenţia asupra prezenţei noastre.
— Hei, ia vezi, ai muşterii!
Eroul de la spital se apucă să-şi scobească dinţii cu un laringoscop. Privind nepăsător pe fereastră, se învrednici:
— Aţi greşit drumul!
— Fir-ar să fie! Nu-i spitalul aici?
— Ba da! Vă aflaţi în clipa aceasta în *Ospedale Militare.* Iar în faţa voastră se află responsabilul biroului. Aici stai în poziţie de drepţi şi te prezinţi regulamentar.
— Rahat! spuse Otto.
— Ce vă spuneam? zbieră Carl. Să-i ardem o mardeală, catârului ăstuia!
— Haide, camarade, înţelege odată, am venit aici la reparaţie, mai încercă Otto.
— Nu m-aţi înţeles. Aici sunteţi la spital şi nu la un şantier naval.
— Nu-i mai vorbi, strigă Carl. Dacă are chef să-mi simtă laba pe mutră, cu atât mai rău pentru el.
Otto insistă încă o dată.
— Bine, cum îi spune pe la voi aici, avem nevoie de reparaţie, de control.
Sanitarul îşi examină cu mult interes chica strălucitoare în oglinda de pe peretele din faţă. Îşi împrospătă obrazul cu apă de colonie.
— Vrei să spui că aveţi nevoie de spitalizare? În cazul acesta presupun că aveţi şi hârtiile necesare, semnate de medicul de regiment? Sunteţi răniţi?
— Da, făcu Carl, dar de mult. Nu pentru asta, am venit acum.
— Am necazuri acolo jos, zise şi Otto.
— Aţi greşit adresa. Aici e un spital de chirurgie.
Subofiţerul râse batjocoritor.
— Să nu mai discutăm cu el, ţipă Carl scos din fire. Dă-i un şut în picioare, aruncă-l prin răsuflătoare şi s-o tăiem!
Subofiţerul se făcu că nu aude ameninţările.
— Trebuie să vă prezentaţi la serviciul de boli dermato-venerice care se află în cadrul clinicii medicale. Cel mai bine vă interesaţi la Ortskommandatur[21]. Ca să aflaţi unde e, întrebaţi la comandatura gării, iar

---

21 Comandatura militară a garnizoanei

pentru a găsi gara nu aveţi decât să întrebaţi un agent de circulaţie.
— Bă rahat în ploaie, de ce nu ştii unde este afurisitul ăsta de spital pentru fudulii? întrebă Otto, plin de draci.
— Bineînţeles că ştiu, e datoria mea.
— Atunci spune odată, avortonule!
— Marinarule, eu răspund de intrările în spital de chirurgie, dar nu sunt birou de informaţii.
— Ce învârţi când nu faci pe soldatul? întrebă Otto.
— Nu cred că te priveşte, răspunse înţepat subofiţerul. Oricum, sunt puţine şanse să ne întâlnim în vreun salon. Dar dacă tot întrebi, voi face pentru tine o excepţie şi îţi voi răspunde. Sunt magistrat la baroul din Berlin.
— Ajunge! urlă Carl trăgându-şi pantalonii în sus. Magistrat! Responsabil! O cârpă, asta e!
Apucă o călimară şi o aruncă în perete, chiar în spatele subofiţerului. O bibliotecă cuprinzătoare fu golită în clipa următoare, într-un timp record.
Carl şi cu mine am sărit pe deasupra biroului apucându-l pe „responsabil" de păr şi l-am dat cu capul de tăblie. Otto deschise un borcan cu dulceaţă de căpşuni şi răspândi conţinutul peste căpăţâna tipului. Am sfâşiat în bucăţele câteva perne; fulgii zburau prin încăpere. Subofiţerul se mai alese cu încă două borcane cu dulceaţă pe ţeastă. După aceea l-am tăvălit prin fulgi. Semăna cu o găină bolnavă.
O infirmieră băgă capul prin uşa întredeschisă, dar o închise repede la loc când un dicţionar gros zbură către ea.
Înainte de a pleca, Carl mai înfipse un snop de documente în gura sanitarului, care zbiera. Am părăsit biroul devastat foarte mulţumiţi de noi. Santinela ne lăsă să trecem fără a ne face greutăţi.
— Ne vom vindeca înainte de a ajunge la vreun spital, gemu Otto. Suntem de săptămâni întregi pe drum.
Ceva mai departe, pe via Claudia, un Kübel opri în dreptul nostru. Doi jandarmi militari, cu căşti de oţel, coborâră din camion.
— Sunteţi arestaţi, strigă unul dintre ei.
— Hai zău, zise Carl.
Catarama centurii sale îl atinse pe primul drept în mijlocul feţei. Zbirul căzu la pământ, orbit, urlând de durere. În numai câteva secunde strada s-a golit. O trăsură în care erau două cuconiţe dispăru în galop.
Cel de-al doilea îşi scotea pistolul din toc. I-am sărit în spinare şi l-am muşcat de ureche. Otto îi expedie o directă cu dreapta în mutră.
Am urcat în grabă în Kübel, am pornit motorul, şi, după ce am băgat schimbătorul într-a doua, am sărit jos. Vehiculul se zdrobi de o casă, la colţul străzii.
Lângă Colisseum, lui Carl îi bubui o idee salvatoare. Scotocind prin sacul său, scoase o sticlă cu rom. Ne-am întors lângă cei doi jandarmi leşinaţi.
— În sănătatea voastră! zise Carl turnându-le pe gât câte o porţie zdravănă.
Restul băuturii îl vărsă peste uniformele lor; sticla am pus-o pe scaunul din faţa maşinii.
— Dopul, murmură Carl.
Otto se strâmbă de râs; reveni lângă cei doi şi puse dopul în buzunarul unuia dintre ei.
— Şi acum trebuie să telefonăm, decretă Carl, încântat.
Am găsit o cabină şi, după lungi parlamentari cu o telefonistă, am

obţinut numărul de la Ortskommandatur. Otto a fost cel care a cerut legătura, având glasul cel mai convingător.

— Generale, ah, bine, locotenente, n-are importanţă! Cine-i mitocan? Crezi poate că mă impresionezi? D-ăştia ca tine am fumat eu mulţi! Cine-i la aparat? Mă crezi nebun? De ce telefonez? Ce-ţi pasă! Alo! Alo! Ticălosul a închis! Lui Otto nu-i venea să creadă.

— Sunt plini de ei, deştepţii ăştia, mârâi Carl. Lasă-mă pe mine. Mai ai numărul? Nu te pricepi. Am să-ţi arăt eu cum se procedează.

— Dă-mi-l pe responsabil, zise sec. La aparat profesorul Brandt. Ce se întâmplă? Până acum câteva minute mai credeam că jandarmeria militară germană e aici pentru a menţine ordinea, dar iată că oamenii voştri sunt amestecaţi în încăierări cu civilii beţi. Asta trebuie să înceteze, căpitane! Doi jandarmi de-ai voştri zac întinşi pe şosea, beţi ca porcii, pe via Marc Aurelio colţ cu via Claudia, după ce şi-au făcut maşina zob!

Carl agaţă la loc receptorul rânjind mulţumit.

Am rezistat ispitei de a urmări în continuare desfăşurarea evenimentelor. Am mai petrecut încă douăzeci şi patru de ore împreună. În cele din urmă ne-am despărţit în faţa dispensarului dermato-venerian al clinicii medicale, amintindu-ne de întâlnirea de pe Ponte Umberto, la trei luni după ce războiul va lua sfârşit.

Am mers cu spatele până la colţul străzii, pentru a-i vedea cât mai mult posibil. Salutau agitându-şi beretele şi cântând rămasul bun al marinarilor.

M-am aşezat într-un parc. Vântul bătea dinspre miază-zi. Se auzea bubuitul necontenit şi ameninţător al tunurilor de la Monte Cassino. Apoi m-am prezentat la comandatura gării să-mi modific permisia, pentru a mă putea duce la aeroport, unde urma să caut un avion de transport.

Plutonierul major se uită îndelung la mine.

— N-ai aflat ce s-a întâmplat ieri?

Stătea în faţa mea, cântărindu-mi hârtiile în mână. Le rupse în bucăţele, foarte încet.

— Mare ofensivă; pe întreaga armată din sud toate permisiile au fost anulate.

Gaşca de la Ida-Gălbejita nu era un bordel ca toate celelalte. Oficial nici nu era un bordel, cu toate că era cunoscut de toţi soldaţii, din Sicilia până la Brenner.

Printre profesionistele de la Ida se ascundeau numeroase doamne „bine", urmărite de Gestapo. Altele, dimpotrivă, erau căutate de partizani. Ida le procura acte false. Le categorisea după felul cum arătau şi după mediul din care proveneau. La Ida erau patru categorii de fete: pentru simpli soldaţi, pentru subofiţeri, pentru ofiţerii de grade mici, pentru ofiţerii superiori.

Doar femeile foarte frumoase erau admise în această ultimă clasă. Şi pe deasupra ele trebuiau să fie în măsură de a putea cita din Schiller şi din Shakespeare. Ida avea o slăbiciune pentru Schiller. În entuziasmul ei, pictase pe peretele salonului în care se făceau prezentările:

Und setzet Ihr nicht das Leben ein,
Nie wird Euch das Leben gewonnen sein!

Porta şi Micuţul schimbaseră două cuvinte din citat, pentru a se potrivi mai bine cu locul.

Ida era americană. Cu puţin înainte de izbucnirea războiului făcuse clasica călătorie la Paris. Dar germanii au înaintat atât de repede încât nu mai avusese timp să părăsească Franţa, Ida mirosi că s-ar putea totuşi ca războiul să dureze mult. Şi nu fusese prea surprinsă când americanii au hotărât să ia şi ei parte. Se folosi de un locotenent german pentru a ajunge până în patul comandantului german. În felul acesta, Ida se acoperise din toate părţile.

La începutul lui 194 2 plecă de la Paris îndreptându-se spre Roma, ducând cu ea şase târfe frumoase. Un început frumos.

PATRULA DE UCIGAŞI

Ne făceam de cap cu tot felul de prostii, făceam pe fanţii faţă de grenadieri şi paraşutişti. Luam parte la comandouri în spatele liniilor inamice. Ceilalţi nu ne vedeau sfârşind prea bine. Ştiau ce ieşise de obicei din aceste misiuni de comando.

— Sunteţi voluntari, voi ăştia, specialii? întrebă un plutonier de intendenţă, având crucea de cavaler pe după gât.

— Da, să ne ducem la umblătoare, râse Porta.

Ne-au dat combinezoane pentru a feri uniformele noastre negre de tanchişti.

Micuţul îşi ascuţea pumnalul de luptă pe o piatră roasă de vreme.

— Cu ăsta poţi scopi un colonel fără ca măcar să se prindă, făcea el haz.

Făceam nişte mişcări cu braţele şi picioarele pentru a face combinezonul mai suplu. Bonetele semănau cu nişte glugi, încheindu-se cu nasturi până la gât. Se puteau lăsa în jos pentru a ne acoperi faţa. În dreptul ochilor aveau două deschizături.

Am chefuit două zile şi două nopţi la Ida-Gălbejita. Fiecare avusese câte trei fete, printre care şi ibovnice de ofiţeri. Partea cea mai grozavă a chiolhanului fusese o încăierare cu artileriştii.

Porta s-a luat la întrecere cu un italian, care mănâncă mai mult. Porta a câştigat înfulecând două gâşte şi jumătate. Italianul s-a îmbolnăvit atât de rău încât a trebuit să i se facă spălături stomacale. Porta o scosese bine la capăt, dar era palid. Dacă l-am fi pus să vorbească, ar fi fost nenorocire. Porta cunoştea şpilul: trebuie să stai nemişcat, cu gura bine închisă. Porta era campion la mâncat. Era renumit pe amândouă părţile ale liniei frontului. Americanii îl poftiseră de trei ori la o petrecere. De două ori a refuzat. A treia oară a primit. El şi cu un uriaş plutonier negru şi-au pus burta la cale într-o groapă de obuz din *no man's land,* supravegheaţi îndeaproape de ambele tabere.

Porta a câştigat. Tuciuriul şi-a dat duhul.

Stăteam aplecaţi deasupra hărţilor, în adăpostul lui Mike. Le întinsesem pe jos şi le priveam, culcaţi pe burtă. Chiorul era lungit între Bătrânul şi mine.

— Vă veţi ascunde aici, explică Chiorul. La o jumătate de oră după miezul nopţii vom deschide un tir de diversiune, un kilometru mai la nord.

— Cine-i comandantul artileriei? întrebă Heide. N-o fi vreun calcă-n străchini?

— Nu-ţi face griji, îl linişti Chiorul. Îl cunosc. Şi-a făcut ucenicia la şcoala de tir de la Leningrad. Ştie meserie. În zece minute, îţi va fi turnat opt sute de obuze peste tipi. Prietenii noştri yankeii, de aici din faţa noastră, se vor culca pe o ureche văzând că salva noastră este îndreptată asupra camarazilor lor hinduşi.

Porta îşi puse jobenul galben peste glugă.

Chiorul clipi din ochi. Jobenul acesta avea darul să-l scoată din sărite, dar renunţase de mult să mai zică ceva. Când îl văzu şi pe Micuţul punându-şi pe cap melonul său gri deschis, nu se mai putu abţine:

— Nu sunteţi zdraveni, zise.

Micuţul încerca să-şi taie unghiile cu cleştele de sârmă ghimpată. Aşchiile zburau peste hartă.

— Pentru că îţi place atât de mult să te foloseşti de cleşti, urmă Chiorul cu vocea sa groasă, tu şi cu melonul tău afurisit veţi trece primii prin sârma ghimpată. Vei tăia primele două rânduri, începând de jos.

— Nu ştiu să număr, anunţă Micuţul voios.

Chiorul se făcu că nu aude.

— Porta îl va urma pe Micuţul, continuă el. După exact trei minute. Se va lumina de ziuă puţin înainte de ora cinci. Comandantul artileriei noastre va veni aici personal. Va trebui să le trimitem salutul de dimineaţă obişnuit. Altfel ar putea să bănuiască ceva. Deci plasaţi-vă foarte precis. Comandantul are poziţiile voastre însemnate pe hartă. Nu se vor trage decât obuze de 10,5. Piesele bateriei sunt reglate încă de pe acum. Pentru voi, momentul hotărâtor va fi între 6,30 şi 14. Ascultaţi-mă cu atenţie, Micuţule, vorbesc şi pentru tine. Vă spun pentru ultima oară. O singură greşeală şi veţi fi măcelăriţii. La ora 5, 32, tir de diversiune cu obuze de 10,5. Tirul încetează la 5,48. La ora 12,45, tir de mortiere peste nasul americanilor. La 12,59, tir de automate pentru acoperire. Durata: treizeci de secunde. Apoi va fi rândul vostru să intraţi în horă. Scuturaţi-vă şi porniţi înainte! Sven va lua cuibul de mitralieră înaintat, păzit de un singur om. Îl vor înlocui la orele 13. La cinci metri mai în spate e un adăpost. Înăuntru şânt şase oameni. După ce îl vei fi lichidat pe tipul cu mitraliera, te vei ocupa apoi imediat de adăpost, cu grenade. Heide va ataca ultimele două mitraliere. Amândouă sunt montate în poziţie, dar sunt acoperite cu o pânză veche în fundul tranşeei. Servanţii se află într-un adăpost la trei metri în dreapta mitralierelor. Se pătrunde înăuntru printr-o deschizătură de pe partea stângă. Au construit trei adăposturi false, dar nu vă puteţi înşela. În faţa intrării este un morman de cutii goale de conserve pe care le-a fost teamă să-l ridice. Nu trebuiesc mai mult de două grenade. Una în fundul şi cealaltă în mijlocul văgăunii. În clipa în care Sven şi Heide vor ajunge acolo, ceilalţi încep să se urnească. Sunt de străbătut zece metri în 2,5 secunde, nici o secundă mai mult sau mai puţin. Trageţi asupra tranşeei dar risipiţi în trăgători. Trebuie să aveţi timp să repetaţi unde se află fiecare, pentru a nu vă ucide între voi. Trageţi în tot ce nu poartă salopeta voastră de camuflaj cu buline mici negre şi verzi. Pe întreg pământul nu sunteţi decât douăzeci care purtaţi uniforma asta. Chiar dacă vedeţi un mareşal german, culcaţi-l la pământ. Nu vreau supravieţuitori în tranşeea aceasta. Nimeni care să poată povesti ce s-a întâmplat. Trebuie să băgaţi spaima în ei, să le daţi impresia că sunt atacaţi de strigoi. În orice caz, asta îi va face să-i apuce bâţul pe cei din trupele de culoare. Barcelona, tu nu te mişti din groapa ta de adăpostire, rămâi lipit locului, faci pe observatorul, în timp ce ceilalţi curăţă tranşeea. Cartuş luminos verde, apoi o luaţi la sănătoasa de parcă l-aţi avea pe dracu în spate!

— Păi asta facem mereu, râse Porta neobrăzat.

— Tacă-ţi gura! îl ocări generalul, şi ascultă bine. La două secunde după cartuşul verde potopim totul, iar tu, Barcelona, vei bate recordul mondial la fugă ajungându-i pe ceilalţi din urmă. Sectorul de alături nu va înţelege ce se petrece. Dacă totul decurge aşa cum s-a prevăzut, va fi o bulibăşie generală. Aveţi la dispoziţie cinci secunde pentru a coborî dealul. Artileria noastră va trage foc de baraj. Veţi fi acoperiţi până ajungeţi la râu. Partizanii vă vor trece dincolo. Urmează apoi 145 de kilometri până la ţinta voastră. Vă descurcaţi cum puteţi. Dar trebuie să vă descurcaţi! (Arătă un punct pe hartă) Exact în locul ăsta vă vom trimite grenade antitanc şi mine. Dacă vor fi răniţi, va trebui s-o scoateţi singuri la capăt. Interzis de a duce răniţii. Ascundeţi-i şi vedeţi dacă mai sunt acolo la întoarcere! Un singur lucru contează: să izbutiţi, chiar dacă nu se va mai întoarce decât unul singur dintre voi! Aici, în pădure, se află baraca statului-major. Iar dincoace, la răspântie, tancurile camuflate. Sunt cu totul cel mult cinsprezece tehnicieni de întreţinere. Locuiesc în corturi.

— Alte măsuri de pază nu există? se miră Bătrânul.

— Nu, se cred în afară de primejdie. După ce veţi scoate tancurile din stare de luptă, doi dintre voi se reped asupra barăcii în timp ce ceilalţi împroaşcă cu gloanţe dinspre sud. Trebuie să aduceţi un ofiţer viu. Ceilalţi vor fi ucişi. Să nu poată bănui nimeni ce s-a întâmplat. Dacă nu, se duce naibii totul. Şi apoi la drum spre pod! Ah! Uitasem, trebuie lăsaţi doi oameni pe pod. În timp ce voi vă veţi ocupa de baracă şi de tancuri, ei vor amplasa minele. Cei doi vor arunca podul în aer îndată ce ultimul a trecut dincolo. Dacă însă inamicul vă urmăreşte de aproape, va trebui să sacrificaţi o grupă de mitralieră, pentru a asigura trecerea ofiţerului de stat-major. Mergeţi apoi de-a lungul cursului înspre est. (Degetele sale groase arătau un punct pe hartă) Iată un stat-major de divizie. Englezi. Trebuie curăţaţi.

Flutură câteva fotografii cu uniformele aliaţilor.

— Aşa arată insignele marelui stat-major.

— Să sperăm că nu vor fi în pijama! râse Heide. Sau poate că îşi poartă insignele pe fund?

— Veţi vedea voi, reteză Chiorul sec.

Ne-am potrivit ceasurile şi ne-am verificat pentru ultima oară armele. Eram pregătiţi de plecare.

— Nu uitaţi livretele şi insignele cu cap de mort. Altfel s-ar putea ca vreun şmecher din poliţia militară să intre la bănuieli. Şi încă un sfat, mai ales pentru Porta şi Micuţul. Fără jaf! Dacă sunteţi prinşi cu dinţi de aur prin buzunare, veţi fi spânzuraţi pe loc! Jandarmii nu-i înghit pe căutătorii de aur.

— Dar şi ei fac la fel, se apără Porta.

— Da, dar nimeni nu ştie. (Chiorul îl apucă pe Porta de guler). Şi nici la noi nu ştie nimeni. Cred că înţelegi ce vreau să spun, Porta?

— Înţeleg foarte bine, domnule general.

— Astăzi nu sunt domnul general. Sunt Chiorul. Trei zile de zdup, pentru că ai uitat. Te vei prezenta la raport la înapoiere.

— Suntem gata, murmură Bătrânul.

După un minut, Micuţul dispărea pe deasupra tranşeei. Către nord bubuiau o mulţime de tunuri. Urmăream acele fosforescente ale ceasului meu. 90 secunde. 60 secunde. Mi se înmuiară picioarele. 45 secunde. Tremuram ca o frunză. 30 secunde. M-am uitat la ceilalţi. Cei pe care îi cunoşteam de atâta timp.

Legionarul, ca de obicei, ţinea între dinţi lungul său cuţit arab. Îmi făcu

cu ochiul. Ştia că-mi este frică.

Nu mai rămăseseră decât cinci secunde. Cât de încet se mişca secundarul ăsta... trei... două...

Cineva mă bate pe umăr, am sărit, am apucat foarfeca de acolo unde o lăsaseră Porta şi Micuţul şi am început să tai. Sârma ghimpată îmi sfâşia spatele. Apoi am dat foarfeca înapoi.

Mi-a trebuit câtva timp pentru a-mi regăsi suflul după efortul acesta violent. Am privit ceasul. Se şi scurseseră două minute.

Legionarul se pregătea să sară. Bine că era acolo, prezenţa lui mă îmbărbăta.

Am început să mă târăsc înspre poziţiile americane. Am ajuns până la tufişul în care trebuia să mă ascund până a doua zi după-amiază. Mâna îmi alunecase peste ceva. Un miros dulceag, greţos, mi-a pătruns în gâtlej. Era un cadavru, umflat. Am vomitat. Apoi mi-am aşezat binoclul înaintea mea acoperindu-l cu frunze şi iarbă. Cât timp era întuneric binoclul nu era periculos, dar era de ajuns să-l atingă o rază de soare, fie numai o clipă, ca ceilalţi să mai vadă. Şi-ar da seama că în *no man's land* se află cineva care n-ar trebui să fie.

Se apropia o umbră. Mi-am scos cuţitul şi pistolul din toc.

— Bau, făcu cineva din spatele meu.

Era să urlu de spaimă. Apoi am zărit la lumina lunii un melon gri. Două şiruri de dinţi mari de cal s-au descoperit într-un rânjet larg.

Era Micuţul, nătărăul.

— Te-ai scăpat în nădragi? întrebă el în şoaptă. Poţi fi văzut la câţiva kilometri, măi rahat în ploaie.

Apoi se mistui în întuneric.

M-am apucat să sap o groapă cu cazmaua cu coadă scurtă. Muncă de cârtiţă. Nu trebuia să fac nici cel mai mic zgomot.

Înspre nord focul de artilerie încetase. Doar pocnete rare de armă şi câte un scurt lătrat de mitralieră rupeau liniştea apăsătoare a nopţii.

Un proiectil trasor străbătu cerul. Era aproape ora 3. În curând avea loc schimbul.

Iată-i. Un zgomot de fiare. Cineva râde. Scapără o flacără mică. Ce adunătură de nătărăi, să fumeze în prima linie! Mă mâncau pur şi simplu degetele! Ştiam că ceilalţi din pluton trebuie ce simţeau aceeaşi poftă ca şi mine. Asemenea nebunie ar fi trebuit să fie pedepsită cu moartea. Pesemne că erau boboci, pentru prima oară pe front. Nu ne va fi greu să-i surprindem.

Cerul se înroşi către răsărit. Îşi schimba culoarea la fiecare minut. Buricul pământului, muntele blestemat, era aproape frumos în dimineaţa aceasta. Aveam chef să cânt un imn.

Măcar de-aş putea pleca acum. Pesemne că nu voi mai putea pleca niciodată liber. Mizasem pe negru şi ieşise negru! Fiecare îşi urmează soarta.

Zarurile au fost aruncate. Trebuie să-l ucid pe tipul din faţă.

Acum era aproape ora. Din nou schimbul posturilor. Căştile lucesc. Mi-am reglat binoclul. Iată-i. Pe cel care se apropia urmează să-l ucid. Va fi înlocuit la ora 10 şi se va întoarce în post la amiază. Pieptul îi era împodobit cu două panglici colorate. Avea ochii de un albastru ciudat. Cel pe care îl schimba îi arăta ceva. Fotografii pornografice desigur. I-am auzit numele. Îl chema Robert, dar i se zicea Bob, cum mi se spunea şi mie. Iata un Bob care trebuie să omoare un alt Bob.

Aş vrea să-ţi rupi un picior, Bob, pe când te vei înapoia acum. Te-ai

duce la spital şi nici n-ai şti cât de norocos ai fost. Iartă-mă că trebuie să te omor. Nădăjduiesc că mă vei ierta, când vei fi în cer. Doar eşti soldat, vei înţelege.

Am încercat să-l previn prin sugestie. Citisem într-o carte că aşa ceva era posibil. Dar nu mergea. Autorul cărţuliei era un mincinos.

Pentru numele lui Dumnezeu, Bob Americanul, trage-ţi un glonţ în picior! La douăzeci de metri de tine te pândeşte o fiară. Dacă nu te răneşti, în curând îţi va suna ultimul ceas.

Nu dădea nici o atenţie sugestiilor mele. Se sprijinea nepăsător de mitraliera sa, fumul albăstrui al ţigării sale se înălţa în aer. Îşi împinse casca pe ceafă.

Deodată mi-a îngheţat sângele în vine. Apucă binoclul care îi atârna pe piept şi îl îndreptă către mine. Mi-am ţinut răsuflarea. O muscă mi se aşeză pe pleoapă. Un om care are o muscă pe pleoapă nu poate fi decât mort. Era mai bine să încetez cu experienţele mele de telepatie. Nu doream să-mi sacrific scurta mea viaţă pentru Bob Americanul. Pentru mine nu însemna nimic. Nu avusesem timp să trăiesc. Cel de dincolo poate că mai apucase să bea şampanie într-un marc restaurant, însoţit de o fată frumoasă. Poate că avea un smoking alb, cu o garoafă roşie la butonieră.

Soarele începea să-mi ardă ceafa. Insectele mă înnebuneau. Iată, dincolo a sosit schimbul. Dacă nu se întâmplă nimic deosebit, Bob al meu se va întoarce peste două ore. Mă întrebam dacă îl aştepta vreo fată acasă la el, în *the States.*

Măcar de ar trece la atac. Atunci s-ar alege praful şi de comandoul ăsta. Începeam să bat câmpii. Trebuia să mă mişc. De zece ore stau încremenit în nemişcare. Poate or fi fachiri care să poată face una ca asta, dar nici ei nu au în faţă gura mitralierei unui Bob Americanul. Noroc că medicul ne administra o spălătură înainte de a pleca în misiune. Ultimele patruzeci şi opt de ore nu avusesem drept hrană decât o ciocolată. Ciocolată cu droguri. Greţoasă ciocolată. Imposibil de închis un ochi măcar, timp de opt zile, chiar de ai fi murit de somn. Instinctele noastre, rinichii noştri, totul înceta să funcţioneze. Ciocolata asta era o „armă secretă". Interzis de a vorbi despre ea, sub pedeapsa cu moartea. Micuţul ne băgase în bucluc, ducând o cutie întreagă fetelor de la Ida. Zadarnic încercasem să le împiedicăm să mânânce.

A fost un tărăboi nemaipomenit când ne-am întors la Ida. Mobilele au fost făcute ţăndări. Doi dintre băieţi au trebuit duşi la spital. Damele erau încredinţate că ne bătusem joc de ele. Pe Porta au vrut să-l înece în cada de baie. Micuţul era prea voinic pentru a sări la el, Până la urmă a trebuit să mărturisim Idei adevărul. Dar din ziua aceea nimeni de la tractir nu a mai vrut să primească daruri sub formă de ciocolată.

Ia te uită, căşti! Ultimul schimb. Dar ce se întâmplă? Erau mai numeroşi. Bob era şi el printre ei. Îl deosebeam foarte bine. Ah! Înţelesesem. Inspecţia şefului de detaşament. Zbiera, da din mâini, îl şmotruia pe responsabilul grupei. Îi cunoşteam bine pe şefii de soiul ăsta: nişte nemernici, nişte gomoşi de cazarmă, care nici în prima linie nu-şi puteau lăsa oamenii în pace!

Aşteaptă tu puţin! N-ai nici o şansă de scăpare. Îţi mai rămân de tras exact cincizeci şi şapte de minute. Micuţul şi Heide se vor ocupa de adăpostul tău.

Iată cine îşi mustruluieşte oamenii care urmau să moară peste câteva minute. Desigur, nu ştia, dar oricât! Era dintre cei cărora supremă ambiţie este să ajungă *First Sergeant.* Chiar de-ar fi să treacă peste trupurile

oamenilor săi. Îşi dorea cele şase galoane cu o stea.

Bob stătea în poziţie de drepţi, aşteptând să treacă furtuna. Un tăun îmi bâzâia în jurul capului. Se aşeză pe mâna mea. Aş rezista dacă m-ar înţepa? Întotdeauna îmi fusese frică de tăuni şi de albine. M-a înţepat în timp ce îl priveam. O durere ascuţită mi-a străbătut braţul.

Mi-am muşcat buzele până la sânge. Dar ce însemna o înţepătură de tăun, faţă de un umăr zdrobit sau un pântec perforat? Bob începu să fluiere, nu prea tare, doar pentru el. Desigur că timpul se scurgea greu şi pentru el. Nici prin cap nu-i trecea că trăieşte ultimul său sfert de ceas.

My Bonnie is over the ocean,
My bonnie is over thea sea.
Bring back, oh bring back my bonnie to me...

Peste zece minute tunurile vor deschide dansul. Comandantul artileriei îşi verifică acum tabelele. Opt minute. Gurile tunurilor încep să ţintească spre înălţimi.

Îl priveam pe Bob cu binoclul. Iată-l pe *Private First Class U.S.* aprinzându-şi ultimul Camel.

Bucură-te de ţigară, camarade! Nu-ţi mai rămân decit şapte minute. Sper că îi vor trimite mamei tale medalia Congresului. O merită. Să-şi trimită fiul în Italia să fie ucis, la douăzeci de ani, în floarea vârstei. Apoi, cortina... doar un simplu soldat!

Doar un simplu soldat, de câte ori nu auzisem cuvintele acestea! Cu o urmă de dispreţ. Dar noi suntem cei care plătim cu vieţile noastre uzinele voastre, industria voastră. Iar când totul se va sfârşi, veţi trata afaceri în birouri elegante; veţi face schimb de contracte; veţi da comenzi la Krupp, Armstrong şi la alde Schneider.

Cânta cu voce joasă:

Show me the way to go home...
Roll out the barrel,
We'll have a barrel of fun...

Îşi îndreptă din nou binoclul spre mine.

Doamne nu-l lăsa să mă descopere cu două minute mai devreme!

Lăsă binoclul jos şi începu să cânte.

În spatele meu tună. Cerul s-a deschis. Bateria în do. Rachetele au căzut în faţa poziţiilor americane. O privelişte care i-ar fi inspirat lui Liszt o rapsodie eroică. Îmi mişcam muşchii în cizme. Sângele reîncepea să circule. Furnicăturile în picior puteau fi fatale. Mi-am retras piciorul stâng îndoit sub mine. Era cel în care aveam putere mai mare. În cinci secunde lansatoarele de rachete îşi vor înceta tirul.

U.S. Bob nu cunoştea regulile jocului. De frica obuzelor se lipise de pământ pe fundul tranşeei. Nu avea nervii unui vechi soldat de pe front, care poate să rămână în mijlocul focului privind pe deasupra marginii gropii sale.

Priveam în jur cu coada ochiului. Iată-l pe lunganul de Porta. Din câmpul verde de trifoi jobenul său galben sărea în ochi. Am pus mâna pe cuţit. Cuţitul pe care îl şterpelisem unui puşcaş siberian.

Hop! Dintr-un salt m-am repezit înainte.

Proiectilele armelor automate Zumzăiau precum roiuri furioase de tăuni. Dar nu mă temeam de ele. Era tirul de baraj al artileriei noastre.

U.S. Bob apăru la marginea tranşeei sale. L-am îmbrâncit, în avântul meu. Scoase un strigăt ascuţit şi încercă să mă respingă. Două gloanţe de revolver mi-au trecut pe lângă cap, cuţitul meu se înfipse în gâtul lui Bob. Se răsuci, crispându-se. Din gură îi curgea sânge cu bale.

Am răsturnat mitraliera aruncând o ultimă privire lui U.S. Bob, ale cărui degete se agăţau de marginea tranşeei.

Show me the way to go home...

Cu capul răsturnat pe spate, cu ochii larg deschişi, mă privea. Îmi venea să mă las să cad lângă el, să-i alin suferinţa, dar nu aveam nici timpul, nici dreptul pentru aşa ceva. Nu eram decât un simplu soldat. Am dat cu piciorul în casca sa.

Dintr-un adăpost au apărut doi oameni. Ridicând automatul, am tras din şold. L-am văzut pe Porta făcând o mişcare cu mâna. Două grenade zboară. Un zgomot înăbuşit izbucni înăuntrul adăpostului.

Jobenul galben al lui Porta depăşea marginea tranşeii. Pălăria asta sfida soarta. Doi americani se apropiau în pas de fugă. Se treziseră. Peste tot izbucneau explozii.

Heide ateriză lângă mine. Un sergent şi trei răcani se îndreptau exact în tirul automatelor noastre. Am călcat cu cizmele peste cadavrele lor. Ne apropiam de adăpostul despre care Chiorul ne spusese să ne ferim. Flăcări gălbui lingeau intrarea camuflată a adăpostului.

Mi s-a părut că o umbră se repezea la mine. Instinctiv m-am aplecat şi m-am răsucit în jurul meu. Un trup greu se prăvăli lângă mine. I-am trimis două salve din pistolul meu automat. Trăgeam în timp ce mă rostogoleam pe jos.

Dar nu era de ajuns. Se ridică ca împins de un arc. I-am repezit de două ori cizmele în obraz. Scăpasem automatul. Degetele sale mi se strângeau în jurul gâtului. I-am tras un picior în testicule. Strânsoarea a slăbit o clipă. A fost destul pentru a-mi putea scoate revolverul din toc. Am golit încărcătorul. Eram înnebunit de groază. Tipul era de două ori cât mine. Eram acoperit de sânge. Era iar peste mine. Lama unui cuţit mi se înfunda între coaste. Am mai zvâcnit o dată din şale, am apucat cuţitul din cizme. Am lovit, iar şi iar. Strânsoarea slăbea din ce în ce mai mult. Începeam să respir.

L-am văzut pe Micuţul prinzând un tip de piept, aruncându-l la pământ şi călcându-l în picioare. Mi-am cules automatul, l-am reîncărcat şi am tras în adăpost. Cineva strigă.

O rachetă luminoasă se înălţă pe cer: semnalul lui Barcelona. Infanteria noastră înainta. Acoperiţi de ea, trebuia să ne urmăm drumul. I-am văzut pe ceilalţi ivindu-se de prin tranşee. Aici apărea pălăria galbenă a lui Porta, colo melonul Micuţului. I-am urmat cât puteam de repede. Era o întrecere cu moartea. Obuzele artileriei noastre explodau exact în urma noastră. L-am ajuns din urmă pe Bătrânul, care cobora gâfâind. Destul de bine pentru un om de vârsta lui.

Am ajuns în sfârşit la râu. Ne aşteptau doi soldaţi italieni din trupele de comando, deghizaţi în ţărani.

— Avanti, avanti, bombăni unul dintre ei. Îşi culese automatul, ascuns în stuf.

Au luat un start de maratonişti. Abia ne puteam ţine după ei. Obuzele explodau din ce în ce mai aproape. Apoi italienii s-au oprit, arătând către râu:

— Treceţi pe aici. Vă aşteptăm lângă troiţă, pe partea cealaltă.

Legionarul privea apa tulbure. Întorcându-se către italieni, spuse:

— Sunteţi siguri? Nu văd nimic.

Unul dintre italieni înjură furios şi intră în apă. Îi ajungea până la brâu.

— Podul ăsta subacvatic l-am făcut cu mâna noastră, crezi că ne putem înşela?

Am trecut râul în şir câte unul. Încărcături explozive biciuiau apa. Ne-am ascuns în stuful de pe malul celălalt. Bătrânul avea o rană lungă la braţ. Heide îi făcu un pansament.

— Totul s-a petrecut cu bine, râse Porta.

— Găseşti? murmură Bătrânul. Pentru mine nu va fi niciodată o plăcere să omor un om.

— Soldat de cârpă, zbieră Micuţul cu dispreţ.

Bătrânul trase piedica pistolului său automat.

— Dacă mai scoţi o vorbă, te culc la pământ ca pe un câine, ucigaş smintit ce eşti!

— Ce te-a apucat? interveni Legionarul. Îl ucizi pe unul, ori te ucide el pe tine. Aşa-i războiul.

— Am omorât un subofiţer bătrân, un tată de familie, hohoti Bătrânul. Uite actele lui. Ne întinse o fotografie îngălbenită. Un bărbat în uniformă de sergent privea spre noi. Alături de el era o femeie. Înaintea lor aşezaţi, surâdeau trei fetiţe şi un băiat. Puştiul să fi avut zece-doisprezece ani. De-a curmezişul fotografiei era scris: *Good luck, Daddy!*

Bătrânul era distrus. Blestema lumea întreagă şi pe noi în special. L-am lăsat să-i treacă furia. Se întâmplă uneori să afli pe cine ai ucis; aveai de ce să fii descumpănit. Nu puteam face nimic pentru bietul om, doar să veghem să nu facă vreo prostie, să dezerteze, să se omoare, sau mai ştiu eu ce. O prostie care ar fi avut cele mai neplăcute urmări pentru familia sa.

Am ajuns la pod după douăzeci şi patru de ore. Paza era asigurată de doi infanterişti; doi canadieni.

Micuţul şi Barcelona i-au ucis la repezeală. Am lăsat pe pod doi dintre ai noştri. Avionul, un Ju 52, a venit la ora hotărâtă, dar abia apucă să ne azvârle lucrurile că au şi apărut două *Mustanguri*.

Junkers-ul se prăbuşi în flăcări. O siluetă se desprinse de avion, dar paraşuta nu s-a deschis.

— Amin, oftă Heide.

Ne-am ascuns ceva mai departe, pe după dealuri. Un batalion defila foarte aproape de noi. Scoţieni la instrucţie. Pârâiau neîncetat din mitralierele lor. Micuţul prinse pică împotriva unui sergent-major cu o uriaşă mustaţă roşcată. Îi maltrata pe soldaţi, pretindea Micuţul, hotărât să-l împuşte. Am avut mult de furcă cu el până l-am potolit.

A doua zi am înaintat până la tancuri. Ne-am hotărât să ne odihnim înainte de a trece la atac. Am pătruns în pădure. Acolo Bătrânul şi-a dat seama că, în ciuda interdicţiei Chiorului, Porta şi Micuţul strânseseră dinţi de aur. Dacă am fi prinşi, asta ne-ar sorti pieirii.

După o încăierare bună, ne-am căutat alinarea în băutură. Apoi totul râncepu, când Legionarul ne făcu soldaţi de trei parale, scursoare prusacă.

— Ia te uită la el, javră a Legiunii Străine, urla Porta din adâncul plămânilor, uitând că nu trebuia să facem gălăgie. Zici că te-au jugănit la Fagen. Asta n-o mai credem, bufniţă bătrână şi castrată! Fanfara turcească ţi-a mâncat fuduliile fripte!

— Îmi faci greaţă! strigă Legionarul, zvârlindu-şi cuţitul care se înfipse în jobenul galben al lui Porta.

Pe acesta îl apucară pandaliile.

— Da-r-ar damblaua în toate târfele franceze, zbieră el.

Înşfăcând automatul, îi goli încărcătorul la picioarele Legionarului. Am sărit să ne adăpostim de gloanţele care ricoşau. Santinelele noastre, speriate, se apropiau în goană.

Micuţul trase în ei, scoţând urlete sălbatice. Olle Karlsson era cât pe-aci să fie ucis.

După scurt timp ne-am potolit. Am fi vrut să dormim, dar nu puteam din pricina ciocolatei drogate.

Am zărit în depărtare o coloană de camioane.

— Ne ducem? propuse Porta. Nu-s decât de la transporturi. Apoi ne vedem de drum.

Dar Bătrânul refuză. Ca întotdeauna, el era meseriaşul încăpăţânat şi lipsit de fantezie care, neţinând seama de propriul său interes, nu ştia altceva decât să urmeze ordinul primit. Ştiau ce fac cei care numeau plutonieri asemenea meseriaşi de nădejde! Cei ca noi, nu ne prea sinchiseam de asemenea mărunţişuri. Nu odată prezentasem câte un raport măsluit, care costa câteva milioane! Asemenea lucruri ne făceau să ne stricăm de râs.

Izbucni o nouă ceartă.

— Eşti cel mai fricos dintre toţi proştii de pe lumea asta! strigă Porta către Bătrânul. Nu te-ar plăcea nici măcar un maimuţoi! Socoteşte-te fericit că te înghiţim noi, dar te previn că şi răbdarea noastră are o limită. Într-o zi, îţi vom căra rămăşiţele înapoi!

Camioanele treceau. Ni se scurgeau ochii după ele. Bătrânul rămăsese neclintit, ca de obicei. Au nimerit-o bine în ziua în care l-au numit Feldwebel. Oricare altul ar fi păţit-o de mult. Bătrânul nici nu bănuia măcar că stă pe un butoi cu pulbere.

La apusul soarelui am pornit la drum. O companie defilă atât de aproape de noi încât am simţit mirosul ţigărilor Camel!

— Ehei! Ce uşor i-am putea curăţa pe răcanii ăştia, şopti Porta.

— Am face bani grei! spuse Micuţul visător.

— Ce zici, Bătrânule, se linguşiră ei, o facem? La întoarcere ne vom jura că tu singur i-ai doborât pe toţi! Îţi vor da crucea de cavaler, înţelegi? Gândeşte-te puţin la nevastă-ta. Va avea pensie pe viaţă!

Dar Bătrânul nu se lăsă înduplecat. Nici măcar nu răspunse.

Porta şi cu mine, care eram în frunte, era să dăm buzna drept în nişte corturi. Ne-am ascuns repede pe după copaci şi le-am făcut semn celorlalţi să se oprească. Erau treizeci de corturi. Îi auzeam pe unii sforăind.

La un semn al lui Barcelona, am smuls ţăruşii. Cei din corturi erau prinşi ca într-un sac. În câteva minute totul s-a sfârşit. Doar câteva strigăte pe jumătate înăbuşite vesteau că se dă o luptă. Băieţii au murit aproape în somn.

Ne-am dus în vârful picioarelor până la tancuri. Santinelele au fost doborâte cu laţul, trupurile le-au fost aruncate în tufişuri. Am examinat tancurile cu interes. Erau care blindate M4 şi M36. *Jackson*-uri care arătau ca vagoanele de cale ferată.

Am început să le punem încărcăturile explozive. Unele vor zbura în bucăţi la pornirea motorului, altele la deschiderea unei trape.

Legionarul a dat dovadă de o ingeniozitate diabolică. O dulie de bronz aşezată ca din întâmplare pe capota din faţă a unui tanc, dacă ar fi căzut sau dacă cineva ar fi ridicat-o, s-ar fi declanşat explozia unei încărcături. Am îngropat mine S.

Micuţul, în căutarea de cadavre cu dinţi de aur, a dat peste depozitul lor de benzină. Era ascuns cu asemenea dibăcie, încât Micuţul fu cuprins de bănuieli.

Am pitit grenade antitanc într-un copac; printr-un sistem de sfori, ele vor exploda în benzină la atingerea butoaielor.

Porta se smiorcăia în gura mare:

— Asta nu-i dreptate, nu-i păcat de tot aurul ăsta de care nu va profita nimeni, ce zici, Bătrânule? Dacă Micuţul şi cu mine am rămâne aici, doar cât să-l adunăm?

— Gura, mârâi Bătrânul.

Am lăsat o cască franţuzească la faţa locului, iar în spatele unui tufiş am ascuns o cutie de spaghete şi porthartul unui soldat italian. Ca să aibă la ce se gândi. Vor fi convinşi că a fost opera partizanilor şi a dezertorilor italieni. Ne vom putea termina misiunea în linişte.

Am ajuns seara târziu la pod. Eram mulţumiţi. Nimic nu era mai plăcut decât să arunci un pod în aer. Toţi voiam să apăsăm pe detonator. Bătrânul se supără. Barcelona începu să strige că asta era o treabă pentru el, expert în poduri. În Spania fusese în trupele de geniu. Până la urmă am lăsat zarurile să hotărască. Pe drumul care ducea spre pod se apropia încet un camion greu. Ceva mai departe am zărit un jeep.

— Încetaţi cu prostiile astea, grăbiţi-vă, bombăni Bătrânul.

Vru să apese pe detonator, dar Micuţul îl pocni cu automatul peste mână.

— Jos labele! Podul rămâne la locul lui, până când zarurile hotărăsc sorţii!

Julius Heide ţinea socoteala. Eram primul la rând, dar nu am dat decât şapte. Porta fu mai norocos cu optsprezece. Micuţul sări în sus de bucurie când dădu douăzeci şi opt. Nimeni nu-l luă în seamă pe Bătrânul care dădu patrusprezece. Rudolf Kleber obţinu nouăsprezece. Micuţul era să-l omoare pe Heide când acesta dădu şi el douăzeci şi opt.

— Ucigaş sadic de evrei, ai trişat. De două ori am încercat să scap de tine! Pentru o piele de evreu ai călca şi peste trupul mamei tale!

— Ah! şuieră Heide gânditor. Va să zică tu eşti cel care a asmuţit Siguranţa pe urmele mele?

— Exact! strigă Micuţul — şi nu mă las până nu te-oi vedea spânzurat la Torgau!

Se ocărâră în continuare, dar n-am stat să-i ascultăm. Fiecare se gândea la jocul său. Însă nimeni nu depăşi douăzeci şi opt.

Heide şi Micuţul au trebuit să o ia de la început. Camionul trecu de cotitură.

Micuţul ridică paharul deasupra capului. De camion nici nu-i păsa. Ocoli de trei ori detonatorul, apoi îşi frecă nasul de stâlpul indicator. Asta îi va aduce noroc, pretinse el. Scutură paharul şi, cu o mişcare unduită de profesionist, aruncă cele şase zaruri pe covorul verde al lui Porta. Şase şesari. De necrezut. Dar cele şase zaruri erau într-adevăr acolo, în faţa noastră. Micuţul ţopăi de bucurie.

— Ai pierdut, Julius!

— Nu se ştie, râse Heide adunând zarurile.

— Aţi terminat, da? strigă Bătrânul. Camionul a ajuns aproape de pod.

Nu-l ascultam. Heide scuipă zarurile, le scutură de patru ori la dreapta, de două ori la stânga. Ţinând paharul deasupra capului, sări în jurul covorului verde, cu genunchii îndoiţi. Apoi răsturnă paharul cu gura în jos peste covor. Zarurile au rămas sub pahar. Îl ridică puţin încercând să

privească pe dedesubt.
— Dacă mişti paharul măcar cu un milimetru, ai pierdut, îl preveni Micuţul.
— Ştiu, mârâi Heide prost dispus. Dar am dreptul să-l bat cu degetul deasupra!
Micuţul încuviinţă.
Camionul şi jeep-ul mai aveau doar cincizeci de metri până la pod. Ne-am apucat să punem rămăşag pe rezultatul zarurilor. Heide nu se grăbea câtuşi de puţin. Lovi de patru ori paharul răsturnat. Foarte încet îl ridică. De şase ori unu, cel mai mic zar!
Micuţul se tăvălea pe jos.
— Am câştigat, am câştigat, ţipa cât putea. Ehei, băieţi, ce mai tărăboi veţi auzi! Mângâie detonatorul.
Camionul intra pe pod. Micuţul se pregătea să intre în acţiune.

Eine Strassenbahn ist immer da!

Camionul aproape ajunsese pe cealaltă parte.
— Ce mai aşteaptă tâmpitul ăsta? bombăni Barcelona.
— Vrea şi jeep-ul făcu Rudolf Kleber.
— E smintit, mormăi Bătrânul.
— La naiba, aţi văzut camionul? Are steag roşu! Opriţi! strigă Heide îngrozit.
Am încercat zadarnic să-i atragem atenţia Micuţului. Ne răspundea prin semne de voioşie.
O adevărată catastrofă. Un camion de cincisprezece tone, plin cu muniţii.
— Hello, yankeii, hai să vă arăt de unde îşi lua Moise berea!
În jeep s-au ridicat în picioare doi bărbaţi, privind în direcţia Micuţului. Din cabina camionului se ivea capul unui negru voinic.
— Pentru onor! urlă Micuţul, apăsând pe detonator.
Ne-am aruncat la pământ. O explozie care cred că a fost auzită la sute de kilometri depărtare. Jeep-ul a fost azvârlit în aer ca o minge. Un brâu de foc se înălţă la cer. Camionul dispăruse pur şi simplu.
Unda de şoc îl aruncase pe Micuţul la câteva sute de metri. Resturi de oţel fierbinte planau deasupra noastră. O roată de camion, pornită de pe pod, suia dealul. Se ciocni de o stâncă şi cobori înapoi panta cu o viteză nebună. Barcelona a fost la un pas de moarte când roata trecu chiar pe lângă capul său. Apoi roata se îndreptă spre Micuţul, care era aşezat, pe cale să-şi şteargă obrazul însângerat. În loc să sară în lături, se porni să alerge la vale, cu roata pe urmele sale. Era de necrezut ca un om să poată fugi atât de repede. Se împiedică, apoi continuă să se rostogolească ca o minge înspre podul în ruine, urmărit mereu de roată.
Un nor de praf ni l-a ascuns. Se auzi un pleoscăit uriaş în clipa în care se prăbuşi în râu împreună cu roata. Înjurând şi blestemând, se căţără pe malul râpos în sus.
— Bandă de asasini, mugi. Aţi vrut să mi-o faceţi. Aţi umblat la încărcătură, firul a fost prea scurt! De-asta m-aţi lăsat să câştig, ticăloşilor, mâncători de varză puturoşi!
Urcă panta cu o vigoare extraordinară, ţinând în mână cuţitul său lung. Se repezi mai întâi la Barcelona.
— Ai pierdut într-adins! Ai vrut să-mi las aici pielea!
Barcelona fugea să şi-o scape pe a sa, strigând cu disperare:

— Lasă-mă să-ţi explic!... Lasă-mă să-ţi explic!...
— Îmi vei explica în timp ce-ţi voi cresta fuduliile!
În furia sa aruncă cuţitul înspre Barcelona.
Ne străduiam să-l oprim pe Micuţul înainte de a-l omorî pe Barcelona, cum era hotărât s-o facă.
Bătrânul îşi cuprinse capul cu amândouă mâinile:
— Simt că înebunesc, ăsta nu mai este comando, ci balamuc.
Legionarul a fost cel care l-a salvat pe Barcelona. Cu o mişcare de judo îl făcu pe Micuţul să muşte ţărâna şi îi strânse gâtul cu o mână de oţel. Dar Micuţul nu putea fi biruit uşor. Şase oameni abia am izbutit să-l potolim. Barcelona vru să-i strivească capul sub picioare, dar Bătrânul se împotrivi.
Legionarul încercă să-l lămurească pe Micuţul că era victima unei regretabile neînţelegeri.
— Vrei să spui că transporta muniţii? Micuţul nu-şi credea urechilor. Nemernicii, n-aveau steagul!
— Ba aveau, unul mic de tot, iubitule, surâse Legionarul.
Micuţul fu indignat când pricepu că pe camion nu fusese arborat decât un singur fanion.
— Auzi obrăznicie, exclamă el revoltat. Aş fi putut fi omorât! Asta-i curată crimă. Cred că mă voi plânge în scris generalului Clark!
Bătrânul îşi pierdu răbdarea şi ne ameninţă cu automatul.
— Înainte marş, în şir câte unul, după mine. Şi mişcaţi-vă mai repede!
L-am urmat ocărând şi năduşind. Trebuia să urcăm muntele. De fiecare dată când poposeam în vârful unei pante, crezând că am ajuns, descopeream îndată o alta în spatele ei. În sfârşit, după cea de-a zecea sau poate a douăzecea, nu-mi mai aduc aminte, ne-am prăbuşit în iarbă, leoarcă de năduşeală. Nimeni nu lua în seamă priveliştea minunată. Ca de obicei, ne-am ciondănit pentru fleacuri. Când lui Gregor Martin îi trecu o şopârlă peste cizmă, fu cuprins de furie. Se năpusti asupra micuţei şi sprintenei vietăţi, o sfârtecă în bucăţele şi o strivi sub picioare ca un nebun.
Heide şi Barcelona au început dintr-o dată să se păruiască. Barcelona insinuase că Julius ar avea sânge de evreu. I-am luat partea lui Barcelona, descoperind la Heide numeroase trăsături care dovedeau că ar fi evreu.
— Sunt sigur, mugi Porta. Acum înţeleg de unde ura lui împotriva evreilor. Începând de astăzi te vei numi Isaac. Hai, vin' la tata, Isaac Heide.
— Iar de ziua lui îi vom dărui Talmudul! se tăvălea de râs Rudolf.
— Îi vom tatua steaua lui David, urla Micuţul.
Heide se luă după Micuţul cu cuţitul ridicat.
— Lungeşte pasul, Isaac, mititelule, striga Micuţul înecându-se de râs, altfel îţi vei toci prea mult tălpile şi se supără tata Moise.
Heide aruncă în Micuţul cu o piatră care însă îl atinse pe Gregor. Acesta se clătină buimăcit de lovitură. Durerea îl scoase din minţi. Izbuti să se ridice în picioare, scoase o grenadă şi o aruncă înspre Heide care, lovit drept în piept, căzu în mijlocul nostru. Din fericire, în furia lui, Gregor uitase să numere.
Ne-am împrăştiat ca potârnichile care încotro, căutând adăpost. Grenada explodă cu zgomot înăbuşit. Printr-o minune nu a fost ucis nimeni.
— Să-l împuşcăm, strigă Micuţul.
Douăzeci de pistoale s-au ridicat. Gregor îl apucă pe al său, armă, gata să tragă la cea mai mică mişcare.
Heide se apropie de el prin spate. Au căzut la pământ, de-a valma, muşcând, mârâind, zgâriind.
Gregor se rostogoli pe povârniş în jos, din ce în ce mai repede. Dacă

s-ar fi lovit de o piatră ar fi fost făcut bucăţele.
— Aşa-i trebuie, chicoti Barcelona.
— Îi voi lăsa oasele sfărâmate colo jos, râse şi Porta. Va avea astfel timp să se gândească la firea lui de porc, înainte ca soarele să-l ardă de viu!
Gregor însă izbuti să se oprească din goana sa nebună. Şiroind de sânge, începu să urce. Era pus pe moarte de om, nu-i scăpa nici o mişcare a lui Heide, voia să-l prindă prin spate.
Heide îl aştepta pregătit să-l lovească peste faţă. Izbuti de două ori. Încăpăţânat, Gregor se săltă în sus. Chipul său era năpădit de sânge. Întinşi pe burtă, noi ceilalţi urmăream răfuiala cu interes.
— Predă-te, spuse Heide dispreţuitor şi sigur de biruinţă.
— Nici nu mă gândesc, otreapă! urlă Gregor.
Schimbă tactica aruncând cu cuţitul. Asta se prinse. Heide îşi îndreptă atenţia asupra cuţitului, ţintind prea târziu capul lui Gregor. Acesta izbuti să-l prindă de gleznă. Se rostogoliră împreună la vale, într-o avalanşă de bolovani şi pietriş. Se ridicară în picioare, îşi scoaseră cuţitele şi începură să se lovească cu sălbăticie.
După ce îl lovi pe Gregor în pântece, Heide se pregăti să-i dea lovitura de graţie. Dar Gregor, care învăţase şiretlicul de la Legionar, făcu un salt primejdios înapoi şi apoi înainte. Heide primi amândouă cizmele drept în figură. Scoase un ţipăt de porc înjunghiat. Gregor îl apucă de urechi şi îl lovi cu capul de stâncă. Heide îşi pierdu cunoştinţa. Gregor se clătină o clipă, apoi se prăbuşi la rândul său.
Micuţul îşi freca mâinile.
— Le voi da lovitura de graţie (se juca cu cleştele de dentist). Heide are botul plin de dinţi de aur iar Gregor are şi el doi. Sunt de mult pe lista mea.
Începu să coboare, dar nu făcuse nici jumătate din drum că ceilalţi şi-au revenit.
Gregor îl văzu primul pe Micuţul cu cleştele în mână. Iată-i acum pe Heide şi pe Gregor aliaţi! Micuţul se simţea nedreptăţit.
— V-aţi ars! Dă-mi caninii, urlă el, repezindu-se la Heide care era mai aproape.
A început altă încăierare. Cei doi erau mai sprinteni decât uriaşul. Dar împotriva forţei sale de Hercule nu puteau face nimic. Gregor a trebuit să se recunoască învins. Micuţul nu i-a dat drumul decât după ce-i golise buzunarele.
Heide încercă să fugă; alerga ca o veveriţă, dar Micuţul l-a ajuns din urmă.
— Îi vreau, nu pricepi?
Heide capitulă. Pentru a-şi păstra dinţii fu silit să scuipe 275 dolari, inelul papei şi, culmea nenorocirii, pistolul său Kalaşnikov. Nu aveam decât două asemenea arme minunate. Una era a Legionarului iar acuma cea de a doua devenise a Micuţului. Am fi făcut orice pentru a pune mâna pe un asemenea automat, şi nu puţini şi-au pierdut viaţa încercând aşa ceva. Fericitul posesor dormea cu arma legată sub braţ. Cu toate acestea, se întâmpla ca uneori furtul să reuşească. În plutonul nostru mai aveam şi patru pistoale ruseşti model '41. Unul singur dintre ele valora cât o întreagă baterie grea Haubitz. Dar, vorba lui Porta, care-i spusese unui artilerist gata să-i dea o baterie Haubitz pe un '41: „Cum vrei să car Haubitz-ul după mine?"
De cinci ori a încercat Heide să-şi ia înapoi automatul şi inelul. Ultima

oară aproape că a izbutit. Era în noaptea în care părăsisem Monte Cassino. Micuţul era cât p-aci să-l omoare pe Heide, care a fost salvat în ultima clipă de sosirea Chiorului.

Heide asistă de trei ori la slujba părintelui Emmanuel, pentru a-şi asigura sprijinul Domnului în lupta sa împotriva Micuţului. Dar se pare că bunul Dumnezeu a refuzat să se ocupe de povestea aceasta.

Am găsit cu greu baraca statului-major britanic. Santinelele erau pe jumătate adormite. Le-am tăiat beregata înainte de a putea spune „uf". Am încercuit baraca. Mâncasem toată ciocolata noastră drogată, pentru a ne calma nervii. Eram plecaţi în misiune de şase zile şi şase nopţi.

Prin obloane se strecura o lumină slabă.

— Să batem politicos la uşă, propuse Micuţul. Când vor da cu ochii de automatul meu, vor face toţi în pantaloni.

— De data asta ne vom alege cu un colonel, hotărî Porta. N-am avut niciodată parte de unul!

— Eu îl voi duce, ceru Micuţul. Îi vom petrece o frânghie de după gât şi va trebui să tropăie după mine ca o capră pe care o duci la staul s-o mulgi.

— Ia mai potoliţi-vă, spuse Bătrânul. Totul trebuie făcut la repezeală, şopti el.

— Aşa cum le facem pe toate, i-o întoarse Porta.

Micuţul arătă înspre baracă.

— Ce spuneţi, fraţilor, aţi văzut? Au şi băutură?

Am tăcut vrăjiţi. O femeie îmbrăcată în uniformă străbătu cu paşi mari locul din faţa barăcii.

— Ia te uită, au şi puicuţe, suspină Micuţul.

— Asta-i o *UAF*[22]*.* lămuri Heide.

Micuţul îl privea cu ochii mari.

— Pentru că latră?

— Tâmpitule, şuieră Heide furios.

Fata deschise uşa; în lumină am văzut că era drăguţă. O fată drăguţă într-o uniformă pocită.

Barcelona găsise firele telefonice.

— Le tai, anunţă el.

Bătrânul încuviinţă lăudându-l şi împărţi ordinele.

— Trei să rămână de pază în timp ce-i vizităm!

— Îşi vor uda nădragii, chicoti Porta.

— Nu uitaţi să umflaţi cutiile cu *corned beef,* după ce îi veţi fi lichidat.

Se deschise o fereastră. Un bărbat privea afară.

— Iată omul nostru, şopti Heide. Ne aşteaptă.

O umbră apăru din beznă. Am tresărit cu toţii. Se îndrepta direct către noi.

Legionarul trase cuţitul din teacă după ce îşi pusese automatul pe jos. Era un englez uriaş. Tipul scoase un grohăit familiar.

— Micuţul! exclamă Barcelona neîncrezător.

— Eu sunt, râse Micuţul.

Purta o tunică şi o cască englezească. Am dat colo peste un tip de pază. L-am doborât cu laţul. Ne arătă doi dinţi de aur.

Bătrânul începu să bombăne.

— Mai devreme sau mai târziu tot veţi fi spânzuraţi!

— Era negru, urmă Micuţul în chip de scuză, arătându-ne şi o ureche

---

22 W.A.F.: Women Army Forces (Unităţi britanice pentru servicii auxiliare, formate din femei)

tăiată. Mi-a pasat parola lor. Peste zece minute îi soseşte înlocuitorul. N-am decât să suspin „Wellington" înainte de a-l sugruma şi de a-i tăia o foaie, dacă e şi el negru.

— Sunteţi scrântiţi, murmură Bătrânul. Mi se face rău când văd urechile astea tăiate.

— De ce? întrebă Porta cu neprefăcută mirare. Oare arabii nu ne taie şi ei urechile? După faptă şi răsplată.

— Toate astea nu se vor sfârşi bine, spuse Bătrânul.

— N-are nimeni un aparat de fotografiat? întrebă Micuţul. Aş fi vrut să mă văd în ţoalele lui Churchill. E ciudat câte îţi pot trece prin minte, când eşti de unul singur în noapte. M-am întrebat dacă n-ar fi o idee bună să vă curăţ şi apoi să dau alarma la *Tommies.* Voi odată puşi în groapa comună, cine m-ar mai putea contrazice? Cine ştie ce-ar mai fi ieşit de aici. N-ai în fiştecare zi baftă să salvezi un întreg stat-major al lui Churchill.

— Ce-ţi mai trece şi ţie prin cap, făcu Porta cu o privire ciudată. Nu te gândi prea mult Micuţule, s-ar putea sfârşi rău, doar ai auzit ce-a zis Bătrânul.

— Mă întreb ce au de gând să facă cu ofiţerul, spuse Heide.

— Să-l arate unor P.K.[23], explică Porta atotştiutor.

— Ce-ar spune dacă le-am duce un caporal în locul unui ofiţer?

— Ar spune să încetezi, făcu sec Bătrânul.

— A sosit momentul, mă duc să-i tai foaia şi celuilalt, râse Micuţul nepăsător.

— Mi-e teamă, şopti Legionarul. Mă duc după el. Sunt sigur că a şi uitat parola „Wellington"...

Noroc că Legionarul era atât de prevăzător. Micuţul fu cuprins de o furie oarbă când englezul îi strigă o înjurătură în cockney. Drept urmare, pe Micuţul îl luă gura pe dinainte:

— Gura, porcule. Fă bine şi vorbeşte-mi în germană.

Englezul făcu instinctiv un pas înapoi. În clipa următoare îşi dădea ultima suflare în mâinile de oţel ale Legionarului.

Nu mai aveam de pierdut nici o secundă. Ne-am repezit înainte, spărgând uşa şi ferestrele. Automatele noastre scuipau moarte. Porta şi Heide au pus mâna pe un ofiţer superior, ameninţându-l cu patul armelor. Pe toţi ceilalţi i-am ucis.

Micuţul apăru în goană, tot în uniforma englezească.

— Scoate-ţi imediat ţoalele astea! se răsti Legionarul.

— Am adunat paisprezece dinţi de aur, spuse Micuţul mulţumit.

În spatele nostru au izbucnit focuri de arme automate. Legionarul mă trase lângă el într-o groapă din marginea drumului. Porta şi Heide l-au târât pe ofiţerul căzut în nesimţire. Apăru şi Olle Karlsson. Strigă câteva cuvinte de neînţeles, se întoarse către gurile de flăcări din noapte. Trase. Scoase un strigăt pătrunzător, se îndoi din mijloc şi se prăbuşi.

— Mii de draci, şuieră Legionarul. Trebuia să ne fi aşteptat.

Trei dintre ai noştri s-au ivit o clipă, apoi s-au mistuit în întuneric. Sosi şi Rudolf Kleber. Se aşeză în genunchi, trăgând salve scurte. Deodată scăpă arma, duse mâna la cap şi căzu.

Ceilalţi trei s-au întors să-l ducă cu ei. Am vrut să trag. Legionarul făcu „nu" din cap şi duse degetul la buze.

Unul dintre cei trei se prăbuşi aproape retezat în două de o salvă. Ceilalţi doi se pregăteau să fugă. Deodată unul dintre ei scoase un strigăt

---

23 P.K.: Comisie de propagandă *(n.a.)*

înfiorător.

— Am orbit, am orbit...

Apăru un englez cu capul descoperit, doar în cămaşă. Strângea la subţioară o mitralieră uşoară. În urma lui veneau şapte-opt englezi. Unul dintre ei era înarmat cu o carabină Mark 1T, ultimul model.

Legionarul făcu semn că da. Cel orbit şedea în genunchi. Englezul voinic îi puse arma pe ceafă. Răsună o serie de împuşcături. Englezul râse.

— *Damned Kraut!*

Am strâns la umăr patul automatului meu PPSH. Dintre copaci ieşea o altă ceată. Gâfâiau, strigând şi înjurând. Cuvântul *Kraut* revenea întruna.

Rudolf gemea. Un caporal ridică pistolul şi goli încărcătorul în trupul tresăltând.

Am văzut roşu. Le arăt eu lor. Legionarul fredonă:

— *Viens, viens, la mort!*

Englezul din drum împietri. Din străfundul gâtlejului Legionarului izbucni strigătul marocan de luptă:

— *Allah el akbar!*

În aceeaşi clipă automatul său scuipă foc.

S-au prăbuşit ca popicele.

Ne-am ridicat trăgând în cei care mai mişcau. Legionarul râdea cu sălbăticie. Muind un deget într-o băltoacă de sânge, însemnă câte o cruce pe fruntea fiecărui mort.

I-am ajuns pe ceilalţi din urmă. Ofiţerul de stat-major, un locotenent-colonel, se trezise. I-am pus o frânghie în jurul gâtului, explicându-i că dacă mişcă va fi sugrumat.

— Cine-i şeful vostru? întrebă el semeţ.

— Ce-ţi pasă? i-o reteză Heide. Mai bine ţi-ai ţine gura, dacă nu vrei s-o păţeşti!

— Oh! încetează, mârâi Bătrânul făcându-i vânt lui Heide într-o parte.

— Domnule colonel, Feldwebel Willi Beier, conducătorul acestui comando.

— Învaţă-ţi oamenii cum să se adreseze unui ofiţer!

— Ne face greaţă, urlă Porta.

Ofiţerul britanic nici nu se uită măcar la Porta.

— Va trebui să păstrezi disciplina printre oamenii dumitale, Feldwebel, altfel mă voi plânge superiorilor dumitale.

Porta îşi ridică măreţ jobenul galben, îşi potrivi monoclul spart, scoase cutia cu tutun de mestecat şi se servi. Apoi se adresă ofiţerului, făcându-i cu ochiul:

— *Sir colonel,* să mă prezint. Urmă, fornăind puţin: În faţa dumneavoastră se află celebrul Obergefreiter, prin mila Domnului, Iosef Porta de Weding. Cu ce vă pot fi de folos? Eventual cu un picior în fund?

Porta dădu roată prizonierului, privindu-l cu mult interes.

— Feldwebel Beier, unde ai pescuit scrumbia asta? Ciudat exemplar!

Ofiţerul britanic îşi pierdu sângele rece. Se întoarse furios către Bătrânul.

— Nu admit să fiu tratat astfel.

— Mi-e teamă că vei fi nevoit să admiţi, râse Barcelona.

Porta se apropie din nou de prizonier şi numără:

— Unu, doi, trei.

Ofiţerul îl privea cu gura căscată.

— Câţi dinţi de aur aveţi, Sir? Am zărit doar trei.

Glasul locotenent-colonelului se frânse de furie. Îl ameninţă pe

Bătrânul cu toate nenorocirile din lume.

— Lasă-l în pace. Ne va aduce necazuri, spuse Bătrânul enervat.

În ciuda protestelor Micuţului, i-am scos prizonierului frânghia. Legionarul se lipi de el:

— Domnule colonel, un cuvinţel doar şi vă înfig cuţitul în burtă. Cu un zâmbet ameninţător, îi arătă cuţitul său arăbesc.

Dinspre front auzeam bubuitul tunurilor. În jurul nostru începuse să fie mişcare. Lungi coloane de camioane şi infanterie în marş.

Un timp am mărşăluit alături de un batalion de marocani care ne luau drept trupe speciale. Dintr-un singur salt ofiţerul englez ar fi fost în siguranţă, dar lama cuţitului Legionarului era îndreptată înspre coastele sale, iar în spate simţea pistolul lui Barcelona. În faţă avea spinarea uriaşă a Micuţului. Să fugă ar fi însemnat moarte sigură.

Ne-am ascuns în spatele liniilor americane, aşteptând să se înnopteze.

Pe front nu era linişte. Cât vedeai cu ochii, gloanţele trasoare îşi lăsau dârele.

Am străbătut linia frontului, puţin după miezul nopţii, sărind dintr-o groapă de obuz în alta. Doi hinduşi au încercat să ne oprească, dar i-am secerat într-o clipă. Am pierdut trei oameni sub focul propriei noastre infanterii.

Am sosit sleiţi de puteri la adăpostul comandantului de batalion. Chiorul a venit să ne vadă şi ne-a strâns în braţe pe fiecare dintre noi. Mike ne-a dăruit trabucele sale groase. Pierdusem jumătate dintre oameni. Printre ei Rudolf şi Olle Karlsson.

Am primit cinci zile de permisie, de petrecut în spatele frontului. Pe când plecam de-a lungul şoselei frontului, am fost depăşiţi de un Mercedes mare, cenuşiu. Pe bancheta din spate se afla ofiţerul britanic, aşezat lângă un general german. Maşina de lux ne-a împroşcat cu noroi. Am scuipat în urma ei.

Apoi am început să vorbim despre ce bine va fi la Ida-Gălbejita. Cu gândul la fetele de la Ida, am uitat totul.

Muntele tremura ca o vietate pe moarte. Deasupra mănăstirii plutea un nor galben de praf care, lins de lungi flăcări, se făcea din ce în ce mai roşu. Ştiam că acolo sus mai rămăseseră călugări. Dar ceea e nu ştiam, era că în acea clipă chiar se oficia slujba în bazilică.

— Trebuie să fie praf şi pulbere, murmură Barcelona privind ruinele.

Comandantul Mike ieşi dintr-o băltoacă de noroi, întovărăşit de părintele Emmanuel.

— Voluntarii pentru mănăstire, ordonă Mike.

Din tranşeea inamică americanii ne făceau semne.

— Hello, Kraut, strigau.

— Căraţi-vă, yankei puturoşi, tună Mike la rândul său.

— Ascundeţi-vă mutrele sau vi le facem piftie.

Fără să le pese de ameninţare, ne arătau cu mâna mănăstirea cuprinsă de flăcări.

— Go up and help the holy men, Kraut. Între timp vom sta cu armele descărcate!

Înălţară steagul alb:

Ne-am depus carabinele. Mitralierele tăcuseră. Am pornit în goană. Eram urmăriţi de privirile americanilor, englezilor şi francezilor. Am sărit

peste rămăşiţele zidurilor, în frunte cu părintele Emmanuel şi cu medicul.

Ne-am pus măştile de gaz, i-am scos pe călugări şi i-am adunat în ceea ce înainte fusese curtea centrală. Au părăsit mănăstirea în tăcere, în şir câte unul. Cel din frunte ducea un crucifix din lemn. I-am întovărăşit până la cotitura drumului. Intonau un imn.

Soarele a răzbit printre nori. Era ca şi cum Dumnezeu ne-ar fi privit din înaltul cerului.

Aşezaţi pe marginea tranşee lor, americanii priveau şi ei ciudata procesiune.

— Descoperiţi-vă! porunci un glas.

Oare fusese în engleză sau în germană? S-au descoperit cu toţii şi s-au înclinat cu respect...

Ultimul s-a văzut crucifixul, care părea că pluteşte în aer.

Am sărit din nou în tranşeele noastre. Gurile mitralierelor erau aţintite iarăşi înainte.

Lângă mine căzu caporalul Schenk. Un detaşament american de aruncătoare de flăcări a fost exterminat la două sute de metri de noi. Un locotenent francez cobora în goană povârnişul: îşi pierduse minţile.

Timp de o clipă fusesem oameni! Dar asta trecuse.

— Ucide, camarade, ucide! Mori, soldatule! Moartea pentru patrie e atât de frumoasă! Chiar şi într-o groapă plină de noroi de pe frontul plin de duhoare de la Monte Cassino!

SFÂRŞITUL MĂNĂSTIRII

Mănăstirea nu mai era decât o adunătură de ruine. Se găsea sub tirul necontenit al artileriei. Ardea pretutindeni.

Unul câte unul am străbătut în fugă locul descoperit din faţa porţii. Văzându-ne, paraşutiştii care erau pe cale să-şi sape gropi, au început să râdă de noi.

— Aţi vândut tancurile? ne întrebau cu dispreţ.

Flăcările lingeau cuvântul Pax, dăltuit deasupra porţii. Curtea centrală cu toate starurile sale nu mai era decât un morman de ruine. Ne-am apucat să săpăm.

Noaptea au pornit la atac două sute de bombardiere grele. În câteva ore s-au uşurat de 2 500 tone de bombe. Gropile noastre au fost dărâmate.

Porta era alături de mine. O bucată mare de zid fu aruncată în aer. O urmăream cu privirile.

— Sări! urlă Porta.

Am sărit împreună. Cu un zgomot asurzitor zidul căzu exact în locul în care stătusem cu câteva secunde mai înainte, îngropând o treime dintre ai noştri. Nu i-am putut scoate de sub dărâmături.

Când au mijit zorile ne-am scos mitralierele din noroi şi le-am cercetat cu grijă. Funcţionau.

— Vor veni în curând, profeţi Porta.

Mike se târî până la noi. Îşi pierduse casca, iar un ochi îi era acoperit cu o fâşie de piele.

— Cum merge? întrebă, trăgând din trabucul său mare.

— Ne ţinem, răspunse Porta, rânjind până la urechi.

— Încă nu s-a terminat! decretă Mike pesimist. Îşi şterse sângele care îi şiroia pe faţă.

Mike avea dreptate. Încă nu se terminase. Muntele sfânt se zvârcolea

ca un taur în arenă pe moarte. Pietrele monumentale zburau din toate părţile. Ardea prin toate colţurile.

Am părăsit poziţiile noastre şi ne-am retras în beciurile mănăstirii. Nici o fiinţă vie nu putea să rămână afară.

Muzicantul nostru, caporalul Braus, bătea câmpii. Îşi luă trompeta şi se porni să cânte o bucată de jazz. Apoi se hotărî să ne arunce pe toţi în aer. Micuţul izbuti să-i smulgă grenada din mână şi să i-o arunce afară în curte, unde explozia ei fu înăbuşită de mugetul obuzelor.

Un paraşutist, căruia îi fuseseră zdrobite amândouă picioarele sub rămăşiţele unui zid, gemea într-o baltă de sânge:

— Omorâţi-mă! Omorâţi-mă! Lăsaţi-mă să mor!

Heide îşi avea pistolul său calibrul 38 în mână, dar Bătrânul îl făcu să-l scape, cu o lovitură scurtă. Caporalul infirmier Gläser se aplecă asupra soldatului care ţipa şi îi făcu injecţie cu morfină, prin stofa uniformei.

— Asta-i tot ce pot să fac pentru tine, camarade. Dacă ai fi fost cal, ţi-am fi dat lovitura de graţie, dar fiindcă eşti om, ai dreptul la întreg bâlciul. Aşa vrea Domnul.

Gläser scuipă pe crucifix.

Părintele Emmanuel păşea printre dărâmături. Era alb de calcar. Se aplecă asupra rănitului, apropie crucifixul de buzele sale şi făcu o rugăciune. Avea obrazul rănit de o schijă de obuz. Gläser vru să-l panseze, dar părintele Emmanuel îl îmbrânci sâsâit şi plecă mai departe, la căpătâiul unui grav rănit, un SS-Hauptsturmführer, care avea în pântece o gaură uriaşă, provocată de un proiectil cu fosfor.

— Întinde-o, popo! gemu ofiţerul muribund. Pe Dumnezeul tău să-l ia dracu!

Părintele Emmanuel nu-l asculta. Aplecă crucifixul spre chipul Hauptsturmfürer-ului, căruia i se vedeau maţele.

Rănitul răcnea. Porta se juca cu pistolul său. Micuţul puse mâna pe un ciomag de pe jos. Dacă omul ăsta nu încetează curând... Strigătele sale ne scoteau din sărite. Gläser nu mai avea morfină.

— Omoară-l, strigă Porta exasperat.

Părintele Emmanuel se apropie de alţi muribunzi. Erau o mulţime. Cum îşi dădeau ultima suflare, erau aruncaţi afară. Când şobolanii atacau cadavrele, era o privelişte înfiorătoare.

Asupra criptei căzu o bombă. Am rămas prizonieri în spatele altarului.

Explodau mereu alte bombe. Eram pe jumătate sufocaţi de praf. Am dus-o aşa întruna, ore în şir. Pierdusem noţiunea timpului.

Preotul şedea pe pământ. Avea uniforma în zdrenţe şi chipul plin de sânge. Căutând un loc pentru a putea să ne elibereze, se opinti într-o grindă groasă. Era puternic ca un leu.

Îl urmăream batjocoritori cum trăgea de grindă. Ar fi trebuit un tractor s-o poată mişca din loc.

— Omul lui Dumnezeu pare destul de grăbit să părăsească casa stăpânului său, râse Heide. Stai jos şi aşteaptă liniştit să crăpi, părinte. Doar acolo sus, la bunul Dumnezeu, o vom duce atât de bine! Sau te pomeneşti că nici tu nu crezi în toate aiurelile astea? (Aceasta era o idee fixă a lui Heide. Îl ura pe Dumnezeu tot atât de mult precum îi ura pe evrei).

Părintele Emmanuel se întoarse către Heide. Gura râdea, dar ochii aruncau fulgere. Păşi încet spre Heide care, cu cuţitul în mână, se lipise nervos de altar.

Cu o lovitură de picior, Emmanuel făcu să zboare cuţitul. Prinzându-l

apoi pe Heide de guler, îl dădu cu capul de peretele de lângă crucifixul cel mare.

— Julius, dacă mai huleşti o dată împotriva Domnului, te strivesc de zid, ţi-o jur! Nu vei fi primul căruia să-i fi spart capul, aşa preot cum sunt. Şi dacă trebuie să-i fie teamă cuiva să apară în faţa Domnului, apoi acela eşti tu, Julius!

Deplasarea de aer produsă de o bombă enormă ne azvârli pe toţi claie peste grămadă. Părintele Emmanuel scutura din cap, scuipând sânge. Bătrânul îi întinse plosca lui, pe care o primi recunoscător. O piatră îi trecu la o palmă de cap. Heide se şi pregătea să mai arunce una.

Preotul se îndreptă. Îşi puse crucifixul pe piept, încheie nasturii bluzonului şi înaintă spre Heide cu mişcările luptătorului încercat.

Heide îşi repezi un picior între coapsele preotului şi sări într-o parte. Dar acesta era făcut dintr-un material rezistent; se aruncă peste Heide, îl ţinu la podea şi îl strânse de gât. După câteva clipe Heide se dădu bătut.

Preotul s-a înapoiat la lucru ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Micuţul scuipă în palme şi se duse să dea o mână de ajutor: omul Domnului şi ucigaşul colaborau. Incredibilul se produse: grinda se urni. Au râs de mândrie, nimeni nu ar fi izbutit. Ne-am putut croi o trecere şi am ieşit.

Prin bazilică alergau înnebuniţi vreo sută de şobolani. Cu ţipete ascuţite încercau să ni se caţere pe picioare. N-aveau decât un singur gând: să iasă din iadul acesta de flăcări. I-am lovit cu cazmalele noastre de infanterie. Simţind mirosul de sânge proaspăt, s-au năpustit unii asupra celorlalţi, omorându-se între ei.

Tirul se mai potoli, apoi reîncepu şi mai vârtos. Am aflat că la bombardamente participaseră peste două mii de fortăreţe zburătoare. În douăzeci şi patru de ore, în locul acesta se abătuseră mai multe proiectile decât fuseseră aruncate vreodată asupra Berlinului. În timpul atacului aerian, generalul Juin spuse generalului Clark:

— Nu ştiu ce simt nemţii care se află în mănăstire, dar eu pot spune că mi s-a făcut deja pielea de găină.

— Muntele acesta a devenit un nou Verdun ce trebuie cucerit. Nu vrem să mai trăim vreodată cele trăite în Franţa. După ce ne vom fi aruncat toate bombele, totul se va sfârşi. Nu vor fi supravieţuitori acolo sus.

Generalul Juin nu era chiar atât de sigur de aceasta.

— Domnule General, râse Clark — după ce fortăreţele noastre zburătoare îşi vor termina misiunea, trei mii de tunuri grele vor prelua schimbul. Aceasta va fi o bătălie de artilerie cum nu s-a mai văzut niciodată. Generalul Freyberg a cerut bombardament aerian. I-au fost acordate pe deasupra şi două milioane de obuze. Vom ataca necontenit timp de patru zile şi patru nopţi. Apoi vom putea raporta la Washington şi la Londra: la Monte Cassino nu mai sunt supravieţuitori. Generalul râdea, sigur de el.Şi Dumnezeu ar fi ucis dacă s-ar afla printre ruine.

În clipa aceea, părintele Emmanuel îşi vântura crucifixul deasupra capetelor noastre. Ridicasem un altar din grinzi şi din lăzi sparte. Este adevărat că lucrul acesta a dat naştere la câteva încăierări. Dar nu era nimic de făcut, preotul militar voia să-şi oficieze slujba.

Am luat loc în jurul lui.

— Scoteţi-vă căştile, porunci el, şi îngenunchiaţi, ne vom ruga.

În timpul rugăciunii, câţiva s-au împotrivit. Părintele se întoarse către ei.

— Câinilor, să nu credeţi că Domnului îi este teamă de voi. Vă smiorcăiţi când e vorba să muriţi, dar când ucideţi pe alţii nu aveţi nici o

milă. În trei zile compania noastră a pierdut optzeci şi şase de oameni. Este mult. Şi vor fi mai mulţi. Mai bine încredinţaţi-vă Domnului cât mai e timp.

Urmă pe tonul acesta timp de un sfert de ceas.

— Ar fi trebuit să fie general de divizie, şopti Porta. Ce conducător!

O rafală de obuze se abătu asupra mănăstirii.

Preotul fu azvârlit din amvonul său improvizat. Îi curgea sânge dintr-o rană adâncă pe obraz. Îşi reluă locul şi ridică un pistol automat.

— Şi mai ales să nu credeţi că asta-i arma cea mai puternică din lume. Câinilor, nu vă întoarceţi faţa de la Dumnezeu. Viaţa nu vă e dată decât cu împrumut. Pistoalele n-au nici o valoare în faţa lui Dumnezeu. Vă cunosc bine. Ştiu ce gândiţi. Nu râde, Porta. În faţa Domnului nu vei şti să spui nici un cuvânt, cu toată gura ta mare de berlinez. Să nu credeţi în ceea ce este scris pe cataramele centiroanelor voastre. Dumnezeu nu este cu voi. La fel cum nu este nici cu ceilalţi. Războiul nu este decât culmea prostiei omeneşti. Opera diavolului. Unii numesc războiul acesta o cruciadă. Este o blestemăţie să-i spui astfel. Este măcelul cel mai cumplit care s-a văzut vreodată.

O explozie îngrozitoare puse capăt predicii. Bazilica se prăbuşi. Încercam să ieşim din încăperea plină de fum. Zgomotul bombardamentului era acum deosebit. Acum predominau obuzele. Un tir de artilerie; mai concentrat, foarte deosebit; un zgomot regulat, mai simpatic.

Am săpat adăposturi. Mănăstirea dispăruse. Soarele a apus. Apoi a răsărit din nou. Ruinele au fost zvârlite în aer de mii de ori.

Stăteam lipiţi de pământ în gropile noastre. Oare cât timp încă?

Cineva venea în goană pe potecă. Cu o săritură măiastră aterizează lângă noi.

Era Vierul. Curierul nostru. Gâfâia, obosit de alergătură. Mike îl bătu pe umăr.

— Ce se întâmplă?

— Batalionul este lichidat, domnule comandant, bâlbâi.

— Aiurea, mârii Mike, făcându-i semn lui Porta:

— Sven şi cu tine mergeţi să vedeţi ce se întâmplă.

Ne-am luat automatele şi câteva grenade, să fie, apoi am plecat împreună cu Vierul.

— Arată-ne drumul, bătrâne!

— Nu pot, gemu el lăsându-se jos, mort de frică, în fundul unei gropi.

Porta îi trase câteva cizme.

— Ridică-te, porcule. Nu poţi, dar trebuie!

Vierul nu mai era decât o zdreanţă. L-am burduşit cu patul armelor. Nimic de făcut. Dar acolo unde loviturile şi ameninţările noastre au fost zadarnice, izbuti glasul lui Mike.

— Stahlschmidt, la drum! E un ordin.

Mistreţul sări în sus, luă poziţie de drepţi sub grindina de obuze şi răcni:

— Da, domnule comandant.

O zbughi atât de repede, încât Porta şi cu mine abia ne puteam ţine după el.

— Camarazi, urmaţi-mă, urlă.

I se păru că vede un american şi îşi goli încărcătorul, dar nu era decât un cadavru.

Un fluierat ascuţit ne făcu să tresărim. Ne-am aruncat în noroi. Doar ochii ne ieşeau din masca de mocirlă care ne acoperea chipurile. Ceea ce fusese poziţia companiei a treia nu mai era decât un peisaj lunar, în care ici

şi colo, din pământ, mai răsărea câte un braţ.

— Au lovit în plin, lămuri Vierul. Tocmai părăsisem grupa de comando când s-a întâmplat. Trebuie să fi fost un obuz de 30 cm.

Porta zări într-o groapă o mină uriaşă îngropată.

— Ai văzut-o, Sven? Ah! ia gândeşte-te ce de bani vom scoate! Îmi dai o mână de ajutor? E pentru cel puţin trei nopţi la Ida!

Am înghiţit în sec. Dacă mina exploda, n-ar mai fi rămas nici măcar un nasture din noi. Nu îndrăzneam să zic nu. Toţi trei am izbutit s-o punem în picioare. Porta o stuchi, făcu semnul crucii, apoi trei temeneli. Vierul era palid şi cu siguranţă că şi eu.

— Ţineţi-o bine că de nu, v-a sunat ceasul, sfătui Porta.

Îşi scoase sculele din geantă şi le aşeză cu grijă lângă maşina infernală.

Primeam douăzeci şi cinci de pfeningi pe kilogramul de cupru, iar mina avea cel puţin o sută de kilograme de asemenea material.

Porta îşi cântărea gânditor cleştele. Chiar în clipa în care se pregătea să-l pună în jurul botului obuzului, am auzit un şuierat deasupra capetelor noastre. Ne-am întors la iuţeală în groapă.

Asupra noastră ploua cu pietre, pământ şi ţăndări de oţel.

Porta scuipă şi porunci. Vierul să se aşeze călare pe obuz. Acesta plânse, cerând milă.

— Asta-i moarte de om, gemu el.

— Da, dacă pleci, răspunse Porta scurt, încercând să dezamorseze maşinăria.

Îmi trecu celălalt cleşte să învârtesc în sens contrar. Porta trăgea cu toată greutatea trupului său. Vierul se agăţa cu disperare să ţină obuzul.

Porta năduşea cu picături mari de sudoare, dar nu de frică, ci de efort.

— Dacă începe să facă zgomot, uşchială! De nu, ne trezim pe lună. Merge Stahlschmidt?

— Blestemată fie ziua în care am intrat în compania voastră!

— Gata, făcu Porta bucuros, învârtind cleştele. Scoase capacul, se aşeză în genunchi, privi înăuntrul obuzului, apoi îşi vârî mâna în el.

Mă aşteptam în orice clipă la o explozie. Nici o fiinţă normală, care ţine la viaţă, nu ar dezamorsa un obuz în felul acesta.

Vierul îşi muşca buzele până la sânge. Avea ochii ieşiţi din orbite. Părea un porc lovit de dambla.

— Pe toţi dracii, răcni Porta cu braţul băgat până la umăr. Nu mai pricep nimic, înăuntru e plin de rotiţe. Aha! începe să facă tic-tac, auziţi?

— E cu întârziere, zbieră Micuţul îngrozit.

Porta îşi aprinse bricheta să vadă mai bine. Mi se zbârlise părul din cap până în picioare.

— Ia te uită! exclamă Porta. Câte au mai pus colo înăuntru şi toate merg! S-ar zice un deşteptător!

Vierul scoase un strigăt răguşit, îşi părăsi locul şi o luă la sănătoasa cu paşi mari. Porta, prea ocupat cu maşinăria aceasta interesantă, nici nu băgă de seamă. Scoase un tub. Apoi obuzul scoase un zgomot strident.

Înspăimântat, am şters-o la rândul meu şi m-am pus la adăpost într-o groapă, la vreo douăzeci de metri mai încolo. Zăream jobenul galben al lui Porta înălţându-se şi coborând pe lângă obuz.

Trecură cam cinci minute. Apoi îmi făcu semn.

— Vino şi ajută-mă, măi curcă plouată. Am scos ceasornicul!

M-am apropiat puţin cam ruşinat. Vierul dispăruse fără urmă. Înaintea lui Porta se afla o grămadă de şuruburi şi de roţi zimţate.

— Ciudată maşinărie, se miră Porta. Nu-i găsesc fusul ogivei. Trebuie să fi rămas înăuntru.

— Crezi că mai poate exploda? am întrebat neliniştit.

— Fără îndoială, spuse Porta. Dar să sperăm că vom avea timp să scoatem cuprul.

Aveam o cantitate impresionantă, când Porta se declară mulţumit. Înainte de a pleca, se culcă să asculte zgomotul care ieşea dinăuntrul obuzului.

— Iar a început cu tic-tacul. Ce-ar fi să-l demontăm cu totul să vedem ce are în burtă? Poate vom mai da de unul tot la fel.

— Ah! nu, vino, ne ajunge, am strigat.

Am luat-o înainte fără să-l mai aştept.

Porta mă urma alene, îngreunat de povara cuprului. Dar abia mă ajunsese că pământul se ridică şi furăm aruncaţi pe jos. Jucăria noastră explodase.

Porta îşi căuta în patru labe jobenul galben. L-a găsit în spatele unor tufişuri carbonizate, găurit de o schijă de obuz, cu panglica smulsă.

Vierul stătea culcat într-o pâlnie şi plângea, zdruncinat rău de tot. Când dădu cu ochii de noi înnebuni de-a binelea şi se porni pe urlat. A trebuit să-l pocnim în cap cu cazmalele noastre.

Din compania a 2-a nu mai rămăseseră decât patruzeci de oameni. Comanda o luase un subofiţer, singurul gradat supravieţuitor. Compania a 3-a fusese nimicită. Dintr-a 4-a mai rămăseseră şapte, dintre care patru erau grav răniţi. Comandantul companiei, un locotenent de optsprezece ani, era aşezat într-un colţ al tranşeei, cu un pansament însângerat în jurul burţii.

— Ce mai faceţi, domnule locotenent? întrebă Porta.

Locotenentul schiţă un zâmbet. Mângâie o mitralieră aşezată lângă el.

— Suntem gata să-i primim, ticăloşii. Vor afla cu cine au de-a face!

Din cei şapte sute de ostaşi ai batalionului nu mai rămăseseră decât o sută şaptesprezece. Trupele trimise în ajutor erau decimate în văgăuna morţii. Asupra mănăstirii plouau obuzele.

Batalioane, regimente întregi erau nimicite. Altele noi le luau locul. Nici unul dintre noi nu era teafăr. Doar cei grav răniţi erau îngrijiţi în altă parte. Caporalul Knuth se prezentă la postul de prim ajutor având trei degete smulse şi fu refuzat de medic: trebuia să ai cel puţin un braţ smuls ca să se ocupe de tine.

La puţin timp după revărsatul zorilor, bombardamentul încetă. Un nor galben otrăvitor învăluia muntele sfânt. Ciuleam urechile. Se auzea un şuierat pe care nu-l cunoşteam. Un nou tip de obuz?

Un comandant de paraşutişti îşi ridică masca de gaz.

— Gaa-aze, ga-a-ze!

Strigătul se transmitea din adăpost în adăpost. Obuzele explodau cu un zgomot ciudat, înăbuşit, scoţând un abur gălbui.

Începusem să tuşim. Ne ardeau plămânii. Ne durea gâtul Simţeam că ne înăbuşim. Ochii ne lăcrimau. Unii înnebuniţi, au sărit în prăpastie.

Ne-am smuls casca şi ne-am pus masca pe faţă. Ne orbea. Năduşeam. Teama ne chinuia măruntaiele.

Noaptea urmă zilei. Eram înspăimântători cu măştile noastre negre.

Nu erau gaze, ci obuze de ceaţă. Dar era de ajuns. Câţiva au pierit de „inocentul" fum.

Soseau. Siguri de victorie. Am auzit zgomotul tancurilor cu şenile, vestind moartea. Se legănau prin ceaţă, în roiuri strânse.

Boturile tancurilor coborau către gropile făcute de obuze, ridicându-se apoi la verticală. Şenilele clămpăneau zdrobind morţii şi răniţii. Soseau, cu toate trapele deschise, în picioare în turle, căutându-şi prada prin fumul gălbui.

Infanteriştii strigau, aruncându-şi armele în semn de predare, dar fură striviţi.

Comandanţii tancurilor rideau.

— Go to hell, Kraut, here we are with the Shermans!

Traseră o salvă, o vijelie de foc. Au ras întreaga zonă cu mitralierele. Aruncătoarele de flăcări au scuipat asupra unei companii de grenadieri care, încremeniţi, se lipiseră de stâncă.

Dar uitaseră de tanchiştii care se luptau împreună cu infanteria. Şenilele lor nu ne impresionau. Ştiam cum să le venim de hac.

Heide scoase afetul mitralierei sale uşoare, verifică înălţătorul. Ne scoteam grenadele, smulgând siguranţele cu dinţii.

Erau la câţiva paşi, monştrii de oţel. Ne ardea o ură sălbatică. Ne vom răzbuna pentru miile de obuze!

Micuţul începu să alerge, ţinând grenade sub fiecare braţ. În mâna dreaptă ţinea o mină T. Se opri în faţa unui *Sherman* şi lansă mina care trecu foarte aproape de obrazul tânărului comandant din turelă. O explozie asurzitoare. Comandantul fu azvârlit în aer. Tancul cel greu se răsturnă. Şenilele continuau să se rostogolească în gol.

Micuţul trecuse între timp la următorul. Porta se agăţase de ţeava altui tanc. Strecură două grenade pe gura ţevii, apoi se lăsă să cadă. Tancul trecu peste el, dar Porta ştia cum să se lipească de pământ. Se ridică fără nici o zgârietură.

Heide se postase între roţile unui tanc carbonizat şi ne acoperea cu mitraliera lui.

Americanii s-au oprit: nu înţelegeau ce se întâmplă. Tancurile lor luau foc unul după altul.

— *Allah el akbar!* strigătul de luptă al Legionarului străpunsese aerul. *Vive la Legion!* Scoase un comandant de tanc prin trapa deschisă a turlei şi îşi plasă grenadele.

Am pus mâna pe o mină T şi m-am năpustit asupra *Sherman*-ului cel mai apropiat. Mina rămase agăţată în şenile. Suflul aerului mă aruncă dedesubtul unui tanc cuprins de flăcări, în care erau două trupuri calcinate. În picioare, la următorul! Altă mină.

Au urmat apoi lupte individuale. Încăierări sălbatice, pe viaţă şi pe moarte, pline de ură.

O turela se prăbuşi printre noi; jumătate din comandantul tancului rămase în trapă; tunul se roti; rămăşiţe omeneşti.

Se ivi Mike, cu un pistol într-o mână şi o sabie de samurai în cealaltă.

— După mine, în rânduri strânse! răcni.

Paraşutiştii, infanteriştii, grenadieri, artilerişti, infirmieri şi un preot urmează un comandant vociferând, care îşi vântură sabia de samurai deasupra capului.

Legionarul, Porta şi Micuţul se reped înainte. Vierul este între ei, fără nimic pe cap. Şi-a pierdut casca şi se pare că a fost cuprins de nebunie, căci se bate ca un leu. Înarmat cu una din noile mitraliere englezeşti, prevăzute cu baionetă în cap, trage în tot ce întâlneşte.

Hinduşi purtând turbane se predau, cu braţele ridicate. O clipă mai târziu sunt tranformaţi în torţe vii.

Heide a făcut rost de un aruncător de flăcări şi scoate răcnete

sălbatice.
La statul major al diviziei domneşte panica. Un ofiţer aghiotant, acoperit de sânge, a ajuns până la Chiorul şi îi raportează situaţia.
— Cele mai multe companii au fost nimicite, domnule general. Toate poziţiile sunt pustiite. Bateriile nu mai trag. Nu mai sunt legături, dar peste tot sunt lupte.
— Totul e nimicit, dar se luptă peste tot? Cine se bate, pentru numele lui Dumnezeu? strigă Chiorul ca un apucat. Cum vreţi să comand o divizie care nu mai există?
Răsună telefonul. Era observatorul de artilerie rănit al mănăstirii.
— Domnule general, unităţi de tancuri grele atacă dinspre nord-est şi din sud. Nu avem arme împotriva blindatelor. Trimiteţi întăriri, pentru numele cerului!
Hohote demente au pus capăt convorbirilor. Pe ofiţer îl lăsaseră nervii.
Chiorul se duse la marea hartă de stat-major prinsă în cuie pe perete şi scuipă pe ea. Totul era zadarnic. Totul era învălmăşeală şi haos.
— Pe toţi dracii! vreau întăriri, mă auziţi, vreau oameni! Bucătarii, infirmierii! Goliţi spitalele, daţi-le tipilor carabine în locul cârjelor! zbieră la aghiotantul său.
S-au strâns hărţile. Nu mai serveau la nimic de acum înainte. Începuse dansul morţii.
Ofiţerii aghiotanţi au fost trimişi în grabă spre mănăstire. Chiorul îi ameninţă cu consiliul de război dacă nu ajung la destinaţie.
— Vă interzic să muriţi! strigă.
Un locotenent, rănit mortal, intră clătinându-se, apoi se prăbuşi la pământ. Înainte de a închide ochii, apucă să bolborosească:
— Domnule general, compania a 4-a este nimicită. Luptele continuă.
Chiorul îl înşfăcă de guler pe locotenentul mort:
— Răspunde-mi înainte de a crăpa! Cine se bate?
Dar capul locotenentului se răsturnă fără viaţă. Sângele îl stropea pe Chiorul care dădu drumul cadavrului băiatului de optsprezece ani.
— Ar trebui să fie interzis să mori în condiţiile astea, ocărî el.
Pretutindeni domnea aceeaşi dezordine. Americanii şi neozeelandezii erau comandaţi de către generalul Freyberg, cel mai încăpăţânat general care a purtat vreodată uniforma kaki. La ordinul său, mănăstirea a fost dărâmată până la ultima piatră. Voia să aibă Verdun-ul său şi l-a avut! Când i se spuse de rezistenţa opusă tancurilor sale şi grenadierilor săi blindaţi, îşi aruncă casca de pământ.
— Imposibil, răcni. N-a mai rămas nimic acolo sus. Aveţi năluciri, vedeţi strigoi!
Dar strigoii erau înarmaţi cu mitraliere şi cu aruncătoare de flăcări. Noi regimente au fost trimise la asalt şi au murit înaintea rămăşiţelor zidurilor mănăstirii.
Tancurile englezeşti urcau bălăbănindu-se. Infanteriştii scoţieni erau agăţaţi de trape precum ciorchinii de struguri. Un tir de mitraliere îi curăţă.
Generalul Freyberg jură pe Biblie că va cuceri mănăstirea. Cu orice preţ.
Se formau noi unităţi. Scoţieni, galezi, texani, australieni, munteni marocani, hinduşi, negri de pe malurile Congo-lui, japonezi. În frunte mergea o divizie poloneză.
Plângeau, urlau, înjurau. Cădeau sub tirul drăcesc al mitralierelor. Nu existau poziţii şi totuşi se lupta.
Tancurile se împotmoleau. Fotografiile aeriene nu mai făceau nici doi

bani. Propria lor artilerie shimbase totul.

Noi eram la adăpost într-o groapă. Porta, Micuţul, Legionarul şi cu mine.

Apăru un Sherman. Priveam cu ochii ţintă botul său îndreptat asupra noastră. În câteva clipe se va înclina şi vom fi striviţi.

Porta făcu un salt şi aruncă o mină T. O coloană de foc, tancul nu mai era decât un rug de flăcări. Cineva scoase un strigăt de moarte. Era comandantul căruia îi ardeau picioarele prinse în turelă. Un infanterist american îi dădu lovitura de graţie. Ne-am schimbat poziţia. Ni s-au alăturat doi paraşutişti înarmaţi cu grenade antitanc.

Legionarul era îngenuncheat în spatele aruncătorului său de flăcări:

— Allah el akbar! Vive la Legion! strigă el ca un nerod, ca şi cum n-ar fi ştiut că ne luptăm împotriva unui general francez.

Chiorul apăru apoi printre noi. Într-o mână ţinea un nagan, în cealaltă bastonul.

— Urmaţi-mă, porunci. Îşi pierduse legătura neagră care îi acoperea ochiul. Orbita goală era sângerie.

În dreapta sa, Mike se avântă, strângând în gură un trabuc gros. La stânga lui, Porta, cu jobenul dat pe ceafă. Un general obez cu garda sa personală.

Luptam corp la corp. Muşcam, mârâiam; dădeam cu cuţitul şi cu picioarele. Rezemat de o stâncă, un comandant francez îşi punea maţele la loc. Cu picioarele prinse şi strivite sub şenilele unui tanc, un sergent negru american trăgea rafale cu automatul său încins la roşu. O lovitură de topor îi despică craniul.

M-am trezit azvârlit în fundul unei pâlnii împreună cu un G.I. Ne priveam muţi de spaimă, întrebându-ne cine va trage primul. Apoi, blestemând, îşi aruncă pistolul automat şi îmi întinse un pachet cu ţigări Camel. Am râs uşurat şi i-am oferit la rândul meu o ţigară Grifa. Zâmbi. Ne-am aruncat unul în braţele celuialt, prăpădindu-ne de râs. Am făcut schimb de ploşti.

În pâlnie au căzut doi soldaţi, cu capul înainte. Erau Porta şi Micuţul. Zărindu-l pe G.I. s-au dat înapoi.

Micuţul ridică piedica automatului. I-am dat arma deoparte. Ne-am înfundat şi mai mult în groapă. Am schimbat insigne şi nasturi cu americanul care se entuziasmă de steaua mea roşie de comisar.

Am făcut o partidă de zaruri, am fumat ţigări grifa şi ne-am golit bidoanele. G.I.-ul ne arătă tatuajul de pe piept: Donald Răţoiul. Mişcându-şi muşchii într-un anumit fel, deschidea ciocul. Să mori de ris.

Tirul încetase. Am privit cu precauţie pe deasupra marginii gropii: trei germani şi un american.

— *Now, I'm going home,* spuse G.I-ul.

Ne-am luat rămas-bun călduros. Apoi a plecat, acoperit de armele noastre.

— Cel care îl doboară va avea de-a face cu mine, făgădui Micuţul.

L-am zărit sărind într-o groapă, apoi o mitralieră se porni să latre, alături de noi. Luptele reîncepeau.

Un paraşutist cuprins de o nebunie începu să escaladeze dealul. Se căţăra ca o maimuţă.

O vitejie care în timpuri normale ar fi apărut pe prima pagină a tuturor ziarelor din lume. Aici nu i-a dat nimeni atenţie.

Aliaţii atacau. În frunte polonezii, vânătorii Carpaţilor.

— Pentru Varşovia, strigau.

Ne-am retras până la mănăstire. Ne-am lungit în gropi. Primii soldaţi în kaki care au apărut au fost seceraţi. Cadavre, numai cadavre, grămezi de cadavre. Oamenii mureau, în timp ce generalii admirau fantastica privelişte.

— Formidabil, murmură Alexander.

— Minunat, exclamă Freyberg.

— Superb, se bucură Kesselring.

Rosteau cuvintele care urmau să înnegrească paginile Memoriilor. Visul oricărui mare general. Punctul final al zilei de lucru a experţilor în materie de război.

Un locotenent polonez, sângerând din mai multe răni, se înălţă şi strigă celor douăzeci de oameni care mai rămăseseră din regimentul său:

— Înainte, soldaţi, trăiască Polonia! Îşi înnodase steagul polonez în jurul gâtului.

— Inima mea este alături de tine, şopti Legionarul, în timp ce ochea. Vei sta la dreapta lui Allah, viteazule polonez. Goli încărcătorul în burta ofiţerului polonez.

Veniră apoi negrii Gurka, urmaţi de marocani.

Legionarul sări în sus de bucurie zărindu-i şi scoase strigătul său de război.

— Omorâţi-i, răcnea, râzând ca un nebun. Înainte, înainte, vive la Legion!

L-am urmat, aşa cum îl urmasem de atâtea ori în trecut. Chiorul vru să ne oprească: era o nebunie. Trăgeam ţinând arma la şold. Reîncărcam alergând.

Marocanii ne priveau cu gura căscată. Ne-am năpustit peste ei, lovind cu cazmalele şi cu latul armelor. Micuţul făcu vânt la vreo doisprezece dinspre ei peste stâncă.

Marocanii şi negrii Gurka au fugit să se adăpostească. După ce s-a lăsat întunericul, la ordinele Legionarului, am patrulat. În tăcere, le-am tăiat beregata.

Heide şi-a reluat vechiul său joc de trăgător la ţintă. Se bucura zgomotos de fiecare dată când nimerea în plin.

Locotenentul Frick, din ce în ce mai furios, mormăi:

— Măi idiotule! Dacă mai tragi o dată, te raportez pentru nesupunere!

— Înţeles, domnule locotenent, făcu Heide în batjocură. Să transmit ordinul şi celor de peste drum, să organizăm în schimb o partidă de fotbal?

Locotenentul Frick clipi din ochi.

— Subofiţer. Heide, ştiu că eşti ostaşul cel mai reglementar din tot Wermacht-ul. Ştiu de asemenea că ai relaţii cu naziştii. Eşti cel mai mare ucigaş pe care l-am văzut. Uniforma asta păcătoasă ţi se potriveşte de minune.

— Mă doare-n cot, râse Heide.

Locotenentul Frick se aplecă, luă o gamelă plină cu spaghete şi îi azvârli conţinutul în obrazul lui Heide, care se dădu înapoi, răcnind uluit. Locotenentul puse fără o vorbă gamela goală lângă Porta. Apoi se adresă lui Heide:

— Ei bine, subofiţer Heide, iată că poţi să-ţi faci raportul. Superiorul tău te-a lovit, a pronunţat cuvinte defetiste. Cred că este suficient pentru a fi spânzurat de cinci sau şase ori. După care locotenentul se răsuci pe călcâie şi sări alături de Mike, care era foarte ocupat cu vânătoarea de purici.

— Sunteţi martori! răcni Heide ştergându-se.

— Martori la ce? întrebă Porta.
— Nu face pe tâmpitul! L-aţi auzit că a spus că suntem pe cale să pierdem războiul şi vă voi sili să-mi semnaţi raportul. Vreau să-l văd spânzurat.
— Dar de cine vorbeşti? se miră Barcelona. Nu l-am mai văzut pe locotenent de nu ştiu când. Ai văzut vreun locotenent, Micuţule?
— Eu, da, dar de mult, spuse Micuţul după ce înghiţise o bucată de cârnat.
— Ia spune, Porta se ridică în picioare, cum îndrăzneşti să te mâzgăleşti pe faţă cu spaghetele mele? Asta te va costa scump, trebuie să mi le plăteşti, aveau şi sos de roşii! Ia scapă-mi nişte Grifa!
— Fac ceva pe spaghetele tale, făgădui Heide, alb de furie. Îi fac eu figura afuristului ăsta de ofiţer.
Căutând în jurul său martori mai potoliţi, îl zări pe părintele Emmanuel.
— Părinte, ai putea jura pe sfânta cruce că nu l-ai auzit hulind pe Frick? Îţi atrag atenţia că vom ajunge în faţa curţii marţiale.
Preotul necheză şi îşi luă un aer nătâng.
— Dacă am înţeles bine, Heide, i-ai furat spaghetele lui Porta ca să te mâzgăleşti pe faţă cu ele?
Heide ridică piedica automatului său.
— Părinte, l-ai văzut pe nenorocitul ăsta de ofiţer aruncându-mi-le în obraz!
— Pesemne că ai înnebunit, Heide, spuse părintele Emmanuel, făcându-se că îi este frică. Care locotenent arunca cu spaghetele în capul inferiorilor săi?
Heide văzu roşu.
— Bandă de trădători, vă voi duce cu mâna mea la Torgau! O să vă pară rău.
— Fă mai puţină gălăgie, Julius, îl întrerupse Porta înţepându-l în burtă cu aruncătorul de flăcări. Scoate ţigările grifa. Să te înveţi minte ca altădată să nu mai furi spaghetele oamenilor cumsecade.
— Îţi răceşti gura de pomană, spuse Heide hotărât, sigur pe el.
— Dacă o iei aşa, spuse Porta, şi trimise o flacără pe deasupra capului lui Heide, atât de aproape încât am simţit mirosul părului ars.
— Terminaţi o dată cu prostiile, bombăni Mike.
Heide alergă să se pună la adăpost în spatele unei stânci.
Altă flacără.
Heide reapăru, înnegrit şi cu privirea înspăimântată.
— Încetează, ce naiba, ai de gând să mă prăjeşti?
— Ia te uită! Te-ai trezit? suspină Porta drăceşte, pregătindu-se să trimită un nou jet de flăcări.
Un pachet de ţigări zbură prin aer. Porta îl culese, mirosindu-l.
— Bun, iar acum te descurci să ne faci rost de o nouă gamelă cu spaghete cu sos de roşii. N-ar strica nici o leacă de ceapă. Mulţumesc.
Heide porni la drum, ocărând furios. Porta strigă sfaturi în urma lui.
— Doamne! exclamă părintele Emmanuel, arătând către cer.
Am ridicat privirile, necrezându-ne ochilor; un roi de albine uriaşe... albinele însă erau bombardiere.
Ne smulgeam binoclurile unul altuia din mâini.
— Sunt pe puţin o mie, murmură Barcelona. Fortăreţe zburătoare americane. N-aş vrea să fiu acolo unde îşi vor lăsa găinaţul!
Mike lăsă un purice să scape şi scrută cerul.
— Pe toţi dracii, de unde au mai răsărit? Vin dinspre nord!
Nu ştiam că bombardierele decolaseră în aceeaşi dimineaţă din Anglia.

Deasupra Franţei fuseseră apărate de avioane de vânătoare. Violaseră cu sânge rece neutralitatea Elveţiei. *Focke-Wulf*-urile atacaseră zadarnic.

Tinerii piloţi mestecau chewing-gum. Aveau chipurile acoperite de măştile pentru oxigen.

Motoarele mugeau de ore în şir. Avioanele străbăteau barajele artileriei antiaeriene ca şi cum ar fi fost simple furtuni. Smulgându-şi măştile au băut din acelaşi termos. Navigantul îşi puse cinci Camel deodată în gură, le aprinse şi le împărţi camarazilor săi. Fumau privind tăbliţa scrisă cu roşu: *Smoking prohibited.* Un *Focke-Wulf* atacă avionul B. 17 al tânărului căpitan Boye Smith.

— Ia trimite-i nişte boabe afurisitului ăsta de Kraut! strigă el către trăgătorul din coada avionului.

Aparatul de vânătoare *Focke-Wulf* a fost lovit de prima salvă şi se porni să coboare în vrie scoţând fum des din carligă. Se prăbuşi în mijlocul satului Puntoni, la vest de Florenţa. Au fost ucişi doi copii şi o tânără femeie care spăla rufele. Pilotul, baronul von Nierndorf, fusese ucis în aer.

— *Go to the worms,* râse captain Boye Smith, scuipând pe jos. Nu ştia că peste trei sferturi de oră va fi linşat de către o ceată de ţărani, deoarece cu o zi înainte un Jabo ucisese două femei, un moşneag şi cinci copii.

Când avionul lui Boye s-a prăbuşit, căpitanul, singurul supravieţuitor al echipajului, căută adăpost în sat. L-au legat de un stâlp în spatele fermei lui Bruno Garini, l-au stropit cu benzină şi i-au dat foc.

În clipa în care flăcările au început să-i cuprindă picioarele lui Boye Smith, în sat a intrat ca o furtună o patrulă a jandarmeriei militare. Era comandată de plutonierul major Stein, un ticălos fără pereche.

— Hei! strigă el. De-a ce vă jucaţi? Şi arătându-l pe pilotul înconjurat de flăcări: — Trebuie să râdem? Prinse cu un soi de veselie o femeie în vârstă de bărbie, dar ochii îi rămaseră reci — Sau trebuie să numim asta asasinat?

— Si, signor Maggiori, făcu ea încercând să zâmbească fără să fi înţeles o boabă din cele ce spusese. Una dintre femeile ucise în ajun fusese fiica ei cea mai mică. În mintea ei înceată de ţărancă nu încăpea îndoiala că fata ei fusese ucisă de pilotul pe care îl ardeau acum.

Stein îmbrânci pe bătrână. Îşi aprinse gânditor o ţigară, îşi potrivi casca. Soarele strălucea. La umbra unui chiparos dormea un câine. Într-o roabă se lingea o pisică. Dintr-un vechi landou cu roţile de lemn un copilaş întinse braţele sale durdulii înspre căpetenia vânătorilor de capete. Îl ciupi de obraz.

— *Bambino, bambino.*

Mama stătea deoparte neliniştită.

Îşi scoase pistolul, un P 38. Îi cercetă conştiincios încărcătorul. Cu un zgomot sec şi-l puse la loc.

Plutonierul major Stein râdea. Pilotul american ardea. Mirosea a carne arsă. Plutonierul major aruncă ţigara şi făcu semn cu capul.

— Ia culcaţi-mi la pământ pe toţi oamenii ăştia! Să se termine cu ei.

Opt pistoale P 38 s-au descărcat asupra italienilor care ţipau, încercând în ultima clipă să se salveze.

Civilii s-au prăbuşit unii peste ceilalţi, cei vii încercând să se adăpostească sub cei morţi.

Jandarmii şi-au reîncărcat armele, trimiţând apoi o nouă salvă în grămada de trupuri omeneşti.

Plutonierul major îşi aprinse altă ţigară.

Copilul din landou se porni să plângă. Plutonierul culese un cartuş gol

şi îl dădu micuţului. Bebeluşul râse, arătându-şi singurul dinte.

— Plecarea, ordonă Stein.

Maşinile au demarat într-un nor de praf.

Mai târziu, în cursul zilei, un cioban descoperi copilul care se jucă cu cartuşul gol.

Avioanele B 17 din fruntea convoiului se aflau exact deasupra lui Monte Cassino. Muntele vuia în aerul stârnit de o furtună de oţel.

— Drace, strigă Mike care tocmai ne arătase unul dintre puricii săi.

Ne-am chircit sub o stâncă, aşteptând moartea. Americanii erau la fel de surprinşi ca şi noi.

— *Damned, they are bombing,* răcniră ei.

Primele bombe au măturat muntele. Casele din vale au fost aruncate departe. O baterie grea, ascunsă în spatele gării Cassino, a fost zdrobită într-o secundă.

Deasupra mănăstirii s-au abătut noi bombe. Totul fu învăluit într-o ceaţă gălbuie. Muntele sfânt se transformă într-o vijelie scuipând flăcări şi foc. După B 17 au trecut la atac bombardierele englezeşti de tipul Mitchell.

În cursul nopţii sosi la noi Chiorul, urmat de adjunctul său Hartwig.

Chiorul îi chemă la el pe şefii de companie.

— În noaptea asta o intindem, le explică el. Dar trebuie ca ceilalţi să nu-şi dea seama de asta. Întâi pleacă paraşutiştii, apoi batalionul întâi, în sfârşit, compania a 5-a. Cei care rămân pleacă la orele două şi cinci fix. Vom lăsa în urmă o grupă. Două baterii vor deschide foc de diversiune ceva mai sus.

— Iar ultima grupă? strigă Porta. Va fi plutonul al doilea! Eroi, nu aţi obosit încă? Bucuraţi-vă, copiii vor învăţa faptele noastre la şcoală. Pălăria mea galbenă şi cleştele meu dentar vor fi expuse într-o vitrină de muzeu.

Chiorul îl privi gânditor.

— De vreme ce o propui chiar tu, Porta, ei bine! da, va rămâne plutonul al 2-lea.

— Când ai să înveţi să-ţi ţii gura! mormăi Barcelona.

Companiile au plecat la ora hotărâtă. Au părăsit tranşeele fără zgomot.

— Noroc bun! murmură locotenentul Frick, înainte de a se face nevăzut.

Comandantul Mike îşi lăsă mâna pe umărul Bătrânului.

— Pe curând, Beier.

Nervoşi, ne-am strâns în spatele mitralierelor noastre.

— Dacă află că au plecat ai noştri, şopti Porta, ne putem aştepta să fim răsfăţaţi!

— Pe mine mă trec fiorii, făcu Barcelona.

— Dacă vin încoace, urmă Porta în şoaptă, eu unul o şterg. O iau la sănătoasa iepureşte. N-am chef să sparg pietre în Texas.

Bătrânul îşi privi ceasul.

— Peste cinci minute artileria va deschide focul, şopti el. Fiţi pregătiţi. Micuţule, tu iei aruncătorul de grenade.

— Aiurezi, se împotrivi Micuţul. Dacă ţii să iei burlanul ăsta vechi de sobă, n-ai decât să-l cari tu. Legionarul mi-a porunci să duc ţuica.

— Aici eu comand. De ţuica voastră puţin îmi pasă. Înţeles?

— Doar nu-s surd, mârâi Micuţul.

— Atunci repetă.

— Să repet, ce? Micuţul făcea pe prostul. Una din fiţele sale obişnuite când voia să scape de o corvoadă.

Tirul de artilerie se porni să vuiască. Porta înşfacă mitraliera. Eu am

luat afetul. Benzile de cartuşe au fost împărţite. Porta trimise din vârful degetelor o sărutare americanilor.
— *Good by, Sammy, see you later!* Şi nu plânge când vei găsi gropile noastre goale.
— Cât de mult ne iubim, râse Barcelona.
— Dragostea asta ne va pierde, spuse Heide.
Coboram muntele fără a face vreun zgomot. Un scârţâit ne făcu să tresărim.
— Ce s-a întâmplat, ocări Bătrânul, s-au şi luat după noi?
Din beznă ne parveni răspunsul Micuţului:
— Iartă-mă, Bătrânule, afurisitul ăsta de aruncător de grenade mi-a scăpat. E vina ta, căci tu ai vrut să-l duc o dată cu ţuica!
— Ai pierdut şi şnapsul? întrebă Porta neliniştit.
— Nuuuu! Pe sfânta ocrotitoate a artileriştilor, nici o picătură. Ştiu să umblu cu lucruri preţioase.
— Dai în gropi de prost ce eşti! bombăni Bătrânul. Ne vei face rost de un brand nou!
— Voi închiria unul de la Sam, răspunse Micuţul voios. Are destule.
Năduşiţi, ne-am urmat drumul.
— Nu mai pot, am suspinat. Îi fac vânt afetului.
— Nu face asta, dă-mi-l mie, spuse Barcelona. În schimb îmi trecu aruncătorul de flăcări, care era tot atât de greu, dar mai uşor de purtat.
Un proiectil trasor se înalţă pe cer. Ne-am aruncat la pământ. Cea mai mică mişcare şi s-a zis cu noi.
Lumina se stinse cu o încetineală de necrezut. Către răsărit bubuia artileria; trăgeau tunurile de la Castellona, cota 771. Nu ştiam că asta însemna începutul străpungerii frontului de către americani. Regimentul 168 de infanterie zdrobi regimentul nostru 134. În acelaşi timp regimentul 142 de infanterie U.S. nimicea regimentul nostru 200 de grenadieri blindaţi.
— Luaţi-vă armele, ordonă Bătrânul — şi urmaţi-mă. În şir câte unul, după mine.
Compania săpase gropi între câteva case. Micuţul îşi puse jos cu precauţie bidonul său mare.
— Deschidem balul? îl întrebă pe Legionar, care făcu da din cap.
Porta luă loc pe o ladă şi îşi puse în faţă un clopoţel de amvon. Micuţul se aşeză în spatele lui ţinând în mână un aruncător de flăcări. Noul nostru muzicant ridică trompeta şi sună adunarea.
Capete curioase au răsărit de prin diferite gropi.
Mike veni ca o vijelie, cu un trabuc gros în gură.
— Ce-i porcăria asta? Americanii înţeleg şi ei goarna. Ne putem trezi cu ei!
— Nu am nimic împotriva clienţilor americani, suspină Porta. Dolarii sunt o valoare sigură.
— Nu te mai lăuda, ţipă Mike la el. Neam de neamul tău n-a văzut vreo bancnotă verzuie!
Fără un cuvânt, Porta scoase dintr-o cizmă două teancuri groase de dolari.
Mike rămase fără grai.
— De unde îi ai?
— De la câţiva băieţi de-ai generalilor Ryder şi Walker. Ne-am întâlnit din întâmplare în spatele mănăstirii. I-am convins că nu le vor mai trebui biştarii.
— Cred că ştii că trebuie să depui devizele străine la şeful companiei

tale sau la ofiţerul din SS.

Porta puse taancurile la loc în cizmă, cu un zâmbet pieziş.

— Da, domnule comandant, ştiu. Ofiţerul din SS e bun prieten cu mine.

Arătă un foarte mic aparat de fotografiat.

— Datorită cutiuţei acesteia. Sunt nebun după fotografii şi nu ţin nici o dată minte unde mi-am ascuns filmele. Acum câteva zile, fără s-o fac într-adins, l-am prins pe ofiţerul nostru de la SS pe cale să seducă un băieţel italian. După aceea am discutat puţin despre film. Am căzut la învoială că filmul nu trebuie trimis în Prinz Albrecht Strasse.

Mike fluieră, privind cizmele lui Porta.

— Într-o bună zi vei fi spânzurat, prezise el din toată inima.

— Poate şi dumneavoastră, domnule comandant. Micuţul meu aparat e un prieten de nădejde. Sunt doar un biet caporal, cu o pălărie galbenă. Un camarad din Texas, cel care mi-a dăruit jucăria asta, mi-a zis că lumea e plină de calici. Şi dacă n-ai arme secrete pentru a te apăra, o păţeşti.

Îşi mângâia aparatul.

— Iată, de pildă, zilele trecute, era un timp foarte frumos, urmăream un fluture în timp ce tot fotografiam ici şi colo. Închipuiţi-vă surprinderea mea când am văzut filmul: fotografiasem un comandant cu un trabuc gros în gură care scotocea buzunarele morţilor, atât prieteni cât şi duşmani. Ei bine, fapta aceasta nu m-a mirat prea mult. Un comandant este desigur un bun patriot. Fără îndoială că a depus tot ce a găsit în mâinile ofiţerului de la SS.

Mike înghiţi în sec, cu privirea aţintită asupra capătului trabucului său.

— Unde-i filmul ăsta, Porta? întrebă, silindu-se să-şi stăpânească glasul.

— Filmul? Ia stai!

Porta se făcea că se gândeşte.

— Ah! da, prietenul meu, ofiţerul de la SS, mi-l păstrează. La sfârşitul războiului avem de gând să deschidem o expoziţie de fotografii. O vom intitula: „Patrioţi în timpul războiului". Sunt sigur că se va bucura de mult interes, domnule comandant.

Obosit, Mike se lăsă jos în fundul tranşeei. Se aşezase pe casca Vierului care, foarte politicos, i-o strecurase sub buci.

— Un păhărel, domnule comandant? zâmbi Porta cu amabilitate.

Mike goli paharul dintr-o înghiţitură. Spirt din orez, de 88 grade. Apoi comandantul se ridică, uriaş, puse încet un alt trabuc în gură, pe care Vierul i-l aprinse slugarnic.

Comandantul nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Bătându-se peste pistol, se strădui să râdă:

— Porta, ai fi fost un bun şef de stat-major. Ai fi ajuns mareşal.

— Ba nu, domnule comandant. Sunt doar un simplu soldat care a învăţat să se asigure din toate părţile. Deviza mea este: priveşte-i pe fiecare ca pe un bandit până la dovada contrarie. Ori, dovada aceasta, nu o ai decât foarte rar.

Comandantul Mike răsuflă adânc. Cât p-aci să-şi înghită trabucul.

— Încă o dată îţi spun, Porta, te văd foarte limpede la capătul unei funii!

Porta înălţă din umeri nepăsător. Se porni apoi să sune clopoţelul ca un nebun, răcnind:

— Litra în mâna dreaptă, banii în mâna stângă! Plata înainte.

Preţul se schimba, cu toate că porţia era aceeaşi. Un Oberscharführer SS a trebuit să plătească mai mult decât plutonierul major de la blindate.

Dimpotrivă, unul de la intendenţă a fost nevoit să scuipe de două ori mai mulţi bani decât Oberscharführer-ul.

Micuţul a trebuit în trei rânduri să intervină pentru a împiedica bătăile. Un singur jet cu aruncătorul de flăcări era suficient pentru ca să se restabilească liniştea.

În mijlocul beţiei au apărut marocanii. Tăiaseră beregata santinelelor noastre, fără să prindem de veste. Au coborât de pe stânci, deschizând focul din trei părţi.

În clipa următoare eram prinşi în lupte individuale. Micuţul îşi duse întâi ţuica la adăpost, apoi se năpusti cu aruncătorul său de flăcări.

Legionarul, cu spatele la un zid, se apăra cu un topor.

Apoi au venit în picaj bombardierele de vânătoare, măturând câmpul de luptă. Arabii înaintaseră prea mult. Au fost seceraţi de focul ucigător al avioanelor americane.

Casele ardeau. Un ţăran bătrân încerca cu disperare să lupte împotriva flăcărilor cu o cratiţă care se făcu ţăndări în clipa când umbra unui *Jabo* trecu razant deasupra lui.

Tir de artilerie. Infanterie. Ne-am retras. Adică acei puţini care mai erau în stare să se târască. Pe marginile drumului erau camuflate ambulanţe. L-am pus pe Bătrânul într-una din ele, plătindui-i locul cu ţigările noastre grifa şi cu dolarii lui Porta. La fiecare răsuflare a Bătrânului i se vedea un plămân. I-am strâns mâna.

Mike, cu braţul drept sfărâmat, a fost îngrămădit pe un camion împreună cu alţi grav răniţi. I-am pus lângă el cutia sa cu trabucuri. Ne-a zâmbit recunoscător.

Am săpat o groapă pentru a-l îngropa pe Vierţul. O grenadă îi smulsese ambele picioare. Groapa nu era prea adâncă, iar Vierul n-a avut parte nici de cască în mormânt şi nici de cruce deasupra.

— Să arzi încetişor în iad, blestemă Barcelona.

Locotenentul Frick, cu capul înconjurat de un bandaj din care nu se vedeau decât ochii şi gura, se apropie de noi.

— La arme! Înaintăm! Grenadierii s-au retras. Trebuie să păstrăm poziţia cu orice preţ.

Ne-am luat mitralierele pe umeri. Peste noi ploua cu obuze.

Barcelona se prăbuşi. Doi paraşutişti l-au ridicat şi l-au dus. Heide se rostogoli pe pământ: ceafa şi spatele nu-i mai erau decât o gaură. L-am trimis cu grenadierii.

Locotenentului Frick i-a fost smuls capul. Sângele îi ţâşnea în valuri din gât.

Am luat poziţie într-o groapă plină de noroi. Porta, Micuţul, Gregor Martin şi cu mine. Ultimul cuartet al companiei a 5-a. Ceilalţi erau în spital sau în groapa comună. Înaintasem în grad: eram şeful companiei, iar compania era alcătuită din patru oameni. Ni s-au alăturat câteva pâlcuri de soldaţi supravieţuitori din alte companii şi batalioane. Am rezistat timp de cinci zile. Apoi au venit camioanele să ne ia. Paraşutiştii ne-au acoperit retragerea.

Ultima luptă de la Monte Cassino se încheiase.

Iubite cititorule, dacă într-o frumoasă zi de vacanţă treci cumva prin oraşul Cassino, opreşte-te o clipă, atunci când vei ajunge la drumul care duce către mănăstire. Coboară din maşină, pleacă-ţi capul în semn de respect pentru cei care au căzut aici, pe muntele sfânt. Ascultă cu atenţie, poate vei mai auzi vuietul obuzelor şi vaietele răniţilor.
